

I. STALIN

OPERE

7

ORIGINALUL ÎN LIMBA RUSĂ
A FOST TIPĂRIT ÎN URMA HOTĂRÎRII
COMITETULUI CENTRAL AL
PARTIDULUI COMUNIST [BOLȘEVIC]
AL UNIUNII SOVIETICE

Proletari din toate țările, uniți-vă !

INSTITUTUL MARX — ENGELS — LENIN
de pe lângă C. C. al P. C. (b) al U. R. S. S.

I. V. STALIN

OPERE

EDITURA PARTIDULUI MUNCITORESC ROMÂN

1 9 5 0

I. V. STALIN

VOL.

7

1925

Traducerea în limba română apare în urma hotărîrii C.C. al P.M.R.
Ea a fost întocmită sub îngrijirea unei Comisii a C.C. al P.M.R.

PREFAȚĂ

Volumul al șaptelea al Operelor lui I. V. Stalin cuprinde lucrări scrise în cursul anului 1925.

În această perioadă se apropia de sfârșit munca de refacere a economiei naționale, muncă desfășurată de clasa muncitoare și de țărănime sub conducerea Partidului Bolșevic. Țara Sovietelor trecea la perioada industrializării socialiste, sub semnul căreia s'a desfășurat Congresul al XIV-lea al Partidului Bolșevic. Problema caracterului și perspectivelor dezvoltării țării noastre, a destinelor socialismului în Uniunea Sovietică devenise în acea vreme pentru partid o problemă de practică.

În lucrările: „Cu privire la rezultatele lucrărilor Conferinței a XIV-a a P. C. (b) din Rusia“, „Întrebări și răspunsuri“, „Octombrie, Lenin și perspectivele dezvoltării noastre“, „Raportul politic al Comitetului Central prezentat la Congresul al XIV-lea al P.C. (b) al U. R. S. S.“ și în alte lucrări, I. V. Stalin fundamentează sub toate aspectele linia generală a Partidului Bolșevic, linie care urmărea victoria socialismului în U. R. S. S. în condițiile încercuirii capitaliste, și demască linia capitulară a troțchiștilor și zinovieviștilor, restauratori ai capitalismului.

Problema întăririi alianței dintre clasa muncitoare și țărănime, problema educării și atragerii maselor muncitoare și a tineretului în vederea unei participări active la construirea societății socialiste sunt lămurite în lucrările: „Despre «Dâmovca»“, „Cu privire la proletariat și țărănime“, „Despre activul comsomolist la sate“, „Despre sarcinile Comsomolului“, „Către prima Conferință unională a studențimii proletare“, „Despre sarcinile politice ale Universității popoarelor din Orient“, în convorbirea avută la 14 Octombrie 1925 cu participanții la consfătuirea secțiilor de agitație și propagandă, precum și în alte lucrări.

Volumul al șaptelea cuprinde articole și cuvântări consacrate situației și sarcinilor partidelor comuniste din alte țări în condițiile stabilizării parțiale a capitalismului: „Cu privire la situația internațională și sarcinile partidelor comuniste“, „Despre Partidul Comunist Cehoslovac“, „Cu privire la problema națională din Iugoslavia“, „Despre perspectivele Partidului Comunist German și despre bolșevizare“ și „Scrisoare către tov. Me—rt“.

Se publică pentru întâia oară: discursul rostit la 19 Ianuarie 1925 la plenara C. C. al P. C. (b) din Rusia, convorbirea avută la 14 Octombrie 1925 cu participanții la consfătuirea secțiilor de agitație și propagandă, scrisoarea adresată membrilor redacției „Comsomolscaia Pravda“ și scrisorile adresate tovarășilor D—ov, Me—rt și Ermacovschi.

*Institutul Marx-Engels-Lenin
de pe lângă*

C. C. al P. C. (b) al U. R. S. S.

1925

MUNCITOARE ȘI ȚĂRANCE, ȚINEȚI MINTE PORUNCILE LUI ILICI ȘI ÎNDEPLINIȚI-LE!

Acum un an, părăsindu-ne, marele conducător și învățător al celor ce muncesc, Lenin al nostru, ne-a lăsat porunci, ne-a arătat căile pe care trebuie să mergem spre victoria definitivă a comunismului. Muncitoare și țărance, îndepliniți aceste porunci ale lui Ilici! Educați-vă copiii în spiritul acestor porunci!

Tovarășul Lenin ne-a lăsat porunca să întărim din răputeri alianța dintre muncitori și țărani. Muncitoare și țărance, întăriți deci această alianță!

Tovarășul Lenin a învățat pe oamenii muncii să sprijine clasa muncitoare în lupta ei împotriva burgheziei, împotriva celei dinlăuntrul și dinafara țării. Muncitoare și țărance, țineți minte această poruncă! Sprijiniți puterea clasei muncitoare, care clădește o viață nouă!

Tovarășul Lenin ne-a învățat să ținem sus steagul partidului comunist, conducătorul tuturor aspirărilor. Muncitoare și țărance, strângeți-vă rândurile în jurul acestui partid, — este partidul vostru!

În ziua comemorării morții lui Ilici, partidul lansează chemarea: să deschidem drum mai larg

muncitoarei și țărancei, care construiesc împreună cu
partidul viața cea nouă.

I. Stalin

Scriș la 5 Ianuarie 1925.

*Publicat în revista „Rabotnița”
nr. 1 din Ianuarie 1925.*

CĂTRE CONGRESUL ÎNVĂȚĂTORILOR ¹

Falanga învățătorilor constituie o parte din cele mai necesare a marii armate a oamenilor muncii din țara noastră, care construiesc o viață nouă pe baze socialiste.

Calea pe care clasa muncitoare merge spre socialism poate duce la victorie numai dacă masele de multe milioane ale țărănimii muncitoare o vor urma cot la cot cu clasa muncitoare, dacă conducerea masselor muncitoare de către clasa muncitoare va fi neclintit tradusă în viață.

Învățătorul dela sat trebuie să știe că fără această conducere nu poate exista dictatura proletariatului, iar fără această dictatură țara noastră nu poate fi liberă și independentă.

Să devină una din verigile care unesc masele țărănești cu clasa muncitoare — iată sarcina principală a învățătorului dela sat, dacă vrea într'adevăr să servească cauza poporului său, cauza libertății și independenței poporului.

I. Stalin

6 Ianuarie 1925

„Ucitelscaia Gazeta” nr. 2
din 10 Ianuarie 1925.

DESPRE SARCINILE REVISTEI „CRASNAIA MOLODIOJ“²

În convorbirea avută cu membrii redacției, tovarășul **Stalin**, referindu-se la sarcinile revistei, a declarat următoarele:

Revista trebuie să-și propună drept sarcină principală atragerea studențimii proletare fără partid în munca Puterii Sovietice și a partidului comunist. Revista nu va atinge acest scop decât atunci când va deveni realmente o adevărată revistă studențească sovietică. Munca din instituțiile superioare de învățământ, din organele Comisariatului Poporului pentru Instrucțiunea Publică etc. mai are, desigur, o serie de lipsuri. Studențimea, care cunoaște mai bine ca oricine aceste lipsuri, trebuie să le desvăluie în mod sistematic, să le critice, să atragă atenția asupra lor, pentru ca prin eforturi comune să ne putem îmbunătăți munca. De aceea cei mai buni oameni din rândurile studențimii proletare fără partid trebuie să fie atrași pe scară largă să colaboreze la revistă. Studențimea trebuie să simtă că aceasta este revista ei iubită, care o ajută să muncească și să se desvolte.

Referindu-se la sarcinile unora dintre rubricile revistei, tovarășul **Stalin** a subliniat următoarele :

Rubricile politice ale revistei trebuie să se ocupe numai de problemele fundamentale ale activității partidului și Puterii Sovietice. Nu are niciun rost de a dubla alte reviste. În Uniunea noastră fiecare organ de presă trebuie să-și aibă locul său bine determinat în activitatea generală. Trebuie să se dea o mare dezvoltare rubricilor: „Viața studentască”, „Literatură”, „Știință și tehnică”. Este vorba tocmai de rubricile la care studențimea însăși poate să colaboreze în mod activ și în coloanele cărora ea se poate manifesta în mod activ. Alături de conferențiarii și profesorii universitari, trebuie să fie atrasă și studențimea să trateze diferite probleme în cadrul rubricii „Reforma învățământului superior”.

Înfăptuind lozinca „Mai aproape de studențime”, revista își va îndeplini mai bine sarcina și va deveni cu adevărat organul iubit al studențimii sovietice.

*Revista „Crasnaia Molodioj”
nr. 1 (5) din Ianuarie 1925.*

CUVÂNTARE ROSTITĂ LA PLENARA COMITETULUI CENTRAL ȘI COMISIEI CENTRALE DE CONTROL ALE P. C. (b) DIN RUSIA ³

17 Ianuarie 1925

Tovarăși ! Din însărcinarea Secretariatului C.C. urmează să vă fac o comunicare asupra unor chestiuni în legătură cu discuția și asupra rezoluțiilor legate de această discuție. Din păcate, ne vedem nevoiți să discutăm chestiunea manifestării lui Troțchi în lipsa lui, deoarece, după cum s'a comunicat astăzi, el este bolnav și nu poate veni la plenară.

După cum știți, tovarăși, discuția a început cu un articol al lui Troțchi, cu articolul său „Invățămintele lui Octombrie“.

Discuția a deschis-o Troțchi. Discuția a fost impusă partidului.

Partidul a răspuns la manifestarea lui Troțchi prin două acuzații fundamentale. Prima: Troțchi încearcă să revizuiască leninismul. A doua: Troțchi încearcă să obțină o schimbare radicală a conducerii partidului.

Troțchi n'a spus nimic pentru a se justifica în legătură cu aceste acuzații aduse de partid.

Ar fi greu de spus de ce n'a spus nimic în apărarea sa. Explicația frecventă se reduce la aceea că

s'a îmbolnăvit și n'a avut posibilitatea să spună ceva pentru a se justifica. Dar partidul nu are aici, firește, nicio vină. Dacă după fiecare atac împotriva partidului Troțchi e cuprins de febră, partidul nu are în aceasta nicio vină.

Comitetul Central a primit acum declarația lui Troțchi (declarație trimisă Comitetului Central la 15 Ianuarie) în care el spune că n'a luat cuvântul și n'a spus nimic în apărarea sa pentru că nu voia să înăsprească polemica și nu voia să întindă coarda. Poți, desigur, socoti convingătoare sau nu această explicație. Eu unul nu o socot. În primul rând, oare demult și-a dat seama Troțchi că manifestările lui împotriva partidului înăspresc relațiile? Și când anume și-a dat seama Troțchi de acest adevăr? Doar nu pentru prima oară se ridică Troțchi împotriva partidului și nu pentru prima oară se miră sau regretă că manifestarea sa a provocat o încordare. În al doilea rând, dacă ține într'adevăr ca relațiile din partid să nu se înrăutățească, pentru ce a publicat „Invățămintele lui Octombrie“, îndreptate împotriva nucleului conducător al partidului și menite să înrăutățească, să încordeze relațiile? Iată de ce consider că aceste explicații ale lui Troțchi sunt cu totul neconvingătoare.

Câteva cuvinte despre declarația trimisă de Troțchi Comitetului Central la 15 Ianuarie, declarație despre care am vorbit mai sus și care a fost distribuită membrilor Comitetului Central și membrilor Comisiei Centrale de Control. Înainte de toate, trebuie să înregistrăm și să luăm act de declarația lui Troțchi cum că este gata să ocupe orice post, conform

indicațiilor partidului, că este gata să accepte orice control asupra sa, în măsura în care este vorba de eventualele sale declarații, și că el consideră că în interesul cauzei este absolut necesar să fie eliberat cât mai grabnic din postul de președinte al Consiliului Militar Revoluționar.

Trebue, firește, să luăm act de toate acestea.

Cât despre fondul chestiunii, trebue să menționăm două puncte: cu privire la „revoluția permanentă” și la schimbarea conducerii partidului. Troțchi afirmă că dacă, în general, după Octombrie i s'a întâmplat să reia, în anumite ocazii speciale, formula „revoluției permanente”, el a făcut-o numai pe linia Istpart-ului *, pe linia evocării trecutului, și nu în legătură cu lămurirea unor sarcini politice actuale. Aceasta este o chestiune importantă, deoarece atinge bazele ideologiei leniniste. Eu socot că această declarație a lui Troțchi nu poate fi acceptată nici ca explicație, nici ca justificare. Nu există aici nici umbră de recunoaștere a greșelilor proprii. Este un mod de a ocoli chestiunea. Ce înseamnă declarația că teoria „revoluției permanente” reprezintă ceva ce ține de Istpart? Ce vrea să spună această afirmație? Istpart-ul nu este numai un custode, ci și un interpret al documentelor de partid. Există acolo documente care la timpul lor au avut putere, iar pe urmă au pierdut-o. Există acolo deasemenea documente care au avut și continuă să aibă pentru partid o importanță călăuzitoare. Există acolo și documente

---

* Istpart — Comisia pentru studierea istoriei Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și a istoriei P.C. (b) din Rusia. — Nota Red.

care au avut exclusiv un caracter negativ, o însemnătate negativă, și cu care partidul nu se poate împăca. În ce categorie de documente pune Troțchi teoria sa asupra „revoluției permanente”? În categoria celor pozitive sau a celor negative? Despre acest lucru Troțchi n'a spus nimic în declarația sa. El a evitat întrebarea. A ocolit-o. Deaceea acuzația de revizuire a leninismului rămâne în picioare.

Troțchi spune în continuare că, în ceea ce privește problemele rezolvate de Congresul al XIII-lea, el n'a făcut niciodată, nici în cadrul Comitetului Central, nici în cadrul Consiliului Muncii și Apărării, și cu atât mai puțin în fața țării, propuneri care, direct sau indirect, să ridice probleme odată rezolvate. Acest lucru nu este adevărat. Ce spunea Troțchi înainte de Congresul al XIII-lea? El spunea că cadrele nu sunt bune de nimic și că se impune o radicală schimbare a conducerii partidului. Ce spune acum Troțchi în „Invățămintele lui Octombrie”? El spune că nucleul de bază al partidului nu este bun de nimic și că se impune înlocuirea acestui nucleu. Aceasta este concluzia „Invățămintelor lui Octombrie”. „Invățămintele lui Octombrie” au fost publicate pentru fundamentarea acestei concluzii. Aceasta este menirea „Invățămintelor lui Octombrie”. Deaceea acuzația cu privire la încercarea de a schimba în mod radical conducerea partidului rămâne în picioare.

Iată de ce declarația lui Troțchi, în ansamblul ei, nu este o explicație în adevăratul sens al acestui cuvânt, ci o colecție de subterfugii diplomatice și o reluare a unor discuții vechi, deja rezolvate de partid.

Nu un astfel de document i-a cerut lui Troțchi partidul.

Evident că Troțchi n'a înțeles, și mă îndoiesc că va înțelege vreodată, că partidul cere dela foștii sau actualii săi leaderi nu subterfugii diplomatice, ci recunoașterea cinstită a greșelilor lor. Troțchi n'a avut, pe cât se vede, curaj să-și recunoască deschis greșelile. El n'a înțeles că partidul a devenit mai conștient de forța și demnitatea lui, că partidul se simte stăpân și ne cere să știm să ne plecăm capul înaintea lui, atunci când împrejurările o cer. Troțchi n'a înțeles acest lucru.

Cum au reacționat organizațiile noastre la manifestarea lui Troțchi? Știți că există o serie întreagă de rezoluții ale organizațiilor locale în această chestiune. Ele au fost publicate în „Pravda“ și ar putea fi împărțite în trei categorii. O categorie a acestor rezoluții cere excluderea lui Troțchi din partid. Altă categorie cere scoaterea lui din Consiliul Militar Revoluționar și din Biroul Politic. A treia categorie de rezoluții, căreia îi aparține și ultimul proiect de rezoluție, trimis astăzi Comitetului Central de tovarășii din Moscova, Leningrad, Ural, Ucraina, cere ca Troțchi să fie scos din Consiliul Militar Revoluționar, dar să fie lăsat în mod condiționat în Biroul Politic.

Acestea sunt principalele trei grupe de rezoluții în chestiunea manifestării lui Troțchi.

Comitetul Central și Comisia Centrală de Control au de ales între aceste rezoluții.

Atât am avut să vă comunic asupra unor chestiuni în legătură cu discuția.

CUVÂNTARE ROSTITĂ LA PLENARA C. C. AL P. C. (b) DIN RUSIA

19 Ianuarie 1925

Am luat cuvântul pentru a sprijini hotărît propunerea tov. Frunze. Cred că va trebui să luăm hotărîri cu privire la trei lucruri.

În primul rând, trebuie să adoptăm propunerea tov. Frunze în ceea ce privește noile alocații — 5.000.000 de ruble, în total 405.000.000.

În al doilea rând, trebuie să adoptăm o hotărîre cu privire la confirmarea numirii tov. Frunze în postul de președinte al Consiliului Militar Revoluționar.

În al treilea rând, trebuie să obligăm partidul să acorde noului Consiliu Militar Revoluționar un sprijin cât mai larg în oameni.

Trebuie să spun că în ultimul timp, în legătură cu anumite nevoi sporite ale organelor noastre economice, în legătură cu faptul că nevoile de ordin economic și cultural depășesc posibilitățile noastre, a luat naștere la noi o anumită stare de spirit lichidatoristă în ceea ce privește armata. Există la noi tovarăși care susțin că, puțin câte puțin, trebuie să lichidăm armata și s'o reducem la miliție. Este vorba nu de un sistem de miliție, ci de o armată pașnică, de transformarea armatei

într'o simplă miliție, care n'ar putea face față unor complicații militare.

Trebue să declar în modul cel mai categoric că această stare de spirit lichidatoristă trebue să fie lichidată cu hotărîre.

Dece? Pentru că în ultimul timp situația internațională începe să se schimbe în mod radical. Se coc premise noi care ne prevestesc noi complicații și trebue să fim gata să facem față acestor complicații. Chestiunea intervenției devine din nou actuală.

Care sunt faptele?

În primul rând, întărirea mișcării coloniale și în general a mișcării de eliberare din Orient. India, China, Egiptul, Sudanul sunt baze importante pentru imperialism. Acolo mișcarea colonială crește și va continua să crească. Acest fapt nu poate să nu ridice împotriva noastră, împotriva Sovietelor, păturile diriguitoare ale marilor puteri, căci ele știu că sămânța care cade pe acest teren fertil din Orient încolțește și va răsări. Va răsări neapărat.

Al doilea fapt: sunt pe cale de a se ivi complicații în Africa de Nord, în regiunea Marocului și a Tunisului. În legătură cu aceasta, are loc o nouă regroupare a forțelor, noi pregătiri în vederea unor noi complicații militare între imperialiști. Faptul că Spania a suferit o înfrângere în Maroc⁴; faptul că Franța întinde mâna spre Maroc; faptul că Anglia nu va tolera ca Franța să se întărească în Maroc; faptul că Italia încearcă să folosească noua situație pentru a întinde mâna spre Tunis; faptul că alte state nu vor îngădui acest lucru; faptul că Anglia și Franța, luând-o una înaintea alteia, caută în fel și chip să-și

asigure influența în Balcani, în noile state care s'au format în urma desagregării Austro-Ungariei, — toate acestea amintesc de fapte pe care noi le cunoaștem din istoria războiului trecut, amintesc de fapte care au precedat războiul trecut. Ceeace am văzut în Albania nu este ceva întâmplător ⁵; este vorba de lupta marilor puteri pentru stabilirea definitivă a influenței lor asupra acestui mic petec de pământ. Toate acestea arată că în întreaga Europă este în curs pregătirea forțelor și regruparea lor în legătură cu complicațiile care au început în Extremul Orient, precum și în legătură cu noile perspective care se deschid în Africa de Nord. Toate acestea sunt premize ale unui nou război. Iar un nou război nu poate să nu atingă și țara noastră.

Al treilea fapt: accentuarea stării de spirit revoluționare printre muncitorii din Anglia. Acesta este un fapt de importanță primordială. Anglia este o țară care are un rol conducător în Europa. Sciziunea care începe să se producă între Consiliul general al sindicatelor din Anglia și Partidul Muncitoresc, fisurile care au început să se producă și care iau proporții în sânul Partidului Muncitoresc din Anglia — toate acestea arată că acolo se desvoltă ceva revoluționar, ceva nou. Acest fapt neliniștește păturile diriguitoare ale Angliei și nu poate să nu le ridice împotriva Rusiei Sovietice, căci înviorarea mișcării are loc în Anglia sub flamura prieteniei cu Rusia.

Al patrulea fapt: în legătură cu premisele despre care am vorbit, în legătură cu faptul că se coc premisele unui război și războiul poate deveni — desigur nu mâine și nici poimâine, dar peste câțiva ani —

inevitabil, în legătură cu faptul că războiul nu poate să nu agraveze criza internă, revoluționară, atât în Orient cât și în Occident, — în legătură cu toate acestea nu se poate să nu ne punem problema că trebuie să fim gata pentru orice. Știu că forțele mișcării revoluționare din Occident sunt mari; ele cresc, vor continua să crească și pot duce pe alocuri la răsturnarea burgheziei. Asta e adevărat. Dar să se mențină le va fi foarte greu. Aceasta ne-o arată clar cazul țărilor vecine, al Estoniei și Lituaniei, de pildă. În cazul unor complicații în țările care ne înconjoară, problema armatei noastre, a forței ei, a gradului ei de pregătire ni se va pune în mod obligator ca o problemă arzătoare.

Aceasta nu înseamnă că în asemenea situație va trebui neapărat să pornim activ împotriva cuiva. Ar fi nejust. Dacă cuiva îi trece prin gând o asemenea idee, este o greșală. Steagul nostru va rămâne ca și până acum un steag al **păcii**. Dar dacă va începe războiul, nu va trebui să stăm cu brațele încrucișate; va trebui să intrăm în acțiune, dar să intrăm în acțiune ultimii. Și vom intra în acțiune pentru a arunca pe talerul balanței greutatea hotărâtoare, o greutate care să precumpănească.

De aci concluzia: să fim gata pentru orice, să ne pregătim armata, s'o încălțăm și s'o îmbrăcăm, s'o instruim, să îmbunătățim tehnica, să îmbunătățim chimia, aviația, și în genere să ridicăm Armata noastră Roșie la înălțimea cuvenită. Ne-o impune situația internațională.

Iată deci socot că trebuie să satisfacem, în mod hotărât și irevocabil, cerințele departamentului militar.

Se publică pentru întâia oară.

CĂTRE „RABOCEAIA GAZETA“⁶

Păstrați amintirea lui Ilici, iubiți-l și studiați-l pe Ilici, învățătorul și conducătorul nostru.

Luptați împotriva dușmanului dinăuntru și din afară și zdrobiți-l, așa cum ne învață Ilici.

Creați o viață nouă, un fel nou de viață, o cultură nouă, așa cum ne învață Ilici.

Nu ocoliți niciodată munca mărunță, căci din munca mărunță se clădește tot ce e mareț — iată una din importante porunci ale lui Ilici.

I. Stalin

*„Rabociaia Gazeta“ nr. 17
din 21 Ianuarie 1925.*

SCRISOARE CĂTRE tov. D—OV

Tov. D—ov !

Vă răspund cu întârziere: n'am putut răspunde mai înainte, din lipsă de timp.

1) Cred că n'ați citit bine articolul 7, altfel ați fi găsit neapărat acolo citatul din articolul lui Ilici care vorbește „despre victoria socialismului într'o singură țară“.

2) Dacă veți citi atent articolul, vă veți da seama, probabil, că nu este vorba despre victoria **deplină**, ci despre victoria socialismului în genere, adică de a alunga pe moșieri și pe capitaliști, de a lua puterea, de a respinge atacurile imperialismului și de a începe construirea economiei socialiste, — toate acestea proletariatul poate reuși pe deplin să le facă într'o singură țară, dar o garanție deplină împotriva restaurării nu poate fi asigurată decât în urma „sforțurilor comune ale proletarilor din câteva țări“.

Ar fi fost o prostie să începi Revoluția din Octombrie în Rusia cu convingerea că proletariatul victorios din Rusia, deși se bucură de simpatia vădită a proletarilor din celelalte țări, „n'ar putea ține piept unei

Europe conservatoare“ fără victoria în câteva țări. Acesta n'ar fi marxism, ci cel mai de rând oportunism, troțchism sau orice doriți. Dacă teoria lui Troțchi ar fi justă, atunci n'ar avea dreptate Ilici, care afirmă că vom transforma Rusia n.e.p.-ului într'o Rusie socialistă, că avem „tot ce trebuie pentru construirea societății socialiste depline“ (vezi „Despre cooperatie“⁸).

3) D-v. n'ați băgat de seamă, probabil, că articolul publicat este o parte a „Prefetei“. Dacă ați fi observat acest lucru, ați fi înțeles, cred, că „Prefața“ trebuie privită în ansamblu.

4) Cel mai periculos lucru în practica noastră politică este încercarea de a privi țara proletară victorioasă ca pe ceva pasiv, ca pe ceva care nu este în stare decât să bată pasul pe loc până în clipa sosirii ajutorului din partea proletarilor victorioși din celelalte țări. Să presupunem că în decursul a cinci, zece ani de existență a orânduirii sovietice în Rusia, nu va fi încă revoluție în Apus; să presupunem că în această perioadă Republica noastră va continua totuși să existe ca Republică Sovietică care construiește economia socialistă în condițiile n.e.p.-ului*; credeți d-v. oare că în acești cinci, zece ani țara noastră va bate apa în piuă, și nu se va ocupa cu organizarea economiei socialiste? E de ajuns să pui această întrebare, pentru a înțelege cât de primejdioasă este teoria care neagă posibilitatea victoriei socialismului într'o singură țară.

Dar oare aceasta înseamnă că victoria va fi de-

---

* Fac cea de a doua presupunere cu deplin temei, dat fiind că forțele Republicii noastre cresc și vor continua să crească, iar sprijinul din partea tovarășilor din Apus crește și el și va continua să crească.

plină, definitivă ? Nu, nu înseamnă (vezi „Prefața“ mea), deoarece, atâta timp cât există încercuirea capitalistă, va exista mereu pericolul unei intervenții militare. Dar că aceasta este totuși victoria socialismului, și nu înfrângerea lui, acest lucru îl vede oricine. Și că această victorie constituie totodată premiza victoriei revoluției în alte țări, de acest lucru nici nu ne putem îndoi.

Văd că unii tovarăși n'au renunțat încă la vechea teorie social-democrată după care revoluția proletară este lipsită de orice bază în țările mai puțin dezvoltate din punct de vedere capitalist decât, bunăoară, Anglia sau America.

5) Vă sfătuesc să recitiți unele articole ale lui Ilici din culegerea „Impotriva curentului”⁹, broșurile lui despre „Revoluția proletară”¹⁰ și „Stângismul”¹¹, precum și articolul „Despre cooperatie”.

Cu salutări comuniste, *I. Stalin*

25 Ianuarie 1925

Se publică pentru întâia oară.

DESPRE „DÂMOVCA“

Cuvântare

*rostită la ședința Biroului Organizatoric
al C. C. al P. C. (b) din Rusia¹²*

26 Ianuarie 1925

Mai întâi, chestiunea Sosnovschi, deși nu aceasta este problema centrală. El este învinuit că ar fi afirmat undeva în presă că întreg aparatul sovietic, și chiar sistemul, a intrat în putrefacție. N'am citit aceste afirmații și nimeni n'a arătat unde a scris Sosnovschi acest lucru. Dacă el ar fi declarat undeva că sistemul Sovietelor a intrat în putrefacție, ar fi un contra-revoluționar.

Iată cartea lui. Aici se spune: „Deoarece nu cunosc îndeajuns de bine satul ucrainean, nu mă încumet să judec în ce măsură Dâmovca este tipică pentru satul ucrainean în general. Să judece despre acest lucru cei care cunosc mai bine Ucraina Sovietică. Imi voi permite însă să afirm că Dâmovca nu constituie nicidecum o excepție. Din presa locală, din convorbiri cu activiștii, din întâlniri cu țăranii și din unele documente care mi-au căzut în mână, am putut să-mi dau seama că elemente de «dâmovism» sunt răspândite și prin alte sate“.

Este spus foarte moderat, și nu e vorba aici despre nicio descompunere a sistemului sovietic sau a

aparaturii sovietic în ansamblul său. Prin urmare, acuzațiile aduse lui Sosnovschi de către comisie sau de către diferiți tovarăși sunt nedrepte. Indiferent cine aduce aceste acuzații — comitetul gubernial, comitetul districtual, comisia sau diferite persoane — ele nu sunt confirmate prin nimic, documente nu există.

Dimpotrivă, aş vrea să relev că Sosnovschi are aici un merit. Despre acest lucru nimeni n'a spus nimic. Este un merit al „Pravdei”, un merit al lui Sosnovschi, un merit al lui Demian Bednâi că au avut curajul să smulgă un crâmpci de viață vie și să-l arate țării întregi — și acest merit trebuie neapărat relevat. Despre acest lucru trebuie vorbit, și nu despre faptul că ei au exagerat.

Se spune că Sosnovschi a exagerat. Dar în asemenea cazuri, când există o tendință generală spre relatări oficiale, în timp ce racilele zac totuși ascunse pe undeva și strică întreaga muncă, în asemenea cazuri se cuvine să exagerezi. Se cuvine neapărat. E inevitabil. Din asta nu va ieși decât folos. Bine înțeles că vei jigni pe câte unul, dar treaba va fi în câștig de pe urma acestui lucru. Or, fără a jigni puțin unele persoane nu vom putea îndrepta lucrurile.

Esențialul în această chestiune nu este că un corespondent dela sat a fost asasinat, și nici chiar că avem o Dâmovcă; toate acestea sunt foarte regretabile, dar nu acesta este miezul chestiunii. Miezul chestiunii este că în unele sate, plăși, raioane sau districte, activiștii noștri locali privesc numai spre Moscova și nu vor să se întoarcă cu fața spre țărănime, nu înțeleg că nu-i de ajuns să te ai bine cu

Moscova, că mai trebuie să știi să te ai bine și cu țărănimea. Iată care este greșala principală, iată care este principala primejdie în munca noastră la sate.

Mulți activiști spun că la noi la centru e la modă un nou fel de a vorbi despre sat, că asta este diplomatie pentru străinătate, că noi n'am avea dorința serioasă și fermă de a îmbunătăți politica noastră la sate. Iată ce consider eu că lucrul cel mai primejdios. Dacă tovarășii noștri din provincie nu vor să creadă că ne-am apucat în mod serios să insuflăm activiștilor noștri un fel nou de a privi satul, țărănimea, dacă ei nu vor pricepe acest lucru, dacă nu vor să creadă în acest lucru, — aceasta este o primejdie din cele mai serioase. A face ca această stare de spirit a activiștilor locali să se schimbe în mod radical; a face brusc o cotitură în altă direcție, pentru ca politica noastră față de sat să fie privită ca ceva serios, ca ceva absolut necesar — iată ce ne trebuie acum.

Avem trei aliați: proletariatul internațional, care nu se grăbește cu revoluția; coloniile, care se pun foarte încet în mișcare, și țărănimea. Despre al patrulea aliat, adică despre conflictele din lagărul dușmanilor noștri, nu vorbesc acum. Când anume se va pune revoluția internațională în mișcare, ar fi greu de spus; dar atunci când se va pune în mișcare, aceasta va fi un lucru hotărâtor. Când se vor pune coloniile în mișcare, ar fi deasemenea greu de spus; asta este o problemă foarte serioasă și grea, nimic precis nu s'ar putea spune. Dar cu țărănimea lucrăm acum; ea este al treilea aliat al nostru, și încă un aliat care ne dă un ajutor direct chiar acum, care ne dă armată, pâine etc. Cu acest aliat, adică cu țărănimea, noi lu-

crăm împreună; împreună cu el construim socialismul; bine sau rău, dar îl construim, și trebuie să știm să prețuim acest aliat tocmai acum, mai ales acum.

Iată de ce punem acum pe primul plan al muncii noastre problema țărănimii.

Trebuie să spunem că actuala orientare a politicii noastre este o orientare nouă, care marchează o nouă linie a politicii noastre față de sat în opera de construire a socialismului. Acest lucru tovarășii nu vor să-l înțeleagă. Dacă acest lucru esențial nu va fi înțeles, nicio muncă nu va merge la noi, niciun fel de construcție socialistă nu va exista la noi. Și întrucât tovarășii noștri, uitând acest lucru esențial, se lasă antrenați, ca să zic așa, de considerente de departament, cum că trebuie să știi „să faci o față mărfii“ când o arăți Moscovei, în sensul că la noi totul ar merge bine, că plăgile trebuie să fie ascunse, că n'ar fi nevoie de critică, deoarece ea discreditează puterea locală, pe activiștii locali, — întrucât există asemenea păreri, eu văd în aceasta cea mai serioasă primejdie. E necesar să sfârșim cu aceasta și să spunem tovarășilor că nu trebuie să ne fie frică să scoatem la lumina zilei crâmpie de viață, oricât de neplăcute ar fi ele. Trebuie să-i întoarcem pe tovarășii noștri astfel ca să nu privească numai spre Moscova, ci să învețe să privească spre țărănimea pe care o servesc, să nu ascundă plăgile, ci, dimpotrivă, să ne ajute să scoatem la suprafață greșelile noastre, să le lichidăm și să ducem munca pe calea trasată acum de partid.

Una din două (nu odată am mai vorbit despre aceasta) : ori ne vom face, împreună cu țărănimea

fără partid, împreună cu activiștii noștri din aparatul sovietic și cu activiștii de partid din provincie, auto-critică pentru a ne îmbunătăți munca, ori nemulțumirea țăranilor se va acumula și va izbucni sub formă de răscoale. Nu uitați că în noile condiții, în condițiile n.e.p.-ului, un nou Tambov sau un nou Kronstadt¹³ nu sunt deloc excluse. Răscoala din Transcauzia, din Georgia¹⁴, a însemnat un avertisment serios. Asemenea răscoale vor fi posibile și în viitor, dacă nu vom învăța să învingem și să desvăluim plăgile noastre, dacă vom căuta să creăm aparența că totul merge bine.

Iată de ce cred că trebuie să vorbim aici nu despre lipsurile și nici despre exagerările unor scriitori care scot la iveală deficiențele din munca noastră, ci despre meritele lor.

Aici trebuie să trec la chestiunea scriitorilor, corespondenților noștri. Cred că am ajuns într'un stadiu în care corespondenții muncitori și corespondenții dela sate pot deveni una din principalele pârghii pentru îndreptarea muncii noastre de construcție la sate, pentru desvăluirea lipsurilor noastre, și, prin urmare, pentru îndreptarea și îmbunătățirea muncii aparatului sovietic. Nu înțelegem, poate, cu toții acest lucru, însă pentru mine e limpede că tocmai de aici trebuie să înceapă îmbunătățirea muncii noastre. În marea lor masă, acești oameni sunt inimoși, în sufletul lor arde scânteia adevărului, ei doresc să desvăluie, ei doresc să îndrepte cu orice preț lipsurile noastre, sunt oameni care nu se tem de gloanțe, — și acești oameni trebuie, după mine, să constitue una din principalele pârghii pentru desvăluirea lipsurilor noastre și

pentru îndreptarea muncii noastre de construcție de partid și sovietice în provincie.

Iată de ce trebuie să plecăm urechea la glasul acestor tovarăși, și nicidecum să defăimăm pe colaboratorii presei noastre. Prin ei, ca printr'un fel de barometru care indică în mod nemijlocit lipsurile muncii noastre de construcție, am putea desvălui și îndrepta foarte multe.

În ce privește Comisia Centrală de Control, socot că în general ea a adoptat o rezoluție justă; ar trebui, poate, să fie rectificat, redactat din nou câte ceva.

În presă, chestiunea Dâmovca trebuie prezentată așa încât tovarășii noștri să înțeleagă de unde provin toate acestea. Esențialul nu stă în faptul că a fost asasinat un corespondent dela sat, și cu atât mai puțin în a nu jigni pe vreun secretar al unui comitet de district sau de gubernie, ci în a pune pe roate acțiunea de îmbunătățire a muncii noastre socialiste de construcție la sate. Acesta e esențialul. Despre aceasta e vorba.

*I. Stalin, Problema țărănească,
Moscova—Leningrad, 1925.*

CU PRIVIRE LA PROLETARIAT ȘI ȚĂRĂNIME

Cuvântare

*rostită la Conferința a XIII-a a organizației
guberniei Moscova a P. C. (b) din Rusia*¹⁵

27 Ianuarie 1925

Tovarăși ! Aș vrea să spun câteva cuvinte despre bazele politicii pe care o duce acum partidul față de țăranime. Nu încapе îndoială că problema țăranimii are în momentul de față o importanță deosebit de mare. Mulți se înfierbântă atât de mult, încât afirmă chiar că a început o eră nouă — era țăranimii. Alții au început să înțeleagă lozinca „cu fața spre sat” ca o lozincă care preconizează că trebuie să întoarcem spatele orașului. Unii au ajuns chiar să vorbească despre un n.e.p. politic. Acestea sunt, desigur, fleacuri. Toate acestea sunt, desigur, exagerări. Dacă facem însă abstracție de aceste exagerări, rămâne un singur lucru, și anume că problema țăranimii în momentul de față, tocmai acum, capătă o importanță deosebit de mare.

Dece? Cum se explică aceasta?

Există două cauze. Vorbesc despre cauzele principale.

Prima cauză pentru care problema țărănească a căpătat la noi în momentul de față o importanță deosebit de mare este că dintre aliații Puterii Sovietice,

dintre toți aliații principali pe care îi are proletariatul — și aceștia sunt, după mine, în număr de patru — țărănimea este singurul aliat care poate să dea chiar acum un ajutor direct revoluției noastre. Este vorba de un ajutor direct tocmai acum, în momentul de față. Toți ceilalți aliați, deși au înaintea lor un viitor măreț și reprezintă rezerva uriașă a revoluției noastre, totuși nu sunt în stare, din păcate, să dea acum un ajutor direct puterii noastre, statului nostru.

Cine sunt acești aliați?

Primul aliat, principalul nostru aliat, este proletariatul din țările dezvoltate. Proletariatul înaintat, proletariatul din Occident, reprezintă o uriașă forță și este aliatul cel mai credincios, cel mai important al revoluției noastre și al puterii noastre. Din păcate, însă, starea de lucruri este de așa natură, starea în care se află mișcarea revoluționară în țările capitaliste dezvoltate este de așa natură, încât proletariatul din Occident nu este în stare să ne dea acum un ajutor direct și hotărîtor. Noi avem sprijinul său moral, indirect, al cărui preț nici n'ar putea să fie numit, care este de neprețuit, — atât de important e acest ajutor. Dar nu este totuși ajutorul direct și nemijlocit de care avem nevoie acum.

Al doilea aliat îl constituie coloniile, popoarele oprimăte din țările puțin dezvoltate, asuprite de țările mai dezvoltate. Aceasta este, tovarăși, o uriașă rezervă a revoluției noastre. Ea se pune însă prea încet în mișcare. Ea pornește să ne dea un ajutor direct, dar, după cum se vede, nu va veni curând. Și tocmai din această cauză nu este în stare să ne dea chiar acum un ajutor direct în construcția noastră socialistă, în

opera de consolidare a puterii, în opera de construire a economiei socialiste.

Mai avem un al treilea aliat, un aliat imperceptibil, impersonal, dar de extremă importanță. Este vorba de conflictele și contradicțiile dintre țările capitaliste, conflicte și contradicții care nu au fizionomie, dar constituie indiscutabil un sprijin foarte puternic al puterii noastre și al revoluției noastre. Acest lucru poate să pară curios, dar este un fapt, tovarăși. Dacă principalele două coaliții ale țărilor capitaliste din timpul războiului imperialist din 1917, dacă aceste două coaliții n'ar fi dus între ele o luptă pe viață și pe moarte, dacă nu s'ar fi strâns de gât una pe alta, dacă n'ar fi fost ocupate cu ele însele, neavând ca atare timp să se ocupe de lupta împotriva Puterii Sovietice, — atunci nu știu dacă Puterea Sovietică ar fi rezistat. Lupta, conflictele și războaiele dintre dușmanii noștri sunt, repet, un foarte important aliat al nostru. Cum stau lucrurile cu acest aliat? Lucrurile stau astfel: după război, capitalul mondial, trecând prin câteva crize, a început să-și revină. Trebuie să recunoaștem acest lucru. Principalele țări învingătoare — Anglia și America — au acum o asemenea forță, încât au căpătat posibilitatea materială nu numai de a aranja în chip mai mult sau mai puțin convenabil afacerile capitalului la ele acasă, dar și de a face o transfuzie de sânge Franței, Germaniei și altor țări capitaliste. Aceasta este o latură a chestiunii. Și ca o consecință a acestei laturi a chestiunii, contradicțiile dintre țările capitaliste nu se desvoltă deocamdată în ritmul intens în care s'au desvoltat imediat după război. Acesta este un plus pentru capital

și un minus pentru noi. Acest proces mai are însă și o altă latură, un revers. Acest revers constă în faptul că, cu toată stabilitatea relativă pe care capitalul a știut să și-o creeze deocamdată, contradicțiile dela cealaltă extremitate a relațiilor, contradicțiile dintre țările înaintate, exploatoare, și țările înapoiate, exploatate, coloniile și țările dependente, încep să se ascută și să se adâncească tot mai mult, amenințând să zădărnicească „activitatea” capitalului la cealaltă extremitate, nouă, „neașteptată”. Criza din Egipt și Sudan — despre care ați citit probabil în ziare —, apoi un întreg șir de noduri de contradicții în China, care ar putea să desbine pe actualii „aliați” și să arunce în aer puterea capitalului, un nou șir de noduri de contradicții în Africa de Nord, unde Spania este pe cale să piardă Marocul, înspre care întinde mâna Franța, fără însă să-l poată lua, deoarece Anglia nu va admite controlul Franței asupra Gibraltarului, — toate acestea sunt fapte care amintesc în multe privințe de perioada dinainte de război și nu pot să nu pună în primejdie „activitatea constructivă” a capitalului internațional.

Acestea sunt plusurile și minusurile din balanța generală a dezvoltării contradicțiilor. Dar dat fiind că plusurile pentru capital mai precumpănesc deocamdată în acest domeniu asupra minusurilor, și deoarece nu este cazul să ne așteptăm de azi pe mâine la ciocniri militare între capitaliști, e limpede că cu cel de al treilea aliat al nostru lucrurile nu stau încă așa cum am dori-o noi.

Rămâne al patrulea aliat — țărănimea. Ea este în preajma noastră, trăim alături de ea, clădim îm-

preună cu ea o viață nouă, bine sau rău, dar o clădim împreună cu ea. Aliatul acesta — o știți și singuri — nu e prea solid; țărănimea nu este un aliat atât de sigur ca proletariatul din țările dezvoltate din punct de vedere capitalist. Totuși ea este un aliat, și dintre toți aliații pe care-i avem ea este singurul care ne dă și ne poate da un ajutor direct chiar acum, primind în schimb ajutorul nostru.

Iată deci tocmai în momentul de față, când merul dezvoltării crizelor revoluționare și al oricăror altor crize s'a încetinit întrucâtva, problema țărănimii capătă o importanță deosebit de mare.

Aceasta este prima cauză a importanței deosebit de mari a problemei țărănești.

A doua cauză pentru care punem în momentul de față problema țărănimii pe primul plan al politicii noastre este că industria noastră, care formează baza socialismului și baza puterii noastre, că această industrie se sprijină pe piața internă, țărănească. Nu știu cum vor sta lucrurile când industria noastră se va dezvolta din plin, când vom ajunge să facem față cerințelor pieței interne și când în fața noastră se va pune problema cuceririi unei piețe externe. Și că ni se va pune în viitor această problemă — în această privință nu trebuie să aveți nicio îndoială. Ar fi greu de spus dacă în viitor vom putea spera să-i luăm capitalului, mai experimentat decât noi, piețe externe în Occident. Dar în ceea ce privește piețele din Orient, cu care avem relații care nu pot fi considerate rele — și aceste relații se vor mai îmbunătăți — aici vom avea condiții mai favorabile. Fără îndoială că producția industriei textile, de armament, mașinile etc. vor

fi principalele produse pe care le vom furniza Orientului, concurând pe capitaliști. Dar aceasta privește viitorul industriei noastre. În ceea ce privește prezentul, când noi n'am folosit pe deplin nici măcar a treia parte din piața noastră țărănească, acum, în momentul de față, problema principală este la noi problema pieței interne și, în primul rând, a pieței țărănești. Tocmai pentru că în momentul de față piața țărănească este principala bază a industriei noastre, tocmai pentru aceasta noi ca putere și noi ca proletariat suntem interesați să îmbunătățim pe toate căile situația gospodăriei țărănești, să îmbunătățim situația materială a țăranimii, să mărim puterea de cumpărare a țăranimii, să îmbunătățim relațiile dintre proletariat și țărănime, să punem la punct alianța despre care vorbea Lenin, dar pe care totuși noi n'am pus-o încă la punct cum trebuie.

Iată de unde izvorăște cea de a doua cauză pentru care noi ca partid trebuie în momentul de față să punem pe primul plan problema țăranimii, pentru care trebuie să manifestăm o deosebită atenție și o deosebită grijă față de țărănime.

Acestea sunt premisele politicii partidului nostru în problema țăranimii.

Partea proastă, tovarăși, este că mulți dintre tovarășii noștri nu înțeleg sau nu vor să înțeleagă întreaga importanță a acestei probleme.

Se spune adeseori: la Moscova a ajuns la modă ca leaderii noștri să vorbească despre țărănime. Probabil nu e vorba de ceva serios. Asta e diplomație. Moscova are nevoie să se vorbească în acest sens pentru străinătate. Noi însă putem continua vechea

politică. Așa spun unii. Alții afirmă că ceea ce se spune despre țăranime nu este decât vorbărie. Dacă cei dela Moscova n'ar sta în birouri, ci ar veni pe teren, ar vedea ce înseamnă țăranimea și cum se încasează impozitele. Se întâmplă să auzi astfel de vorbe. Cred, tovarăși, că dintre toate primejdiile care ne amenință, cea mai serioasă primejdie este că activiștii noștri locali nu înțeleg sarcina care stă înaintea noastră.

Una din două :

Ori tovarășii noștri din provincie vor înțelege toată seriozitatea pe care o prezintă problema țăranimii, și atunci se vor apuca cu adevărat să lucreze în direcția atragerii țăranimii în munca noastră de construcție, în direcția îmbunătățirii gospodăriei țărănești și întăririi alianței; ori tovarășii nu vor înțelege, și atunci lucrurile se pot termina cu prăbușirea Puterii Sovietice.

Să nu creadă tovarășii că vreau să sperii pe cineva. Nu, tovarăși, n'am dece să vă sperii și nici n'ar avea rost. Problema este prea serioasă și trebuie s'o privim așa cum se cuvine s'o facă niște oameni serioși.

Venind la Moscova, tovarășii caută adeseori să facă „o față mărfii” pe care o arată; la noi la sate, pretind ei, toate merg bine. Ți se face uneori silă de aceste versiuni oficiale cum că toate merg bine. Căci este limpede că nu merg toate bine și nici n'ar putea să meargă. E limpede că există lipsuri, care trebuie scoase la iveală fără teamă de critică și care trebuie apoi înlăturate. Chestiunea stă astfel : ori noi, întreg partidul, vom lăsa pe țăranii și muncitorii ne-

membri de partid să ne critice, ori vom fi criticați pe cale de răscoale. Răscoala din Georgia a fost o critică. Răscoala din Tambov a fost și ea o critică. Răscoala din Kronstadt nu este și ea o critică? Una din două: ori vom renunța la optimismul birocratic cum că toate merg bine și la atitudinea birocratică, nu ne vom teme de critică și ne vom lăsa criticați de muncitorii și țăranii nemembri de partid, care simt doar pe propria lor piele rezultatele greșelilor noastre; ori nu o vom face, nemulțumirea se va acumula, va crește, și atunci critica se va face pe cale de răscoale.

Cea mai mare primejdie stă acum în faptul că mulți dintre tovarășii noștri nu înțeleg această particularitate a situației din momentul de față.

Are oare această problemă — problema țărănimii — vreo legătură cu problema troțchismului, cu problema pe care ați desbătut-o aici? Are, fără îndoială.

Ce este troțchismul?

Troțchismul este neîncrederea în forțele revoluției noastre, neîncrederea în alianța dintre muncitori și țărani, neîncrederea în cauza alianței. Care este acum sarcina noastră fundamentală? Sarcina noastră fundamentală este, folosind cuvintele lui Ilici, de a transforma Rusia n.e.p.-ului într'o Rusie socialistă. Putem oare realiza această sarcină fără a înfăptui alianța? Nu, nu putem. Putem oare înfăptui o legătură strânsă, alianța între muncitori și țărani, fără a fi distrus teoria neîncrederii în această alianță, adică teoria troțchismului? Nu, nu putem. Concluzia este clară: cine vrea să iasă învingător din n.e.p., trebuie să înmormânteze troțchismul ca curent ideologic.

Înainte de Revoluția din Octombrie, Ilici spunea adesea că dintre toți adversarii ideologici, cei mai periculoși sunt menșevicii, deoarece ei caută să sădească neîncrederea în victoria lui Octombrie. Deaceea — spunea el — fără a sdrobi menșevismul, nu se poate obține victoria Revoluției din Octombrie. Cred că există o oarecare analogie între menșevismul de atunci, din perioada lui Octombrie, și troțchismul de azi, din perioada n.e.p.-ului. Cred că dintre toate curentele ideologice din sânul comunismului, cel mai primejdios în momentul de față, după victoria lui Octombrie, în condițiile actuale ale n.e.p.-ului, trebuie considerat troțchismul, deoarece el caută să sădească neîncredere în forțele revoluției noastre, neîncredere în alianța dintre muncitori și țărani, neîncredere în opera de transformare a Rusiei n.e.p.-ului într'o Rusie socialistă. Deaceea, fără a sdrobi troțchismul, nu se poate obține victoria în condițiile n.e.p.-ului, nu se poate realiza transformarea Rusiei de astăzi într'o Rusie socialistă.

Aceasta este legătura dintre politica partidului față de țăărănime și chestiunea troțchismului.

*„Pravda” nr. 24
din 30 Ianuarie 1925.*

DESPRE PERSPECTIVELE PARTIDULUI COMUNIST GERMAN ȘI DESPRE BOLȘEVIZARE

Convorbire cu Herzog, membru al P. C. G.

1-a întrebare (Herzog). Considerați oare raporturile politice și economice din republica capitalistă democratică a Germaniei că sunt de așa natură încât clasa muncitoare să trebuiască, într'un viitor mai mult sau mai puțin apropiat, să ducă lupta pentru putere?

Răspuns (Stalin). Ar fi greu de dat la această întrebare un răspuns de o precizie riguroasă, dacă este vorba de termene și nu de o tendință. E de prisos să mai demonstrez că situația actuală se deosebește fundamental de situația din 1923, atât în ceea ce privește condițiile internaționale cât și cele interne. Aceasta nu exclude însă eventualitatea unei brusce schimbări a situației în favoarea revoluției, într'un viitor foarte apropiat, în urma unor eventuale serioase schimbări ce ar surveni în situația externă. Instabilitatea situației internaționale este o garanție că această presupunere poate deveni foarte probabilă.

A 2-a întrebare. Vom avea oare nevoie, dată fiind situația economică actuală și raportul de forțe actual, de o perioadă mai îndelungată de pregătire

pentru a cuceri majoritatea proletariatului (cerință pe care Lenin a pus-o în fața partidelor comuniste din toate țările ca o sarcină foarte importantă înainte de cucerirea puterii politice)?

Răspuns. În măsura în care este vorba de situația economică, pot să apreciez starea de lucruri doar din punctul de vedere al datelor generale de care dispun. Cred că planul Dawes¹⁶ a și dat unele rezultate, care au dus la o stabilitate relativă a situației. Pătrunderea capitalului american în industria germană, stabilizarea monetei, îmbunătățirea unui șir de ramuri dintre cele mai importante ale industriei germane — ceeace nu înseamnă nicidecum o însănătoșire radicală a economiei germane —, în sfârșit o oarecare îmbunătățire a situației materiale a clasei muncitoare, — toate acestea nu puteau să nu ducă la o anumită consolidare a pozițiilor burgheziei în Germania. Aceasta este, ca să zic așa, latura „pozitivă” a planului Dawes.

Dar planul Dawes mai are și laturi „negative”, care în mod inevitabil trebuie să se facă simțite într’o anumită perioadă și trebuie să anihileze rezultatele „pozitive” ale acestui plan. Fără îndoială că planul Dawes înseamnă pentru proletariatul german dublă presiune din partea capitalului — internă și externă. Contradicțiile dintre extinderea industriei germane și îngustarea câmpului piețelor externe pentru această industrie, discordanța dintre cererile hipertrofiate ale Antantei și posibilitățile maxime ale economiei naționale germane de a satisface aceste cereri, — toate acestea, înrăutățind în mod inevitabil situația proletariatului, a țăranilor cu gospodării mici, a funcțio-

narilor și a intelectualilor, nu pot să nu ducă la o explozie, la lupta directă a proletariatului pentru cucerirea puterii.

Dar această împrejurare nu trebuie considerată singura condiție favorabilă pentru revoluția germană. Pentru victoria acestei revoluții mai e nevoie, în afară de aceasta, ca partidul comunist să reprezinte majoritatea clasei muncitoare, ca el să devină forța hotărâtoare în sânul clasei muncitoare. E nevoie ca social-democrația să fie demascată și zdrobită, să fie redusă la situația de minoritate infimă în sânul clasei muncitoare. Altfel nici nu te poți gândi măcar la dictatura proletariatului. Pentru ca muncitorii să poată învinge, ei trebuie să fie însuflețiți de o singură voință, trebuie să fie conduși de un singur partid, care să se bucure de încrederea indiscutabilă a majorității clasei muncitoare. Dacă în sânul clasei muncitoare există două partide care se concurează și au forțe egale, nu este posibilă o victorie durabilă nici chiar în cazul unor condiții externe favorabile. Lenin, cel dintâi, a insistat în mod deosebit asupra acestui lucru în perioada dinaintea Revoluției din Octombrie, arătând că este una din cele mai necesare condiții ale victoriei proletariatului.

Cea mai favorabilă situație pentru revoluție ar putea fi considerată situația în care criza internă din Germania și creșterea hotărâtă a forțelor partidului comunist ar coincide cu complicații serioase în lagărul dușmanilor externi ai Germaniei.

Cred că absența acestei din urmă împrejurări în perioada revoluționară din 1923 a avut un rol negativ, care n'a fost nici pe departe neînsemnat.

A 3-a întrebare. Ați spus că P.C.G. trebuie să aibă de partea lui majoritatea muncitorilor. Acestui scop i s'a acordat până acum prea puțină atenție. Ce trebuie să facem, după părerea D-voastră, pentru a transforma P.C.G. într'un asemenea partid energic, a cărui capacitate de a recruta noi membri să crească în mod progresiv?

Răspuns. Unii tovarăși cred că a întări partidul și a-l bolșeviza înseamnă a arunca afară din partid pe toți cei care gândesc altfel. Aceasta, firește, nu este adevărat. Social-democrația poate să fie demascată și redusă la un rol de minoritate infimă în sânul clasei muncitoare numai în cursul luptei de zi cu zi pentru nevoile concrete ale clasei muncitoare. Social-democrația trebuie să fie ținută la stâlpul infamiei nu pe baza unor probleme cu caracter interplanetar, ci pe baza luptei de zi cu zi a clasei muncitoare pentru îmbunătățirea situației sale materiale și politice, — problema salariilor, a zilei de muncă, a locuințelor, a asigurărilor, a impozitelor, a șomajului, a scumpirii vieții etc. trebuind să joace un rol foarte serios, dacă nu chiar hotărîtor. A-i bate pe social-democrați zi de zi pe tărâmul acestor probleme, dând la iveală trădarea lor, — iată care este sarcina.

Dar această sarcină n'ar fi îndeplinită în întregime dacă problemele practicii de zi cu zi n'ar fi îmbinate cu problemele fundamentale ale situației internaționale și interne a Germaniei și dacă toată această muncă de zi cu zi n'ar fi pusă în lumină, în întreaga activitate a partidului, din punctul de vedere al revoluției și al cuceririi puterii de către proletariat.

Dar o astfel de politică nu este în stare să ducă decât un partid care are în frunte cadre de conducători îndeajuns de experimentate pentru a folosi în vederea întăririi partidului lor orice fel de greșală a social-democrației, și îndeajuns de pregătite din punct de vedere teoretic pentru a nu pierde, din cauza succeselelor parțiale, perspectivele dezvoltării revoluționare.

Prin aceasta, mai ales, se și explică faptul că problema cadrelor de conducere ale partidelor comuniste în general, inclusiv ale Partidului Comunist German, este una din problemele esențiale ale bolșevizării.

Pentru a înfăptui bolșevizarea, trebuie să cauți să fie îndeplinite cel puțin câteva condiții fundamentale, fără de care bolșevizarea partidelor comuniste este în general imposibilă.

1) E necesar ca partidul să nu se considere ca o anexă a mecanismului electoral parlamentar, cum se consideră de fapt social-democrația, și nici ca un supliment gratuit al sindicatelor, cum susțin uneori anumite elemente anarho-sindicaliste, ci ca forma **supremă** a unirii de clasă a proletariatului, chemată să **conducă** toate celelalte forme de organizare a proletarilor, dela sindicate până la grupul parlamentar.

2) E necesar ca partidul, și mai ales cadrele lui de conducere, să-și însușească pe deplin teoria revoluționară marxistă, indisolubil legată de practica revoluționară.

3) E necesar ca partidul să elaboreze lozincile și directivele nu pe baza unor formule învățate pe de rost și a analogiilor istorice, ci în urma unei analize minuțioase a condițiilor concrete, interne și internațio-

nale, ale mișcării revoluționare, ținând totodată seama, neapărat, de experiența revoluțiilor din toate țările.

4) E necesar ca partidul să verifice justetea acestor lozinci și directive în focul luptei revoluționare a masselor.

5) E necesar ca întreaga activitate a partidului, mai ales dacă în sânul lui n'au fost încă desrădăcinate tradițiile social-democrate, să fie reorganizată într'un mod nou, revoluționar, urmărind ca fiecare pas și fiecare acțiune a partidului să ducă în mod firesc la revoluționarea masselor, la pregătirea și educarea masselor largi ale clasei muncitoare în spiritul revoluției.

6) E necesar ca partidul să știe să îmbine în munca lui cea mai înaltă principialitate (a nu se confunda cu sectarismul!) cu un maximum de legături și contact cu masele (a nu se confunda cu codismul!), fără de care partidul nu poate nu numai să învețe masele, dar nici să învețe dela ele; nu numai să conducă masele și să le ridice la nivelul partidului, dar nici să plece urechea la glasul masselor și să seziseze nevoile lor arzătoare.

7) E necesar ca partidul să știe să îmbine în munca lui spiritul revoluționar intransigent (a nu se confunda cu aventurismul revoluționar!) cu un maximum de elasticitate și capacitate de manevrare (a nu se confunda cu politica de adaptare!), fără de care partidul nu poate să stăpânească toate formele de luptă și de organizare, să lege interesele zilnice ale proletariatului cu interesele fundamentale ale revoluției proletare și să îmbine în activitatea lui lupta legală cu lupta ilegală.

8) E necesar ca partidul să nu-și ascundă greșelile, să nu se teamă de critică, să știe să-și îmbunătățească și să-și educe cadrele trăgând învățăminte din propriile lui greșeli.

9) E necesar ca partidul să știe să selecționeze și să includă în grupul principal de conducere cele mai bune elemente dintre luptătorii de avantgardă, destul de devotați pentru a fi adevărați exponenți ai năzuințelor proletariatului revoluționar și destul de experimentați pentru a deveni adevărați conducători ai revoluției proletare, capabili să aplice tactica și strategia leninismului.

10) E necesar ca partidul să îmbunătățească în mod sistematic compoziția socială a organizațiilor lui și să se curețe de elementele oportuniste disolvante, punându-și ca obiectiv să devină cât mai monolit.

11) E necesar ca partidul să-și făurească o disciplină proletară de fier, formată pe baza închegării ideologice, a clarității obiectivelor mișcării, a unității acțiunilor practice și a atitudinii conștiente a masei largi de partid față de sarcinile partidului.

12) E necesar ca partidul să exercite un control sistematic asupra executării propriilor lui hotărâri și directive, fără de care acestea din urmă riscă să devină simple promisiuni, în stare doar să sdruncine încrederea pe care masele largi proletare o au în el.

Fără aceste condiții și fără alte condiții asemănătoare, bolșevizarea nu este decât vorbărie goală.

A 4-a întrebare. D-voastră ați spus că, alături de părțile negative ale planului Dawes, o a doua condiție a cuceririi puterii de către Partidul Comunist German este o astfel de situație în care partidul so-

cial-democrat să fie complet demascat în ochii maselor și în care să nu mai reprezinte o forță serioasă în sânul clasei muncitoare. Până a ajunge la o astfel de situație, mai e, date fiind faptele reale, o cale lungă. Aci se fac în mod vădit simțite lipsurile și slăbiciunile actualelor metode de muncă folosite de partid. Cum pot fi ele lichidate? Cum apreciați rezultatele alegerilor din Decembrie 1924, când social-democrația — partid complet corupt și putred — nu numai că n'a pierdut nimic, dar a mai câștigat circa două milioane de voturi?

Răspuns. Nu lipsurile din activitatea Partidului Comunist German importă aici. Aici e important în primul rând faptul că împrumuturile americane și pătrunderea capitalului american, plus moneda stabilizată, îmbunătățind într-o oarecare măsură situația, au creat iluzia că ar fi posibilă lichidarea radicală a contradicțiilor interne și externe, legate de situația Germaniei. Incălecând pe această iluzie, social-democrația germană a intrat ca pe un cal alb în actualul Reichstag. Wels se fălește acum cu victoria sa în alegeri. Dar el nu înțelege, după cum se vede, că-și atribue victoria altcuiva. Nu social-democrația germană, ci grupul Morgan a învins. Wels a fost și a rămas doar unul din vechilii lui Morgan.

*„Pravda” nr. 27
din 3 Februarie 1925.*

SCRISOARE CĂTRE tov. ME—RT

Stimate tov. Me—rt !

Am primit scrisoarea d-tale din 20 Februarie. In primul rând primește salutările mele. Și acum — la chestiune.

1) Prea ai umflat (și nu numai d-ta) chestiunea cu interview-ul acordat lui Herzog *. Să-l iau de guler și să-l dau afară, asta nu puteam și nici n'o s'o fac, nu numai pentrucă e membru de partid, dar și pentrucă a venit la mine cu o scrisoare din partea tov. Heschke, în care acesta din urmă mă ruga stăruitor să-i acord un interview lui Herzog. Îți trimit copia acestei scrisori. Originalul german al scrisorii l-am și expediat Comitetului Central al Partidului Comunist German. A trage, din simplul fapt că am acordat un interview lui Herzog, la rugămintea scrisă a tov. Heschke, concluzia că C.C. al P.C. (b) din Rusia face, sau intenționează să facă, o cotitură spre Brandler, înseamnă să faci armăsar nu din țânțar, ci chiar din nimic, și să nimerești cu oiștea în gard.

---

* Vezi volumul de față, pag. 34—41. — Nota Red.

Dacă C.C. al P.C. (b) din Rusia ar afla că d-ta sau alți membri ai C.C. al P.C.G. bănuiește C.C. al P.C. (b) din Rusia că ar avea simpatii pentru Brandler—Talheimer¹⁷ și că ar fi făcut o cotitură dela cei de stânga spre cei de dreapta, s'ar prăpădi de răs.

2) Ai perfectă dreptate când afirmi că Partidul Comunist German a obținut succese uriașe. Nu încapă îndoială că Brandler și Talheimer fac parte din categoria conducătorilor de tip vechi, pe cale de a-și termina cariera și împinși pe planul al doilea de către conducătorii de tip nou. Și la noi, în Rusia, a avut loc un proces de dispariție treptată a unui întreg șir de conducători vechi, proveniți dintre publiciști și vechii „șefi”. Acest proces se accentua în perioadele de crize revoluționare, devenea mai lent în perioadele de acumulare a forțelor, dar a avut loc în permanență. Alde Lunacearschi, Pocrovschi, Rojcov, Goldenberg, Bogdanov, Crasin etc. sunt primele mostre care-mi vin în minte de foști conducători bolșevici care au trebuit să se mulțumească mai târziu cu roluri secundare. Este un proces inevitabil de înnoire a cadrelor de conducere ale unui partid viu care se desvoltă. Deosebirea dintre Brandleri—Talheimeri și acești din urmă tovarăși este, în treacăt fie zis, că pe umerii Brandlerilor și Talheimerilor apasă, pe lângă toate celelalte, vechea povară social-democrată, în timp ce susmenționații tovarăși ruși erau liberi de o asemenea povară. Și această deosebire este, după cum puteți vedea, nu în favoarea lui Brandler—Talheimer, ci împotriva lor. Faptul că P.C. German a reușit să dea la o parte și să scoată din scenă pe Brandleri și Talheimeri, chiar numai acest fapt arată că P.C.

German crește, progresează, prosperă. Nici nu mai vorbesc de succesele incontestabile ale P.C. German pe care le arăți absolut just în scrisoarea d-tale. A crede acum că în C.C. al P.C. (b) din Rusia există oameni care-și propun să întoarcă înapoi roata dezvoltării Partidului Comunist German, înseamnă a avea o părere prea proastă despre C.C. al P.C. (b) din Rusia. Mai multă prudență, tov. Me—rt...

3) Vorbești despre linia P.C. German. Fără îndoială că linia partidului — vorbesc despre linia politică — este justă. Astfel se și explică, la drept vorbind, relațiile strânse, prietenești (și nu numai tovărășești) dintre P.C. (b) din Rusia și P.C. German, despre care chiar d-ta vorbești în scrisoare. Înseamnă însă aceasta că noi trebuie să cocoloșim diferitele greșeli din munca politică a P.C. German sau a P.C. (b) din Rusia? Desigur că nu. Se poate afirma oare că C.C. al P.C. German sau C.C. al P.C. (b) din Rusia nu fac și câte o greșală? Se poate afirma oare că criticarea **parțială** a activității C.C. al P.C. German (insuficienta exploatare a cazului Barmat¹⁸, cunoscutul vot al grupului comunist din parlamentul prusian în chestiunea alegerii președintelui parlamentului, chestiunea impozitelor în legătură cu planul Dawes etc.) este incompatibilă cu deplina solidarizare cu linia **generală** a C.C. al P.C. German? E clar că nu se poate. Ce se va alege din partidele noastre dacă noi, întâlnindu-ne, să zicem, la Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste, vom închide ochii asupra unor greșeli ale partidelor noastre, ne vom lăsa antrenați de parada unei „depline armonii” și a unui deplin „bun mers al lucrurilor” și vom începe

să ne aprobăm reciproc în toate? Cred că astfel de partide n'ar putea niciodată să devină partide revoluționare. Ele ar fi niște mumii, iar nu partide revoluționare. Mi se pare că unii tovarăși germani nu s'ar sfii uneori să ne ceară să aprobăm în toate Comitetul Central al P.C. German, fiind ei înșiși gata oricând să aprobe în totul Comitetul Central al P.C. (b) din Rusia. Sunt categoric împotriva acestui fel de aprobări reciproce. Judecând după scrisoarea d-tale, ești și d-ta împotrivă. Cu atât mai bine pentru P.C. German.

4) Sunt categoric împotriva unei politici de izgonire a tuturor tovarășilor care gândesc altfel. Sunt împotriva acestei politici nu pentru că aş compătimi pe cei care gândesc altfel, ci pentru că o astfel de politică dă naștere în partid unui regim de intimidare, unui regim de înfricoșare, unui regim care ucide spiritul autocritic și spiritul de inițiativă. Nu e bine dacă conducătorii partidului sunt temuți, fără a fi însă respectați. Conducătorii partidului nu pot fi adevărați conducători decât dacă nu sunt numai temuți, ci și respectați în partid, și dacă autoritatea lor este recunoscută. E greu să făurești asemenea conducători, e un lucru de lungă durată și nicidecum ușor, însă absolut necesar, deoarece fără această condiție partidul nu poate fi considerat drept un adevărat Partid Bolșevic, iar disciplina de partid nu poate fi o disciplină conștientă. Cred că tovarășii germani păcătuiesc împotriva acestui adevăr evident. Pentru a desavua pe Troțchi și pe partizanii lui, noi, bolșevicii ruși, am desfășurat o foarte intensă campanie de lămurire principială pentru apărarea bazelor bolșevismului și împotriva bazelor troțchismului,

deși, judecând după forța și greutatea specifică a C.C. al P.C. (b) din Rusia, ne-am fi putut lipsi de această campanie. A fost oare necesară această campanie? A fost absolut necesară, deoarece în cursul ei am educat în spiritul bolșevismului sute de mii de noi membri (și nemembri) de partid. Este foarte trist că tovarășii noștri germani nu simt necesitatea de a preceda sau de a complecta măsurile represive luate împotriva opoziției printr'o largă campanie de lămurire principială, îngreuiind astfel opera de educare a membrilor de partid și a cadrelor partidului în spiritul bolșevismului. Nu e greu să alungi pe Brandler și Talheimer, asta-i lucru ușor. Dar să învingi brandlerismul este un lucru complicat și serios, unde numai măsurile represive nu pot decât să strice; aici trebuie să ari adânc terenul și să luminezi în mod serios mințile. P.C. (b) din Rusia s'a dezvoltat întotdeauna prin contradicții, adică în lupta împotriva curentelor necomuniste, și numai în această luptă s'a întărit, și-a făurit cadre adevărate. P.C. German are în fața sa aceeași cale de dezvoltare prin contradicții, calea luptei efective, serioase și îndelungate împotriva curentelor necomuniste, mai ales împotriva tradițiilor social-democrate, împotriva brandlerismului etc. Dar pentru a putea duce o astfel de luptă, nu ajung numai măsuri represive. Iată de ce cred că politica internă de partid a C.C. al P.C. German trebuie să devină mai elastică. Nu mă îndoiesc că P.C. German va ști să-și îndrepte lipsurile din acest domeniu.

5) Ai perfectă dreptate în privința activității în sindicate. În Germania sindicatele nu au acelaș rol ca în Rusia. În Rusia sindicatele au luat naștere după

apariția partidului și au fost, în fond, organe auxiliare ale partidului. Nu tot așa s'au întâmplat lucrurile în Germania și în genere în Europa. Acolo partidul s'a născut din sindicate, sindicatele concureau cu succes partidul în privința influenței asupra maselor și adeseori atârnavă ca o ghiulea de picioarele partidului. Dacă masele largi din Germania sau în genere din Europa ar fi întrebate care organizație o consideră mai aproape de ele, partidul sau sindicatele, masele ar răspunde, fără îndoială, că sindicatele le sunt mai aproape decât partidul. E bine sau rău, fapt e însă că muncitorii nemembri de partid din Europa consideră sindicatele drept principalele lor fortărețe care îi ajută în lupta împotriva capitaliștilor (salarii, ziua de muncă, asigurări sociale etc.), în timp ce partidul este socotit de ei ca ceva auxiliar și secundar, deși necesar. Așa se și explică faptul că lupta directă pe care „ultrastângiștii“ o duc împotriva actualelor sindicate dinafara acestora este considerată în masele largi muncitoare ca o luptă împotriva principalelor lor fortărețe, pe care masele le-au clădit în decurs de zeci și zeci de ani și pe care „comuniștii“ vor acum să le distrugă. A nu ține seama de această particularitate, înseamnă să duci de răpă întreaga mișcare comunistă din Occident. Dar de aici rezultă două concluzii:

în primul rând, că în Occident nu poți cuceri masele de milioane ale clasei muncitoare fără a cuceri sindicatele,

și, în al doilea rând, că nu poți cuceri sindicatele dacă nu activezi în cadrul acestor sindicate și dacă nu-ți întărești acolo influența.

Iată de ce trebuie să acordăm o deosebită atenție activității tovarășilor noștri în sindicate.

Deocamdată atât. Să nu mă ocărăști pentru că ți-am spus totul pe șleau și cu asprime.

I. Stalin

28.II.25

Se publică pentru întâia oară.

DE ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FEMEII

N'a existat în istoria omenirii nicio mare mișcare a celor asupriți la care femeile muncitoare să nu fi participat. Femeile muncitoare, cele mai asuprite dintre toți asupriții, n'au rămas niciodată și nici nu puteau să rămână la o parte de marele drum al mișcării de eliberare. Mișcarea de eliberare a sclavilor a ridicat, după cum se știe, sute și mii de mari martire și eroine. În rândurile luptătorilor pentru eliberarea iobagilor se găseau zeci de mii de femei muncitoare. Nu e de mirare că mișcarea revoluționară a clasei muncitoare, cea mai viguroasă dintre toate mișcările de eliberare ale masselor asuprite, a atras sub steagul ei milioane de femei muncitoare.

Ziua internațională a femeii este un semn al invincibilității mișcării de eliberare a clasei muncitoare și un vestitor al viitorului ei măreț.

Femeile muncitoare, muncitoarele și țărancele constituie o foarte mare rezervă a clasei muncitoare. Această rezervă reprezintă o bună jumătate din populație. Fi-va această rezervă de femei de partea clasei muncitoare sau împotriva ei — de acest lucru de-

pinde soarta mișcării proletare, victoria sau înfrângerea revoluției proletare, victoria sau înfrângerea puterii proletare. Deaceea prima sarcină a proletariatului și a detașamentului lui de avantgardă, partidul comunist, este de a duce o luptă hotărâtă pentru smulgera femeilor, a muncitoarelor și țăranilor de sub influența burgheziei, pentru educarea politică și organizarea muncitoarelor și țăranilor sub steagul proletariatului.

Ziua internațională a femeii este un mijloc de a câștiga rezerva de femei muncitoare de partea proletariatului.

Dar femeile muncitoare nu constituie numai o rezervă. Ele pot și trebuie să devină — dacă clasa muncitoare va duce o politică justă — o adevărată armată a clasei muncitoare, care să acționeze împotriva burgheziei. A făuri din rezerva femeilor muncitoare o armată de muncitoare și de țăranice care să acționeze cot la cot cu marea armată a proletariatului — iată o a doua sarcină, o sarcină hotărâtoare a clasei muncitoare.

Ziua internațională a femeii trebuie să devină un mijloc de transformare a muncitoarelor și țăranilor, dintr'o rezervă a clasei muncitoare, într'o armată activă a mișcării de eliberare a proletariatului.

Trăiască Ziua Internațională a femeii!

I. Stalin

C. C. AL P. C. (b) DIN RUSIA CĂTRE COMITETUL EXECUTIV CENTRAL AL KUOMINTANGULUI

Comitetul Central al Partidului Comunist din Rusia deplânge împreună cu d-v. pierderea ce ați suferit prin moartea conducătorului Kuomintangului¹⁹ și organizatorului luptei de eliberare națională a muncitorilor și țăranilor din China pentru libertatea și independența poporului chinez, pentru unitatea și independența statului chinez.

Comitetul Central al Partidului Comunist din Rusia nu se îndoiește că marea cauză a lui Sun Yat-sen nu va pieri odată cu moartea lui Sun Yat-sen, că în inimile muncitorilor și țăranilor chinezi cauza lui Sun Yat-sen va continua să trăiască, însuflând groază dușmanilor poporului chinez.

Comitetul Central al Partidului Comunist din Rusia crede că Kuomintangul va ține sus steagul lui Sun Yat-sen în marea luptă pentru eliberarea de sub imperialism, că Kuomintangul va reuși să poarte cu cinste acest steag până la victoria deplină împotriva imperialismului și agenților săi din China.

Sun Yat-sen a murit — trăiască cauza lui Sun Yat-sen, să trăiască și să prindă rădăcini poruncile lui Sun Yat-sen !

Secretar al Comitetului Central
al Partidului Comunist din Rusia

I. Stalin

13 Martie 1925.

*„Pravda” nr. 60
din 14 Martie 1925.*

CU PRIVIRE LA SITUAȚIA INTERNAȚIONALĂ ȘI SARCINILE PARTIDELOR COMUNISTE

Din seria fenomenelor care au o importanță decisivă în domeniul situației internaționale, trebuie să semnalăm următoarele fapte principale:

1. Nu încapе îndoială că capitalul a reușit, cu chiu cu vai, să iasă din mlaștina crizei de după război. Stabilizarea monetei într'o serie de țări capitaliste, creșterea comerțului mondial și lărgirea producției în diferite țări, exportul de capital și pătrunderea capitalului, în special a celui anglo-american, în țările Europei și Asiei, — toate acestea arată succesele „activității de construcție” desfășurate de capital. „Activitatea” aceasta se desfășoară, după cum se știe, în frunte cu blocul anglo-american. Așa numita „dawesizare” a Germaniei, adică trecerea dela metoda intervenției militare la metoda intervenției financiare, la metoda aservirii financiare a Germaniei, trebuie socotită drept unul din cele mai importante rezultate ale acestei „activități”.

2. Nu încapе îndoială, deasemeni, că în centrul Europei, în Germania, perioada de avânt revoluționar a și luat sfârșit. Perioada de avânt revoluționar,

când mișcarea clocotește și merge pe o linie ascendentă, revărsându-se, iar lozincile partidului rămân în urma mișcării, când masele sfărâmă cadrul legalității și iau cu asalt vechea orânduire, creând cu dela sine putere legi noi, această perioadă a și fost depășită în Germania. Mișcarea muncitorească din Germania a ieșit din perioada asaltului și a intrat într'o perioadă de acumulare a forțelor, într'o perioadă de formare și instruire a armatei proletare sub steagul comunismului. Ar fi de prisos să mai demonstrăm că această împrejurare nu poate să nu aibă o mare însemnătate. Acest lucru trebuie spus cu mare precizie ca să ne orientăm rapid în noua situație și ca să începem într'un fel nou munca de pregătire a revoluției.

Acestea sunt faptele care au o însemnătate **pozitivă** pentru burghezie, deoarece sunt o dovadă a forței și a succeselor capitalului în momentul de față.

Dar alături de aceste fapte, mai există și o serie de fapte care au o însemnătate **negativă** pentru capitalism.

1. Fără îndoială că, odată cu consolidarea capitalismului, are loc o creștere a contradicțiilor dintre grupurile capitaliste, o creștere a forțelor care duc la slăbirea și descompunerea capitalismului. Lupta dintre Anglia și America pentru petrol, pentru Canada, pentru piețe de desfacere etc.; lupta dintre blocul anglo-american și Japonia pentru piețele din Orient; lupta dintre Anglia și Franța pentru influență în Europa; în sfârșit, lupta dintre Germania subjugată și Antanta dominantă — toate acestea sunt fapte îndeobște cunoscute care arată că succesele capitalu-

lui nu sunt trainice, că procesul de „însănătoșire” a capitalismului ascunde în sine premisele slăbiciunii interne a acestuia și ale descompunerii sale.

2. Creșterea și întărirea mișcării de eliberare națională în India, China, Egipt, Indonezia, Africa de Nord etc., care subminează spatele capitalismului. Din moment ce „însănătoșirea” imperialismului impune o lărgire a sferei de influență în colonii și în țările dependente, iar lupta acestor țări împotriva imperialismului se intensifică neîndoios, este clar că succesele imperialismului în acest domeniu nu pot fi statornice.

3. Lupta pentru unitatea mișcării sindicale în Europa și criza Uniunii dela Amsterdam²⁰. Lupta sindicatelor engleze pentru unitatea mișcării sindicale, sprijinirea acestei lupte de către sindicatele sovietice, transformarea luptei pentru unitatea mișcării sindicale într-o luptă împotriva vârfurilor contrarevoluționare dela Amsterdam (Udegest, Sassenbach, Jouhaux etc.) care urmează o linie de scindare a sindicatelor — toate acestea sunt fapte care arată că Uniunea dela Amsterdam trece printr'o criză adâncă. Dar ce înseamnă criza Amsterdam-ului? Ea înseamnă nestabilitatea regimului burghez, căci birocrăția sindicală dela Amsterdam este o părțică și un sprijin al acestui regim.

4. Desvoltarea economică a Uniunii Sovietice. Nu încapе îndoială că bârfelile scribilor burghezi pe tema incapacității Sovietelor de a pune la punct industria au dat un faliment total. Nu încapе îndoială că în ultimii doi ani, după intervenție și blocadă, industria Uniunii Sovietice a renăscut și s'a întărit. Nu încapе în-

doială că în acest răstimp scurt situația materială și culturală a muncitorilor s'a îmbunătățit considerabil. Nu încape îndoială că această îmbunătățire va continua și de aci înainte. Toate aceste împrejurări sunt acum de o importanță decisivă pentru revoluționarea muncitorilor din țările capitaliste. Cred că încă nicio dată n'au manifestat muncitorii din Occident atâta interes pentru Rusia ca acum. Dece? Pentru că ajung la urechile lor svonuri despre **noul fel de viață** al muncitorilor sovietici în statul muncitoresc, numit Uniunea Sovietică, și ei ar vrea să verifice dacă aceste svonuri sunt adevărate. Faptul că zeci și sute de muncitori, fără deosebire de orientare politică, vin din Europa în Rusia și cercetează fiecare colțișor, — acest fapt arată cu certitudine că interesul muncitorilor din Occident pentru Rusia va continua să crească din lună'n lună. Nu încape îndoială că acest pelerinaj în Rusia va continua să crească. Și când ei se vor convinge că fiecare pas în dezvoltarea industriei din Rusia înseamnă totodată un pas în direcția îmbunătățirii situației muncitorilor, iar nu în direcția înrăutățirii ei, cum se întâmplă de obicei în țările capitaliste, vor înțelege că e timpul ca și ei, muncitorii din Apus, să facă un stat muncitoresc la ei acasă. Iată deci chiar simplul fapt al existenței Statului Sovietic reprezintă pentru imperialism un pericol de moarte. Iată deci nu poate fi trainic niciun succes al imperialismului, atâta timp cât există și se dezvoltă Statul Sovietic.

Acestea sunt faptele care au o însemnătate **negativă** pentru burghezie, deoarece ele arată forța mișcării revoluționare și eventualele ei succese în viitorul apropiat.

Lupta dintre aceste tendințe contrarii, negative și pozitive, formează baza și conținutul actualei situații internaționale.

În această luptă a contrariilor, așa numitul pacifism a crescut și s'a ofilit, fără a fi apucat să înflorească și fără a fi făcut nici „eră“, nici „epocă“, nici „perioadă“. El n'a îndreptățit nici speranțele conciliatorilor, nici temerile contrarevoluționarilor.

Tot în această luptă au pierit și „glorioasele“ nume ale lui Poincaré și Hughes, MacDonald și Herriot.

Care din aceste tendințe vor învinge, cele pozitive sau cele negative?

Nu încapă îndoială că cu timpul vor trebui să învingă tendințele negative pentru capitalism și favorabile pentru revoluție, căci imperialismul nu e în stare să rezolve contradicțiile care-l rod, căci el nu e în stare decât să le atenueze temporar, pentru ca apoi ele să se deschidă și să se manifeste cu o forță nouă, distrugătoare. Este deasemenea neîndoielnic că în prezent înving tendințele pozitive, favorabile pentru capitalism.

Acesta este specificul situației internaționale de astăzi.

Ca urmare, avem o oarecare perioadă de acalmie în Europa și în America, „turburată“ de mișcarea național-revoluționară din colonii și „întunecată“ de existența, dezvoltarea și întărirea Uniunii Sovietice.

Pentru burghezie, aceasta înseamnă un răgaz, intensificarea exportului de capital, o și mai mare îmbogățire, întărirea asupririi și exploatării în colonii, întărirea presiunii asupra Uniunii Sovietice, concen-

trarea tuturor forțelor contrarevoluției în jurul capitalului anglo-american.

Pentru proletariatul din țările capitaliste, aceasta înseamnă începerea unei perioade de acumulare a forțelor, începerea unei perioade de formare și de instruire a armatelor proletare sub steagul comunismului, în condițiile unui sistem de represiuni care alternează cu un sistem de „libertăți”.

Pentru colonii, aceasta înseamnă intensificarea luptei împotriva asupririi naționale și împotriva exploatării, intensificarea luptei pentru eliberarea de sub imperialism.

Pentru Uniunea Sovietică, aceasta înseamnă încordarea tuturor forțelor în vederea dezvoltării continue a industriei în vederea măririi capacității de apărare a țării, în vederea concentrării forțelor revoluționare din toate țările împotriva imperialismului.

De aci sarcinile partidelor comuniste:

1. Să folosească la maximum contradicțiile de orice fel din lagărul burgheziei în vederea descompunerii și slăbirii forțelor ei, în vederea întăririi pozițiilor proletariatului.

2. Să fixeze forme și metode concrete de apropiere între clasa muncitoare din țările înaintate și mișcarea național-revoluționară din colonii și din țările dependente în vederea sprijinirii prin toate mijloacele a acestei mișcări împotriva dușmanului comun, împotriva imperialismului.

3. Să facă să progreseze lupta pentru unitatea mișcării sindicale și s'o ducă până la capăt, neuitând nicio clipă că acesta este cel mai sigur mijloc de cucerire a maselor de milioane ale clasei muncitoare.

Căci nu pot fi cucerite masele de milioane ale proletariatului fără a cucerii sindicatele, iar sindicatele nu pot fi cucerite fără a activa în ele și fără a câștiga acolo lună cu lună, an cu an încrederea masselor muncitoare. Altfel nici măcar nu te poți gândi la cucerirea dictaturii proletariatului.

4. Să fixeze forme și metode concrete de apropiere între clasa muncitoare și mica țărănime, strivită de mașina birocratică a statului burghez și de prețurile de jaf ale trusturilor atotputernice, neuitând nicio clipă că lupta pentru mica țărănime este o sarcină imediată a partidului care merge spre dictatura proletariatului.

5. Să sprijine Puterea Sovietică și să dezoace mașinațiile intervenționiste ale imperialismului împotriva Uniunii Sovietice, neuitând nicio clipă că Uniunea Sovietică este sprijinul mișcării revoluționare din toate țările, că menținerea și întărirea Uniunii Sovietice înseamnă grăbirea victoriei clasei muncitoare asupra burgheziei mondiale.

*„Pravda” nr. 66
din 22 Martie 1925.*

Semnat: I. Stalin.

DESPRE PARTIDUL COMUNIST CEHOSLOVAC

*Cuvântare rostită în comisia cehoslovacă
a Comitetului Executiv al Internaționalei
Comuniste*²¹

27 Martie 1925

Tovarăși! Dacă facem abstracție de unele amănunte și de unele chestiuni de ordin personal, aduse fără niciun rost în discuție de unii tovarăși, divergențele din Partidul Comunist Cehoslovac ar putea să fie reduse la următoarele 9 probleme :

1) Există oare o criză în Partidul Comunist Cehoslovac?

2) Care este principala cauză a crizei?

3) Care este caracterul crizei, adică de unde vine pericolul, dela stânga sau dela dreapta?

4) Care dintre pericole — cel de stânga sau cel de dreapta — este cel mai serios?

5) Dece este pericolul de dreapta pericolul cel mai real?

6) Cum trebuie dusă lupta împotriva pericolului de dreapta ca din această luptă să rezulte o bolșevizare efectivă și o ieșire efectivă din criză?

7) Care este cea mai apropiată sarcină în domeniul bolșevizării Partidului Comunist Cehoslovac?

8) Despre drepturile Internaționalei Comuniste în ceea ce privește secțiile naționale.

9) Despre tov. Kreibich și despre primejdia unei sciziuni.

Există oare o criză în Partidul Comunist Cehoslovac? Da, există. Acest lucru îl recunosc ambele părți. În această privință nu există între ele divergențe. Tov. Šmeral a mers chiar mai departe, spunând că criza e mai adâncă decât își închipue de obicei unii tovarăși.

Care este principala cauză a crizei? Tov. Šmeral are perfectă dreptate când afirmă că principala cauză a crizei o constituie greutatea legate de trecerea dela perioada de avânt revoluționar la o perioadă de acalmie. Perioada de trecere, care impune o nouă orientare, provoacă de obicei în partid o anumită criză. Așa stau în prezent lucrurile și în Cehoslovacia.

Care este caracterul crizei și de unde vine pericolul, dela stânga sau dela dreapta? Și aici are dreptate tov. Šmeral când afirmă că pericolul vine din ambele părți, atât dela stânga cât și dela dreapta. Există pericolul unei supraaprecieri a revendicărilor parțiale în dauna revendicărilor fundamentale, pericolul unei supraaprecieri a activității parlamentare și a muncii în syndicate. Este un pericol de dreapta, deoarece duce spre adaptarea la burghezie. Există, pe de altă parte, pericolul unei subaprecieri a revendicărilor parțiale, a activității parlamentare, a muncii în syndicate etc. Este un pericol de stânga, deoarece duce la ruperea de masse și la sectarism. Dorința tov. Šmeral de a se situa pe o poziție de centru în această luptă dintre cele două devieri contrarii este o dorință cu totul legitimă. Nenorocirea este că el n'a reușit

să se mențină pe această poziție și a pornit târîș după cei de dreapta.

Care din aceste pericole este cel mai serios, cel de stînga sau cel de dreapta? Cred că tov. Șmeral nu și-a limpezit această chestiune. El își îndreaptă critica mai ales împotriva celor de stînga, crezând că acolo este pericolul principal. Or, faptele arată că pericolul principal vine dela dreapta, și nu dela stînga. Asta n'a înțeles tov. Șmeral, și asta e prima lui greșală.

Dece este pericolul de dreapta în momentul de față pericolul cel mai serios? Din trei cauze.

Intâi. Însăși trecerea dela avânt la acalmie, prin însăși natura sa, face să crească șansele unui pericol de dreapta. Dacă avântul dă naștere unor iluzii revoluționare, creând ca pericol principal pericolul de stînga, acalmia, dimpotrivă, dă naștere unor iluzii social-democrate, reformiste, creând ca pericol principal pericolul de dreapta. În 1920, când mișcarea muncitorească lua avânt, Lenin a scris broșura „Stângismul» — boala copilăriei“. Dece a scris Lenin tocmai această broșură? Pentru că pericolul de stînga era pe atunci pericolul cel mai serios. Cred că dacă Lenin ar fi în viață, ar scrie acum o nouă broșură, „Dreptismul — boala bătrîneții“, pentru că acum, în perioada de acalmie, când iluziile conciliatoriste urmează să crească, pericolul de dreapta este pericolul cel mai serios.

Al doilea. Nu mai puțin de 70% din membrii Partidului Comunist Cehoslovac sunt, după cum a arătat tov. Șmeral în raportul său, foști social-democrați. E de prisos să mai demonstrăm că într'un asemenea partid recidivele social-democrate sunt nu numai po-

sibile, dar și inevitabile. E de prisos să mai spun că această împrejurare nu poate să nu accentueze pericolul de dreapta.

Al treilea. Statul Cehoslovac este un stat al victoriei naționale a Cehilor. Cehii și-au dobândit statul lor național, ca națiune dominantă; muncitorii n'oduc deocamdată rău acolo: șomaj nu există, este absolut evident că se îmbată cu ideea statului național. Toate acestea nu pot să nu provoace iluzia unei păci naționale între clase în Cehoslovacia. E de prisos să mai spun că, la rândul ei, această împrejurare dă naștere unui pericol de dreapta și îl accentuează. Tot aici trebuie căutată cauza faptului că divergențele dintre cei de dreapta și cei de stânga au mers pe linia națională, că Slovaci și Nemții (națiuni asuprite) se află în flancul stâng, iar Cehii în flancul opus. Tov. Șmeral a arătat pericolul unei asemenea demarcații. Aceasta e, desigur, adevărat. Dar este deasemenea adevărat că această demarcație e cu totul explicabilă, dacă luăm în considerare susmenționatele particularități naționale ale Statului Cehoslovac și situația dominantă a Cehilor.

Acestea sunt cauzele principale care fac ca în Partidul Comunist Cehoslovac pericolul de dreapta să fie un pericol deosebit de serios.

Cum trebuie dusă lupta împotriva pericolului de dreapta în Partidul Comunist Cehoslovac? Această întrebare ne duce chiar în miezul divergențelor. S'ar părea că împotriva acestui pericol trebuie să se ducă cea mai hotărâtă și necruțătoare luptă. Dar la comuniștii cehi s'a întâmplat invers. Luptă tov. Șmeral împotriva pericolului de dreapta? Da, luptă, dar luptă

în așa fel încât în locul lichidării celor de dreapta la el apare, în ultimă instanță, cultivarea, sprijinirea și apărarea celor de dreapta împotriva loviturilor celor de stânga. E cam curios, dar e un fapt, tovarăși. Aceasta este a doua și principala greșală a tov. Șmeral.

Judecați singuri.

1. Este un fapt că există un articol al tov. Kreibich în favoarea troțchismului. Este un fapt că acest document este cunoscut în cercurile de partid și circulă din mână în mână. Acest document trebuia să fie scos la lumina zilei și autorul lui să fie zdrobit, zdrobit ideologic în văzul muncitorilor, pentru a da posibilitate partidului să vadă clar pericolul pe care-l reprezintă troțchismul și pentru a educa cadrele în spiritul bolșevismului. Căci ce este troțchismul dacă nu aripa dreaptă în comunism, dacă nu un pericol dinspre dreapta? Cum a procedat în cazul de față tov. Șmeral? În loc să aducă la cunoștință întregului partid chestiunea troțchismului tovarășului Kreibich, el a cocoloșit chestiunea, a mușamalizat-o, a strămutat-o în culisele partidului și „a rezolvat-o“ acolo fără sgomot, așa cum se rezolvă „neînțelegerile“ obișnuite. Au câștigat de aici troțchismul și tov. Kreibich. A pierdut partidul. În locul luptei împotriva celor de dreapta a rezultat protejarea lor.

2. Se știe că unii dintre leaderii a trei sindicate — al muncitorilor din transporturi, al muncitorilor lem-nari și al muncitorilor din construcții — au publicat cunoscutul document care cere independența totală a sindicatelor față de partid. Se știe că acest document dovedește existența unei serii întregi de elemente de

dreapta în sindicatele din Cehoslovacia. Acest document trebuia să fie analizat în fața partidului, iar partidul să fie pus în gardă împotriva pericolului rușerii sindicatelor de partid. Cum a procedat tov. Șmeral în acest caz? El a cocoloșit și această chestiune, scoțând documentul din circulație și ascunzându-l astfel de ochii masei membrilor de partid. Și cei de dreapta au scăpat teferi și „prestigiul partidului“ a fost salvat. Asta se chiamă luptă împotriva celor de dreapta!

3. Se știe că în fracțiunea comunistă din pariament există elemente de dreapta. Se știe că aceste elemente se smulg mereu de sub conducerea partidului, încercând să se contrapună Comitetului Central al partidului. Lupta împotriva acestor elemente este o necesitate vitală mai ales acum, mai ales în actualele condiții de acalmie. Cum luptă tov. Șmeral împotriva acestui pericol? În loc să demaște elementele de dreapta din fracțiunea comunistă, el le ia sub ocrotirea sa și le salvează printr'o rezoluție de gumilastic despre recunoașterea conducerii exercitate de partid, rezoluție adoptată în urma unei lupte interne de culise, în al patrulea an al existenței partidului. Și iarăși: au câștigat cei de dreapta, a pierdut partidul.

4. În sfârșit, cazul Bubnic. Trebuie să spun, tovarăși, că perioada de acalmie nu este o perioadă în care nu are loc niciun fel de acțiune. Perioada de acalmie este o perioadă de formare și de instruire a armatelor proletare, o perioadă de pregătire a lor în vederea revoluției. Dar armatele proletare nu pot fi instruite decât în cursul acțiunilor. Scumpirea vieții, care a survenit în ultimul timp în Cehoslovacia, este

una din condițiile favorabile pentru asemenea acțiuni. Se știe că Partidul Comunist Cehoslovac a folosit momentul și a organizat recent o serie de demonstrații în legătură cu scumpirea vieții. Se știe că comunistul de dreapta Bubnic, actualmente exclus din partid, a folosit și el prilejul și a încercat să zădărnicească acțiunea muncitorilor, lovind pe la spate partidul. Ce a întreprins tov. Șmeral pentru a feri partidul de o lovitură pe la spate din partea celor de dreapta? În loc să folosească „cazul” Bubnic și pe baza lui să demaște fără cruțare în fața partidului întreg grupul celor de dreapta, tov. Șmeral a redus o problemă principială, problema celor de dreapta, la un caz individual, cazul Bubnic, deși toată lumea știe că Bubnic nu este singur, că are partizani și în sindicate, și în fracțiunea comunistă din parlament, și în presă. Cu prețul unui mic sacrificiu (excluderea lui Bubnic), el a salvat dela sdrobire grupul celor de dreapta, în dauna intereselor fundamentale ale Partidului Comunist Cehoslovac. Și asta se cheamă la tov. Șmeral tactică de luptă împotriva celor de dreapta!

Tov. Șmeral numește această tactică o tactică „subțire”, „delicăță”. Se poate ca această tactică să fie într’adevăr subțire, dar că ea nu are nimic comun cu tactica bolșevică a luptei intransigente împotriva celor de dreapta — nu încapă îndoială. Tov. Șmeral uită proverbul rusesc: „Unde e așa mai subțire, acolo se rupe”. El a uitat că tactica subțire nu poate să fie o garanție împotriva unui eșec, și, după cum se știe, așa s’a și întâmplat, căci această tactică „subțire” față de cei de dreapta s’a rupt și a eșuat la prima încercare, când grupul Bubnic, cultivat prin această tactică, era

cât pe-aci să zădărnicească recenta acțiune a proletariatului ceh. Întărirea celor de dreapta și trădarea comisă de Bubnic — iată rezultatul tacticii „subțiri“ a tov. Šmeral. Iată de ce cred că tactica „subțire“ a tov. Šmeral este o tactică a salvării celor de dreapta, o tactică de adâncire a crizei, o tactică care poate să ducă la pieirea partidului.

Din ce cauză a pierit vechea social-democrație ca partid revoluționar? Printre altele, din cauză că Kautsky & Co. au aplicat de fapt tactica „subțire“ a ascunderii și salvării celor de dreapta, tactica „delicată“ a „unității și păcii“ cu Ed. Bernstein & Co. Și care a fost rezultatul? Rezultatul a fost că, în momentul critic din preajma războiului, social-democrații de dreapta au trădat pe muncitori, „ortodocșii“ au devenit prizonieri ai celor de dreapta, iar social-democrația în ansamblu s'a dovedit a fi un „cadavru viu“. Cred că acelaș lucru se poate întâmpla cu timpul și cu Partidul Comunist Cehoslovac, dacă nu veți înlocui repede și cu hotărâre tactica „subțire“ a tov. Šmeral prin tactica bolșevică a luptei necruțătoare împotriva grupărilor de dreapta din sânul comunismului. Spunând aceasta, nu am intenția să-l compar pe tov. Šmeral cu social-democrații. Nicidecum! El este, fără doar și poate, comunist, și, poate, un comunist foarte bun. Vreau însă să spun că, dacă nu va renunța la tactica sa „subțire“, va aluneca în mod inevitabil spre social-democratism.

Care este sarcina imediată a Partidului Comunist Cehoslovac?

Sarcina lui imediată este ca, luptând împotriva devierilor „ultrastângiste“, să ducă o luptă hotărâtă

împotriva pericolului de dreapta, urmărind totala izolare a celor de dreapta și lichidarea lor definitivă. Unirea tuturor elementelor cu adevărat revoluționare din partid în vederea lichidării totale a grupărilor de dreapta — iată sarcina partidului, iată calea de ieșire din criză. Altfel nici măcar nu te poți gândi la bolșevizarea Partidului Comunist Cehoslovac.

Aceasta încă nu înseamnă, firește, că este obligatorie excluderea tuturor celor de dreapta. Excluderea nu constituie un mijloc decisiv în lupta împotriva celor de dreapta. Lucrul esențial este să sdrobești grupările de dreapta din punct de vedere ideologic și moral în cursul unei lupte principiale, atrăgând în această luptă masele largi de partid. Acesta este unul din mijloacele principale și importante pentru educarea partidului în spiritul bolșevismului. Excluderea trebuie să vină — dacă ea se impune într'adevăr — ca rezultat firesc al sdrobirii ideologice a adversarului. În această privință, în Cehoslovacia, cei de stânga au făcut o greșală serioasă, pripindu-se să-l excludă pe Bubnic. În loc să folosească la maximum „cazul” Bubnic și să-l lege de poziția principială a celor de dreapta în problema acțiunilor de masă, demascând adevăratul lor chip, ei s'au pripit să-l excludă, tăindu-și orice cale spre continuarea ofensivei împotriva celor de dreapta pe acest teren.

Cât despre drepturile Internaționalei Comuniste și despre amestecul ei în treburile partidelor naționale, nu sunt deloc de acord cu unii dintre tovarăși care s'au pronunțat pentru restrângerea acestor drepturi. Unii vor ca Internaționala Comunistă să devină o organizație interplanetară, care să urmărească cu ne-

păsare cele ce se petrec în diferitele partide și să înregistreze cu răbdare evenimentele. Nu, tovarăși, Internaționala Comunistă nu poate deveni o organizație interplanetară. Internaționala Comunistă este o organizație de luptă a proletariatului, ea este legată de mișcarea muncitorească prin toate fibrele ei și nu poate să nu se amestece în treburile diferitelor partide, sprijinind elementele revoluționare și luptând împotriva adversarilor lor. Desigur, partidele au autonomia lor internă, congresele partidelor trebuie să fie libere, iar comitetele centrale trebuie să fie alese la congrese. Dar a ajunge de aici să contesti Internaționalei Comuniste dreptul de a conduce și, deci, de a se amesteca, înseamnă să lucrezi pentru dușmanii comunismului.

În sfârșit, despre tov. Kreibich. Cred că întreaga sa cuvântare a urmărit să sperie pe unii cu primejdia unei sciziuni. Nu vă atingeți — spunea el — de cei de dreapta din Brno, că altfel va fi rău; nu luptați împotriva lor, că altfel va fi sciziune. Ei bine, o să vedem. Numai să nu caute să ne intimideze tov. Kreibich, că tot nu va reuși. El nu poate să nu știe că suntem oameni trecuți prin ciur și prin dârmon și că pe de-alde noi nu-i dai gata amenințându-i cu sciziunea. Iar dacă îi va veni în gând să treacă dela amenințare la faptă, pot să-l asigur că numai el și nimeni altul va avea de suferit de pe urma acestui fapt.

În rezumat. O criză există în partid. În privința cauzelor ei nu poate fi nicio îndoială. Pericolul principal vine dela dreapta. Lupta hotărâtă și intransigentă împotriva acestui pericol — iată care este sarcina. Unirea tuturor elementelor revoluționare din partid în

vederea totalei lichidări a celor de dreapta — iată calea de ieșire din criză.

Trebue folosită perioada de acalmie pentru a întări partidul, pentru a-l bolșeviza și pentru a-l face să fie „gata oricând” să facă față oricărei „complicații” eventuale, căci „nu se știe nici ziua, nici ceasul” când „va veni mirele”, deschizând drum noului avânt revoluționar.

*„Pravda” nr. 72
din 29 Martie 1925.*

CU PRIVIRE LA PROBLEMA NAȚIONALĂ DIN IUGOSLAVIA

*Cuvântare rostită la comisia iugoslavă a
Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste
30 Martie 1925*

Tovarăși! Cred că Semici nu s'a lămurit pe deplin asupra a ceea ce este mai esențial în modul cum bolșevicii pun problema națională. Niciodată, nici înainte de Octombrie, nici după Octombrie, bolșevicii n'au separat problema națională de problema generală a revoluției. Esențial în modul cum bolșevicii pun problema națională este că bolșevicii au privit întotdeauna problema națională în indisolubilă legătură cu perspectiva revoluționară.

Semici l-a citat pe Lenin, spunând că Lenin era pentru consfințirea prin Constituție a unei anumite rezolvări a problemei naționale. Prin aceasta Semici a vrut să spună, evident, că Lenin ar fi considerat problema națională o problemă constituțională, adică o problemă care poate fi rezolvată pe cale de reforme și nu pe cale revoluționară. Aceasta este cu totul inexact. Niciodată Lenin n'a avut și nici nu putea să aibă iluzii constituționale. Este de ajuns să răsfoiești operele sale pentru a te convinge de acest lucru. Dacă Lenin a vorbit despre Constituție, el a avut în vedere nu calea constituțională de rezolvare

a problemei naționale, ci calea revoluționară, adică el privea Constituția ca un rezultat al victoriei revoluției. Și la noi în U.R.S.S. există o Constituție, și ea oglindește o anumită rezolvare a problemei naționale. Această Constituție n'a apărut însă în urma unei tranzacții cu burghezia, ci ca un rezultat al revoluției victorioase.

Semici se referă, apoi, la cunoscuta broșură a lui Stalin asupra problemei naționale, scrisă în 1912²², și încearcă să găsească acolo măcar ceva care să confirme indirect că are dreptate. Dar această încercare a rămas fără rezultat, deoarece el n'a găsit și nici nu poate găsi nu numai un citat, dar nici măcar o vagă aluzie care să justifice cât de cât felul lui „constituțional“ de a aborda problema națională. Ca dovadă i-aș putea aminti lui Semici cunoscutul pasaj din broșura lui Stalin, în care se face o comparație între metoda austriacă de rezolvare a problemei naționale (metoda constituțională) și metoda marxiștilor ruși (metoda revoluționară).

Iată-l:

„Austriacii înțeleg să înfăptuiască «libertatea naționalităților» pe cale de mici reforme, în ritm lent. Propunând autonomia cultural-națională ca o măsură practică, ei nu contează deloc pe o schimbare radicală, pe o mișcare democratică de eliberare, care nu este în perspectivă la ei. Marxiștii ruși însă leagă problema «libertății naționalităților» de o schimbare radicală probabilă, de mișcarea democratică de eliberare, fără a avea vreun temei să conteze pe reforme. Și acest fapt schimbă esențial chestiunea în ceea ce privește soarta probabilă a națiunilor din Rusia.“

E clar, nu?

Și nu este un punct de vedere personal al lui Stalin, ci punctul de vedere general al marxiștilor ruși,

care priveau și privesc problema națională în indisolubilă legătură cu problema generală a revoluției.

Se poate spune fără teamă de a greși că în istoria marxismului rus modul de a se pune problema națională a avut două stadii: primul, stadiul dinainte de Revoluția din Octombrie, și al doilea, stadiul Revoluției din Octombrie. În primul stadiu, problema națională era privită ca o parte a problemei generale a revoluției burghezo-democratice, adică ca o parte a problemei dictaturii proletariatului și țărănimii. În al doilea stadiu, când problema națională s'a lărgit, devenind problema coloniilor, când problema națională s'a transformat dintr'o problemă internă de stat într'o problemă mondială, problema națională a și fost privită ca o parte a problemei generale a revoluției proletare, ca o parte a problemei dictaturii proletariatului. În ambele cazuri, după cum vedeți, modul de a pune chestiunea era strict revoluționar.

Cred că Semici nu s'a lămurit încă pe deplin asupra tuturor acestor lucruri. De aici, încercările sale de a reduce problema națională la o problemă constituțională, adică de a o considera o problemă de reforme.

Din această greșală decurge o altă greșală a lui, care constă în faptul că el nu vrea să privească problema națională ca fiind în esență o problemă țărănească. Nu o problemă agrară, ci o problemă țărănească, deoarece acestea sunt două lucruri diferite. Este absolut just că problema națională nu poate fi identificată cu problema țărănească, deoarece, pe lângă problemele țărănești, problema națională mai cuprinde și probleme de cultură națională, de stat național

și altele. Este însă deasemenea neîndoielnic că baza problemei naționale, esența ei lăuntrică, este totuși problema țărănească. Tocmai astfel se și explică faptul că țărănimea formează principala armată a mișcării naționale, că fără armata țărănească nu există și nici nu poate exista o puternică mișcare națională. Tocmai acest lucru avem în vedere când spunem că problema națională este o problemă în esență țărănească. Cred că faptul că Semici nu dorește să admită această formulă ascunde subaprecierea forței lăuntrice a mișcării naționale și neînțelegerea caracterului profund popular, profund revoluționar al mișcării naționale. Această neînțelegere și această subapreciere constituie un mare pericol, căci în practică ele înseamnă subaprecierea forței potențiale interne care există în mișcarea, să zicem, a Croaților pentru libertatea națională, subapreciere care poate provoca complicații serioase pentru întregul Partid Comunist din Iugoslavia.

Aceasta este a doua greșală a lui Semici.

Inercarea lui Semici de a trata problema națională din Iugoslavia înafara legăturii ei cu situația internațională și cu perspectivele probabile din Europa, trebuie considerată și ea fără doar și poate greșită. Pornind dela faptul că în momentul de față nu există printre Croați și Sloveni o serioasă mișcare populară pentru independență, Semici ajunge la concluzia că problema dreptului națiunilor la despărțire este o chestiune academică, în orice caz nu o chestiune actuală. Aceasta, desigur, este inexact. Chiar dacă admitem că în momentul de față această problemă nu este actuală, ea poate deveni pe deplin ac-

tuală **dacă va începe un război**, sau atunci când va începe un război, **dacă va izbucni o revoluție în Europa**, sau atunci când ea va izbucni. Iar că războiul va începe în mod inevitabil și că ei se vor încăiera fără doar și poate acolo, aceasta este în afară de orice îndoială, dacă ținem seamă de natura și de dezvoltarea imperialismului.

În 1912, atunci când noi, marxistii ruși, am schițat primul proiect al programului național, nu exista încă în nicio regiune periferică a imperiului rus o mișcare serioasă pentru independență. Totuși am socotit necesar să includem în programul nostru un punct despre dreptul națiunilor la autodeterminare, adică despre dreptul fiecărei naționalități la despărțire și la o existență independentă ca stat. Dece? Pentru că noi ne bazam nu numai pe ceea ce exista atunci, ci și pe ceea ce se desvolta și se apropia în cadrul sistemului general al raporturilor internaționale, adică noi am ținut seama atunci nu numai de prezent, ci și de viitor. Și noi știam că, dacă vreo naționalitate oarecare va cere despărțirea, marxistii ruși vor lupta pentru ca dreptul la despărțire să fie asigurat fiecărei naționalități care va cere aceasta. În cuvântarea sa, Semici s'a referit de repetate ori la broșura lui Stalin asupra problemei naționale. Dar iată ce se spune în această broșură a lui Stalin despre autodeterminare și independență:

„Desvoltarea imperialismului în Europa nu e întâmplătoare. Capitalul începe a se simți strâmtorat în Europa și tinde spre țări străine, în căutare de plețe noi, de brațe ieftine de muncă, de noi sfere de investiții. Aceasta duce însă la complicații externe și la război... E foarte posibilă deci o asemenea îmbinare

a conjuncturii interne și externe, în care o naționalitate sau alta din Rusia să găsească că e nevoie să fie pusă și rezolvată chestiunea independenței sale. Și se înțelege că nu-i treaba marxiștilor să pună piedici în asemenea cazuri.”

Asta s'a scris încă în 1912. Știți că mai târziu această teză a fost confirmată în întregime, atât în timpul războiului cât și după război, mai ales după victoria dictaturii proletariatului în Rusia.

Cu atât mai multe motive există să se țină seama de asemenea posibilități în Europa în general și în Iugoslavia în special, mai ales acum, după adâncirea mișcării național-revoluționare din țările asuprite și după victoria revoluției din Rusia. Trebuie deasemenea să se țină seama și de faptul că Iugoslavia nu este o țară absolut independentă, că ea este legată de anumite grupări imperialiste și că, prin urmare, nu se poate sustrage dela marele joc al forțelor care se desfășoară înafara Iugoslaviei. Și dacă elaborați un program național pentru partidul iugoslav — iar în cazul de față tocmai despre asta este vorba — trebuie să vă amintiți că e necesar ca un program să se bazeze nu numai pe ceea ce există în momentul de față, ci și pe ceea ce se dezvoltă și va avea loc în mod inevitabil în virtutea relațiilor internaționale. Iată de ce cred că problema dreptului națiunilor la autodeterminare trebuie considerată o problemă actuală, la ordinea zilei.

Acum despre programul național. Punctul de plecare al programului național trebuie să fie teza revoluției sovietice în Iugoslavia, teză după care, fără răsturnarea burgheziei și victoria revoluției, problema națională nu poate fi rezolvată câtuși de puțin satis-

făcător. Sunt posibile, desigur, și excepții. De pildă, o asemenea excepție a fost înainte de război, la despărțirea Norvegiei de Suedia, fapt despre care vorbește amănunțit Lenin într'unul din articolele sale²⁸. Dar aceasta s'a întâmplat înainte de război și în condițiile unui concurs de împrejurări excepțional de prielnice. După război, și mai ales după victoria revoluției sovietice în Rusia, este puțin probabil ca asemenea cazuri să mai fie posibile. În orice caz, au rămas acum atât de puține șanse ca asemenea posibilități să mai existe, încât le putem socoti egale cu zero. Dar dacă așa stau lucrurile, este limpede că noi nu putem pune la baza programului niște câtimi egale cu zero. Iată de ce teza revoluției trebuie să fie punctul de plecare al programului național.

Mai departe. În programul național trebuie să se introducă neapărat un punct special despre dreptul națiunilor la autodeterminare, mergând până la despărțirea de stat. Am arătat mai sus de ce nu ne putem dispensa de acest punct în actualele condiții interne și internaționale.

În sfârșit, programul trebuie să cuprindă și un punct special despre autonomia național-teritorială pentru acele naționalități din Iugoslavia care nu vor găsi cu cale să se despartă de Iugoslavia. Nu au dreptate cei care cred că o asemenea eventualitate trebuie exclusă. Este o părere greșită. Se prea poate ca în anumite condiții, în urma victoriei revoluției sovietice în Iugoslavia, unele naționalități să nu dorească să se despartă, la fel cum s'a întâmplat la noi în Rusia. Se înțelege că pentru un asemenea caz trebuie să existe în program un punct despre autonomie, urmărind

transformarea statului iugoslav într'o federație de state naționale autonome, pe baza orânduirii sovietice.

Așa dar, drept la despărțire pentru naționalitățile care vor dori să se despartă și drept la autonomie pentru naționalitățile care vor prefera să rămână în cadrul statului iugoslav.

Pentru a evita orice confuzie, trebuie să spun că **dreptul** la despărțire nu trebuie înțeles ca o **datorie**, ca o obligație de a te despărți. O națiune poate folosi acest drept în sensul despărțirii, dar ea poate să nu-l folosească, iar dacă ea nu va dori acest lucru, e treaba ei, și trebuie să se țină seama de aceasta. Unii tovarăși fac din dreptul la despărțire o datorie, cerând de pildă Croaților să se despartă **indiferent de împrejurări**. Această poziție nu este justă, și ea trebuie părăsită. Dreptul nu trebuie să fie confundat cu datoria.

*Revista „Bolșevic” nr. 7
din 15 Aprilie 1925.*

DESPRE ACTIVUL COMSOMOLIST LA SATE

*Cuvântare rostită la ședința Biroului
Organizatoric al C. C. al P. C. (b) din Rusia
6 Aprilie 1925*

Tovarăși! Prima sarcină este de a asigura Uniunii Tineretului un nucleu al său, proletar, de bază, ca nucleu conducător al întregii Uniuni. Raportorul n'a spus nimic în această problemă. Și nici nu e de mirare, dat fiind că este vorba de munca Comsomolului la sate și nu de nucleul proletar. Aceasta nu împiedică însă ca asigurarea nucleului de bază să rămână principala sarcină a Comsomolului. Cred că în această direcție munca se desfășoară în Comsomol mai mult sau mai puțin cu succes. Se poate spune fără teamă de a exagera că atragerea tineretului muncitoresc în rândurile Comsomolului se desfășoară cu succes și că nu e departe vremea când Uniunea va cuprinde cel puțin nouă zecimi din întreg tineretul muncitoresc.

A doua sarcină este de a repartiza în mod just pe activiștii din nucleul proletar în punctele nodale și în regiunile principale ale Uniunii Sovietice, în scopul asigurării conducerii reale a părții țărănești a tineretului de către forțele acestui nucleu. Pornesc dela faptul că partea țărănească a tineretului întrece din punct de vedere numeric partea sa proletară. Pornesc

de la faptul că forțele proletare ale tineretului nu sunt suficiente pentru a putea fi repartizate în mod egal în toate județele și plășile Uniunii Sovietice. Deaceea aceste forțe trebuie să fie repartizate în așa fel și în acele puncte de unde să poată fi asigurată cel mai ușor conducerea tineretului țărănesc. Nu cred că această sarcină este îndeplinită de Comsomol cu tot atâta succes ca și prima sarcină. Dar avem totuși motive să credem că munca pentru îndeplinirea acestei sarcini este dusă de Comsomol cu toată energia și că această muncă nu va întârzia să-și dea roadele în cel mai scurt timp.

A treia sarcină este de a asigura Comsomolului la sate un activ numeros din rândurile tineretului țărănesc, de a educa politicește acest activ, de a face din el un promotor al politicii proletare la sate și de a-l transforma într'un ciment care să lege proletariatul de masele muncitoare ale țărănimii. Aceasta este o sarcină grea și cât se poate de complexă. Este absolut imposibil a rezolva această sarcină într'un termen scurt. Pentru a duce această sarcină la bun sfârșit, nucleul proletar al Comsomolului trebuie să depună eforturi uriașe și să-și încordeze la maximum forțele. Dar ea trebuie îndeplinită cu orice preț. Căci altfel nu este posibilă nici întărirea Comsomolului, nici asigurarea unei alianțe între muncitori și țărani.

Dar cum să asigurăm Comsomolului un activ țărănesc, cum să educăm acest activ și cum să facem ca el să poată fi un promotor al politicii proletare la sate?

Se spune că în Comsomol numai numărul secretarilor de celule sătești este nu mai mic de 27.000. Se

spune că pe lângă secretarii de celule mai există și comsomoliști activiști în cooperative, în Soviete, în comitetele țărănești, în instituțiile culturale etc. Se spune că toate acestea împreună trebuie să dea la sate un activ comsomolist cu un efectiv de cel puțin 100.000 de oameni. Dacă e într'adevăr așa — ar fi greu de spus. Dar dacă este așa, trebuie să spun că acest activ, folosit cu pricepere, poate constitui o forță extrem de mare, în stare să facă minuni. Această împrejurare este cu atât mai importantă, cu cât partidul dispune în prezent, la sate, de un activ cu mult mai puțin numeros.

Se pune deci problema: cum să educăm acest activ numeros, cum să facem din el un promotor al politicii proletare la sate nu în vorbă, ci în fapt?

Nu am de gând să dau aici un răspuns care să epuizeze problema. A face acest lucru într'o scurtă cuvântare ar fi absolut imposibil. Dar a trasa câteva condiții de bază, necesare pentru a aborda în mod just această problemă, este în totul posibil și într'o scurtă cuvântare. Care sunt aceste condiții? Ele sunt în număr de cel puțin opt.

Întâi. E necesar ca activul tineretului dela sate să fie aprovizionat cu broșuri și îndreptare de popularizare care să explice decretele date de Puterea Sovietică în folosul sărăcimii. E necesar ca acest activ să cunoască pe dinafară aceste decrete, să știe să le explice sărăcimii și să știe să apere interesele sărăcimii pe baza acestor decrete, împotriva preponderenței chiaburilor. Cred că necunoașterea acestor decrete și sistematica lor încălcare de către „cei care dețin puterea“ la sate constituie una din principalele năpaste

ale rânduelilor de astăzi la sate. Activul comsomolist dela sate trebuie să vegheze ca legalitatea revoluționară să fie respectată. El trebuie să apere cu toate forțele sărăcimea satelor. Această sarcină este fără îndoială o sarcină simplă și prozaică. Fără îndoială că e mult mai ușor să trăncănești despre revoluția mondială decât să traduci în fapt această sarcină simplă, de toate zilele, legată de decretele sovietice. Dar este tot atât de neîndoielnic că fără aceasta nu este posibilă nicio alianță.

Al doilea. E necesar ca activul tineretului dela sate să fie aprovizionat cu broșuri de popularizare despre bazele elementare ale agronomiei. E necesar ca acest activ să studieze agricultura, să cunoască măsurile pentru îmbunătățirea ei și să știe să dea țăranului sfaturile necesare în acest domeniu. Țăranul adeseori nu-l ia în serios pe comsomolist, îl ia în derâdere. Aceasta se întâmplă pentru că țăranul îl consideră rupt de gospodărie, ignorant, leneș. De aici sarcina de a apropia și de a lega pe comsomolist de gospodărie. Comsomolistul activist poate câștiga stima și încrederea țăranului numai dacă se va lega strâns de agricultură, dacă va învăța să dea sfaturi folositoare pentru ridicarea gospodăriei țărănești, pentru îmbunătățirea și consolidarea ei. Este desigur o muncă grea și, poate, chiar plictisitoare. Dar aceasta n'o împiedică să fie necesară pentru a câștiga încrederea țăranimii.

Al treilea. E necesar ca activul comsomolist dela sate să fie aprovizionat cu broșuri de popularizare despre impozitul agricol, despre bugetul local, despre situația financiară a țării. Impozitul și bugetul local

sunt astăzi lucruri de primă importanță la sate. Pe acest tărâm se comit astăzi nenumărate abuzuri. Cum să fie repartizate impozitele pentru ca săracul să nu fie nedreptățit, iar chiaburul să nu fie scutit de sarcinile fiscale; cum să fie cheltuiți banii prevăzuți în bugetul local și pentru ce nevoi anume; cum să facem ca abuzurile de pe acest tărâm să fie descoperite și stârpite — toate acestea sunt probleme pe care un activist comsomolist nu le poate trece cu vederea. A interveni în toate acestea și a veni în ajutorul țărânului muncitor — iată care-i sarcina. Munca aceasta este și ea grea și nici pe departe atrăgătoare. Dar fără această muncă nu există și nu poate exista nicio construcție sovietică la sate.

Al patrulea. E necesar ca activul comsomolist dela sate să fie aprovizionat cu îndreptare de popularizare în problemele legate de construcția sovietică, de înviorarea Sovietelor și de atragerea țărănimii în opera de conducere a satului, plășii, raionului, județului etc. E necesar ca activistul comsomolist să cunoască pe dinafară regulamentele privitoare la drepturile și datoriile Sovietelor locale, la drepturile și datoriile țăranilor față de Soviete, la sistemul electoral, la ordinea desfășurării alegerilor etc. A explica țărănimii politica dusă de partid și de Puterea Sovietică la sate, a face ca această politică să fie aplicată în mod cinstit și conștiincios — iată ce trebuie făcut. Fără aceasta nici nu poate fi vorba de câștigarea încrederii țărănimii, de lărgirea activului țărănesc, de sădirea democrației proletare la sate.

Al cincilea. E necesar ca activul comsomolist dela sate să fie aprovizionat cu broșuri de popularizare des-

pre cooperația agricolă, de credit și de consum, despre arteluri și despre gospodăriile colective în general. E necesar ca activistul comsomolist să știe să atragă țărănimea la opera de dezvoltare a mișcării cooperatiste la sate. Este o muncă extrem de grea și de complexă, dar absolut necesară pentru a obține ca satul să se încadreze în construcția socialistă. Cooperativele agricole și cele de credit au astăzi o importanță primordială pentru țăran. A face ca cooperația să devină un lucru drag și apropiat țăranimii, în aceasta constă sarcina. Trebuie să se țină totodată seama de faptul că lipsa de inventar agricol la păturile sărace ale țăranimii creează la sate o situație specială, care favorizează constituirea de arteluri și gospodării colective, cu condiția unui anumit ajutor din partea instituțiilor de credit ale statului. Sarcina este de a da păturilor sărace ale țăranimii posibilitatea să obțină în acest scop creditul ieftin de care au nevoie. Activistul comsomolist nu poate să treacă cu vederea aceste probleme vitale.

Al șaselea. Trebuie ca activul comsomolist dela sate să primească îndrumările necesare și materialul necesar în ceea ce privește construcția culturală la sate: dezvoltarea caselor de lectură, lichidarea analfabetismului etc. Activistul comsomolist ca ajutor firesc al Sovietelor și în general al forțelor culturale dela sate pentru sădirea culturii sovietice — iată sarcina care se pune.

Al șaptelea. Trebuie ca activul comsomolist dela sate să aibă indicații precise cu privire la drepturile și datoriile comsomoliștilor, cu privire la relațiile dintre Comsomol și partid, dintre Soviete și Comsomol.

E necesar ca activistul comsomolist să se considere el însuși un ajutor al partidului și al Puterii Sovietice la sate. Metodele de comandă la țară, abuzurile în timpul alegerilor pentru Soviete, încercările de a se substitui organizațiilor de partid, cooperatiste și Sovietice, ieșirile huliganice cu prilejul așa numitei propagande antireligioase — toate acestea trebuie să fie înlăturate și lichidate fără întârziere ca ceva care întinează steagul Comsomolului și ca ceva cu totul nedemn de titlul de comsomolist. A combate fără cruțare aceste ieșiri scandaloase și a stabili relații juste între Comsomol și organele de partid și cele sovietice — aceasta e sarcina.

Al optulea. E necesar ca activul comsomolist dela sate să fie aprovizionat cu broșuri de popularizare despre alianța dintre muncitori și țărani, despre rostul și importanța acestei alianțe, despre dictatura proletariatului, despre bazele comunismului, în sfârșit, despre istoria Revoluției din Octombrie și despre felul cum trăiau țăranii înainte, sub țar și moșier, cum trăiesc acum și cum vor trăi dacă alianța va fi consolidată și socialismul va prinde rădăcini. Comsomolistul activist nu trebuie nicidecum să cânte în struna prejudecăților țăranului. Una este să îți seama de ele, și cu totul altceva este să le cânti în strună. El trebuie să știe să-i vorbească țăranului ca un comunist. El trebuie să știe să convingă pe țăran pe bază de fapte concrete că în afara socialismului nu există salvare pentru ei.

Acestea sunt condițiile care trebuie îndeplinite pentru a educa politicește activul comsomolist dela sate și a face din el un promotor al politicii proletare la sate.

Sarcina C.C. al Comsomolului este de a înlesni îndeplinirea acestor condiții și de a controla modul în care sunt îndeplinite.

Se vorbește despre pericolul unei creșteri colosale a Comsomolului la sate. Se vorbește despre o afluență a tineretului țărănesc în Comsomol. Nu încapă îndoială că există aici un oarecare pericol. Dar este tot atât de neîndoielnic că Comsomolul poate să nu se teamă de acest pericol dacă va ști să îndeplinească cu cinste sarcinile trasate mai sus. Un activ de 100.000 de comsomoliști la sate reprezintă o forță pentru care nu poate fi periculoasă nicio afluență de tineret țărănesc. Esențial este să se ducă o muncă energică de educare politică a acestui activ. Esențial este să fie îndrumată cu pricepere munca acestui activ spre întărirea alianței dintre muncitori și țărani. Esențial este să fie folosit acest activ pentru atragerea țăranimii în noua construcție sovietică.

Așa dar: a) asigurarea unui nucleu proletar în Comsomol ca principală forță conducătoare; b) repartizarea forțelor active ale acestui nucleu în regiunile principale ale Uniunii Sovietice — din punctul de vedere al acestei conduceri; c) educarea activului tineretului dela sate în spiritul asigurării politicii proletare la sate — iată sarcinile imediate ale Comsomolului în general și ale Comitetului său Central în special.

Având în față aceste sarcini și îndeplinindu-le în cursul muncii de zi cu zi, putem să nu ne temem de pericolele care stau în calea Comsomolului la sate.

CĂTRE PRIMA CONFERINȚĂ UNIONALĂ A STUDENȚIMII PROLETARE ²⁴

Mesaj

Tovarăși ! Reprezentanții voștri m'au rugat să mă pronunț asupra sarcinilor partidului și asupra muncii de partid în rândurile studențimii proletare.

Ingăduiți-mi să vă spun câteva cuvinte în această privință.

În momentul de față specificul situației este că proletariatul din țara noastră a reușit să-și creeze condițiile necesare pentru construcția socialistă. Nu este adevărat că nu se poate construi socialismul într-o singură țară care a învins și a alungat pe capitaliști și pe moșieri. O țară care are dictatura proletariatului, care dispune de resurse imense și se bucură de sprijinul proletarilor din toate țările, o asemenea țară poate și trebuie să construiască socialismul. Lenin are dreptate când spune că țara noastră posedă toate cele necesare „pentru construirea unei societăți socialiste depline“. Specificul momentului actual este că am și reușit să facem pași serioși în opera de construire a socialismului, transformând socialismul dintr-o icoană într'un obiect prozaic al muncii practice de zi cu zi.

Care trebuie să fie rolul studențimii proletare în această muncă de construcție?

Rolul ei este, fără îndoială, important, dacă nu primordial. Instituțiile de învățământ superior și universitățile comuniste, facultățile muncitorești și școlile tehnice medii sunt școli pentru formarea cadrelor de comandă în domeniul economiei și culturii. Medici și economiști, specialiști în cooperatie și pedagogi, ingineri de mine și statisticieni, tehnicieni și chimiști, specialiști în agricultură și ingineri de cale ferată, veterinari și ingineri silvici, ingineri electrotehnici și ingineri mecanici — toți aceștia sunt viitorii comandanți pe tărâmul construirii noii societăți, pe tărâmul construirii economiei socialiste și a culturii socialiste. Nu se poate construi o societate nouă fără cadre de comandă noi, tot așa cum nu se poate crea o armată nouă, fără cadre de comandă noi. Cadrele noi de comandă au avantajul de a fi chemate să construiască nu în vederea exploataării oamenilor muncii în interesul unui pumn de bogătași, ci în vederea eliberării oamenilor muncii, împotriva unui pumn de exploataatori. Esențial este ca studenții din instituțiile de învățământ superior — muncitori și țărani, membri și nemembri de partid — să înțeleagă acest rol de onoare al lor și să-l îndeplinească conștient, nu din constrângere, ci din convingere.

Așa dar, a obține ca studențimea proletară să devină un constructor conștient al economiei socialiste și al culturii socialiste — aceasta e prima sarcină a partidului.

Dar nu se poate construi o societate nouă numai

cu ajutorul cadrelor de comandă, fără sprijinul direct al masselor muncitoare. Pentru construirea socialismului nu sunt de ajuns numai cunoștințele noilor cadre de comandă. Pentru aceasta mai e nevoie ca aceste cadre de comandă să se bucure de încrederea și sprijinul masselor muncitoare. Trăsătura distinctivă a cadrelor vechi de comandă, care construiau sub capitalism, este că ele erau rupte de muncitori și de țărani, că se situau deasupra masselor muncitoare, că nu prețuiau nici încrederea, nici sprijinul acestor mase, din care cauză erau lipsite și de una și de alta. Pentru țara noastră această cale este absolut nepotrivită. La drept vorbind, cadrele noi de comandă pe tărâmul construirii economiei noi și a culturii noi deaceia se și numesc noi, pentru că trebuie să rupă definitiv și irevocabil cu metodele vechi de comandă. Nu ruperea de mase, ci menținerea celei mai strânse legături cu ele; nu să se situeze deasupra maselor, ci să meargă în fruntea lor, ducându-le după sine; nu să se înstrăineze de mase, ci să se contopească cu ele și să câștige încrederea, sprijinul lor — iată metodele noi de gospodărire folosite de cadrele noi de comandă. Inafara acestor metode nu e de conceput nicio construcție socialistă.

Așa dar, a face astfel ca studențimea proletară să se considere parte integrantă a masselor muncitoare, a face astfel ca studenții să se simtă militanți pe tărâmul obștesc și să se comporte ca niște adevărați militanți pe tărâmul obștesc — aceasta e a doua sarcină a partidului.

În sfârșit, în mod special, despre studenții comuniști. Se spune că studenții comuniști nu învață

bine. Se spune că în această privință ei rămân serioși în urma celor fără partid. Se spune că studenții comuniști preferă să se ocupe de „politică înaltă”, pierzând două treimi din timp în discuții interminabile „despre problemele mondiale”. E oare adevărat tot ce se spune? Cred că e adevărat. Dar dacă e adevărat, rezultă de aici cel puțin două concluzii. În-tâi, studenții comuniști riscă să devină proști conducători ai construcției socialiste, pentru că nu poți conduce construirea societății socialiste dacă nu ți-ai însușit științele. Al doilea, formarea de noi cadre de comandă riscă să devină un monopol în mâinile profesorilor vechi, care trebuie să fie înlocuiți cu un schimb nou din oameni noi, căci nu se poate pregăti un schimb nou și colaboratori științifici noi din oameni care nu vor sau nu pot să-și însușească știința. E de prisos să mai spunem că toate acestea nu pot să nu creeze o primejdie directă pentru întreaga operă de construire a socialismului. Ne putem oare împăca cu această situație? E clar că nu. Deaceia studenții comuniști și studenții sovietici în genere trebuie să-și pună în mod clar și precis sarcina imediată de a-și însuși știința și de a crea în vederea înlocuirii vechilor cadre profesionale un schimb nou format din oameni noi, din oameni sovietici. Prin aceasta nu vreau deloc să spun că studenții nu trebuie să se ocupe de politică. Nicidecum. Spun doar că studenții comuniști trebuie să știe să îmbine activitatea politică cu munca pentru însușirea științei. Se spune că e greu să realizezi această îmbinare. Asta este, desigur, adevărat. Dar de când au început comuniștii să se teamă de greutate? Deaceia

și există greutate în calea construcției noastre, ca să luptăm împotriva lor și să le învingem.

În afară de aceasta, mai trebuie să luăm în considerație încă o împrejurare. Cred că țara noastră, cu deprinderile și tradițiile ei revoluționare, cu lupta ei împotriva inerției și stagnării în gândire, oferă cele mai favorabile condiții pentru înflorirea științelor. Nu încapе îndoială că îngustimea mic-burgheză și rutina, proprii vechilor profesori din școala capitalistă, sunt o ghiulea care atârână de picioarele științei. Nu încapе îndoială că de o creație științifică deplină și liberă sunt capabili numai oamenii noi, lipsiți de aceste neajunsuri. Țara noastră are în această privință un viitor măreț de citadelă și de pepinieră a științelor, libere de orice cătușе. Cred că și începem să pășim pe această cale. Ar fi însă trist și nedemn dacă studenții comuniști ar rămâne la o parte de marele drum al dezvoltării științei. Iată de ce lozincă însușirii științei capătă o însemnătate deosebită.

Așa dar, a face astfel ca studențimea proletară și, în primul rând, studenții comuniști să înțeleagă necesitatea de a-și însuși știința și să și-o însușеască — aceasta e a treia sarcină a partidului.

Cu salutări, *I. Stalin*

15/IV—25

„Pravda” nr. 87
din 16 Aprilie 1925.

CU PRIVIRE LA REZULTATELE LUCRĂRILOR CONFERINȚEI A XIV-A A P. C. (b) DIN RUSIA

*Raport prezentat activului organizației Moscova
a P. C. (b) din Rusia
9 Mai 1925*

Tovarășii! Cred că n'ar avea rost să examinăm aici în mod amănunțit rezoluțiile adoptate la Conferința a XIV-a a partidului nostru²⁵. Aceasta ne-ar lua mult timp și de altfel nici nu e nevoie s'o facem. Cred că ne-am putea mărgini să scoatem în evidență liniile esențiale care străbat ca un fir roșu aceste rezoluții. Aceasta ne-ar permite să subliniem concluziile principale ale rezoluțiilor adoptate. Iar acest lucru, la rândul său, ne-ar ușura studiarea ulterioară a acestor rezoluții.

Consultând rezoluțiile, vedem că diversele probleme atinse în ele ar putea să fie reduse la 6 grupe principale de probleme. Prima grupă cuprinde probleme care privesc situația internațională. A doua grupă cuprinde probleme care privesc sarcinile imediate ale partidelor comuniste din țările capitaliste. A treia grupă cuprinde probleme care privesc sarcinile imediate ale elementelor comuniste din țările coloniale și dependente. A patra grupă cuprinde probleme care privesc destinele socialismului în țara noastră în legătură cu actuala situație internațio-

nală. A cincia grupă cuprinde probleme care privesc politica partidului nostru la sate și sarcinile conducerii exercitate de partid în noile condiții. Și, în sfârșit, a șasea grupă cuprinde probleme care privesc nervul principal al întregii noastre industrii, și anume industria metalurgică.

I

SITUAȚIA INTERNAȚIONALĂ

În ce constă elementul nou și specific în situația internațională care determină în fond caracterul momentului prin care trecem?

Elementul nou, care a ieșit la iveală în decursul ultimei perioade și care și-a pus pecetea asupra situației internaționale, constă în faptul că în Europa a început un reflux al revoluției, a survenit o oarecare acalmie, a survenit ceea ce noi numim stabilizare vremelnică a capitalismului, în condițiile unui avânt de dezvoltare economică și de creștere a puterii politice a Uniunii Sovietice.

Ce înseamnă refluxul revoluției, starea de acalmie? Nu înseamnă oare aceasta începutul sfârșitului revoluției mondiale, începutul lichidării revoluției proletare mondiale? Lenin spunea că după victoria proletariatului în țara noastră a început o epocă nouă, epoca revoluției mondiale, o epocă plină de conflicte și războaie, de ofensive și retrageri, de victorii și înfrângeri, o epocă care duce la victoria proletariatului în principalele țări capitaliste. Din moment ce

în Europa a început un reflux al revoluției, nu înseamnă aceasta oare că teza lui Lenin despre o epocă nouă, despre epoca revoluției mondiale, își pierde implicit valabilitatea? Nu înseamnă aceasta oare că afirmăm implicit că revoluția proletară nu va mai avea loc în Occident?

Nu, nu înseamnă.

Epoca revoluției mondiale este o etapă nouă a revoluției, o întreagă perioadă strategică, cuprinzând un șir întreg de ani sau, poate, chiar un șir de decenii. În cursul acestei perioade pot și trebuie să existe fluxuri și refluxuri ale revoluției.

În dezvoltarea ei, revoluția noastră a străbătut două etape, două perioade strategice și a intrat, după Octombrie, în cea de a treia etapă, în cea de a treia perioadă strategică. Prima etapă (1900—1917) a durat mai bine de 15 ani. Ea a avut drept obiectiv răsturnarea țarismului și victoria revoluției burghezo-democratice. În cursul acestei perioade am avut o serie întreagă de fluxuri și refluxuri ale revoluției. Am avut un flux în 1905. Acest flux s'a soldat cu înfrângerea vremelnică a revoluției. Am avut apoi un reflux, care a durat mai mulți ani (1907—1912). Apoi am avut un nou flux, care a început cu evenimentele dela Lena (1912), urmându-i apoi un nou reflux, în timpul războiului. Anul 1917 (Februarie) a înregistrat un nou flux, care a fost încununat de victoria poporului împotriva țarismului, de victoria revoluției burghezo-democratice. După fiecare reflux, lichidatorii afirmau că s'a terminat cu revoluția. Totuși revoluția, trecând printr'un șir de fluxuri și refluxuri, a dus la victorie în Februarie 1917.

A doua etapă a revoluției a început din Februarie 1917. Ea a avut drept obiectiv ieșirea din războiul imperialist, răsturnarea burgheziei și victoria dictaturii proletariatului. Această etapă sau această perioadă strategică a durat numai 8 luni. Dar au fost 8 luni de foarte adâncă criză revoluționară, când războiul și ruina dădeau zor revoluției, accelerându-i cursa la maximum. Tocmai deaceia aceste 8 luni de criză revoluționară pot și trebuie să fie echivalate cu cel puțin 8 ani de dezvoltare constituțională obișnuită. Ca și perioada strategică precedentă, această perioadă strategică se caracterizează nu printr'un avânt continuu al revoluției în linie ascendentă dreaptă, cum își închipue de obicei filistinii în ale revoluției, ci prin existența unor momente de flux și reflux. Am avut în această perioadă un foarte mare flux al mișcării revoluționare în zilele demonstrației din Iulie. Am avut, apoi, un reflux al revoluției după înfrângerea din Iulie a bolșevicilor. Acestui reflux i-a urmat, imediat după aventura cornilovistă, un nou flux, care s'a încheiat cu victoria Revoluției din Octombrie. Lichidatorii din această perioadă trăncăneau, după înfrângerea din Iulie, despre complecta lichidare a revoluției. Dar revoluția, trecând printr'un șir de încercări și de refluxuri, a fost încununată, după cum se știe, de victoria dictaturii proletare.

După victoria din Octombrie am intrat în a treia perioadă strategică, în a treia etapă a revoluției, care are drept obiectiv înfrângerea burgheziei pe scară mondială. Cât va dura această perioadă, ar fi greu de spus. În orice caz, nu încapă îndoială că va fi o perioadă îndelungată, după cum, deasemenea, nu

încăpe îndoială că își va avea fluxurile și refluxurile ei. Mișcarea revoluționară mondială a intrat în momentul de față într'o fază de reflux al revoluției, iar acest reflux, dintr'o serie de cauze despre care voi mai vorbi, trebuie să fie urmat de un flux, care poate să se termine prin victoria proletariatului, dar poate și să nu se termine prin victorie, ci să fie urmat de un nou reflux, care, la rândul lui, trebuie să fie urmat de un nou flux al revoluției. Lichidatorii din perioada prin care trecem afirmă că starea de acalmie care a survenit înseamnă sfârșitul revoluției mondiale. Dar ei greșesc, la fel cum au greșit și înainte, în perioada primei și a celei de a doua etape a revoluției noastre, când socoteau fiecare reflux al mișcării revoluționare drept zdrobirea revoluției.

Acestea sunt oscilațiile care au loc în cadrul fiecărei etape a revoluției, în cadrul fiecărei perioade strategice.

Ce arată aceste oscilații? Arată ele oare că teza lui Lenin despre noua epocă a revoluției mondiale și-a pierdut sau și-ar putea pierde însemnătatea? Fi-rește că nu! Ele arată doar că de obicei revoluția se dezvoltă nu în linie ascendentă dreaptă, prin creșterea neîntreruptă a avântului, ci prin zig-zaguri, prin ofensive și retrageri, prin fluxuri și refluxuri, care călesc în cursul dezvoltării forțele revoluției și pregătesc victoria ei finală.

Acesta e sensul istoric al actualei faze de reflux a revoluției, sensul istoric al stării de acalmie prin care trecem.

Dar refluxul nu reprezintă decât o latură a ches-

tiunii. Cealaltă latură o constituie faptul că, paralel cu refluxul revoluției în Europa, avem un vijelios avânt al dezvoltării economice a Uniunii Sovietice și o creștere a puterii sale politice. Cu alte cuvinte, nu avem numai o stabilizare a capitalismului. Avem totodată și o stabilizare a orânduirii sovietice. Avem, așa dar, două stabilizări: stabilizarea vremelnică a capitalismului și stabilizarea orânduirii sovietice. Faptul că s'a ajuns la un oarecare echilibru temporar între aceste două stabilizări constituie trăsătura caracteristică a situației internaționale de astăzi.

Dar ce înseamnă stabilizare? Nu înseamnă oare o stagnare, și, dacă stabilizare înseamnă stagnare, se poate oare vorbi despre stabilizare în ceea ce privește orânduirea sovietică? Nu. Stabilizare nu înseamnă stagnare. Stabilizare înseamnă consolidarea situației actuale și dezvoltare mai departe. Capitalismul mondial nu s'a consolidat numai pe baza situației actuale. El merge mai departe și se dezvoltă înainte, lărgindu-și sfera de influență și sporindu-și avuțiile. Nu este adevărat că capitalismul nu se poate dezvolta, că teoria putrezirii capitalismului, formulată de Lenin în lucrarea sa „Imperialismul”²⁶, ar exclude dezvoltarea capitalismului. Lenin a dovedit pe deplin, în broșura sa despre „Imperialism”, că dezvoltarea capitalismului nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune și pregătește putrezirea progresivă a capitalismului.

Avem, așa dar, două stabilizări. La un pol se stabilizează capitalismul, consolidându-și situația la care a ajuns și dezvoltându-se mai departe. La celăl-

lalt pol se stabilizează orânduirea sovietică, consolidându-și pozițiile cucerite și mergând înainte pe drumul victoriei.

Care pe care — aci e miezul chestiunii.

Pentruce merg paralel cele două stabilizări, de unde acești doi poli? Pentrucă nu mai există în lume un capitalism unic și atotcuprinzător. Pentrucă lumea s'a scindat în două lagăre: lagărul capitalismului, în frunte cu capitalul anglo-american, și lagărul socialismului, în frunte cu Uniunea Sovietică. Pentrucă situația internațională va fi determinată într'o măsură din ce în ce mai mare de raportul de forțe dintre aceste două lagăre.

Așa dar, caracteristic pentru momentul de față nu este numai faptul că capitalismul și orânduirea sovietică s'au stabilizat, ci și faptul că forțele acestor două lagăre au ajuns la un oarecare echilibru temporar, cu un oarecare plus pentru capital și, prin urmare, cu un oarecare minus pentru mișcarea revoluționară, deoarece, în comparație cu avântul revoluționar, starea de acalmie care a survenit reprezintă pentru socialism un minus de netăgăduit, deși vremelnic.

Ce deosebire există între aceste două stabilizări? Unde duce una și unde duce cealaltă?

Stabilizarea în condițiile capitalismului, întărind vremelnic capitalul, duce totodată în mod inevitabil la ascuțirea contradicțiilor capitalismului:

- a) dintre grupurile imperialiste din diferite țări;
- b) dintre muncitorii și capitaliștii din fiecare țară;
- c) dintre imperialism și popoarele coloniale din toate țările.

Stabilizarea în condițiile orânduirii sovietice, întărind socialismul, duce totodată în mod neapărat la atenuarea contradicțiilor și la îmbunătățirea relațiilor: a) dintre proletariat și țărănime în țara noastră; b) dintre proletariat și popoarele coloniale din țările asuprite; c) dintre dictatura proletariatului și muncitorii din toate țările.

Fapt este că capitalismul nu se poate desvolta fără înțelegerea exploatarei clasei muncitoare, fără ca majoritatea oamenilor muncii să ducă o existență de foame, fără înțelegerea asupririi țărilor coloniale și dependente, fără conflicte și ciocniri între diversele grupuri imperialiste ale burgheziei mondiale. În schimb, orânduirea sovietică și dictatura proletariatului se pot desvolta numai cu condiția ridicării neîncetate a nivelului de trai material și cultural al clasei muncitoare, cu condiția îmbunătățirii neconținute a situației tuturor oamenilor muncii din Țara Sovietelor, cu condiția apropierii și unirii progresive a muncitorilor din toate țările, cu condiția unirii strânse a popoarelor asuprite din țările coloniale și dependente în jurul mișcării revoluționare a proletariatului.

Calea dezvoltării capitalismului este calea sărăcirii și înfometării imensei majorități a oamenilor muncii, procedându-se totodată la coruperea unei neînsemnate pături suprapuse a acestor oameni ai muncii, cărora li se aruncă un os.

Calea dezvoltării dictaturii proletariatului este, dimpotrivă, calea ridicării neconținute a bunei stări a imensei majorități a oamenilor muncii.

Tocmai deaceia dezvoltarea capitalismului nu poate să nu genereze condițiile care ascut contradic-

țiile capitalismului. Tocmai deaceea capitalismul nu este în stare să rezolve aceste contradicții.

Firește, dacă n'ar exista legea de dezvoltare inegală a capitalismului, care duce la conflicte și războaie între țările capitaliste pentru colonii; dacă capitalismul s'ar putea dezvolta fără export de capital în țările înapoiate, în țările unde materiile prime și mâna de lucru sunt ieftine; dacă excedentele acumulării capitaliste din „metropole“ n'ar fi folosite în vederea exportului de capital, ci pentru o dezvoltare serioasă a agriculturii și pentru îmbunătățirea situației materiale a țărănimii; în sfârșit, dacă aceste excedente ar fi întrebuințate pentru ridicarea nivelului de trai al întregii mase a clasei muncitoare, — atunci nici vorbă n'ar fi de întărirea exploatării clasei muncitoare, de sărăcirea țărănimii în condițiile capitalismului, de întărirea asupririi în țările coloniale și dependente, de conflicte și războaie între capitaliști.

În acest caz însă capitalismul n'ar fi capitalism.

Adevărul este că capitalismul nu se poate dezvolta fără a ascuți toate aceste contradicții și fără a acumula prin aceasta condițiile care înlesnesc, în ultimă instanță, prăbușirea capitalismului.

Adevărul este că dictatura proletariatului, dimpotrivă, nu se poate dezvolta mai departe fără a crea condiții care ridică mișcarea revoluționară din toate țările pe o treaptă superioară și care pregătesc victoria definitivă a proletariatului.

Aceasta este deosebirea dintre cele două stabilizări.

.. Iată de ce stabilizarea capitalismului nu poate fi nici de lungă durată, nici trainică.

Să examinăm chestiunea stabilizării capitalismului în mod concret.

În ce și-a găsit în mod concret expresie stabilizarea capitalismului?

În primul rând, în faptul că America, Anglia și Franța au reușit să se înțeleagă în mod provizoriu asupra metodelor de jefuire a Germaniei și asupra proporțiilor acestui jaf. Cu alte cuvinte, au reușit să ajungă la o tranzacție, numită de ele dawesizarea Germaniei. Se poate oare spune că această tranzacție este cât de cât trainică? Nu, nu se poate. Întâi, pentru că a fost încheiată fără stăpânul casei, adică fără poporul german; al doilea, pentru că această tranzacție înseamnă o dublă apăsare asupra poporului german: apăsarea din partea burgheziei naționale și apăsarea din partea burgheziei străine. A crede că o națiune atât de civilizată ca cea germană și un proletariat atât de civilizat ca cel german vor consimți să poarte un dublu jug fără o serie de încercări serioase de explozie revoluționară, înseamnă a crede în minuni. Chiar și alegerea lui Hindenburg ca președinte²⁷, acest eveniment în esență reacționar, nu lasă nicio îndoială că tranzacția provizorie dintre puterile Antantei împotriva Germaniei este șubredă, ridicol de șubredă.

În al doilea rând, stabilizarea capitalismului și-a găsit expresia în faptul că capitalul englez, american și japonez au reușit să se înțeleagă în mod provizoriu în privința stabilirii sferelor de influență în China, această imensă piață a capitalului internațional, în privința metodelor de jefuire a Chinei. Poate oare să fie considerată această înțelegere ca fiind

cât de cât trainică? Iarăși nu se poate. Întâi, pentru că părțile contractante se bat și vor continua să se bată pe viață și pe moarte pentru partea lor din pradă; al doilea, pentru că această înțelegere a fost încheiată fără știrea poporului chinez, care nu vrea să se supună și nu se va supune legilor jefuitorilor străini. Oare creșterea mișcării revoluționare în China nu dovedește că mașinațiile imperialiștilor străini sunt sortite eșecului?

În al treilea rând, stabilizarea capitalismului și-a găsit expresia în faptul că grupurile imperialiste din țările înaintate au reușit să se înțeleagă vremelnice în privința neamestecului reciproc în jefuirea și asupra colonilor „lor“. Poate oare să fie considerată această înțelegere, sau această încercare de înțelegere, ca fiind cât de cât trainică? Nu, nu poate. Întâi, pentru că fiecare grup imperialist încearcă și va continua să încerce să rupă în folosul său o bucățică din coloniile străine; al doilea, pentru că politica de sugrumare și asupraire dusă de grupurile imperialiste în colonii nu face decât să călească și să revoluționarizeze aceste colonii, ascuțind astfel criza revoluționară. Imperialiștii încearcă „să pacifice“ India, să pună frâu Egiptului, să îmblânzească Marocul, să lege de mâini și de picioare Indochina și Indonezia și recurg la tot felul de șiretlicuri și mașinații. Ei vor reuși, poate, să obțină în această direcție unele „rezultate“. Nu încap însă îndoială că multă vreme aceste mașinații nu-și vor mai ajunge și nu pot să-și mai ajungă scopul.

În al patrulea rând, stabilizarea capitalismului își va putea găsi expresia în faptul că grupurile im-

perialiste din țările înaintate vor încerca să se înțeleagă în privința unui front unic împotriva Uniunii Sovietice. Să admitem că vor reuși să pună la cale această înțelegere. Să admitem că folosind tot felul de combinații, mergând până la falsuri pungășești ca cel în legătură cu explozia dela Sofia ²⁸ etc., ei vor reuși să înjghebe ceva asemănător unui front unic. Există oare motive de a socoti că o înțelegere împotriva țării noastre sau o stabilizare în acest domeniu poate să fie cât de cât trainică, poate avea o șansă cât de mică de succes? Cred că nu există asemenea motive. Dece? Întâi, pentru că amenințarea unui front unic și a unei ofensive unite a capitaliștilor ar crea un uriaș cerc de fier, care ar strânge ca niciodată întreaga țară în jurul Puterii Sovietice și ar transforma-o într'o cetate inexpugnabilă, într'o măsură mai mare decât s'a întâmplat, bunăoară, în timpul invaziei celor „14 state“. Amintiți-vă amenințarea faimosului Churchill cu invazia celor 14 state. Știți că a fost destul să se producă această amenințare pentru ca întreaga țară să se unească în jurul Puterii Sovietice împotriva rechinilor imperialiști. Al doilea, pentru că o expediție războinică împotriva Țării Sovietice ar deslega neapărat un întreg șir de noduri revoluționare în hinterlandul dușmanilor, descompunând și demoralizând rândurile imperialismului. Iar că în ultimul timp s'au acumulat o puzderie de noduri revoluționare și că ele nu promet nimic bun imperialismului, acest lucru este neîndoielnic. Al treilea, pentru că țara noastră nu mai este singură, deoarece are aliați în muncitorii din Occident și în popoarele asuprite din Orient. Nu încapă îndoială că

un război împotriva Uniunii Sovietice va însemna un război al imperialismului împotriva propriilor săi muncitori și împotriva propriilor sale colonii. Ar fi de prisos să mai arăt că, dacă țara noastră va fi atacată, noi nu vom sta cu brațele încrucișate, ci vom lua toate măsurile pentru a deslănțui leul revoluției în toate țările lumii. Conducătorii țărilor capitaliste nu pot să nu știe că avem oarecare experiență în acest domeniu.

Iată faptele și considerentele care arată că stabilizarea capitalismului nu poate să fie trainică, că această stabilizare înseamnă nașterea condițiilor care duc la înfrângerea capitalismului, că, dimpotrivă, stabilizarea orânduirii sovietice înseamnă o continuă acumulare de condiții care duc la consolidarea dictaturii proletariatului, la creșterea mișcării revoluționare din toate țările și la victoria socialismului.

Această deosebire principială dintre cele două stabilizări, cea capitalistă și cea sovietică, este expresia deosebirii dintre cele două sisteme economice și politice, dintre sistemul capitalist și sistemul socialist.

Cine n'a înțeles această deosebire, nu va înțelege niciodată esența situației internaționale de astăzi.

Acesta e tabloul general al situației internaționale în momentul de față.

II

SARCINILE IMEDIATE ALE PARTIDELOR COMUNISTE DIN ȚĂRILE CAPITALISTE

Trec la a doua grupă de probleme.

În momentul de față, elementul nou și specific în situația partidelor comuniste din țările capitaliste

este că perioadei de flux a revoluției i-a luat locul o perioadă de reflux, o perioadă de acalmie. Sarcina care se pune este de a folosi această perioadă de acalmie pentru consolidarea partidelor comuniste, pentru bolșevizarea lor, pentru transformarea lor în partide cu adevărat de masă, care să se sprijine pe sindicate, de a folosi această perioadă de acalmie pentru a strânge în jurul proletariatului elementele muncitoare ale claselor neproletare, și în primul rând ale țărănimii, și, în sfârșit, pentru pregătirea proletarilor în spiritul revoluției și al dictaturii proletariatului.

Nu voi enumera toate sarcinile imediate care stau în fața partidelor comuniste din Occident. Dacă veți citi rezoluțiile respective, și mai cu seamă rezoluția plenarei lărgite a Internaționalei Comuniste asupra bolșevizării²⁹, nu vă va fi greu să înțelegeți care anume sunt în mod concret aceste sarcini.

Aș vrea să mă opresc asupra sarcinii fundamentale, asupra acelei sarcini a partidelor comuniste din Occident a cărei lămurire înlesnește realizarea tuturor celorlalte sarcini imediate.

Care este această sarcină?

Sarcina aceasta este de a strânge legăturile dintre partidele comuniste din Occident și sindicate. Sarcina aceasta constă în următoarele: să se desfășoare și să se ducă până la capăt campania pentru unitatea mișcării sindicale, toți comuniștii să intre neapărat și în mod obligatoriu în sindicate, să ducă acolo o muncă sistematică pentru unirea muncitorilor într'un front unic împotriva capitalului și să creeze astfel condițiile care să dea partidelor comuniste posibilitatea de a se sprijini pe sindicate.

Fără a duce la îndeplinire această sarcină nu este posibilă nici transformarea partidelor comuniste în partide cu adevărat de masă, nici pregătirea condițiilor indispensabile pentru victoria proletariatului.

Sindicatele și partidele din Occident nu sunt ceea ce sunt sindicatele și partidul la noi în Rusia. În Occident raporturile dintre sindicate și partide nu coincid nici pe departe cu raporturile care s'au stabilit la noi în Rusia. Sindicatele au apărut la noi după apariția partidului și în jurul partidului clasei muncitoare. Nu existau încă sindicate la noi, când partidul și organizațiile sale conduceau deja nu numai lupta politică, ci și lupta economică a clasei muncitoare, chiar și grevele cele mai mici, cele mai neînsemnate. Prin aceasta se explică mai ales prestigiul neobișnuit de care s'a bucurat partidul nostru printre muncitori înainte de revoluția din Februarie, în comparație cu acele embrioane de sindicate care existau la noi, ici-colo, pe atunci. Adevărate sindicate au apărut la noi abia după Februarie 1917. Încă înainte de Revoluția din Octombrie aveam organizații sindicale formal constituite, care se bucurau de un mare prestigiu printre muncitori. Lenin spunea încă pe atunci că fără un sprijin ca sindicatele nu este cu putință nici a cuceri, nici a menține dictatura proletariatului. Cel mai mult s'au dezvoltat la noi sindicatele după cucerirea puterii, îndeosebi în condițiile n.e.p.-ului. Fără îndoială că astăzi puternicele noastre sindicate constituie un sprijin esențial al dictaturii proletariatului. Lucrul cel mai caracteristic în istoria dezvoltării sindicatelor noastre este că ele au luat ființă, s'au dezvoltat și s'au consolidat după apariția parti-

dului, în jurul partidului și în strânsă prietenie cu partidul.

În cu totul alte condiții s'au dezvoltat sindicatele în apusul Europei. În primul rând, ele au luat ființă și s'au consolidat acolo cu mult înainte de apariția partidului clasei muncitoare. În al doilea rând, nu sindicatele s'au dezvoltat acolo în jurul partidelor clasei muncitoare, ci, dimpotrivă, înseși partidele clasei muncitoare s'au născut din sindicate. În al treilea rând, deoarece tărâmul economic al luptei, cel mai apropiat clasei muncitoare, fusese deja cucerit, ca să zicem astfel, de către sindicate, partidele au trebuit să se ocupe mai ales de lupta politică parlamentară, ceea ce nu putea să nu aibă repercusiuni asupra caracterului muncii lor și asupra greutății lor specifice în ochii clasei muncitoare. Și tocmai pentru că acolo partidele au luat ființă după apariția sindicatelor, tocmai pentru că sindicatele au luat naștere cu mult înaintea partidelor și pentru că tocmai ele au constituit, la drept vorbind, principalele fortărețe ale proletariatului în lupta lui împotriva capitalului, — tocmai din aceste cauze partidele, ca forțe de sine stătătoare care nu se sprijineau pe sindicate, s'au văzut împinse pe planul al doilea.

De aici rezultă însă că dacă partidele comuniste vor să devină o forță cu adevărat de masă, capabilă să ducă înainte revoluția, ele trebuie să stabilească legături strânse cu sindicatele și să se sprijine pe acestea.

A nu ține seama de această particularitate a situației din Occident înseamnă a duce în mod sigur de răpă cauza mișcării comuniste.

Acolo, în Occident, mai există și acum „comuniști“ care nu vor să înțeleagă această particularitate și care continuă să vânture lozinca antiproletară și antirevoluționară: „afară din syndicate“. Trebuie să spunem că nimic nu poate dăuna atât de mult mișcării comuniste în Occident ca acești „comuniști“ și alții de genul lor. Acești oameni au de gând „să atace“ syndicatele din afară, socotindu-le un lagăr inamic. Ei nu înțeleg că, dacă vor duce o asemenea politică, muncitorii îi vor privi tocmai pe ei ca pe niște dușmani. Ei nu înțeleg că syndicatele — bune sau rele, cum or fi — sunt totuși considerate de muncitorul din masă ca fortărețe ale lui, care îl ajută să-și mențină salariul, ziua de muncă etc. Ei nu înțeleg că o asemenea politică nu înlesnește, ci împiedică pătrunderea comuniștilor în masele de milioane ale clasei muncitoare.

„Imi atacați fortăreața“ — poate să le spună unor astfel de „comuniști“ muncitorul mijlociu din masă, — „vreți să distrugeți opera pe care am făurit-o timp de decenii, căutând să-mi demonstrați că comunismul este mai bun decât trade-unionismul. Nu știu, se poate să aveți dreptate în expunerile voastre teoretice cu privire la comunism, — cum aş putea eu, un simplu muncitor, să mă descurc în teoriile voastre? Știu însă un lucru: că eu am fortărețele mele sindicale, că ele m'au dus la luptă, m'au apărut, — bine, rău, dar m'au apărut — împotriva atacurilor capitaliștilor, și oricine are de gând să distrugă aceste fortărețe distruge propria mea cauză muncitorească. Incetați să-mi mai atacați fortărețele, intrați în syndicate, activați acolo vreo cinci ani, sau poate chiar mai mult, ajutați-le să se

îmbunătățească și să se întărească, și eu am să văd ce fel de oameni sunteți, și dacă vă veți dovedi a fi într'adevăr oamenii care ne trebuie, desigur că nu voi refuza să vă sprijin" etc.

Așa sau aproximativ așa întâmpină astăzi în Occident muncitorul mijlociu din massă pe antisindicaliști.

Cine n'a înțeles această particularitate a mentalității muncitorului mijlociu din Europa nu va înțelege nimic din situația partidelor noastre comuniste în momentul de față.

In ce constă forța social-democrației în Occident?

In faptul că se sprijină pe sindicate.

In ce constă slăbiciunea partidelor noastre comuniste în Occident?

In faptul că ele n'au stabilit încă — iar unele elemente din aceste partide comuniste nici nu vor să stabilească — legături strânse cu sindicatele.

Deaceia în momentul de față sarcina principală a partidelor comuniste din Occident este de a desfășura și de a duce până la capăt campania pentru unitatea mișcării sindicale; toți comuniștii, fără excepție, să intre în sindicate, să ducă acolo cu răbdare o muncă sistematică pentru unirea strânsă a clasei muncitoare împotriva capitalului și să reușească să obțină astfel ca partidele comuniste să se poată sprijini pe sindicate.

Acesta este sensul rezoluțiilor plenarei lărgite a Internaționalei Comuniste asupra sarcinilor imediate ale partidelor comuniste din Occident în momentul de față.

III

SARCINILE IMEDIATE ALE ELEMENTELOR COMUNISTE DIN ȚĂRILE COLONIALE ȘI DEPENDENTE

Trec la a treia grupă de probleme.

În acest domeniu elementul nou constă în următoarele:

a) din cauza intensificării exportului de capital din țările înaintate în cele înapoiate, export încurajat de stabilizarea capitalismului, capitalismul se dezvoltă în țările coloniale și va continua să se desvolte într'un ritm rapid, sfărâmând vechile forme ale situației politico-sociale și sădind altele noi;

b) proletariatul din aceste țări crește și va continua să crească într'un ritm intens;

c) crește și va continua să crească mișcarea muncitorească revoluționară și criza revoluționară din colonii;

d) în legătură cu aceasta cresc și vor continua să crească anumite pături ale burgheziei naționale, cele mai bogate și cele mai puternice, care, temându-se de o revoluție în țara lor mai mult decât de imperialism, vor prefera cauzei eliberării țării lor de sub imperialism o tranzacție cu imperialismul, trădându-și implicit propria lor patrie (India, Egipt etc.);

e) toate acestea fac ca eliberarea acestor țări de sub imperialism să nu poată fi îndeplinită decât prin lupta împotriva burgheziei naționale conciliatoare;

f) de aici rezultă însă că problema alianței dintre muncitori și țărani și problema hegemoniei proletariatului în coloniile dezvoltate și în plină dezvoltare

din punct de vedere industrial trebuie să devină o problemă de actualitate, tot așa cum a devenit o problemă de actualitate în 1905, înaintea primei revoluții din Rusia.

Până acum lucrurile stăteau astfel: despre Orient se vorbea de obicei ca despre un tot care se prezintă pretutindeni la fel. Astăzi e limpede pentru toată lumea că nu mai există un singur Orient, un Orient care să se prezinte peste tot la fel, că în prezent există colonii dezvoltate și în plină dezvoltare din punct de vedere capitalist și colonii înapoiate și care rămân în urmă, cărora nu li se poate aplica nicidecum aceeași măsură.

Până acum exista următoarea idee despre mișcarea națională de eliberare: ea era privită ca un front neîntrerupt al tuturor forțelor naționale din țările coloniale și dependente, dela burghezii ultra-reacționari până la proletarii cei mai revoluționari. Acum, după scindarea burgheziei naționale într'o aripă revoluționară și una antirevoluționară, tabloul mișcării naționale capătă întrucâtva un alt aspect. Odată cu elementele revoluționare ale mișcării naționale, din rândurile burgheziei se ridică elemente conciliatoare, reacționare, care preferă cauzei eliberării țării lor o tranzacție cu imperialismul.

De aici sarcina elementelor comuniste din țările coloniale: să se alieze cu elementele revoluționare ale burgheziei, și în primul rând cu țărănimea, împotriva blocului imperialismului și al elementelor conciliatoare din sânul „propriei” lor burghezii, pentru a duce, în frunte cu proletariatul, o adevărată luptă revoluționară pentru eliberarea de sub imperialism.

Concluzia nu poate fi decât una: un întreg șir de țări coloniale se apropie actualmente de un 1905 al lor.

Se impune sarcina de a uni elementele muncitorești înaintate din țările coloniale într'un partid comunist unic, capabil să conducă revoluția care se apropie.

Iată ce a spus Lenin, încă în 1922, despre mișcarea revoluționară în creștere din țările coloniale:

„Actualii «învingători» în primul măcel imperialist nu sunt în stare să învingă nici măcar mica, infinit de mica Irlandă, nu sunt în stare să învingă nici măcar încurcătura care s'a ivit chiar între ei în chestiunile financiare și valutare. Iar India și China sunt în fierbere. Aceasta înseamnă peste 700.000.000 de oameni. Dacă adăugăm țările vecine asiatice, întru totul asemănătoare lor, aceasta înseamnă o bună jumătate din populația globului. Acolo se apropie, se apropie cu o forță de nestăvilit și tot mai repede, un 1905, cu imensa și esențiala deosebire că în 1905 revoluția din Rusia mai putea să se desfășoare (cel puțin la început) în mod izolat, adică fără a antrena dintr'odată alte țări în revoluție. Dar India și China, în care se apropie revoluția, sunt antrenate și s'au și antrenat în lupta revoluționară, în mișcarea revoluționară, în revoluția mondială“ (vezi vol. XXVII, pag. 293).

Țările coloniale se află în fața unui 1905 al lor — iată concluzia.

Acesta este și sensul rezoluțiilor asupra problemei coloniale adoptate de plenara lărgită a Internaționalei Comuniste.

IV

DESPRE DESTINELE SOCIALISMULUI ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ

Trec la a patra grupă de probleme.

Până acum am vorbit despre rezoluțiile adoptate de conferința partidului nostru asupra problemelor care privesc în mod direct Internaționala Comunistă. Trecem acum la problemele care au legătură directă atât cu Internaționala Comunistă, cât și cu P.C. (b) din Rusia, și care formează astfel veriga de legătură între problemele externe și cele interne.

Ce repercusiuni trebuie să aibă stabilizarea vremelnică a capitalismului asupra destinului socialismului în țara noastră? Nu este oare această stabilizare sfârșitul sau începutul sfârșitului construcției socialiste în țara noastră?

Se poate oare construi, în genere, socialismul cu forțe proprii în țara noastră, înapoiată din punct de vedere tehnico-economic, în cazul când capitalismul se va menține în celelalte țări pentru o perioadă mai mult sau mai puțin îndelungată?

Se poate oare crea o garanție deplină împotriva pericolului de intervenție, deci și de restaurare a vechilor rândueli în țara noastră, în condițiile existenței unei încercări capitaliste care pe deasupra s'a și stabilizat în momentul de față?

Toate acestea sunt probleme care se ridică în mod inevitabil în fața noastră în legătură cu noua situație din domeniul raporturilor internaționale, și pe care nu le putem ocoli și lăsa fără un răspuns precis și hotărât.

Țara noastră prezintă două grupe de contradicții. O grupă de contradicții o alcătuiesc contradicțiile interne care există între proletariat și țărănime. A doua grupă de contradicții o alcătuiesc contradicțiile externe, care există între țara noastră, țară a socialismului, și toate celelalte țări, țări ale capitalismului.

Să examinăm separat aceste două grupe de contradicții.

Că între proletariat și țărănime există unele contradicții, acest lucru, firește, nu poate fi tăgăduit. Ajunge să ne amintim tot ceea ce s'a petrecut și se petrece la noi în legătură cu politica prețurilor la produsele agricole, în legătură cu plafonările, în legătură cu campania de scădere a prețurilor la fabricate și altele, pentru a înțelege cât de reale sunt aceste contradicții. Avem în față două clase de bază: clasa proletarilor și clasa proprietarilor particulari, adică țărănimea. De aici inevitabilele contradicții dintre ele. Întrebarea este dacă putem învinge cu forțele noastre proprii aceste contradicții dintre proletariat și țărănime. Când spunem: putem oare construi socialismul cu propriile noastre forțe, aceasta înseamnă: pot oare fi învinse contradicțiile care există între proletariatul și țărănimea din țara noastră, sau nu pot fi învinse?

Leninismul dă la această întrebare un răspuns afirmativ: da, noi putem construi socialismul și-l vom construi împreună cu țărănimea, sub conducerea clasei muncitoare.

Care sunt temeiurile, motivele unui asemenea răspuns?

Un asemenea răspuns e motivat de faptul că, în afară de contradicții, între proletariat și țărănime mai există și interese comune în problemele fundamentale ale dezvoltării, interese care predomină și, în orice caz, pot să predomine asupra acestor contradicții și care constituie baza, temelia alianței dintre muncitori și țărani.

Care sunt aceste interese comune?

Fapt este că există două căi de dezvoltare a agriculturii: calea capitalistă și calea socialistă. Calea capitalistă înseamnă o dezvoltare prin sărăcirea majorității țărănimii în interesul îmbogățirii păturilor de sus ale burgheziei dela orașe și sate. Calea socialistă, dimpotrivă, înseamnă o dezvoltare prin continua ridicare a nivelului de trai al majorității țărănimii. Atât proletariatul cât și, în special, țărănimea au tot interesul ca dezvoltarea să urmeze cea de a doua cale, calea socialistă. Căci aceasta este singura cale pe care țărănimea poate să fie salvată dela sărăcire și dela o existență de foame. E de prisos să mai spunem că dictatura proletariatului, care ține în mâinile sale principalele fire ale economiei, va lua toate măsurile pentru ca a doua cale, calea socialistă, să învingă. Pe de altă parte, e dela sine înțeles că țărănimea este profund interesată ca dezvoltarea să urmeze cea de a doua cale.

De aici comunitatea de interese dintre proletariat și țărănime care predomină asupra contradicțiilor dintre ele.

Iată de ce leninismul afirmă că putem și trebuie să construim societatea socialistă deplină împreună cu țărănimea, pe baza alianței dintre muncitori și țărani.

Iată dece leninismul, bazându-se pe interesele comune ale proletarilor și țăranilor, afirmă că putem și trebuie să învingem cu forțele noastre proprii contradicțiile dintre proletariat și țăranime.

Astfel privește leninismul această chestiune.

Se vede însă că nu toți tovarășii sunt de acord cu leninismul. Iată, bunăoară, ce spune Troțchi cu privire la problema contradicțiilor dintre proletariat și țăranime :

„Contradicțiile în situația guvernului muncitoresc dintr'o țară înapoiată, în care majoritatea covârșitoare a populației este formată din țărani, își pot găsi rezolvarea numai* pe scară internațională, pe arena revoluției mondiale a proletariatului“ (vezi prefața la cartea lui Troțchi „1905“).

Cu alte cuvinte, nu putem, nu suntem în stare să învingem și să înlăturăm cu propriile noastre forțe contradicțiile interne din țara noastră, contradicțiile dintre proletariat și țăranime, deoarece numai în urma revoluției mondiale și numai pe baza revoluției mondiale vom putea, vedeți Dvs., să înlăturăm aceste contradicții și să construim, în sfârșit, socialismul.

Nici nu mai trebuie să spun că această teză nu are nimic comun cu leninismul.

Acelaș Troțchi spune mai departe :

„Fără sprijinul de stat direct al proletariatului european, clasa muncitoare din Rusia nu va putea să se mențină la putere și să transforme dominația ei vremelnică într'o dictatură socialistă de lungă durată. De aceasta nu ne putem îndoi nicio clipă“ (vezi Troțchi : „Revoluția noastră“, pag. 278).

---

* Subliniat de mine. — I. St.

Cu alte cuvinte, atâta timp cât proletariatul din Occident nu va lua puterea și nu ne va acorda un sprijin de stat, nici nu putem visa să menținem în mâna noastră puterea pe o perioadă cât de cât îndelungată.

Mai departe:

„Ar fi zadarnic să credem, — ...că, de pildă, o Rusie revoluționară ar putea ține piept unei Europe conservatoare“ (vezi scrierile lui Troțchi, vol. III, partea I, pag. 90).

Cu alte cuvinte, noi, vedeți Dvs., nu numai că nu putem construi socialismul, dar nu putem nici măcar ține piept, fie chiar și un timp scurt, „unei Europe conservatoare“, deși lumea întreagă știe că noi nu numai că am reușit să ținem piept, dar am și respins numeroase atacuri furibunde ale Europei conservatoare împotriva țării noastre.

Și în sfârșit:

„Un adevărat avânt al economiei socialiste în Rusia“ — spune Troțchi — „va deveni posibil numai după victoria * proletariatului în țările mai importante din Europa“ (ibid., pag. 93).

Este, cred, limpede.

Am citat, tovarăși, aceste pasaje pentru a le pune față în față cu citatele din operele lui Lenin și a vă da astfel posibilitatea să sesizați esența problemei posibilității de a construi societatea socialistă deplină în țara dictaturii proletare, încercuită de state capitaliste.

Să trecem la citatele din operele lui Lenin.

---

* Subliniat de mine. — I. St.

Iată ce scria Lenin încă în 1915, în timpul războiului imperialist :

„Inegalitatea dezvoltării economice și politice este o lege absolută a capitalismului. Rezultă deci că victoria socialismului este posibilă la început într'un mic număr de țări capitaliste sau chiar într'o singură țară capitalistă. Expropriindu-i pe capitaliști, și organizându-și producția socialistă, proletariatul învingător din această țară s'ar ridica împotriva restului lumii, lumea capitalistă, atrăgând de partea sa clasele asuprite din celelalte țări, provocând în aceste țări insurecții împotriva capitaliștilor și acționând, în caz de nevoie, chiar și cu forța armată împotriva claselor exploatatoare și a statelor lor“... Căci „fără lupta mai mult sau mai puțin îndelungată și îndârjită a republicilor socialiste împotriva statelor înapoiate, este imposibilă unirea liberă a națiunilor în cadrul socialismului“ (vezi vol. XVIII, pag. 232—233).

Cu alte cuvinte, țara dictaturii proletare, încercuită de capitaliști, poate, precum vedeți, nu numai să înlăture cu propriile sale forțe contradicțiile interne dintre proletariat și țărănime, dar ea mai poate și trebuie să construiască socialismul, să-și organizeze economia socialistă și să pună pe picioare o forță armată pentru a veni în ajutorul proletarilor din țările înconjurătoare, în lupta lor pentru răsturnarea capitalismului.

Aceasta este teza fundamentală a leninismului asupra victoriei socialismului într'o singură țară.

Acelaș lucru, deși într'o formă întrucâtva diferită, îl spune Lenin în 1920, la Congresul al VIII-lea al Sovietelor, în legătură cu problema electrificării țării noastre:

„Comunismul este Puterea Sovietică plus electrificarea întregii țări. Altfel, țara rămâne o țară de mici cultivatori de

pământ, și trebuie să ne dăm pe deplin seama de lucrul acesta. Suntem mai slabi decât capitalismul nu numai pe scară mondială, dar și înăuntrul țării. O știe toată lumea. Ne-am dat seama de aceasta și vom face în așa fel ca economia bazată pe micii cultivatori de pământ să se transforme într-o economie bazată pe marea industrie. Numai atunci când țara va fi electrificată, când industria, agricultura și transporturile vor fi așezate pe baza tehnică a marii industrii moderne, numai atunci vom învinge definitiv *” (vezi vol. XXVI, pag. 46—47).

Cu alte cuvinte, Lenin își dă pe deplin seama de greutatea tehnice ale construirii socialismului în țara noastră, dar nu trage nicidecum de aici concluzia absurdă că „un adevărat avânt al economiei socialiste în Rusia va deveni posibil numai după victoria proletariatului în țările mai importante din Europa”, ci consideră că putem învinge aceste greutăți cu propriile noastre forțe pentru a obține „victoria definitivă”, adică construirea deplină a socialismului.

Și iată ce spune Lenin la un an după aceasta, în 1921 :

„Ajung 10—20 de ani de raporturi juste cu țărănimea și va fi asigurată victoria pe scară mondială * (chiar în condițiile întârzierii revoluțiilor proletare, care se coc)” („Planul și conpectele broșurii «Despre impozitul în natură», 1921 — vezi vol. XXVI, pag. 313).

Cu alte cuvinte, Lenin își dă pe deplin seama de greutatea politice ale construirii socialismului în țara noastră, dar nu trage nicidecum de aici concluzia greșită că „fără sprijinul de stat direct al proletariatului european, clasa muncitoare din Rusia nu va putea să

---

* Subliniat de mine. — I. St.

se mențină la putere“, ci consideră că, dacă vom duce o politică justă față de țărănime, putem pe deplin să obținem „victoria pe scară mondială“, în sensul construirii depline a socialismului.

Și ce înseamnă o politică justă față de țărănime? Politica justă față de țărănime este ceva ce depinde în întregime și cu totul de noi și numai de noi, ca partid care conduce construirea socialismului în țara noastră.

Acelaș lucru, dar în termeni și mai preciși, îl spune Lenin în 1922, în însemnările sale despre cooperație:

„Intr'adevăr, stăpânirea de către stat a tuturor mijloacelor principale de producție, puterea de stat în mâinile proletariatului, alianța dintre acest proletariat și multele milioane de țărani cu gospodării mici și foarte mici, asigurarea conducerii țărănimii de către acest proletariat etc. — nu reprezintă oare acestea tot ce trebuie pentru ca prin cooperație și numai prin cooperație, pe care înainte o tratam ca negustorie și pe care, dintr'un anumit punct de vedere, avem dreptul s'o tratăm la fel și acum, sub regimul n.e.p.-ului — nu reprezintă oare acestea tot ce e necesar pentru construirea societății socialiste depline? * Aceasta încă nu e construirea societății socialiste, dar e tot ce-i necesar și suficient * pentru această construire“ (vezi vol. XXVII, pag. 392).

Cu alte cuvinte, sub dictatura proletariatului avem, după cum vedeți, tot ce trebuie pentru a construi societatea socialistă deplină, învingând orice greutăți interne, căci noi putem și trebuie să le învingem cu propriile noastre forțe.

Este, cred, limpede.

---

* Subliniat de mine. — I. St.

Obiecția că starea economică comparativ înapoiață a țării noastre exclude posibilitatea construirii socialismului este combătută și răsturnată de Lenin ca ceva incompatibil cu socialismul :

„Infinit de stereotip este” — spune Lenin — „argumentul învățat de ei pe de rost în perioada dezvoltării social-democrației din Europa occidentală, în sensul că nu suntem încă destul de copți pentru socialism, că ne lipsesc, cum se exprimă diferiți domni «învățați» dintre ei, premisele economice obiective pentru socialism” (vezi vol. XXVII, pag. 399).

În caz contrar nu avea rost să fie luată puterea în Octombrie și să fie săvârșită Revoluția din Octombrie. Căci dacă se exclude pentru cutare sau cutare considerente posibilitatea și necesitatea construirii societății socialiste depline, își pierde implicit sensul și Revoluția din Octombrie. Cine neagă posibilitatea construirii socialismului într'o singură țară, trebuie neapărat să nege și caracterul legitim al Revoluției din Octombrie. Și invers : cine nu crede în Octombrie, nu trebuie să admită posibilitatea victoriei socialismului în condițiile încercuirii capitaliste. Între neîncrederea în Octombrie și neadmiterea posibilităților socialiste în țara noastră este o legătură deplină și directă.

„Știu” — spune Lenin, — „există, desigur, înțelepți care se cred foarte deștepți și-și zic chiar socialiști, care susțin că nu trebuia luată puterea înainte de a se fi deslănțuit revoluția în toate țările. Ei nu bănuiesc că, spunând aceasta, abandonează revoluția și trec de partea burgheziei. Să aștepti până ce clasele muncitoare vor săvârși revoluția pe scară mondială, înseamnă să înțepenești în așteptare. E o ineptie” (vezi vol. XXIII, pag. 9).

Așa stau lucrurile cu contradicțiile din prima categorie, cu contradicțiile cu caracter intern, cu problema posibilității de a construi socialismul în condițiile încercuirii capitaliste.

Să trecem acum la contradicțiile din a doua categorie, la contradicțiile externe, care există între țara noastră, țară socialistă, și toate celelalte țări, țări capitaliste.

Care sunt aceste contradicții?

Atâta timp cât există încercuirea capitalistă, nu poate să nu existe și pericolul unei intervenții din partea țărilor capitaliste, iar atâta timp cât există acest pericol, nu poate să nu existe și pericolul unei restaurări, pericolul unei restabiliri a orânduirii capitaliste în țara noastră.

Se poate oare considera că aceste contradicții pot fi pe deplin înlăturate de către o singură țară? Nu, nu se poate. Căci eforturile unei singure țări, chiar dacă aceasta este o țară de dictatură proletară, nu sunt suficiente pentru a fi o garanție deplină împotriva pericolului unei intervenții. Din această cauză, garanția deplină împotriva unei intervenții, deci și victoria definitivă a socialismului, este posibilă numai pe scară internațională, numai în urma eforturilor comune ale proletarilor dintr'o serie de țări, sau — și mai bine — numai în urma victoriei proletarilor dintr'o serie de țări.

Ce înseamnă victoria definitivă a socialismului?

Victoria definitivă a socialismului înseamnă garanția deplină împotriva încercărilor de intervenție, deci și de restaurare, căci o încercare de restaurare cât de cât serioasă poate avea loc numai cu un sprijin

serios din afară, numai cu sprijinul capitalului internațional. Deaceia sprijinirea revoluției noastre de către muncitorii din toate țările, și cu atât mai mult victoria acestor muncitori fie și numai în câteva țări, constituie o condiție neapărată pentru garantarea deplină a primei țări învingătoare împotriva încercărilor de intervenție și restaurare, o condiție neapărată pentru victoria definitivă a socialismului.

„Atâta timp cât Republica noastră Sovietică” — spune Lenin — „va rămâne o periferie izolată a întregii lumi capitaliste, ar fi o plăsmuire absolut ridicolă a închipuirii sau un utopism să ne gândim... la dispariția cutărui sau cutărui pericol. Firește, atâta timp cât au mai rămas asemenea contradicții fundamentale, rămân și pericolele, și nu poți fugi nicăieri de ele” (vezi vol. XXVI, pag. 29).

Și mai departe :

„Noi trăim nu numai într'un stat, ci și într'un sistem de state, și o existență îndelungată a Republicii Sovietice alături de statele imperialiste este de neconceput. În cele din urmă, ori una ori alta va învinge” (vezi vol. XXIV, pag. 122).

Iată de ce spune Lenin că :

„Definitiv putem învinge numai pe scară mondială și numai prin eforturile comune ale muncitorilor din toate țările” (vezi vol. XXIII, pag. 9).

Așa stau lucrurile cu contradicțiile din categoria a doua.

Cine confundă prima grupă de contradicții, care pot fi complet înlăturate prin eforturile unei singure țări, cu a doua grupă de contradicții, care pentru a fi

serios din afară, numai cu sprijinul capitalului internațional. Deaceea sprijinirea revoluției noastre de către muncitorii din toate țările, și cu atât mai mult victoria acestor muncitori fie și numai în câteva țări, constituie o condiție neapărată pentru garantarea deplină a primei țări învingătoare împotriva încercărilor de intervenție și restaurare, o condiție neapărată pentru victoria definitivă a socialismului.

„Atâta timp cât Republica noastră Sovietică” — spune Lenin — „va rămâne o periferie izolată a întregii lumi capitaliste, ar fi o plăsmuire absolut ridicolă a închipuirii sau un utopism să ne gândim... la dispariția cutărui sau cutărui pericol. Firește, atâta timp cât au mai rămas asemenea contradicții fundamentale, rămân și pericolele, și nu poți fugi nicăieri de ele” (vezi vol. XXVI, pag. 29).

Și mai departe :

„Noi trăim nu numai într'un stat, ci și într'un sistem de state, și o existență îndelungată a Republicii Sovietice alături de statele imperialiste este de neconceput. În cele din urmă, ori una ori alta va învinge” (vezi vol. XXIV, pag. 122).

Iată de ce spune Lenin că :

„Definitiv putem învinge numai pe scară mondială și numai prin eforturile comune ale muncitorilor din toate țările” (vezi vol. XXII, pag. 9).

Așa stau lucrurile cu contradicțiile din categoria a doua.

Cine confundă prima grupă de contradicții, care pot fi complet înlăturate prin eforturile unei singure țări, cu a doua grupă de contradicții, care pentru a fi

rezolvate necesită eforturile proletarilor din câteva țări, săvârșește o greșală din cele mai grosolane împotriva leninismului și este sau un confuz, sau un oportunist incorigibil.

Ca model de asemenea confuzie ar putea servi o scrisoare pe care am primit-o dela un tovarăș în Ianuarie anul curent și care se ocupă de problema victoriei socialismului într'o singură țară. El scrie nedumerit :

„D-voastră spuneți că teoria leninistă... constă în aceea că socialismul poate învinge într'o singură țară. Din păcate, n'am găsit la Lenin, în pasajele respective, indicații cu privire la victoria socialismului într'o singură țară“.

Nenorocirea, desigur, nu este că acest tovarăș, pe care îl consider drept unul din cei mai buni tovarăși din rândurile tineretului nostru studios, „n'a găsit la Lenin, în pasajele respective, indicații cu privire la victoria socialismului într'o singură țară“. Va veni vremea când va citi și va găsi, în cele din urmă, aceste indicații. Nenorocirea este că el a confundat contradicțiile interne cu cele externe și s'a încurcat deabinelea în această confuzie. N'ar fi, poate, de prisos să vă fac cunoscut răspunsul meu la scrisoarea acestui tovarăș. Iată-l :

„Nu este vorba despre victoria **deplină**, ci despre victoria socialismului în genere, adică de a alunga pe moșieri și pe capitaliști, de a lua puterea, de a respinge atacurile imperialismului și de a începe construirea economiei socialiste, — toate acestea proletariatul dintr'o singură țară poate reuși pe deplin să le facă, dar o garanție deplină împotriva restaurării

nu poate fi asigurată decât în urma «sforțurilor comune ale proletarilor din câteva țări».

Ar fi fost o prostie să începi Revoluția din Octombrie în Rusia cu convingerea că proletariatul victorios din Rusia, deși se bucură de simpatia vădită a proletarilor din celelalte țări, «n'ar putea ține piept unei Europe conservatoare» fără victoria în câteva țări. Acesta n'ar fi marxism, ci cel mai de rând oportunism, troțchism sau orice doriți. Dacă teoria lui Troțchi ar fi justă, atunci n'ar avea dreptate Ilci, care afirmă că vom transforma Rusia n.e.p.-ului într-o Rusie socialistă, că avem «tot ce trebuie pentru construirea societății socialiste depline» * (vezi „Despre cooperație”)...

Cel mai periculos lucru în practica noastră politică este încercarea de a privi țara proletară victorioasă ca pe ceva pasiv, ca pe ceva care nu este în stare decât să bată pasul pe loc până în clipa sosirii ajutorului din partea proletarilor victorioși din celelalte țări. Să presupunem că în decursul a cinci, zece ani de existență a orânduirii sovietice în Rusia, nu va fi încă revoluție în Apus; să presupunem că în această perioadă Republica noastră va continua totuși să existe ca Republică Sovietică care construiește economia socialistă în condițiile n.e.p.-ului; credeți d-v. oare că în acești cinci, zece ani țara noastră va bate apa în piuă, și nu se va ocupa cu organizarea economiei socialiste? E deajuns să pui această întrebare, pentru a înțelege cât de primejdioasă este teoria care neagă posibilitatea victoriei socialismului într-o singură țară.

Dar înseamnă aceasta, oare, că victoria va fi deplină, definitivă? Nu, nu înseamnă..., deoarece, atâta timp cât există încercuirea capitalistă, va exista mereu pericolul unei intervenții militare.” (Ianuarie 1925.)

Așa stau lucrurile cu problema destinului socialismului în țara noastră, din punctul de vedere al cunoscutei rezoluții a Conferinței a XIV-a a partidului nostru.

---

* Peste tot subliniat de mine. — I. St.

V

POLITICA PARTIDULUI LA SATE

Trec la a cincia grupă de probleme.

Înainte de a trece la rezoluțiile Conferinței a XIV-a care se ocupă de politica partidului la sate, aş vrea să spun câteva cuvinte despre zarva pe care presa burgheză a făcut-o în legătură cu criticarea propriilor noastre lipsuri la sate de către partidul nostru. Presa burgheză jubilează, căutând să încredințeze pe toată lumea că critica deschisă a propriilor noastre lipsuri este un semn al slăbiciunii Puterii Sovietice, un semn al descompunerii și desagregării sale. Este de prisos a mai spune că toată această zarvă se bazează numai pe născociri și minciuni.

Autocritica este un semn al forței, și nu al slăbiciunii partidului nostru. Numai un partid puternic, care are rădăcini adânci în viață și pășește spre victorie, își poate îngădui acea critică necruțătoare a propriilor sale lipsuri pe care el a făcut-o și o va face întotdeauna în fața întregului popor. Un partid care ascunde poporului adevărul, un partid care se teme de lumină și de critică nu e un partid, ci o clică de înșelători, condamnați la pieire. Domnii burghezi ne judecă după ei. Ei se tem de lumină și ascund cu grijă poporului adevărul, acoperindu-și lipsurile cu firma de paradă: totul e în ordine. Și iată că ei cred că și noi, comuniștii, trebuie să ascundem poporului adevărul. Ei se tem de lumină, pentru că e de ajuns să-și facă o autocritică cât de cât serioasă, o critică cât de cât liberă a propriilor lor lipsuri, ca din orânduirea burgheză să nu rămână piatră pe piatră.

Și iată că ei își închipue că dacă noi, comuniștii, ne facem autocritică, acesta este un semn că suntem încercuiți și că atârnam în aer. Ne judecă după ei, onorabili burghezi și social-democrați. Numai partide care trec în domeniul trecutului și sunt condamnate la pieire se pot teme de lumină și de critică. Noi nu ne temem nici de una, nici de alta; nu ne temem, pentru că suntem un partid în ascensiune, un partid care merge spre victorie. Iată de ce autocritica ce se desfășoară de câteva luni este un semn al uriașei forțe a partidului nostru, și nu un semn de slăbiciune, este un mijloc de a-l întări, și nu de a-l descompune.

Și acum să trecem la problema politicii partidului la sate.

Ce momente noi ar putea fi semnalate la sate în legătură cu noua situație pe plan intern și internațional?

Cred că ar putea fi semnalate patru fapte principale:

1) schimbarea situației internaționale și încetinierea ritmului revoluției, care dictează alegerea unor căi cât mai puțin dureroase, fie ele și îndelungate, pentru a atrage țărănimea la construcția socialistă, pentru a construi socialismul împreună cu țărănimea;

2) dezvoltarea economică a satului și procesul de diferențiere a țăranimii, care impun lichidarea rămășițelor comunismului de război la sate;

3) activitatea politică a țăranimii, care impune schimbarea vechilor metode de conducere și de administrare la sate;

4) noile alegeri pentru Soviete, care au dat la iveală faptul incontestabil că într-o serie întreagă de

raioane ale țării noastre țăranul mijlocăș a fost de partea chiaburului, împotriva țăranului sărac.

Care este, în legătură cu aceste fapte noi, sarcina principală a partidului la sate?

Unii tovarăși, pornind dela faptul că la țară are loc un proces de diferențiere, ajung la concluzia că sarcina principală a partidului este de a ațâța lupta de clasă la sate. Este o părere greșită. Asta e vorbărie goală. Nu aceasta este acum sarcina noastră principală. Asta înseamnă a repeta vechile cântece menșevice din vechea enciclopedie menșevică.

Principalul în momentul de față nu este nicidecum de a ațâța lupta de clasă la sate. Principalul în momentul de față este de a uni strâns pe țăranii mijlocăși în jurul proletariatului, de a-i cucerii din nou. Principalul în momentul de față este de a realiza o alianță strânsă cu masa principală a țăranimii, de a ridica nivelul ei material și cultural și de a păși înainte, împreună cu această masă principală, pe drumul spre socialism. Principalul este de a construi socialismul împreună cu țăranimea, neapărat împreună cu țăranimea și neapărat sub conducerea clasei muncitoare, deoarece exercitarea conducerii de către clasa muncitoare este principala garanție că această operă de construcție va merge pe drumul socialismului.

Aceasta este în momentul de față sarcina principală a partidului.

Nu va fi de prisos, poate, să ne amintim cuvintele spuse de Ilici în această privință în momentul introducerii n.e.p.-ului, cuvinte care au rămas pe deplin valabile până în ziua de azi:

„Esențialul este ca în momentul de față să mergem înainte, formând o masă incomparabil mai largă și mai puternică, și neapărat împreună cu țărânimea” (vezi vol. XXVII, pag. 272).

Și mai departe:

„Să realizăm o alianță strânsă cu masa țărănimii, cu țărânimea muncitoare de rând, și să începem să mergem înainte, infinit, nemăsurat mai încet decât am visat, dar în schimb în așa fel ca să meargă într'adevăr toată masa împreună cu noi. Și atunci înaintarea va deveni, la vremea sa, atât de rapidă, cum nici nu putem visa în momentul de față” (vezi vol. XXVII, pag. 231—232).

În legătură cu aceasta, în fața noastră stau două sarcini principale la sate.

1) Întâi, trebuie să facem astfel ca gospodăria țărănească să fie încadrată în sistemul general al dezvoltării economice sovietice. Înainte lucrurile se prezentau în felul următor: aveam două procese paralele — orașul își urma calea sa, satul pe a sa. Capitalistul se străduia să încadreze gospodăria țărănească în sistemul dezvoltării capitaliste. Dar această încadrare se făcea prin sărăcirea masselor țărănești și prin îmbogățirea păturii de sus a țărănimii. Se știe că această cale a avut ca urmare revoluția. După victoria proletariatului, încadrarea gospodăriei țărănești în sistemul general al dezvoltării economice sovietice constă în crearea unor condiții care să poată duce înainte economia națională pe baza ridicării treptate, dar neîncetate, a nivelului material al majorității țăranilor, adică pe o cale opusă aceleia pe care capitaliștii au dus țărânimea și au invitat-o să meargă, înainte de revoluție.

Dar cum poate să fie încadrată gospodăria țărănească în sistemul construcției economice? Prin cooperație. Prin cooperația de credit, prin cooperația agricolă, prin cooperația de consum, prin cooperația meșteșugărească.

Acestea sunt drumurile și cărările pe care, încet, dar temeinic, gospodăria țărănească trebuie să se încadreze în sistemul general al construcției socialiste.

2) A doua sarcină este de a aplica în mod treptat, dar neîncetat, linia lichidării vechilor metode de administrare și de conducere la sate, linia înviorării Sovietelor, linia transformării Sovietelor în adevărate organe alese, linia înrădăcinării principiilor democrației sovietice la sate. Ilici spunea că dictatura proletară este tipul cel mai înalt de democrație pentru majoritatea oamenilor muncii. Ilici spunea că acest tip mai înalt de democrație nu poate fi introdus decât după ce proletariatul va fi luat puterea și după ce vom fi căpătat posibilitatea de a consolida această putere. Ei bine, această fază a consolidării Puterii Sovietice și a înrădăcinării democrației sovietice a și început. Trebuie să mergem pe această cale cu prudență, fără grabă, creând în jurul partidului, în cursul muncii, un activ numeros din rândurile țărănimii fără partid.

Dacă prima sarcină, sarcina încadrării gospodăriei țărănești în sistemul general al construcției economice, ne dă posibilitatea să încadrăm țărănimea într'un front comun cu proletariatul pe calea construirii socialismului, — a doua sarcină, sarcina înrădăcinării democrației sovietice și a înviorării Sovietelor la sate, trebuie să ne dea posibilitatea să transformăm aparatul nostru de stat, să-l legăm de masele populare,

să facem din el un aparat sănătos și cinstit, simplu și necostisitor, pentru a crea condițiile care să înlesnească trecerea treptată dela societatea de dictatură a proletariatului la societatea comunistă.

Acestea sunt liniile principale ale rezoluțiilor adoptate de Conferința a XIV-a a partidului nostru cu privire la politica partidului nostru la sate.

Potrivit cu aceasta, trebuie să se schimbe și metoda conducerii de partid la sate.

Există în partidul nostru oameni care afirmă că, din moment ce există n.e.p.-ul și capitalismul începe să se stabilizeze vremelnic, sarcina noastră este de a duce, atât în partid cât și în aparatul de stat, o politică de strângere la maximum a șurubului, așa încât în jur totul să sbârâie. Trebuie să spun că ar fi o politică greșită și funestă. Nouă ne trebuie acum nu strângerea la maximum a șurubului, ci maximum de elasticitate, atât în politică cât și în organizare, ne trebuie maximum de elasticitate atât în conducerea politică cât și în cea organizatorică. Altfel nu vom reuși să păstrăm cârma în condițiile complexe de astăzi. Ne trebuie maximum de elasticitate pentru a păstra cârma în mâna partidului și a asigura partidului exercitarea conducerii depline.

Mai departe. E necesar ca comuniștii dela sate să renunțe la formele pocite de administrare. Nu poți s'o scoți la capăt folosind față de țărănime doar metoda dispozițiilor. Trebuie să învățăm să explicăm cu răbdare țăranilor chestiunile pe care ei nu le înțeleg, trebuie să învățăm să convingem pe țărani, fără a precupeți în acest scop nici timpul, nici eforturile. Fi-rește, este mult mai ușor și mai simplu să dai o dis-

poziție, și să te declari mulțumit, așa cum fac adeseori președinții unor comitete executive de plasă. Dar nu tot ce-i simplu și ușor e și bun. Nu demult, secretarul unei celule de plasă a fost întrebat de un reprezentant al comitetului gubernial de ce nu sunt ziare în plasă. Iată ce răspuns a dat: „Dar la ce bun? Fără ziare e mai liniștit și mai bine, că ce te faci dacă le citesc cumva țăranii și se apucă să pună tot felul de întrebări? Nu mai scapi apoi de bătaie de cap“. Și acest secretar se numește comunist! E de prisos, cred, să mai demonstrezi că nu e comunist, ci o curată nenorocire. Fapt e că astăzi nu poți nicidecum conduce fără „bătaie de cap“, și cu atât mai puțin fără ziare. Trebuie să înțelegem și să ne însușim acest adevăr simplu, dacă vrem să păstrăm în mâinile partidului și ale Puterii Sovietice conducerea la sate.

Mai departe. Pentru a putea conduce în ziua de astăzi, trebuie să știi să gospodărești, trebuie să cunoști și să înțelegi gospodăria. Numai cu flecăreala despre „politica mondială“, despre Chamberlain și MacDonald, nu poți ajunge departe astăzi. Noi am intrat în faza construcției economice. Deaceea, poate să conducă numai acela care se pricepe bine în ale gospodăriei, numai acela care știe să dea țăranului sfaturi folositoare în domeniul dezvoltării economice, numai acela care știe să vină în ajutorul țăranului în opera de construcție economică. Să studieze economia, să se lege strâns de economie, să pătrundă în toate detaliile construcției economice — aceasta e acum sarcina comuniștilor la sate. Fără aceasta nici măcar nu poți visa să ai conducerea.

Astăzi nu putem conduce la fel ca înainte, deoarece țărănimea a devenit mai activă pe tărâm politic, și această activizare a țărănimii trebuie să ia o formă sovietică, să treacă prin Soviete și nu pe lângă ele. Conduce acela care înviorează Sovietele și creează în jurul partidului un activ țărănesc la sate.

Astăzi nu putem conduce la fel ca înainte, deoarece satul a devenit mai activ pe tărâm economic, și această activizare a țărănimii trebuie să ia forma co-operației, să treacă prin cooperație și nu pe lângă ea. Conduce acela care înrădăcinează la sate viața co-operatistă.

Acestea sunt în linii generale sarcinile concrete ale conducerii de partid la sate.

VI

DESPRE INDUSTRIA METALURGICĂ

Trec la ultima grupă de probleme de care s'a ocupat Conferința a XIV-a a partidului nostru.

Ce este nou și specific în conducerea noastră pe tărâm economic?

Nou și specific este că planurile noastre economice au început să rămână în urma dezvoltării efective a economiei noastre; ele se dovedesc a fi neîndestulătoare și aproape în toate cazurile nu reușesc să țină pasul cu dezvoltarea efectivă a economiei.

O expresie elocventă a acestui fapt este bugetul nostru de stat. Știți că în decursul unui semestru a trebuit să modificăm de trei ori bugetul nostru de stat din cauza creșterii rapide a capitolului venituri din buget, care a întrecut prevederile noastre buget-

tare. Cu alte cuvinte, prevederile și planurile noastre bugetare rămâneau în urma creșterii veniturilor statului, existând din această cauză excedente în viața statului. Aceasta înseamnă că se va vieții economice a țării noastre țâșnește nestăvilit, răsturnând toate planurile științifice ale specialiștilor noștri în finanțe. Aceasta înseamnă că trecem printr'un avânt de muncă și economic tot atât de puternic, dacă nu și mai puternic, ca cel care a avut loc, de pildă, în America după războiul civil.

Drept cea mai elocventă expresie a acestui fenomen nou în viața economiei noastre, poate fi socotită creșterea industriei noastre metalurgice. Anul trecut valoarea producției metalurgice a fost de 191.000.000 de ruble antebelice. În Noembrie anul trecut, planul anual pe 1924/25 însuma 273.000.000 de ruble antebelice. În luna Ianuarie a anului curent, din cauza nepotrivirii cu ritmul creșterii reale a industriei metalurgice, planul a fost modificat și sporit până la suma de 317.000.000. În luna Aprilie a anului curent, acest plan sporit s'a dovedit din nou necorespunzător, trebuind să fie majorat până la suma de 350.000.000. Acum ni se spune că și acest plan s'a dovedit a fi neîndestulător, deoarece va trebui să fie din nou majorat, până la 360.000.000—370.000.000.

Cu alte cuvinte, producția industriei metalurgice a crescut anul acesta aproape de două ori în comparație cu producția din anul trecut. Nu mai vorbesc de creșterea colosală a industriei noastre ușoare, de creșterea transporturilor, a industriei combustibilului etc.

Ce arată toate acestea? Ele arată că în ceea ce privește organizarea industriei, care reprezintă baza principală a socialismului, am și pornit pe calea largă a dezvoltării. În ce privește industria metalurgică, care reprezintă cheia de boltă a întregii industrii în genere, faza moartă a rămas în urmă, și industria noastră metalurgică are toate posibilitățile să meargă rapid înainte, spre o deplină înflorire. Tov. Dzerjinski are dreptate când spune că țara noastră poate și trebuie să devină o țară a metalurgiei.

Cred că e de prisos să mai demonstrăm ce colosală importanță are acest fapt, atât pentru dezvoltarea internă a țării noastre, cât și pentru revoluția internațională.

Fără îndoială că, din punctul de vedere al dezvoltării interne, dezvoltarea industriei noastre metalurgice, importanța creșterii ei este colosală, deoarece aceasta înseamnă creșterea întregii noastre industrii și a întregii noastre economii, deoarece industria metalurgică este principala bază a industriei în genere, deoarece nici industria ușoară, nici transporturile, nici combustibilul, nici electrificarea, nici agricultura nu pot fi puse pe picioare fără o puternică dezvoltare a industriei metalurgice. Creșterea industriei metalurgice este baza creșterii întregii industrii în genere și a economiei naționale în genere.

Iată ce spune Lenin cu privire la „industria grea”, înțelegând prin industria grea în special industria metalurgică:

„Pentru Rusia, salvarea nu stă numai într'o bună recoltă în economia țărănească — aceasta este încă puțin; și nici numai într'o îmbunătățire a stării industriei ușoare, care furni-

zează țărănimii articole de consum — și aceasta e încă puțin ; nouă ne mai trebuie și o industrie grea. Or, pentru a o aduce într'o stare bună, e nevoie de mulți ani de muncă“.

Și mai departe:

„Fără salvarea industriei grele, fără restabilirea ei, nu putem construi nicio industrie, iar fără industrie vom pieri ca țară independentă“ (vezi vol. XXVII, pag. 349).

Cât privește însemnătatea internațională a dezvoltării industriei noastre metalurgice, se poate spune că este imensă. Căci ce înseamnă dezvoltarea viforoasă a industriei metalurgice sub dictatura proletariatului, dacă nu o dovadă directă că proletariatul este capabil nu numai să distrugă vechiul, dar și să construiască noul, că el este capabil să construiască cu forțele sale proprii o industrie nouă și o societate nouă, liberă de exploatarea omului de către om? Or, a dovedi acest lucru în fapt și nu prin cărți, înseamnă a duce înainte cauza revoluției internaționale în mod sigur și definitiv. Pelerinajul muncitorilor din Europa apuseană în țara noastră nu este ceva întâmplător. El are o foarte mare însemnătate agitatorică și practică pentru dezvoltarea mișcării revoluționare în lumea întreagă. Faptul că muncitorii vin la noi, că cercetează fiecare colțișor în fabrici și uzine, acest lucru arată că ei nu dau crezare cărților și vor să se convingă cu ochii lor proprii că proletariatul este capabil să construiască o industrie nouă, să creeze o societate nouă. Și puteți fi siguri că, atunci când se vor convinge de acest lucru, cauza revoluției internaționale va progresa cu pași uriași.

„În momentul de față” — spune Lenin — „principala noastră influență asupra revoluției internaționale o exercităm prin politica noastră economică. Toată lumea privește spre Republica Sovietică Rusă, toți oamenii muncii din toate țările lumii, fără nicio excepție și fără niciun fel de exagerare... În acest domeniu lupta a fost transpusă pe scară mondială. Dacă vom rezolva această problemă, am câștigat în mod sigur și definitiv, pe scară internațională. Deaceia problemele construcției economice capătă o însemnătate cu totul excepțională pentru noi. Pe acest front trebuie să învingem printr’o creștere și o înăltare lentă, treptată — printr’una rapidă nu e cu putință — dar neîncetată” * (vezi vol. XXVI, pag. 410—411).

Aceasta este însemnătatea internațională a dezvoltării industriei noastre în genere și a industriei metalurgice în special.

În momentul de față proletariatul industrial numără în țara noastră aproape 4.000.000 de oameni. Aceasta, firește, este puțin, dar este totuși ceva pentru construirea socialismului și pentru asigurarea apărării țării noastre în așa fel ca să insufle teamă dușmanilor proletariatului. Dar noi nu putem și nici nu trebuie să ne oprim aici. Avem nevoie de vreo 15.000.000—20.000.000 de proletari industriali, avem nevoie de electrificarea principalelor regiuni ale țării noastre, de o agricultură cooperatistă și de o industrie metalurgică puternic dezvoltată. Și atunci nu ne vom teme de niciun pericol. Atunci vom învinge pe scară internațională.

Insemnătatea istorică a Conferinței a XIV-a stă tocmai în faptul că ea a trasat limpede calea spre acest țel măreț.

---

* Peste tot subliniat de mine. — I. St.

Iar această cale e justă, deoarece e calea lui Lenin, care ne aduce victoria definitivă.

Acestea sunt, în linii generale, rezultatele lucrărilor Conferinței a XIV-a a partidului nostru.

*„Pravda” nr. 106 și 107
din 12 și 13 Mai 1925.*

DESPRE SARCINILE POLITICE ALE UNIVERSITĂȚII POPOARELOR DIN ORIENT

*Cuvântare rostită la adunarea studenților
Universității comuniste a oamenilor
muncii din Orient
18 Mai 1925*

Tovarăși! Dați-mi voie, în primul rând, să vă felicit cu prilejul sărbătoririi a 4 ani de existență a Universității comuniste a oamenilor muncii din Orient. Nu mai e nevoie să spun că urez Universității voastre tot succesul pe calea grea a formării cadrelor comuniste pentru Orient.

Și acum să trecem la chestiune.

Dacă analizăm compoziția Universității oamenilor muncii din Orient, e cu neputință să nu observăm că această compoziție are oarecum un dublu caracter. Această Universitate cuprinde reprezentanți a nu mai puțin de 50 de națiuni și grupuri naționale din Orient. Studenții Universității sunt cu toții fii ai Orientului. Dar de aici nu decurge încă nimic clar și definit. Fapt este că în rândurile studenților Universității există două grupuri principale, reprezentând două lumi cu condiții de dezvoltare complet diferite. Din primul grup fac parte oameni care au venit la noi din Orientul sovietic, din țările unde nu mai există puterea burgheziei, unde jugul imperialist a fost scuturat, iar la putere se află muncitorii. Din al doilea grup de studenți fac parte oameni care au venit la noi din țările coloniale și dependente, din țările unde capita-

lismul mai domnește încă, unde asuprirea imperialistă și-a păstrat întreaga sa putere și unde independența abia trebuie cucerită, iar imperialiștii alungați.

Așa dar, avem înaintea noastră două Orienturi, care duc o viață diferită și se dezvoltă în condiții diferite.

Nu mai e nevoie să spun că acest dublu caracter al compoziției studenților nu poate să nu-și imprime pecetea asupra activității Universității oamenilor muncii din Orient. Așa se și explică faptul că această Universitate stă cu un picior pe terenul sovietic și cu celălalt pe terenul coloniilor și al țărilor dependente.

De aici două linii în activitatea Universității: o linie care urmărește crearea de cadre capabile să satisfacă cerințele republicilor sovietice din Orient, și o altă linie care urmărește crearea de cadre capabile să satisfacă necesitățile revoluționare ale masselor muncitoare din țările coloniale și dependente din Orient.

Tot de aici decurg două feluri de sarcini care revin Universității oamenilor muncii din Orient.

Să examinăm fiecare din aceste sarcini ale Universității comuniste a oamenilor muncii din Orient.

I

SARCINILE UNIVERSITĂȚII COMUNISTE A OAMENILOR MUNCII DIN ORIENT ÎN CEEACE PRIVEȘTE REPUBLICILE SOVIETICE DIN ORIENT

Care sunt particularitățile caracteristice existenței și dezvoltării acestor țări, acestor republici, spre deosebire de țările coloniale și țările dependente?

În primul rând, aceste republici sunt libere de orice asuprire imperialistă.

În al doilea rând, ele se dezvoltă și se consolidează ca națiuni nu sub egida rânduinelor burgheze, ci sub egida Puterii Sovietice. Este un fapt fără precedent în istorie, dar e totuși fapt.

În al treilea rând, fiind slab dezvoltate sub raport industrial, aceste republici se pot bizui în întregime și în totul în dezvoltarea lor pe sprijinul proletariatului industrial din Uniunea Sovietică.

În al patrulea rând, fiind libere de orice asuprire colonială, aflându-se sub ocrotirea dictaturii proletariatului și fiind membre ale Uniunii Sovietice, aceste republici pot și trebuie să se încadreze în opera de construire a socialismului în țara noastră.

Sarcina principală este de a înlesni încadrarea muncitorilor și țăranilor din aceste republici în opera de construire a socialismului în țara noastră, de a crea și dezvolta, potrivit condițiilor speciale de existență ale acestor republici, premisele care să poată duce înainte și accelera acest proces de încadrare.

De aici decurg sarcinile imediate care stau în fața activiștilor din Orientul sovietic :

1) Să fie create în republicile sovietice din Orient centre industriale, care să servească drept bază pentru unirea țăranilor în jurul clasei muncitoare. Știți că această operă a și fost începută și ea va progresa în măsura dezvoltării economice a Uniunii Sovietice. Faptul că în aceste republici există diferite feluri de materii prime, constituie o cheazășie că această operă va fi dusă cu timpul la bun sfârșit.

2) Să fie ridicată agricultura și dezvoltat, înainte

de toate, sistemul de irigații. Știți că și această operă a fost începută, cel puțin în Transcaucazia și în Turchestan.

3) Să fie organizată și dusă înainte încadrarea masselor largi de țărani și meșteșugari în cooperative, calea cea mai sigură pentru înglobarea republicilor sovietice din Orient în sistemul general al construcției economice sovietice.

4) Să fie apropiate Sovietele de masse, să facem ca ele să devină naționale prin compoziția lor și să fie astfel statornicită o viață de stat națională și sovietică, apropiată masselor celor ce muncesc și înțeleasă de ele.

5) Să fie dezvoltată cultura națională și să fie creată o rețea întinsă de cursuri și școli, atât de cultură generală cât și profesionale și tehnice, cu predarea în limba maternă, în vederea pregătirii de cadre dintre localnici pentru aparatul sovietic și de partid, precum și de cadre profesionale și cadre pentru economie.

A îndeplini aceste sarcini înseamnă tocmai a înlesni construcția socialistă în republicile sovietice din Orient.

Se vorbește despre republicile model din Orientul sovietic. Dar ce este o republică model? Republică model este acea republică care îndeplinește toate aceste sarcini în mod conștiincios și cinstit, făcând astfel ca muncitorii și țăranii din țările coloniale și dependente vecine să se simtă atrași spre mișcarea de eliberare.

Am vorbit mai sus despre nevoia de a apropia Sovietele de masele muncitoare ale naționalităților, despre necesitatea ca Sovietele să capete un caracter

național. Dar ce înseamnă aceasta și cum se manifestă în practică? Cred că drept model al unei asemenea apropieri de mase poate fi socotită delimitarea națională din Turchestan, terminată de curând³⁰. Presa burgheză califică această delimitare drept o „șiretenie bolșevică“. Este însă limpede că nu este vorba de vreo „șiretenie“, ci de năzuința profundă a masselor populare din Turcmenistan și Uzbekistan de a avea organe proprii ale puterii, apropiate lor și înțelese de ele. În epoca de dinainte de revoluție, aceste țări erau, amândouă, rupte în bucăți, încadrate în diferite hanate și state, constituind un teren prielnic pentru ca „cei ce dețineau puterea“ să-și poată urzi mașinațiile de exploatatori. Acum a sosit momentul când s'a ivit posibilitatea de a uni în state independente aceste bucăți rupte, pentru a apropia și a lega strâns masele muncitoare din Uzbekistan și Turcmenistan de organele puterii. Delimitarea Turchestanului înseamnă, înainte de toate, **unirea** părților sfâșiate ale acestor țări în state independente. Dacă mai târziu aceste state au dorit să facă parte din Uniunea Sovietică ca membre cu drepturi egale, aceasta arată numai că bolșevicii au găsit cheia celor mai profunde năzuințe ale masselor populare din Orient și că Uniunea Sovietică este singura uniune liber consimțită din lume a masselor muncitoare de diferite naționalități. Pentru a întregi Polonia, burghezia a trebuit să poarte un șir de războaie. În timp ce, pentru a întregi Turcmenistanul și Uzbekistanul, comuniștii au avut nevoie numai de câteva luni de propagandă lămuritoare.

Iată cum trebuie apropiate organele puterii de

stat, în cazul de față Sovietele, de masele largi ale oamenilor muncii de diferite naționalități.

Iată dovada că politica națională a bolșevicilor este singura politică justă.

Am vorbit apoi despre dezvoltarea culturii naționale în republicile sovietice din Orient. Dar ce înseamnă cultură națională? Este ea compatibilă cu cultura proletară? Nu spunea oare Lenin încă înainte de război că avem două culturi: o cultură burgheză și o cultură socialistă, că lozinca culturii naționale este o lozincă reacționară a burgheziei, care caută să infecteze conștiința oamenilor muncii cu otrava naționalismului? ³¹ Sunt oare compatibile făurirea unei culturi naționale, crearea unei rețele de școli și cursuri în limba maternă și formarea de cadre dintre localnici, cu construirea socialismului, cu făurirea unei culturi proletare? Nu este oare aici o contradicție de neînlăturat? Desigur că nu! Noi făurim o cultură proletară. Este perfect adevărat. Dar este tot atât de adevărat că cultura proletară, socialistă prin conținutul ei, capătă la diferite popoare antrenate în construirea socialismului diferite forme și diferite moduri de exprimare, în funcție de deosebirile de limbă, de felul de trai etc. Proletară în conținut, națională în formă — iată cultura universală spre care merge socialismul. Cultura proletară nu desființează cultura națională, ci îi dă conținut. Și invers, cultura națională nu desființează cultura proletară, ci îi dă formă. Lozinca culturii naționale a fost o lozincă burgheză atâta timp cât la putere era burghezia, iar consolidarea națiunilor se făcea sub egida orânduirii burgheze. Lozinca culturii naționale a devenit o lo-

zincă proletară când la putere a venit proletariatul, iar consolidarea națiunilor a început să se facă sub egida Puterii Sovietice. Cine n'a înțeles această deosebire principială între aceste două situații diferite nu va înțelege niciodată nici leninismul, nici esența problemei naționale.

Unii vorbesc (de exemplu, Kautsky) de crearea unei limbi unice universale, toate celelalte limbi urmând să dispară treptat în perioada socialismului. Eu nu prea cred în această teorie a unei limbi unice și atotcuprinzătoare. În orice caz, experiența nu pledează pentru, ci împotriva acestei teorii. Până în prezent lucrurile au mers în așa fel încât revoluția socialistă n'a redus, ci a sporit numărul limbilor, deoarece, răscolind păturile cele mai de jos ale omenirii și împingându-le pe scena politică, ea a trezit la viață nouă un șir întreg de naționalități noi, necunoscute sau puțin cunoscute înainte. Cine putea să creadă că în vechea Rusie țaristă existau nu mai puțin de 50 de națiuni și grupuri naționale? Or, Revoluția din Octombrie, sfărâmând vechile lanțuri și aducând pe scenă un șir întreg de popoare și naționalități uitate, le-a dat o viață nouă și o nouă dezvoltare. Astăzi se vorbește despre India ca despre un tot. Dar nu încapе îndoială că, în cazul unei sguduiri revoluționare în India, vor ieși la suprafață zeci de naționalități necunoscute înainte, având fiecare limba sa proprie și cultura sa proprie. Și dacă e vorba ca diferitele naționalități să fie atrase pe făgașul culturii proletare, nu încapе îndoială că aceasta se va face în forme care vor corespunde limbii și felului de trai al acestor naționalități.

Am primit nu demult din partea unor tovarăși Buriati o scrisoare, cu rugămintea de a lămuri serioasele și grelele probleme privind raportul dintre cultura națională și cea universală. Iată această scrisoare :

„Vă rugăm foarte mult să ne dați lămuriri asupra următoarelor probleme foarte serioase și grele pentru noi. Scopul final al partidului comunist este o cultură unică universală. Cum trebuie concepută trecerea dela culturile naționale care se dezvoltă în cadrul diferitelor noastre republici autonome la o cultură unică universală? Cum urmează să se desfășoare asimilarea particularităților diverselor culturi naționale (limba etc.)?”

Cred că cele spuse mai sus ar putea servi drept răspuns la întrebarea plină de îngrijorare a tovarășilor Buriati.

Tovarășii Buriati pun chestiunea asimilării diverselor naționalități în cursul făuririi culturii proletare universale. Fără îndoială că unele naționalități ar putea să treacă, dacă nu vor trece chiar cu siguranță, printr'un proces de asimilare. Asemenea procese aveau loc și înainte. Dar adevărul este că procesul de asimilare a unor naționalități nu exclude, ci presupune procesul contrar, de întărire și dezvoltare a unui întreg șir de națiuni vii și în curs de dezvoltare, deoarece procesul parțial de asimilare a unor naționalități este rezultatul procesului general de dezvoltare a națiunilor. Tocmai deaceia asimilarea eventuală a unora dintre naționalități nu infirmă, ci confirmă teza cu desăvârșire justă după care cultura proletară universală nu exclude, ci presupune și alimentează cultura națională a popoarelor, tot așa după cum

cultura națională a popoarelor nu desființează, ci completează și îmbogățește cultura proletară universală.

Acestea sunt, în linii generale, sarcinile imediate care stau în fața activiștilor din republicile sovietice din Orient.

Acesta e caracterul și conținutul acestor sarcini.

Este necesar de a folosi perioada actuală de intensă construcție economică și de noi concesii făcute țăranimii, pentru a păși înainte pe drumul îndeplinirii acestor sarcini, înlesnind astfel încadrarea republicilor sovietice din Orient, țări eminentemente agricole, în opera de construire a socialismului în Uniunea Sovietică.

Se spune că noua politică dusă de partid față de țăranime, căreia îi face o serie de noi concesii (arendă pe termen scurt, îngăduirea muncii salariate), ar conține unele elemente de retragere. Este oare adevărat? Da, este adevărat. Dar sunt elemente de retragere pe care noi le admitem în condițiile păstrării unei covârșitoare superiorități de forțe de partea partidului și a Puterii Sovietice. O monetă stabilă, o industrie în desvoltare, transporturi în desvoltare, un sistem de credit care se consolidează și cu ajutorul căruia — prin credite în condiții avantajoase — poate fi ruinată sau ridicată la o treaptă superioară orică pătură a populației, fără a produce vreo perturbare cât de mică — toate acestea constituie în mâinile dictaturii proletariatului rezerve, pe baza cărora unele elemente de retragere pe unul din sectoarele frontului pot numai să înlesnească pregătirea unei ofensive pe întregul front. Tocmai deaceia unele noi concesii fă-

cute de partid țărănimii vor trebui să înlesnească în momentul de față, iar nu să îngreuneze încadrarea țărănimii în opera de construire a socialismului.

Ce însemnătate poate avea această împrejurare pentru republicile sovietice din Orient? Ea nu poate avea altă însemnătate decât aceea că pune în mână activiștilor din aceste republici o armă nouă, care înlesnește și grăbește încadrarea acestor țări în sistemul general al dezvoltării economiei sovietice.

Aceasta este legătura dintre politica partidului la sate și sarcinile naționale imediate care stau în fața activiștilor din Orientul sovietic.

În legătură cu aceasta, sarcina Universității popoarelor din Orient în ceea ce privește republicile sovietice din Orient este de a forma pentru aceste republici cadre în stare să asigure îndeplinirea sarcinilor imediate arătate mai sus.

Universitatea popoarelor din Orient nu trebuie să se rupă de viață. Ea nu e și nici nu trebuie să fie o instituție care stă deasupra vieții. Ea trebuie să fie legată de viața reală prin toate rădăcinile existenței sale. Din această cauză, ea nu poate ignora sarcinile imediate care stau în fața republicilor sovietice din Orient. Iată de ce, în munca ei de formare a cadrelor de care au nevoie republicile din Orient, Universitatea popoarelor din Orient trebuie să țină seama de sarcinile imediate ale acestor republici.

Totodată este necesar să se țină seama că în munca practică a activiștilor din Orientul sovietic există două devieri care trebuie să fie combătute între zidurile acestei Universități pentru a putea forma

adevărate cadre și adevărați revoluționari pentru Orientul sovietic.

Prima deviere constă în tendința spre simplificare, în tratarea simplistă a sarcinilor despre care am vorbit mai sus, în încercarea de a transplanta în mod mecanic metode de construcție economică, cu totul potrivite și aplicabile în centrul Uniunii Sovietice, dar cu desăvârșire nepotrivite în condițiile în care se dezvoltă așa zisele periferii. Tovarășii care comit această deviere nu înțeleg două lucruri. Ei nu înțeleg că în centru și la „periferii“ nu există aceleași condiții, că ele sunt departe de a fi identice. Afară de aceasta, ei nu înțeleg că nici republicile sovietice din Orient nu sunt toate la fel, că unele, ca de pildă Georgia și Armenia, stau pe o treaptă superioară în ceea ce privește închegarea națională, altele, de pildă Cecinea și Cabarda, stau pe o treaptă inferioară în ceea ce privește închegarea națională, iar altele, ca de pildă Chirghizia, se află la mijloc între aceste două extreme. Acești tovarășii nu înțeleg că fără o adaptare la condițiile locale, fără a ține seama în mod riguros de toate particularitățile fiecărei țări, nu se poate construi ceva serios. Rezultatul acestei devieri este ruperea de masse și degenerarea în frazeologi de stânga. Sarcina Universității popoarelor din Orient este să educe cadrele în spiritul luptei neîmpăcate împotriva acestei tendințe de tratare simplistă a lucrurilor.

A doua deviere constă, dimpotrivă, în exagerarea particularităților locale, în ignorarea acelui element comun și principal care leagă republicile sovietice din Orient de regiunile industriale ale Uniunii Sovietice, în trecerea sub tăcere a sarcinilor socialiste, în adap-

tarea la sarcinile unui naționalism îngust și mărginit. Tovarășii care comit această deviere se îngrijesc prea puțin de construcția internă din țara lor, preferând să lase această dezvoltare în voia mersului firesc al lucrurilor. Pentru ei, lucrul principal nu este construcția internă, ci politica „externă“, extinderea granițelor republicii lor, litigiile cu republicile vecine, dorința de a rupe dela vecini o bucățică în plus, pentru a fi astfel pe placul naționaliștilor burghezi din țara lor. Rezultatul acestei devieri este ruperea de socialism și degenerarea în naționaliști burghezi obișnuiți. Sarcina Universității popoarelor din Orient este să educe cadrele în spiritul luptei neîmpăcate împotriva acestui naționalism camuflat.

Acestea sunt sarcinile Universității popoarelor din Orient în ceea ce privește republicile sovietice din Orient.

II

SARCINILE UNIVERSITĂȚII COMUNISTE A OAMENILOR MUNCII DIN ORIENT ÎN CEEACE PRIVEȘTE ȚĂRILE COLONIALE ȘI DEPENDENTE DIN ORIENT

Să trecem la cea de a doua problemă, la problema sarcinilor Universității Comuniste a oamenilor muncii din Orient în ceea ce privește țările coloniale și dependente din Orient.

Care sunt particularitățile caracteristice existenței și dezvoltării acestor țări, spre deosebire de republicile sovietice din Orient?

În primul rând, faptul că aceste țări trăiesc și se dezvoltă sub jugul imperialismului.

În al doilea rând, faptul că existența unui dublu jug, jugul intern (al propriei burghezii) și jugul extern (al burgheziei imperialiste străine), ascute și adâncește criza revoluționară în aceste țări.

În al treilea rând, faptul că în unele din aceste țări, de pildă în India, capitalismul se dezvoltă într'un ritm viu, generând și închegând o clasă mai mult sau mai puțin numeroasă de proletari localnici.

În al patrulea rând, faptul că, odată cu creșterea mișcării revoluționare, burghezia națională din aceste țări se scindează în două: în revoluționară (mica burghezie) și conciliatoare (marea burghezie), dintre care prima continuă lupta revoluționară, iar cea de a doua face bloc cu imperialismul.

În al cîncilea rând, faptul că alături de blocul imperialist se formează în aceste țări un alt bloc, blocul muncitorilor și al micii burghezii revoluționare, bloc antiimperialist, care urmărește eliberarea totală de sub jugul imperialismului.

În al șaselea rând, faptul că în aceste țări problema hegemoniei proletariatului și a eliberării maselor populare de sub influența burgheziei naționale conciliatoare capătă un caracter tot mai arzător.

În al șaptelea rând, faptul că această împrejurare înlesnește considerabil alianța dintre mișcarea de eliberare națională din aceste țări și mișcarea proletară din țările înaintate ale Occidentului.

De aici decurg cel puțin trei concluzii:

1) Fără o revoluție victorioasă nu este posibil să se obțină eliberarea țărilor coloniale și dependente

de sub jugul imperialismului: independența nu se capătă pe degeaba.

2) Fără izolarea burgheziei naționale conciliatoare, fără eliberarea masselor revoluționare mic-burgheze de sub influența acestei burghezii, fără promovarea politicii de hegemonie a proletariatului, fără organizarea elementelor înaintate ale clasei muncitoare într'un partid comunist de sine stătător, nu poate fi dusă înainte revoluția și nu poate fi cucerită independența deplină a coloniilor și a țărilor dependente dezvoltate din punct de vedere capitalist.

3) Fără o alianță efectivă între mișcarea de eliberare din aceste țări și mișcarea proletară din țările înaintate ale Occidentului, nu se poate obține o victorie trainică în țările coloniale și dependente.

Principala sarcină a comuniștilor din țările coloniale și dependente este de a pune aceste concluzii la baza muncii lor revoluționare.

Care sunt, în legătură cu aceste împrejurări, sarcinile imediate ale mișcării revoluționare din colonii și din țările dependente?

În momentul de față, specificul coloniilor și al țărilor dependente este că nu mai există de fapt un Orient colonial unitar și atotcuprinzător. Înainte, Orientul colonial era prezentat ca ceva unitar, ca ceva care se prezintă peste tot la fel. Acum această idee nu mai corespunde realității. Acum există cel puțin trei categorii de țări coloniale și dependente. Există, în primul rând, țări ca Marocul, care nu au sau aproape nu au un proletariat propriu și sunt cu totul nedezvoltate din punct de vedere industrial. În al doilea rând, țări ca de pildă China și Egiptul, slab

desvoltate din punct de vedere industrial și având un proletariat relativ puțin numeros. În al treilea rând, țări ca India, mai mult sau mai puțin desvoltate din punct de vedere capitalist și având un proletariat național mai mult sau mai puțin numeros.

Este limpede că aceste țări nu pot fi, în niciun caz, puse toate pe acelaș plan.

În țări ca Marocul, unde burghezia națională încă nu are de ce să se scindeze într'un partid revoluționar și un partid conciliator, sarcina elementelor comuniste este de a lua toate măsurile pentru crearea unui front național unic împotriva imperialismului. Separarea elementelor comuniste și constituirea lor într'un partid unic poate avea loc în astfel de țări numai în cursul luptei împotriva imperialismului, mai ales după o luptă revoluționară victorioasă împotriva imperialismului.

În țări ca Egiptul sau China, unde burghezia națională s'a și scindat într'un partid revoluționar și un partid conciliator, dar unde partea conciliatoare a burgheziei nu se poate încă uni cu imperialismul, comuniștii nu-și mai pot pune ca scop formarea unui front național unic împotriva imperialismului. În aceste țări comuniștii trebuie să treacă dela politica frontului național unic la politica blocului revoluționar al muncitorilor și micii burghezii. Blocul poate lua în astfel de țări forma unui partid unic, a unui partid muncitoresc-țărănesc, cu condiția însă ca acest partid sui generis să reprezinte în fapt un bloc a două forțe: partidul comunist și partidul micii burghezii revoluționare. Demascarea nehotărîrii și inconsecvenței burgheziei naționale, precum și lupta hotărîită îm-

potriva imperialismului — iată sarcinile acestui bloc. Un asemenea partid bicomponent este necesar și util dacă nu leagă partidul comunist de mâini și de picioare, dacă nu stingherește libertatea muncii de agitație și de propagandă a partidului comunist, dacă nu împiedică acțiunea de unire a proletarilor în jurul partidului comunist, dacă înlesnește partidului comunist conducerea efectivă a mișcării revoluționare. Un asemenea partid bicomponent nu este necesar și nu este util dacă nu corespunde tuturor acestor condiții, deoarece ar putea duce numai la disolvarea elementelor comuniste în rândurile burgheziei și la pierderea de către partidul comunist a armatei proletare.

Lucrurile se prezintă întrucâtva altfel în țări ca India. Esențial și nou în condițiile de existență ale unor colonii ca India este nu numai faptul că burghezia națională s'a scindat într'un partid revoluționar și un partid conciliator, ci mai ales faptul că partea conciliatoare a acestei burghezii s'a și înțeles în linii esențiale cu imperialismul. Temându-se de revoluție mai mult decât de imperialism, preocupându-se mai mult de interesele pungii sale decât de interesele propriei sale patrii, această parte a burgheziei, cea mai bogată și cea mai influentă, trece cu ambele picioare în lagărul dușmanilor neîmpăcați ai revoluției, încheind cu imperialismul un bloc îndreptat împotriva muncitorilor și țăranilor din propria ei țară. Nu se poate ajunge la victoria revoluției, fără a înfrânge acest bloc. Dar pentru a înfrânge acest bloc, trebuie concentrat focul împotriva burgheziei naționale conciliatoare, demascând trădarea comisă de ea, eli-

berând masele muncitoare de sub influența ei și pregătind în mod sistematic condițiile necesare pentru hegemonia proletariatului. Cu alte cuvinte, în colonii ca India, este vorba de a pregăti proletariatul pentru rolul de conducător al mișcării de eliberare, înălăturând pas cu pas din acest post de onoare burgheză și pe crainicii ei. A crea un bloc revoluționar antiimperialist și a asigura hegemonia proletariatului în acest bloc — iată ce trebuie făcut. Acest bloc poate lua — dar nu întotdeauna trebuie să ia neapărat — forma unui partid muncitoresc-țărănesc unic, legat formal printr'o platformă unică. În aceste țări preconizarea caracterului de sine stătător al partidului comunist trebuie să fie principala lozincă a elementelor comuniste înaintate, deoarece hegemonia proletariatului poate fi pregătită și înfăptuită numai de partidul comunist. Dar partidul comunist poate și trebuie să încheie un bloc fățiș cu aripa revoluționară a burgheziei, pentru ca, izolând burghezia națională conciliatoare, să antreneze masele de milioane ale micii burghezii dela orașe și sate în lupta împotriva imperialismului.

De aici rezultă sarcinile imediate ale mișcării revoluționare din colonii și din țările dependente dezvoltate din punct de vedere capitalist:

1) Câștigarea de partea comunismului a celor mai bune elemente ale clasei muncitoare și crearea unor partide comuniste de sine stătătoare.

2) Crearea unui bloc național-revoluționar al muncitorilor, țăranilor și intelectualilor revoluționari împotriva blocului burgheziei naționale conciliatoare și a imperialismului.

3) Asigurarea hegemoniei proletariatului în acest bloc.

4) Lupta pentru eliberarea micii burghezii dela oraşe şi sate de sub influenţa burgheziei naţionale conciliatoare.

5) Realizarea unei alianţe între mişcarea de eliberare şi mişcarea proletară din ţările înaintate.

Acestea sunt cele trei grupe de sarcini imediate care stau în faţa activiştilor din ţările coloniale şi dependente ale Orientului.

Privite în lumina situaţiei internaţionale actuale, aceste sarcini capătă un caracter deosebit de serios şi o însemnătate deosebit de mare. Ceeace caracterizează în momentul de faţă situaţia internaţională este că mişcarea revoluţionară a intrat într'o perioadă de vremelnică acalmie. Dar ce înseamnă starea de acalmie, ce poate ea însemna în momentul actual? Nu poate însemna decât accentuarea presiunii asupra muncitorilor din Occident, asupra coloniilor din Orient şi, în primul rând, asupra Uniunii Sovietice, ca stegar al mişcării revoluţionare din toate ţările. Este neîndoielnic că în rândurile imperialiştilor au şi început pregătirile în vederea acestei presiuni asupra Uniunii Sovietice. Campania de calomnii în legătură cu răscoala din Estonia ³², campania de mistificare şi de aşăţare împotriva Uniunii Sovietice în legătură cu explozia dela Sofia, campania deslănţuită de întreaga presă burgheză împotriva ţării noastre, — toate acestea constituie o etapă pregătitoare în vederea unei ofensive. Este o pregătire a opiniei publice, un fel de pregătire de artilerie, menită să obișnuiască pe cetăţean cu atacurile împotriva Uniunii Sovietice şi să

creeze premise morale în vederea unei intervenții. Cu ce se va termina această campanie de minciuni și calomnii, risca-vor imperialiștii să pornească o ofensivă serioasă, — aceasta rămâne de văzut. Dar nu avem niciun motiv să ne îndoim că aceste atacuri nu promet coloniilor nimic bun. Deaceea chestiunea pregătirii unei contralovituri a forțelor unite ale revoluției împotriva loviturii probabile din partea imperialismului este o chestiune la ordinea zilei peste care nu se poate trece.

Iată de ce îndeplinirea perseverentă a sarcinilor imediate ale mișcării revoluționare din colonii și din țările dependente capătă în momentul de față o importanță deosebit de mare.

Care este misiunea Universității popoarelor din Orient în ceea ce privește țările coloniale și dependente, în legătură cu toate aceste împrejurări? Misiunea ei este să țină seama de toate particularitățile dezvoltării revoluționare a acestor țări și să formeze cadrele venite din aceste țări în așa fel încât să asigure îndeplinirea variatelor sarcini imediate arătate mai sus.

Universitatea popoarelor din Orient are circa 10 grupuri deosebite de studenți care au venit la noi din țările coloniale și dependente. Toată lumea știe că acești tovarăși sunt însetați de lumină și de știință. Sarcina Universității popoarelor din Orient este de a face din ei adevărați revoluționari, înarmați cu teoria leninismului, înzestrați cu experiența practică a leninismului și capabili să îndeplinească cu toată conștiinciozitatea sarcinile imediate ale mișcării de eliberare din colonii și din țările dependente.

Totodată trebuie să se țină seama de faptul că în munca practică a activiștilor din Orientul colonial există două devieri care trebuie combătute, pentru a putea forma cadre cu adevărat revoluționare.

Prima deviere constă în subaprecierea posibilităților revoluționare ale mișcării de eliberare și în supraaprecierea ideii unui front național unic și atotcuprinzător în colonii și în țările dependente, indiferent de starea și de gradul de dezvoltare al acestor țări. Aceasta este o deviere de dreapta, care conține pericolul diminuării importanței mișcării revoluționare și al disolvării elementelor comuniste în corul general al naționaliștilor burghezi. Lupta hotărâtă împotriva acestei devieri este sarcina directă a Universității popoarelor din Orient.

A doua deviere constă în supraaprecierea posibilităților revoluționare ale mișcării de eliberare și în subaprecierea alianței dintre clasa muncitoare și burghezia revoluționară împotriva imperialismului. De această deviere suferă, pare-se, comuniștii din Iava, care au comis de curând greșala de a lansa lozinca instaurării Puterii Sovietice în țara lor. Aceasta este o deviere de stânga, care conține primejdia ca partidul comunist să se rupă de masse și să se transforme într'o sectă. Lupta hotărâtă împotriva acestei devieri este o condiție necesară pentru educarea unor cadre cu adevărat revoluționare pentru colonii și țările dependente din Orient.

Acestea sunt în linii generale sarcinile politice ale Universității popoarelor din Orient în ceea ce privește popoarele din Orientul sovietic și din Orientul colonial.

Să sperăm că Universitatea popoarelor din Orient
va ști să îndeplinească cu cinste aceste sarcini.

*„Pravda” nr. 115
din 22 Mai 1925.*

CĂTRE TOȚI MEMBRII REDAȚIEI ZIARULUI „COMSOMOLSCAIA PRAVDA“ ³³

Tovarăși ! Dată fiind marea importanță pe care o are „Comsomolscaia Pravda“, aş vrea să vă împărtăşesc primele mele impresii asupra unor articole publicate în acest ziar.

1) Considerăm că unele pasaje din articolele lui Steţchi „O nouă etapă a noii politici economice“ provoacă îndoieli. În aceste articole se lansează, ce-i drept într'o formă atenuată, lozinca „îmbogăţiţi-vă“. Lozinca asta nu e a noastră, este greşită, provoacă o serie întreagă de îndoieli şi nedumeriri şi n'are ce căuta într'un articol de directivă din „Comsomolscaia Pravda“. Lozinca noastră este acumularea socialistă. Noi înlăturăm piedicile de ordin administrativ care stau în calea ridicării nivelului de trai al satului. Indiscutabil că această operaţie înlesneşte orice fel de acumulare, atât cea capitalistă privată cât şi cea socialistă. Dar partidul n'a afirmat încă niciodată că lozinca lui ar fi acumularea privată. Noi dăm frâu liber n.e.p.-ului şi admitem acumularea privată cu scopul de a înlesni înfăptuirea lozincii noastre cu privire la acumularea socialistă în sistemul economiei noastre naţionale. Poate că unii din tovarăşii noştri consideră că este încă o problemă con-

troversată. Dar atunci trebuie spus explicit că problema lozincii „îmbogățiți-vă” este încă o problemă controversată, iar articolele în favoarea acestei lozinci trebuie să fie publicate la o rubrică de discuții. Pe de altă parte, e limpede că „Comsomolscaia Pravda” nu este un organ de discuții, ci în primul rând un organ practic, care dă cititorului lozincile și principiile îndeobște acceptate de partid.

Intr'un cuvânt, oricum ai aborda chestiunea, fie din punctul de vedere al formei, fie din punctul de vedere al fondului, în acest punct articolul lui Stețchi trebuie să fie considerat ca nesatisfăcător. Pe viitor ar trebui mai multă prudență.

2) Deasemenea nu poate fi în totul acceptat nici acel punct din articolele lui Stețchi cu privire la dezvoltarea necapitalistă la sate. Înainte se putea vorbi despre o cale necapitalistă de dezvoltare. Acum, când lupta dintre elementele dezvoltării socialiste și cele ale dezvoltării capitaliste a început realmente și se desfășoară din plin, ar fi mai just să vorbim despre calea socialistă de dezvoltare. Altfel s'ar putea crea impresia că în afară de cele două căi de dezvoltare, capitalistă și socialistă, mai există o a treia cale, ceea ce este greșit și, în orice caz, neconvingător.

3) Mi se pare deasemenea greșit pasajul din articolul lui Slepcev „Despre moștenirea leninistă”, pasaj în care se afirmă că comuniștii și comsomoliștii vor trebui să facă concurență activului fără partid al țărănimii în munca politico-organizatorică. Până acum noi puneam problema creării unui astfel de activ în jurul partidului, problema educării lui, și consideram că e just să punem astfel problema. Acum Slepcev

pune o problemă nouă : comuniștii și comsomoliștii trebuie să facă concurență activului fără partid, care urmează abia să fie creat. Este greșit și nu se potrivește cu întreaga campanie dusă de noi sub lozinca înviorării Sovietelor. Nu concurență trebuie să-i facem acestui activ, ci trebuie să-l creăm și să-l educăm.

4) Ar fi bine să se organizeze un sistem de suplimente la „Comsomolscaia Pravda“ sub forma unor broșuri de popularizare, scrise de teoreticieni proeminenți ai marxismului, despre comunism, despre dictatura proletariatului, despre Revoluția din Octombrie, precum și despre diversele ramuri ale economiei și ale gospodăririi care au o legătură directă cu munca practică a activului comsomolist, la orașe și sate. Aceste suplimente, sub formă de mici broșuri, ar putea alcătui mai târziu un fel de bibliotecă a comsomolistului activist, ceea ce nu poate să nu aibă o mare importanță pentru educația activului comsomolist.

5) Ar fi bine să se simplifice stilul articolelor publicate în „Comsomolscaia Pravda“, obligându-i pe colaboratori să scrie simplu, cu fraze scurte, pe cât posibil fără termeni străini, așa cum știa să facă Ilici. La rigoare, s'ar putea da, tot sub formă de supliment la „Comsomolscaia Pravda“, un mic vocabular de cuvinte străine, sau, cel puțin, să se dea în textul articolelor explicațiile respective, în caz că nu poate să fie evitată folosirea de cuvinte străine.

I. Stalin
V. Molotov
A. Andreev

Moscova, 2 Iunie 1925.

Se publică pentru întâia oară.

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Cuvântare rostită la Universitatea „Sverdlov“

9 Iunie 1925

Tovarăși ! Voi răspunde la întrebările pe care mi le-ați pus în scris. Voi lua întrebările în ordinea în care au fost puse în biletul vostru. După cum știți, sunt zece întrebări.

Să începem cu prima întrebare.

I

Ce măsuri și ce condiții trebuie să favorizeze întărirea alianței dintre clasa muncitoare și țărănime în condițiile dictaturii proletariatului, dacă Uniunea Sovietică nu va fi sprijinită de revoluția socială a proletariatului din Apus în viitorii 10—15 ani ?

Cred că această întrebare cuprinde în sine toate celelalte întrebări puse de voi în scris. Deaceea răspunsul meu va avea un caracter general și deci nu va epuiza nici pe departe problema. În caz contrar, nu mi-ar mai rămâne nimic de spus ca răspuns la celelalte întrebări.

Cred că hotărârile Conferinței a XIV-a a partidului dau la această întrebare un răspuns care epuizează problema. Aceste hotărâri arată că principala

garanție a întăririi alianței este o politică justă față de țărănime.

Dar ce înseamnă o politică justă față de țărănime?

Ea nu poate consta decât într'o serie de măsuri pe linie economică, politico-administrativă și cultural-educativă care să asigure întărirea alianței.

Să începem cu domeniul economic.

În primul rând, e necesară lichidarea rămășițelor comunismului de război la țară. Apoi e necesară o politică justă a prețurilor fabricatelor și ale produselor agricole, care să asigure o creștere rapidă a industriei și agriculturii, precum și lichidarea „foarfecii”. În afară de aceasta, e necesară reducerea cifrei totale a impozitului agricol și transferarea lui în mod treptat din bugetul general al statului în bugetele locale. Este necesar ca masele de milioane ale țărănimii să fie atrase în cooperative, în primul rând pe linia cooperației agricole și cooperației de credit, ca mijloc de încadrare a gospodăriei țărănești în sistemul general al construcției socialiste. Este necesară înzestrarea la maximum a satului cu tractoare, ca mijloc de revoluționare tehnică a agriculturii și ca o cale pentru crearea de focare tehnico-culturale la sate. În sfârșit, e necesară realizarea planului de electrificare, ca mijloc de apropiere a satului de oraș și de desființare a contrastului dintre ele.

Aceasta e calea pe care trebuie să meargă partidul dacă vrea să asigure alianța dintre oraș și sat pe linie economică.

Aș vrea să vă atrag atenția asupra problemei transferării impozitului agricol din bugetul statului în

bugetele locale. Acest lucru vă poate părea curios. Totuși, este un fapt cert că impozitul agricol capătă și va căpăta neîncetat caracterul unui impozit local. Se știe, de pildă, că înainte, acum doi ani, impozitul agricol constituia la noi principalul — sau aproape principalul — capitol al veniturilor din bugetul nostru de stat. Dar acum? Acum el reprezintă o parte neînsemnată din bugetul statului. Bugetul statului este actualmente de două miliarde și jumătate de ruble, iar impozitul agricol dă, poate să dea anul acesta maximum 250—260 de milioane de ruble, cu 100 de milioane mai puțin decât anul trecut. După cum vedeți, aceasta nu e chiar atât de mult. Și cu cât bugetul statului va crește, cu atât va scădea partea pe care o reprezintă acest impozit în el. În al doilea rând, din aceste 260 de milioane cât reprezintă impozitul agricol, 100 de milioane intră în bugetele locale. Înseamnă mai mult decât o treime din întregul impozit. Prin ce se explică aceasta? Prin faptul că, dintre toate impozitele existente, impozitul agricol este cel mai potrivit condițiilor locale, cel mai adecvat unei întrebuințări în vederea nevoilor locale. Nu ne putem îndoi că în genere bugetul local va crește. Dar e tot atât de neîndoielnic că el va crește în primul rând pe seama impozitului agricol, care necesită maximum de adaptare la condițiile locale. Acest lucru e cu atât mai probabil, cu cât centrul de greutate al veniturilor statului s'a și deplasat, și se va deplasa în genere, spre încasările de alt ordin, spre încasări dela întreprinderile de stat, spre impozitele indirecte etc.

Iată deci transferarea impozitului agricol din bugetul general al statului în bugetele locale poate de-

veni la un moment dat posibilă și pe deplin rațională din punctul de vedere al întăririi alianței.

Să trecem la măsurile necesare în vederea asigurării alianței în domeniul politico-administrativ.

Introducerea democrației sovietice la orașe și sate și înviorarea Sovietelor în scopul simplificării, ieftinirii și însănătoșirii morale a aparatului de stat, în scopul alungării din acest aparat a elementelor de birocrațism și de descompunere burgheză, în scopul unei depline apropieri între aparatul de stat și masele de milioane — iată calea pe care trebuie să meargă partidul dacă vrea să întărească alianța pe linia construcției politico-administrative.

Dictatura proletariatului nu este un scop în sine. Dictatura este un mijloc, este calea spre socialism. Și ce este socialismul? Socialismul este trecerea dela societatea cu dictatura proletariatului la societatea fără stat. Dar, pentru a realiza această trecere, este necesar să se pregătească transformarea aparatului de stat într-o direcție și pe o cale care pot să asigure în fapt transformarea societății cu dictatură în societate comunistă. Tocmai acesta este scopul căruia îi servește lozinca înviorării Sovietelor, lozinca introducerii democrației sovietice la orașe și sate, lozinca antrenării celor mai bune elemente ale clasei muncitoare și ale țărănimii la conducerea directă a țării. A îmbunătăți aparatul de stat, a-l transforma cu adevărat, a alunga din el toate elementele de birocrațism și de descompunere, a-l face apropiat și scump masselor largi, a face aceasta este cu neputință fără ajutorul permanent și activ dat de înseși masele aparatului de stat. Dar ajutorul activ și permanent al masselor, la

rândul său, nu este posibil fără atragerea celor mai bune elemente din rândurile muncitorilor și țăranilor în organele de administrație, fără realizarea unei legături directe și nemijlocite între aparatul de stat și straturile cele mai „de jos” ale masselor de oameni ai muncii.

Prin ce se deosebește aparatul de stat sovietic de aparatul unui stat burghez?

În primul rând, prin faptul că aparatul de stat burghez stă **deasupra** masselor, din care cauză el este despărțit de populație printr'o barieră de netrecut și, prin însăși natura sa, el este străin masselor populare. Pe când aparatul de stat sovietic **se contopește** cu masele, deoarece el nu poate și nu trebuie să stea deasupra masselor dacă vrea să se mențină anume ca aparat de stat sovietic, deoarece el nu poate fi străin de aceste mase dacă într'adevăr dorește să cuprindă masele de milioane ale oamenilor muncii. Aceasta este una dintre deosebirile principiale care există între aparatul de stat sovietic și aparatul unui stat burghez.

Lenin spunea la un moment dat, în broșura sa „Vor reuși bolșevicii să păstreze puterea de stat?”, că cei 240.000 de membri ai Partidului Bolșevic ar putea în mod neîndoielnic să conducă țara în interesul săracilor, împotriva bogaților, deoarece ei nu sunt cu nimic mai prejos decât cei 130.000 de moșieri, care au condus țara în interesul bogaților, împotriva săracilor. Pe această bază, unii comuniști cred că aparatul de stat poate să se limiteze la câteva sute de mii de membri de partid și că aceasta este pe deplin suficient pentru a conduce o țară imensă. În virtutea

acestor considerații, ei nu se dau uneori înlături să identifice partidul cu statul. Aceasta nu e just, tovarăși. Aceasta este o denaturare a ideii lui Lenin. Vorbind de cei 240.000 de membri ai Partidului Bolșevic, Lenin n'a vrut deloc să spună că la aceasta s'ar reduce sau ar putea să se reducă efectivul și în general proporțiile aparatului de stat sovietic. Dimpotrivă, în efectivul aparatului de stat el includea, în afară de membrii de partid, și milionul de voturi care au fost date atunci, în ajunul lui Octombrie, bolșevicilor, declarând că noi avem mijlocul de a înzecî dintr'o lovitură aparatul nostru de stat, adică de a-l face să crească cel puțin până la 10.000.000, prin antrenarea oamenilor muncii în munca zilnică de conducere a statului.

„Acești 240.000 de oameni“ — spune Lenin — „au de pe acum de partea lor cel puțin un milion de voturi ale populației adulte, deoarece tocmai acesta este raportul dintre numărul membrilor de partid și numărul de voturi date partidului, raport stabilit pe baza experienței Europei și a experienței Rusiei, chiar și, de pildă, prin alegerile din August pentru Duma din Petersburg. Iată că dispunem deja de «un aparat de stat» de un milion de oameni, devotați din convingere statului socialist, și nu pentru a căpăta o sumă grasă la fiecare 20 ale lunii.

Mai mult, dispunem de «un mijloc miraculos» pentru ca dintr'odată, dintr'o lovitură să înzecim aparatul nostru de stat, mijloc de care niciun stat capitalist n'a dispus vreodată și nici nu poate dispune. Este un mijloc miraculos — antrenarea oamenilor muncii, antrenarea sărăcimii în munca zilnică de conducere a statului“ (vezi vol. XXI, pag. 264—265).

Cum se face însă această „antrenare a oamenilor muncii, antrenarea sărăcimii în munca zilnică de conducere a statului“?

Ea se face din inițiativa organizațiilor de masă, prin tot felul de comisii și comitete, consfătuiri și adunări de delegați care se formează în jurul Sovietelor, organelor economice, comitetelor de fabrică și de uzină, instituțiilor culturale, organizațiilor de partid, organizațiilor uniunii tineretului, în jurul a tot felul de uniuni cooperatiste etc. etc. Uneori, tovarășii noștri nu observă că în jurul organizațiilor de bază ale partidului nostru, în jurul organizațiilor noastre sovietice, culturale, sindicale, educative, în jurul organizațiilor de comsomol, de armată, de femei și în jurul a tot felul de alte organizații mișună furnicare întregi de organizații, comisii și consfătuiri, apărute dela sine, care cuprind masele de milioane ale muncitorilor și țăranilor fără partid; aceste furnicare creează în cursul muncii lor neobservate, migăloase, tăcute, de fiecare zi temelia și viața Sovietelor, izvorul puterii Statului Sovietic. Fără aceste organizații de milioane, care se creează în jurul organelor noastre sovietice și de partid, existența și dezvoltarea Puterii Sovietice, conducerea și administrarea marii noastre țări ar fi absolut de neconceput. Aparatul de stat sovietic e alcătuit nu numai din Soviete. Aparatul de stat sovietic, în înțelesul profund al acestui cuvânt, e alcătuit din Soviete plus organizațiile de milioane a tot felul de uniuni fără partid și de partid, care leagă Sovietele cu structurile cele mai „de jos“, care contopesc aparatul de stat cu masele de milioane și desființează pas cu pas tot ce ar putea să pară că e o barieră între aparatul de stat și populație.

Iată în ce fel trebuie să ne străduim „să înzecim“ aparatul nostru de stat, făcându-l să devină scump și

apropiat masselor de milioane ale oamenilor muncii, alungând din el rămășițele birocratismului, contopindu-l cu masele și pregătind prin aceasta trecerea dela societatea cu dictatura proletariatului la societatea comunistă.

Acesta e sensul și însemnătatea lozincii înviorării Sovietelor și introducerii democrației sovietice.

Acestea sunt principalele măsuri pentru întărirea alianței, necesare în domeniul politico-administrativ al muncii partidului.

În ceea ce privește măsurile pentru asigurarea alianței în domeniul muncii cultural-educative, rămâne puțin de spus, deoarece aceste măsuri sunt clare, cunoscute tuturor și prin urmare n'au nevoie de explicații. Aș vrea numai să arăt linia principală a muncii în acest domeniu pentru viitorul apropiat. Această linie principală constă în pregătirea condițiilor necesare pentru introducerea învățământului elementar obligator în întreaga țară, în întreaga Uniune. Aceasta, tovarăși, este o reformă dintre cele mai mari. Aplicarea ei va constitui o foarte mare victorie nu numai pe frontul cultural, dar și pe fronturile politic și economic. Această reformă va servi drept bază pentru un uriaș avânt al țării. Dar ea va costa sute de milioane de ruble. E suficient să vă arăt că aplicarea ei va necesita o armată de aproape o jumătate de milion de învățători și învățătoare. Dar noi trebuie să asigurăm cu orice preț realizarea acestei reforme într'un viitor foarte apropiat, dacă avem într'adevăr de gând să ridicăm țara pe o treaptă superioară de cultură. Și o vom face, tovarăși. Nu încape nicio îndoială.

Acesta e răspunsul la prima voastră întrebare.

Să trecem acum la a doua întrebare.

Care sunt pericolele degenerării partidului nostru legate de stabilizarea capitalismului, dacă această stabilizare va dura un timp îndelungat?

Există în genere la noi asemenea pericole?

Fără îndoială că asemenea pericole există, ca pericole posibile și chiar reale. Ele există la noi independent de stabilizare. Stabilizarea le face doar mai simțite. Cred că aceste pericole, dacă le luăm pe cele mai importante, sunt în număr de trei:

a) pericolul de a pierde perspectiva socialistă în opera de construcție din țara noastră și, legat de aceasta, lichidatorismul;

b) pericolul de a pierde perspectiva revoluționară internațională și, legat de aceasta, naționalismul;

c) pericolul slăbirii conducerii exercitate de partid și, legată de aceasta, posibilitatea transformării partidului într-o anexă a aparatului de stat.

Să începem cu primul pericol.

Ceeace caracterizează acest pericol este neîncrederea în forțele interne ale revoluției noastre; neîncrederea în cauza alianței dintre muncitori și țărani; neîncrederea în rolul conducător al clasei muncitoare în cadrul acestei alianțe; neîncrederea în opera de transformare a „Rusiei n.e.p.-ului” într-o „Rusie socialistă”; neîncrederea în victoria construcției socialiste în țara noastră.

Aceasta e calea lichidatorismului și a degenerării, deoarece ea duce la lichidarea bazelor și țelurilor Re-

voluției din Octombrie, la degenerarea statului proletar într'un stat burghezo-democratic.

Izvorul acestei „stări de spirit“, terenul pe care a apărut în partid, este creșterea influenței burgheze asupra partidului în condițiile noii politici economice, în condițiile luptei înverșunate între elementele capitaliste și cele socialiste din sânul economiei noastre naționale. Elementele capitaliste duc lupta nu numai în domeniul economic. Ele se străduiesc să transfere lupta în domeniul ideologiei proletariatului, căutând să infecteze detașamentele mai puțin ferme ale partidului cu neîncrederea în opera construcției socialiste, cu atitudinea sceptică față de perspectivele socialiste ale muncii noastre de construcție, și nu putem spune că străduințele lor au rămas absolut infructuoase.

„Cum am putea noi, o țară înapoiată, să construim o societate pe-de-a'ntregul socialistă?“ — spun unii dintre acești „comuniști“ infectați; „starea forțelor de producție din țara noastră nu ne permite să ne propunem asemenea țeluri utopice; să dea Dumnezeu să ne menținem oarecum, doar nu de socialism ne arde acum; să începem construcția într'un fel sau altul, și apoi se va vedea...“

„Noi ne-am îndeplinit misiunea noastră revoluționară, săvârșind Revoluția din Octombrie“ — spun alții; „acum totul depinde de revoluția internațională, căci fără victoria prealabilă a proletariatului din Occident noi nu putem construi socialismul, iar un revoluționar în Rusia, la drept vorbind, nu mai are ce face“... Se știe că în 1923, în ajunul revoluției din Germania, o parte din tineretul nostru studios era

gata să arunce cărțile și să plece în Germania, spunând că „în Rusia un revoluționar nu mai are ce face, trebuie să aruncăm cărțile și să plecăm în Germania să facem revoluție“.

După cum vedeți, ambele aceste grupuri de „comuniști“, și primul, și al doilea, se situează pe poziția negării posibilităților socialiste ale construcției noastre, pe o poziție lichidatoristă. Deosebirea dintre ei este că primii își maschează lichidatorismul prin „savanta“ „teorie a forțelor de producție“ (nu degeaba i-a lăudat Miliucov zilele acestea în „Poslednie Novosti“³⁴, numindu-i „marxiști serioși“), ceilalți îl maschează prin fraze de stânga și „teribil de revoluționare“ despre revoluția mondială.

Intr'adevăr. Admițând că în Rusia un revoluționar nu mai are ce face; admițând că este de neconceput și cu neputință să construim socialismul în țara noastră înaintea victoriei socialismului în alte țări; admițând că victoria socialismului în țările înaintate va mai întârzia cu vreo 10—20 de ani, — putem oare presupune, în aceste împrejurări, că elementele capitaliste din economia noastră, care acționează în condițiile de încercuire capitalistă a țării noastre, vor consimți să înceteze lupta pe viață și pe moarte împotriva elementelor socialiste ale acestei economii și vor aștepta, cu brațele încrucișate, victoria revoluției mondiale? E destul să punem această întrebare pentru a înțelege toată ineptia unei astfel de ipoteze. Dar dacă această ipoteză este exclusă, atunci ce le mai rămâne de făcut „marxiștilor“ noștri „serioși“ și „revoluționarilor teribili“? Evident că nu le rămâne de făcut decât un singur lucru: să se învâртеască fără

rost, să se lase în voia soartei și încetul cu încetul să degenereze în democrați burghezi obișnuiți.

Una din două: ori considerăm țara noastră ca o bază a revoluției proletare, dispunem, după cum spune Lenin, de tot ce e necesar pentru construirea societății socialiste depline, — și atunci putem și trebuie să construim această societate, contând pe victoria deplină împotriva elementelor capitaliste din economia noastră națională; ori nu considerăm țara noastră drept bază a revoluției, nu dispunem de tot ce e necesar pentru construirea socialismului, nu putem construi societatea socialistă, — și atunci, în cazul întârzierii victoriei socialismului în alte țări, trebuie să ne împăcăm cu gândul că elementele capitaliste din economia noastră națională vor învinge, că Puterea Sovietică se va destrăma, că partidul va degenera.

Ori una, ori alta.

Iată de ce neîncrederea în posibilitățile noastre de construcție socialistă duce la lichidatorism și la degenerare.

Iată de ce lupta împotriva pericolului lichidatorismului este o sarcină imediată a partidului nostru, mai cu seamă acum, mai cu seamă în condițiile stabilizării vremelnice a capitalismului.

Să trecem la al doilea pericol.

Ceeace caracterizează acest pericol, este neîncrederea în revoluția proletară internațională; neîncrederea în victoria ei; atitudinea sceptică față de mișcarea de eliberare națională din colonii și din țările dependente; neînțelegerea faptului că, fără sprijin din partea mișcării revoluționare din alte țări, țara noastră n'ar fi putut să reziste imperialismului mon-

dial; neînțelegerea faptului că victoria socialismului într'o singură țară nu poate fi definitivă, deoarece ea nu poate fi asigurată împotriva unei intervenții atâta timp cât revoluția nu va învinge măcar într'o serie de țări; neînțelegerea cerinței elementare a internaționalismului în virtutea căreia victoria socialismului într'o singură țară nu este un scop în sine, ci un mijloc pentru dezvoltarea și sprijinirea revoluției în celelalte țări.

Aceasta e calea naționalismului și a degenerării, calea lichidării totale a politicii internaționaliste a proletariatului, deoarece oamenii atinși de această boală privesc țara noastră nu ca o părticică a unui tot numit mișcarea revoluționară mondială, ci ca un început și sfârșit al acestei mișcări, socotind că interesele tuturor celorlalte țări trebuie jertfite în fața intereselor țării noastre.

Să sprijinim mișcarea de eliberare din China? Pentru ce? Oare nu va fi primejdios? Oare nu ne va duce aceasta la un conflict cu alte țări? Oare n'ar fi mai bine să ne stabilim „sfera de influență” în China împreună cu alte puteri „înaintate” și să ciupim ceva din China în folosul nostru? E și util, și neprimejdios... Să sprijinim mișcarea de eliberare din Germania? Oare merită să riscăm? Oare nu e mai bine să cădem la învoială cu Antanta cu privire la tratatul dela Versailles și în urma unor tocmeli să obținem ceva sub formă de compensație?... Să menținem prietenia cu Persia, Turcia, Afganistanul? Oare merită să ne ostentim? Oare nu e mai bine să restabilim „sferele de influență” de acord cu vreuna dintre marile puteri? Etc. etc.

Aceasta este „starea de spirit“ naționalistă de un tip nou, care caută să lichideze politica externă a Revoluției din Octombrie și care cultivă elementele degenerării.

Dacă izvorul primului pericol, al pericolului lichidatorist, este creșterea influenței burgheze asupra partidului pe linia politicii interne, pe linia luptei dintre elementele capitaliste și cele socialiste din economia noastră națională, izvorul acestui al doilea pericol, al pericolului naționalist, este creșterea influenței burgheze asupra partidului pe linia politicii externe, pe linia luptei statelor capitaliste împotriva statului dictaturii proletare. Nu încape îndoială că presiunea exercitată de statele capitaliste asupra statului nostru este formidabilă, că activiștii care muncesc în sectorul politicii noastre externe nu reușesc întotdeauna să reziste acestei presiuni, că pericolul unor complicații face adeseori să se nască ispita de a merge pe drumul minimei rezistențe, pe drumul naționalismului.

Pe de altă parte, e limpede că prima țară învingătoare nu-și poate păstra rolul de stegar al mișcării revoluționare mondiale decât pe baza internaționalismului consecvent, decât pe baza politicii externe a Revoluției din Octombrie, e limpede că drumul minimei rezistențe și al naționalismului în politica externă înseamnă drumul izolării și al descompunerii primei țări învingătoare.

Iată de ce pierderea perspectivei revoluționare internaționale duce la pericolul naționalismului și al degenerării.

Iată de ce lupta împotriva pericolului naționalis-

mului în politica externă este o sarcină imediată a partidului.

Să trecem, în sfârșit, la al treilea pericol.

Ceeace caracterizează acest pericol este neîncrederea în forțele interne ale partidului ; neîncrederea în conducerea exercitată de partid ; tendința aparatului de stat de a slăbi conducerea exercitată de partid, de a se debarasa de ea ; neînțelegerea faptului că fără o conducere exercitată de partid nu poate exista dic-tatura proletariatului.

Acest pericol vine din trei părți.

În primul rând. Clasele care trebuie să fie conduse s'au schimbat. Muncitorii și țăranii nu mai sunt astăzi aceiași ca în perioada comunismului de război. Înainte, clasa muncitoare era deklasată și răzlețită, iar țăranimea era cuprinsă de teama că se vor întoarce moșierii în cazul unei înfrângeri în războiul civil ; în această perioadă partidul era singura forță concentrată, care conducea treburile în spirit militar. Acum situația e alta. Nu mai e război. Nu există, prin urmare, un pericol de război care să grupeze masele muncitoare în jurul partidului. Proletariatul s'a refăcut și s'a ridicat atât sub raport cultural, cât și material. S'a ridicat și s'a dezvoltat și țăranimea. Combativitatea politică a ambelor clase crește și va continua să crească. Acum nu se mai poate conduce în spirit militar. E nevoie, în primul rând, de maximum de elasticitate în conducere. E nevoie, în al doilea rând, să se dea dovadă de o deosebită înțelegere față de cerințele și nevoile muncitorilor și țăranilor. E nevoie, în al treilea rând, de priceperea de a încadra în partid pe oamenii cei mai buni dintre

muncitorii și țăranii care s'au evidențiat în urma creșterii combativității politice a acestor clase. Dar, după cum se știe, aceste condiții și calități nu se câștigă dintr'odată. De aici rezultă nepotrivirea dintre ceea ce se cere partidului și posibilitățile care stau la dispoziția partidului în momentul respectiv. Tot de aici rezultă pericolul slăbirii conducerii exercitate de partid, pericolul pierderii acestei conduceri.

În al doilea rând. În ultima perioadă, în perioada dezvoltării economice, aparatul organizațiilor de stat și al celor obștești a crescut și s'a consolidat în mod considerabil. Trusturile și syndicatele, instituțiile comerciale și de credit, organizațiile politico-administrative și cultural-educative, în sfârșit, cooperația de toate felurile au crescut și s'au lărgit în mod considerabil, cuprinzând sute de mii de noi oameni, în special nemembri de partid. Dar aceste aparate cresc nu numai ca efectiv. Crește și forța și greutatea lor specifică. Și cu cât importanța lor crește, cu atât presiunea lor asupra partidului se face mai simțită, cu atât caută mai stăruitor să obțină slăbirea conducerii exercitată de partid, cu atât rezistența opusă de ele partidului devine mai puternică. E necesară o astfel de regrupare a forțelor și o astfel de repartizare a cadrelor conducătoare în aceste aparate, încât să se poată asigura în noua situație conducerea exercitată de partid. Dar, după cum se știe, toate acestea nu pot fi obținute bătând din palme. De aici rezultă pericolul ca aparatul de stat să se rupă de partid.

În al treilea rând. Însăși munca a devenit mai complexă și s'a diferențiat. Mă refer la munca de construcție de azi. S'au format și s'au dezvoltat ramuri

întregi de muncă și subdiviziuni de ramuri, atât la sate, cât și la orașe. Potrivit cu aceasta, și conducerea a devenit mai concretă. Înainte, se obișnuia să se vorbească despre conducere „în general“. Astăzi conducerea „în general“ este vorbărie goală, deoarece ea nu conține niciun fel de conducere. Astăzi se cere o conducere concretă, palpabilă. Perioada precedentă a creat un tip de activist atotștiutor, gata să dea un răspuns la toate problemele de ordin teoretic și practic. Acum acest tip vechi de activist atotștiutor trebuie să cedeze locul unui nou tip de activist, care se străduiește să fie stăpân pe materie într-o singură ramură oarecare de activitate. Pentru a conduce în mod real, trebuie să fii cunoscător în materie, trebuie să înveți cu sârguință, cu răbdare, cu stăruință. Nu poți conduce la sate dacă nu cunoști agricultura, dacă nu cunoști problemele cooperăției, dacă nu cunoști problemele legate de politica prețurilor, dacă nu studiezi legile care privesc în mod direct satul. Nu poți conduce la oraș dacă nu cunoști industria, dacă nu studiezi traiul muncitorilor, dacă nu-ți pleci urechea la cerințele și nevoile muncitorilor, dacă nu cunoști problemele cooperăției, sindicatelor și cluburilor. Dar pot fi oare realizate toate acestea bătând din palme? Din păcate nu. Pentru a ridica la înălțimea cuvenită conducerea exercitată de partid, trebuie ridicată în primul rând calificarea activiștilor de partid. Problema calității activistului trebuie să fie astăzi pe primul plan. Dar nu e chiar așa de ușor să ridici dintr'odată calitatea activistului de partid. Vechile deprinderi ale unei administrări pripite, care, din păcate, înlocuiau priceperea în materie, mai persistă în organizațiile

de partid. Aceasta de fapt explică de ce așa numita conducere exercitată de partid degenerază uneori într'o ridicolă aglomerare de dispoziții inutile, într'o „conducere“ sterilă, pe hârtie, care nu atinge pe nimeni și nimic. Acesta e unul dintre cele mai serioase pericole de slăbire și degradare a conducerii exercitate de partid.

Acestea sunt, în linii generale, temeiurile în virtutea cărora pericolul pierderii conducerii exercitate de partid duce la descompunerea și degenerarea partidului.

Iată de ce lupta hotărâtă împotriva acestui pericol este o sarcină imediată a partidului nostru.

Acesta e răspunsul la a doua voastră întrebare. Să trecem la a treia întrebare.

III

Cum să ducem lupta împotriva chiaburimii fără a ațâța lupta de clasă?

Cred că întrebarea este formulată îngust și ca atare nu e just pusă. Despre care luptă de clasă e vorba? Dacă e vorba în general despre lupta de clasă la sate, ea este dusă de proletariat nu numai împotriva chiaburilor. Ce sunt oare contradicțiile dintre proletariat și țărănime în întregul ei, dacă nu o luptă de clasă, ce-i drept într'o formă destul de neobișnuită? Nu e oare adevărat că proletariatul și țărănimea constituie în prezent cele două clase fundamentale ale societății noastre, că între aceste clase există contradicții, care, ce-i drept, pot fi rezolvate și, în cele din

urmă, învinse, dar care totuși sunt contradicții care provoacă o luptă între aceste două clase?

Cred că dacă ținem seama de raporturile dintre oraș și sat, dintre proletariat și țărănime, lupta de clasă în țara noastră se desfășoară pe trei fronturi principale :

a) frontul luptei dintre proletariat în ansamblul său (ca stat) și țărănime, pe linia fixării prețurilor maximale la fabricate și la produsele agricole, pe linia normalizării problemei impozitelor etc.;

b) frontul luptei dintre proletariat în ansamblul său (ca stat) și chiaburime, pe linia lichidării prețurilor de speculă la produsele agricole, pe linia deplasării principalei greutate a sarcinilor fiscale asupra chiaburilor etc.;

c) frontul luptei dintre sărăcimea satelor, în primul rând salariații agricoli, și chiaburime.

După cum vedeți, aceste fronturi nu pot fi identice nici în ceea ce privește greutatea lor specifică, nici în ceea ce privește caracterul luptei care se desfășoară pe fiecare dintre ele. Deaceia și atitudinea noastră față de formele luptei de clasă care se desfășoară pe aceste fronturi trebuie să fie diferită, nu una și aceeași.

Să cercetăm chestiunea mai de aproape.

Primul front. Ținând seama de slăbiciunea industriei noastre și de imposibilitatea de a obține împrumuturi pentru ea, proletariatul (ca stat) a introdus o serie de măsuri de bază care pot s'o apere împotriva concurenței industriei din străinătate și care sunt în stare să-i accelereze dezvoltarea în avantajul întregii noastre economii naționale, inclusiv agricultura. Aceste măsuri sunt: monopolul

comerțului exterior, impozitul agricol, colectarea de către stat a produselor agricole, introducerea principiilor de planificare în dezvoltarea economiei naționale în ansamblul ei. Toate acestea au avut la bază naționalizarea principalelor ramuri ale industriei, a transporturilor, a instituțiilor de credit. Știți că aceste măsuri au dus acolo unde trebuiau să ducă, adică au pus capăt atât scăderii nestăvilite a prețurilor produselor industriale, cât și creșterii nestăvilite a prețurilor produselor agricole. Pe de altă parte e limpede că țărănimea în întregul ei, întrucât cumpără mărfuri industriale și desface pe piață produsele gospodăriei sale, preferă să obțină aceste mărfuri la prețuri cât se poate de mici și să-și desfacă produsele la prețuri cât se poate de mari. Totodată, țărănimea ar vrea să nu existe deloc impozit agricol, sau cel puțin să fie redus la minimum.

Iată deci și terenul pentru lupta dintre proletariat și țărănime.

Poate renunța statul la măsurile fundamentale arătate mai sus? Nu, nu poate renunța. Căci renunțarea la aceste măsuri ar duce în momentul de față la distrugerea industriei noastre, la desființarea proletariatului ca clasă, la transformarea țării noastre într-o colonie agrară a țărilor capitaliste dezvoltate din punct de vedere industrial, ar duce la prăbușirea întregii noastre revoluții.

Oare țărănimea în întregul ei este interesată ca aceste măsuri fundamentale luate de statul nostru să fie anulate? Nu, nu este interesată. Căci anularea acestor măsuri în momentul de față înseamnă triumful căii capitaliste de dezvoltare, iar calea capitalistă de

desvoltare este calea desvoltării prin sărăcirea majorității țărănimii de dragul îmbogățirii unui pumn de bogătași, a unui pumn de capitaliști. Cine se va hotărî să afirme că țărănimea este interesată în propria ei sărăcire, că țărănimea este interesată în transformarea țării noastre într-o colonie, că țărănimea nu este fundamental interesată în triumful căii socialiste de desvoltare a economiei noastre naționale?

Iată deci și terenul pentru alianța dintre proletariat și țărănime. —

Inseamnă oare aceasta că organele noastre industriale pot, pe baza monopolului, să urce prețurile mărfurilor industriale în dauna intereselor principalei masse a țărănimii și în dauna industriei însăși? Nu, nu înseamnă. O astfel de politică ar dauna, în primul rând, însăși industriei, făcând imposibilă transformarea industriei noastre dintr'o plantă de seră, firavă, cum era ieri, într'o industrie robustă și puternică, cum trebuie să devină mâine. De aici rezultă campania noastră pentru reducerea prețurilor fabricatelor și pentru ridicarea productivității muncii. Știți că această campanie are un succes destul de mare.

Inseamnă oare, în afară de aceasta, că organele noastre de colectare pot, pe baza monopolului, să abuzeze în ceea ce privește reducerea prețurilor produselor agricole, făcându-le să devină ruinătoare pentru țărănime, în dauna intereselor întregii noastre economii naționale? Nu, nu înseamnă. O asemenea politică ar duce la pieire, înainte de toate, industria, pentru că ea, în primul rând, ar îngreua aprovizionarea muncitorilor cu produse agricole și, în al doilea rând, ar descompune complet și ar desorganiza piața

internă a industriei noastre. Aici își are izvorul campania noastră împotriva așa numitei „foarfeci”. Știți că această campanie a și dat rezultate favorabile.

În sfârșit, înseamnă oare aceasta că organele noastre locale sau centrale, bazându-se pe legea impozitului agricol și uzând de dreptul lor de a încasa impozitele, pot privi această lege drept ceva imuabil, pot merge în practica lor până la a demonta magazinele de cereale și a da jos acoperișurile de pe casele contribuabililor nevoiași, cum s'a întâmplat în unele raioane ale guberniei Tambov? Nu, nu înseamnă. O astfel de politică ar face pe țărani să-și piardă orice încredere în proletariat, în stat. De aici recentele măsuri luate de partid pentru reducerea impozitului agricol, pentru a se da acestui impozit un caracter mai mult sau mai puțin local, pentru a se introduce ordine în încasarea impozitelor în genere, pentru a se lichida excesele revoltătoare care au avut loc pe alocuri în legătură cu încasarea impozitelor. Știți că aceste măsuri au și dat rezultatele dorite.

Avem, așa dar, în primul rând, comunitatea de interese dintre proletariat și țărănime în problemele fundamentale, interesul lor comun în triumful căii socialiste de dezvoltare a economiei naționale. De aici rezultă alianța dintre clasa muncitoare și țărănime. Avem, în al doilea rând, contradicțiile dintre interesele clasei muncitoare și ale țărănimii în problemele curente. De aici rezultă lupta dinlăuntrul acestei alianțe, luptă a cărei greutate specifică este mai mică decât comunitatea de interese și care trebuie să dispară în viitor, când muncitorii și țăranii vor înceta de a mai fi clase — când vor deveni oameni ai mun-

cii dintr'o societate fără clase. Avem, în al treilea rând, mijloace și căi pentru rezolvarea acestor contradicții dintre clasa muncitoare și țărănime în cadrul menținerii și întăririi alianței dintre muncitori și țărani, în interesul ambilor aliați. Și nu numai că avem la dispoziția noastră aceste căi și mijloace, dar le și aplicăm cu succes în condițiile complexe ale n.e.p.-ului și ale stabilizării vremelnice a capitalismului.

Rezultă oare de aici că trebuie să ațâțăm lupta de clasă pe acest front? Nu, nu rezultă. Dimpotrivă! De aici rezultă doar că trebuie să moderăm prin toate mijloacele lupta pe acest front, reglementând-o pe baza înțelegerilor și concesiilor reciproce și fără a o duce în niciun caz la forme ascuțite, la ciocniri. Și noi facem acest lucru, deoarece avem toate posibilitățile să-l facem, deoarece în cazul de față comunitatea de interese este mai puternică și mai profundă decât contradicțiile dintre interese.

După cum vedeți, lozinca ațâțării luptei de clasă nu este deloc potrivită condițiilor de luptă pe acest front.

Al doilea front. Personajele sunt aici proletariatul (ca stat sovietic) și chiaburimea. Formele luptei de clasă sunt aici în aceeași măsură specifice, după cum sunt specifice și în condițiile luptei de pe primul front.

Dorind să imprime impozitului agricol caracterul bine pronunțat de impozit pe venit, statul mută greutatea principală a acestui impozit pe umerii chiaburimii. Drept răspuns, chiaburimea caută să se sustragă „pretându-se la orice” și face uz de întreaga sa forță și influență în sat pentru a muta greutatea impozitului pe umerii mijlocașilor și ai sărăcimii.

. Luptând împotriva scumpirii vieții și silindu-se să mențină stabilitatea salariilor, statul caută să ia măsuri cu caracter economic, în vederea stabilirii unor prețuri maxime, juste, la produsele agricole, care să corespundă întru totul intereselor gospodăriei țărănești. Drept răspuns, chiaburimea achiziționează produse de la țărani săraci și mijlocași, adună rezerve mari, le păstrează în hambare și nu le dă drumul pe piață, pentru a urca în mod artificial prețurile produselor, pentru a le împinge la nivelul prețurilor de speculă și numai după aceasta să le arunce pe piață cu scopul de a storce profituri fabuloase de speculă. Știți, desigur, că în unele gubernii din țara noastră chiaburii au reușit anul acesta să urce prețul grânelor la maximum.

Aici își are izvorul lupta de clasă pe acest front, cu formele ei specifice și mai mult sau mai puțin ascunse.

S'ar părea că lozinca ațâțării luptei de clasă ar fi perfect aplicabilă în condițiile luptei pe acest front. Dar asta e greșit, deoarece nici aici nu suntem interesați în ațâțarea luptei de clasă, deoarece putem foarte bine și trebuie să evităm aici ațâțarea luptei și complicațiile legate de ea.

Noi putem și trebuie să înviorăm Sovietele, să câștigăm pe mijlocași și să organizăm sărăcimea în cadrul Sovietelor, ca să ușurăm situația principalei mase a țăranimii din punct de vedere al impunerii și să deplasăm în fapt principala greutate a impozitelor pe umerii chiaburimii. Știți că se iau măsuri în această direcție, și ele dau rezultate bune.

Noi putem și trebuie să ținem la dispoziția sta-

tului o cantitate suficientă de rezerve alimentare, necesare pentru a exercita presiune asupra pieței de alimente, pentru a interveni atunci când e necesar, pentru a menține prețurile la un nivel acceptabil maselor muncitoare și pentru a zădărnici, în felul acesta, mașinațiile speculative ale chiaburimii. Știți că anul acesta am întrebuințat în acest scop câteva zeci de milioane de puduri de cereale. Trebuie să știți că în această direcție am ajuns la rezultate foarte bune, deoarece nu numai că am obținut menținerea prețurilor scăzute la cereale în regiuni ca Leningrad, Moscova, Donbas, Ivanovo-Voznesensk și altele, dar într-o serie de regiuni i-am constrâns chiar pe chiaburi să capituleze, silindu-i să arunce pe piață vechile rezerve de cereale la prețuri scăzute.

Desigur că aici lucrurile nu depind numai de noi. Se prea poate ca în unele cazuri chiaburimea să înceapă ea însăși să ațâțe lupta de clasă, să caute s'o aducă la punctul culminant, să caute să-i dea forma unor manifestări banditești sau cu caracter de răscoală. Dar în acest caz lozinca ațâțării luptei nu va fi lozinca noastră, ci a chiaburimii, deci o lozincă contrarevoluționară. În afară de aceasta, chiaburimea va trebui fără îndoială să încerce atunci pe propria ei piele toate desavantajele acestei lozinci, îndreptate împotriva Statului Sovietic.

După cum vedeți, lozinca ațâțării luptei de clasă pe acest al doilea front nu este lozinca noastră.

Al treilea front. Aici, personajele sunt două forțe: pe de o parte, sărăcimea și, în primul rând, salariații agricoli, iar pe de altă parte chiaburii. Formal, în cazul de față statul stă de o parte. După cum vedeți,

frontul acesta nu e atât de larg ca fronturile anterioare. Pe de altă parte, lupta de clasă pe acest front este perfect clară și fățișă, pe când pe fronturile anterioare ea este ascunsă și mai mult sau mai puțin camuflată.

Este vorba aici de exploatarea directă a salariaților sau a semisalariaților de către chiaburul patron. Deaceea aici partidul nu poate să ducă o politică de atenuare, de moderare a luptei. **Aici sarcina noastră este de a organiza lupta sărăcimii și de a conduce această luptă împotriva chiaburimii.**

Inseamnă oare că noi ne apucăm să ațâțăm în felul acesta lupta de clasă? Nu, nu înseamnă. Ațâțarea luptei înseamnă nu numai organizarea și conducerea luptei. Inseamnă totodată ațâțarea artificială și exagerarea intenționată a luptei de clasă. Sunt oare necesare aceste măsuri artificiale acum, când avem dictatura proletariatului și când organizațiile de partid și cele sindicale activează în țara noastră în mod absolut liber? Desigur că nu.

Deaceea lozinca ațâțării luptei de clasă nu este potrivită nici pentru acest al treilea front.

Așa stau lucrurile cu întrebarea a treia.

După cum vedeți, problema luptei de clasă la sate nu e chiar așa de simplă cum ar putea să pară la prima vedere.

Să trecem la a patra întrebare.

IV

Un guvern muncitoresc-țărănesc efectiv sau ca o lozincă agitatorică?

Formularea întrebării mi se pare oarecum absurdă.

Ce sens are formularea : un guvern muncitoresc-țărănesc efectiv sau ca o lozincă agitatorică? Rezultă că partidul poate da și lozinci care nu corespund realității, ci servesc numai în scopul vreunei manevre abile, numite aici — nu se știe dece — „agitație“. Rezultă că partidul poate da și lozinci care nu au și nici nu pot avea un temei științific. Oare așa este? Desigur că nu este așa. Un asemenea partid ar merita ca, după o scurtă existență, să dispară ca un balon de săpun. Partidul nostru n'ar fi atunci partidul proletariatului, care duce o politică bazată pe știință, ci o spumă la suprafața evenimentelor politice.

Prin caracterul său, prin programul și prin tactica sa, guvernul nostru este un guvern muncitoresc, proletar, communist. În această privință nu trebuie să existe niciun fel de false tălmăciri sau îndoieli. Guvernul nostru nu poate avea în același timp două programe: și unul proletar, și vreun alt program. Programul său și munca sa practică sunt proletare, communiste, și în acest sens guvernul nostru este fără îndoială proletar, communist.

Inseamnă oare aceasta că guvernul nostru nu este totodată un guvern muncitoresc-țărănesc? Nu, nu înseamnă. Fiind proletar prin programul și prin munca sa, guvernul nostru este totodată un guvern muncitoresc-țărănesc.

Dece?

Pentru că în condițiile noastre interesele fundamentale ale masei principale a țărănimii coincid în întregime și pe deplin cu interesele proletariatului.

Pentru că, datorită acestui fapt, interesele țărănimii își găsesc expresia deplină în programul proletariatului, în programul Guvernului Sovietic.

Pentru că Guvernul Sovietic se sprijină pe alianța dintre muncitori și țărani, alianță care se bazează pe comunitatea intereselor fundamentale ale acestor clase.

Pentru că, în sfârșit, în compoziția organelor guvernului, în compoziția Sovietelor, în afară de muncitori intră și țărani care luptă împotriva dușmanului comun și care construiesc o viață nouă împreună cu muncitorii, sub conducerea muncitorilor.

Iată de ce lozinca: „guvern muncitoresc-țărănesc” nu e o lozincă „agitatorică” goală, ci o lozincă revoluționară a proletariatului socialist, care este științific fundamentată în programul comunismului.

Așa stau lucrurile cu întrebarea a patra.

Să trecem la a cincia întrebare.

V

Politica noastră față de țăranime este interpretată de către unii tovarăși ca o lărgire a democrației pentru țăranime și ca o schimbare a caracterului puterii în țară. Este exactă această interpretare?

Lărgim noi în fapt democrația la țară?

Da, o lărgim.

Este aceasta o concesiune făcută țărănimii?

Indiscutabil, este o concesiune.

E mare această concesiune și se încadrează oare în Constituția țării noastre?

Cred că în cazul de față concesiunea nu este prea mare și nu schimbă nici măcar cu o iotă Constituția noastră.

În cazul acesta, ce schimbăm noi și prin ce se manifestă propriu zis această concesiune?

Schimbăm practica muncii la sate, care este absolut nesatisfăcătoare în noile condiții de dezvoltare. Schimbăm rânduelile stabilite la țară, care frânează alianța și desorganizează munca dusă de partid pentru unirea țăranimii în jurul proletariatului.

Până acum lucrurile stăteau astfel încât într-o serie întreagă de raioane satul era condus de un grup restrâns de oameni, legați mai mult de județ și gubernie decât de populația satului. Această împrejurare făcea ca cei care cărmuiau satul să privească mai mult în sus, spre județ, și mai puțin în jos, spre populația satului, să se simtă responsabili nu față de sat, nu față de alegători, ci față de județ și gubernie, neînțelegând, se vede, că „sus“ și „jos“ constituie un singur lanț, și că, dacă acesta s'a rupt jos, lanțul întreg va trebui să se prăbușească. Rezultatul a fost, pe de o parte, lipsa de control, samavolnicia, bunul plac al cărmuitorilor, iar pe de altă parte nemulțumiri și murmure în sat. În prezent la sate se pune capăt în mod hotărât și irevocabil acestor practici.

Până acum lucrurile stăteau astfel încât într-o serie întreagă de raioane alegerile pentru Sovietele sătești nu erau alegeri adevărate, ci o simplă procedură birocratică de a face să fie trecuți „deputații“, recurgându-se la o serie întreagă de șiretlicuri și presiuni din partea unui grup restrâns de cărmuitori, care se temeau să nu piardă puterea. Rezultatul a fost că Sovietele, din organe apropiate și dragi masselor, riscău să devină niște organe străine de masse, iar conducerea țăranimii de către muncitori, care reprezintă

temelia și bastionul dictaturii proletare, risca să atârne în aer. Știți că din această cauză partidul a fost silit să facă noi alegeri pentru Soviete, care au arătat că într'o serie întreagă de regiuni vechea practică a alegerilor este o rămășiță a comunismului de război, că ea trebuie lichidată, fiind o practică dăunătoare și în întregime putredă. Acum se pune capăt acestei practici în alegeri la sate.

Aceasta este baza concesiiei, baza lărgirii democrației la sate.

Această concesie e necesară nu numai țăranimii. Ea este tot atât de necesară și proletariatului, deoarece întărește proletariatul, îi sporește autoritatea la sate și întărește încrederea țăranilor în proletariat. După cum se știe, principala menire a concesiilor și a compromisurilor în genere este consolidarea și întărirea în ultimă instanță a proletariatului.

Care sunt limitele acestor concesii în momentul de față?

Limitele acestor concesii au fost stabilite de Conferința a XIV-a a P.C. (b) din Rusia și de Congresul al III-lea al Sovietelor din U.R.S.S.⁵⁵. Știți că ele nu sunt prea largi și se mărginesc la cadrul despre care tocmai vorbeam. Dar aceasta încă nu înseamnă că ele vor rămâne neclintite pe veci. Dimpotrivă, se vor lărgi fără îndoială pe măsură ce va crește economia noastră națională, pe măsură ce se va consolida puterea economică și politică a proletariatului, pe măsură ce se va desvolta mișcarea revoluționară din Occident și din Orient, pe măsură ce se vor consolida pozițiile internaționale ale Statului Sovietic. În 1918 Lenin vorbea despre necesitatea „de a extinde

Constituția sovietică la întreaga populație, pe măsură ce va înceta rezistența exploatatorilor“ (vezi vol. XXII, pag. 372). După cum vedeți, este vorba aci de extinderea Constituției la întreaga populație, inclusiv burghezia. Acest lucru a fost spus în Martie 1918. De atunci și până la moartea lui Lenin au trecut mai mult de cinci ani. Totuși, Lenin n'a pomenit niciodată în această perioadă despre actualitatea traducerii în fapt a acestei teze. Dece? Pentru că n'a sosit încă vremea pentru o asemenea extindere. Nu încapе însă îndoială că ea va veni cândva, în clipa în care pozițiile interne și internaționale ale Statului Sovietic se vor consolida definitiv.

Iată dece, prevăzând continua lărgire a democrației în viitor, noi socotim totuși necesar să limităm în momentul de față concesiile pe linia democrației la cadrul trasat de Conferința a XIV-a a P.C. (b) din Rusia și de Congresul al III-lea al Sovietelor din U.R.S.S.

'Schimbă oare aceste concesiі caracterul puterii în țară ?

Nu, nu-l schimbă.

Aduc ele oare schimbări în sistemul dictaturii proletariatului în sensul slăbirii ei ?

Deloc, cătuși de puțin.

Inviorarea Sovietelor și antrenarea în muncă a celor mai bune elemente din rândurile țărănimii nu slăbește dictatura proletariatului, ci o întărește numai. Datorită lărgirii democrației, conducerea exercitată de către proletariat asupra țărănimii nu numai că se menține, dar dobândește chiar o forță nouă, creând o atmosferă de încredere în jurul proletariatului. Și

doar acesta este lucrul principal în dictatura proletariatului, atunci când e vorba de raporturile dintre proletariet și țărănime în sistemul dictaturii.

Greșesc tovarășii care afirmă că noțiunea de dictatură a proletariatului se limitează la noțiunea de violență. Dictatura proletariatului nu înseamnă numai **violență**, ci și **conducerea** exercitată asupra maselor muncitoare ale claselor neproletare, și **construirea** unei economii socialiste, de tip superior față de economia capitalistă, cu o mai mare productivitate a muncii decât economia capitalistă. Dictatura proletariatului înseamnă: 1) violența neîngrădită de lege **față de capitaliști și moșieri**, 2) conducerea **țărănimii** de către proletariet, 3) construcția socialistă în **ceea ce privește întreaga societate**. Niciuna dintre aceste trei laturi ale dictaturii nu poate fi exclusă fără riscul de a denatura noțiunea de dictatură a proletariatului. Numai toate aceste trei laturi, luate împreună, ne dau noțiunea deplină și desăvârșită a dictaturii proletariatului.

Ți aduce oare noua orientare a partidului pe linia democrației sovietice vreo înrăutățire în sistemul dictaturii proletariatului?

Nu, nu aduce. Dimpotrivă ! Noua orientare îmbunătățește lucrurile, întărind sistemul dictaturii proletariatului. Dacă e vorba despre elementul **violență** în sistemul dictaturii, iar o expresie a violenței este Armata Roșie, e de prisos să mai dovedim că introducerea democrației sovietice la țară nu poate decât să îmbunătățească situația Armatei Roșii, unind-o strâns în jurul Puterii Sovietice, deoarece armata noastră este o armată alcătuită prin excelență din

țărani. Dacă e vorba despre elementul conducere în sistemul dictaturii, nu încapе îndoială că lozinca înviorării Sovietelor nu poate decât să înlesnească proletariatului această conducere, întărind încrederea țăranilor în clasa muncitoare. Și dacă e vorba despre elementul construcție în sistemul dictaturii, e de pri-sos să mai dovedim că noua orientare a partidului nu poate decât să înlesnească construirea socialismu-lui, deoarece ea a fost dată în scopul întăririi a-lianței, iar fără alianță construirea socialismului nu este posibilă.

Concluzia nu poate fi decât aceasta : în situația actuală, concesiile făcute țăranimii întăresc proleta-riatul și consolidează dictatura lui, fără a schimba nici cu o iotă caracterul puterii în țară.

Așa stau lucrurile cu întrebarea a cincia.

Să trecem la a șasea întrebare.

VI

Face oare partidul nostru concesi devierii de dreapta din Internaționala Comunistă în legătură cu stabilizarea capitalismului, și dacă da — este aceasta într'adevăr o manevră tactică necesară ?

Este vorba, evident, de Partidul Comunist Ce-hoslovac și de înțelegerea cu grupul tovarășilor Șme-ral și Zapotocky împotriva elementelor de dreapta din acest partid.

Cred că partidul nostru n'a făcut niciun fel de concesi devierii de dreapta din Internaționala Comu-nistă. Dimpotrivă, plenara lărgită a Comitetului Exe-

cutiv al Internaționalei Comuniste³⁶ a decurs în întregime sub semnul izolării elementelor de dreapta din Internaționala Comunistă. Citiți rezoluția Internaționalei Comuniste despre Partidul Comunist Cehoslovac, citiți rezoluția despre bolșevizare, și veți înțelege fără greutate că principala țintă a Internaționalei Comuniste au fost elementele de dreapta din sânul comunismului.

Iată de ce nu se poate vorbi de concesii făcute de partidul nostru devierii de dreapta din sânul Internaționalei Comuniste.

La drept vorbind, tov. Șmeral și Zapotocky nu sunt de dreapta. Ei nu împărtășesc platforma celor de dreapta, platforma celor din Brno. Ei mai degrabă oscilează între leniniști și cei de dreapta, înclinând spre cei de dreapta. Ceeace caracterizează comportarea lor la plenara lărgită a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste este faptul că sub presiunea criticii noastre, pe de o parte, iar pe de altă parte amenințați fiind cu perspectiva unei sciziuni, amenințare creată de cei de dreapta, ei au oscilat de data aceasta spre noi, spre leniniști, obligându-se să fie în alianță cu leniniștii împotriva celor de dreapta. Aceasta le face cinste. Dar consideră oare tovarășii că nu trebuia să venim în ajutorul sovăenilor atunci când au oscilat spre leniniști, când au acceptat să facă concesii leniniștilor împotriva celor de dreapta? Ar fi ciudat și trist ca printre noi să se găsească oameni incapabili să înțeleagă adevărurile elementare ale tacticii bolșevice. Oare practica n'a arătat că politica Internaționalei Comuniste în chestiunea Partidului Comunist Cehoslovac este singura

politică justă? Oare nu continuă tov. Șmeral și Zapotocky să lupte împreună cu leniniștii împotriva celor de dreapta? Oare cei din Brno din partidul cehoslovac nu sunt deja izolați?

S'ar putea întreba: pentru cât timp? Desigur că nu știu pentru cât timp, — nu mă încumet să fac profeții. În orice caz e limpede că atât timp cât există lupta partizanilor lui Șmeral împotriva celor de dreapta, va exista și înțelegerea cu partizanii lui Șmeral, iar dacă poziția actuală a partizanilor lui Șmeral se va schimba, va trebui să-și piardă puterea și înțelegerea cu ei. Dar nu aceasta este important acum. Acum este important faptul că actuala înțelegere împotriva celor de dreapta întărește pe leniniști, le dă o nouă posibilitate de a duce după ei pe șovăelnici. Acesta este lucrul principal, și nu șovăelile posibile ale tovarășilor Șmeral și Zapotocky.

Există oameni care cred că leniniștii sunt obligați să sprijine pe oricare palavragiu și neurastenic de stânga, că, printre comuniști, leniniștii sunt pretutindeni și în toate, din oficiu, de stânga. Acest lucru, tovarăși, nu este exact. Noi suntem de stânga în comparație cu partidele necomuniste ale clasei muncitoare. Dar niciodată nu ne-am obligat să fim „mai de stânga decât toți“, cum cerea într'un timp defunctul Parvus, fapt pentru care a primit chiar atunci o săpuneală dela Lenin. Printre comuniști noi nu suntem nici de stânga și nici de dreapta, noi suntem pur și simplu leniniști. Lenin a știut ce face când a dus lupta pe două fronturi, atât împotriva devierii de stânga în sânul comunismului, cât și împotriva devierii de dreapta. Nu degeaba una dintre cele mai

bune broșuri ale lui Lenin are ca temă „«Stângismul» — boala copilăriei comunismului”.

Cred că tovarășii nu mi-ar fi pus a șasea întrebare dacă ar fi dat la timp atenție acestei ultime împrejurări.

Așa stau lucrurile cu întrebarea a șasea.

Să trecem la a șaptea întrebare.

VII

Nu există oare pericolul unei închegări ideologice a agitației antisovietice la sate în legătură cu noua orientare, din cauza slăbiciunii organizațiilor de partid dela sate?

Da, un asemenea pericol există. Nu încapе în-doială că efectuarea alegerilor pentru Soviete sub lozincă înviorării Sovietelor înseamnă libertatea agitației electorale în provincie. Se înțelege dela sine că elementele antisovietice nu vor lăsa să le scape această ocazie favorabilă pentru a pătrunde prin crăpătura ivită și a aduce încă odată daune Puterii Sovietice. De aici rezultă pericolul intensificării și închegării agitației antisovietice la sate. Fapte din istoricul alegerilor din Cuban, Siberia, Ucraina dovedesc în mod elocvent lucrul acesta. Este neîndoielnic că slăbiciunea organizațiilor noastre sătești dintr’o serie întreagă de raioane agravează acest pericol. Este deasemenea neîndoielnic că apucăturile intervenționiste ale puterilor imperialiste dau la rândul lor un îmbold agravării lui.

Ce alimentează acest pericol, care sunt izvoarele sale ?

Aceste izvoare sunt cel puțin în număr de două.

În primul rând, elementele antisovietice simt că în ultimul timp la sate s'a produs o oarecare schimbare în favoarea chiaburului, că într'o serie de regiuni mijlocașul s'a orientat spre chiabur. Înainte de noile alegeri acest lucru putea fi bănuit. După alegeri această bănuială a devenit un fapt incontestabil. Acesta este primul și principalul temei al pericolului unei închegări ideologice a agitației antisovietice la sate.

În al doilea rând, într'o serie de regiuni concesiile pe care le-am făcut țăranimii au fost socotite ca un semn al slăbiciunii noastre. Ne puteam îndoi de aceasta până la noile alegeri. După alegeri nu trebuie să mai fie loc pentru îndoieli. De aici strigătul de luptă al gardiștilor albi dela țară: „dă-i înainte!“. Acesta este al doilea temei, deși nu atât de esențial, al pericolului intensificării agitației antisovietice la sate.

Comuniștii trebuie să înțeleagă în primul rând că actuala fază la sate este faza luptei pentru mijlocaș, că a câștiga pe mijlocaș de partea proletariatului este una dintre cele mai importante sarcini ale partidului la sate, că neîndeplinirea acestei sarcini va agrava pericolul închegării agitației antisovietice, iar noua orientare a partidului nu va putea fi decât în favoarea gardiștilor albi.

În al doilea rând, comuniștii trebuie să înțeleagă că în momentul de față câștigarea mijlocașului nu este posibilă decât pe baza noii politici duse de partid pe linia Sovietelor, a cooperației, a creditului, a impozitului agricol, a bugetului local etc., că măsurile de presiune administrativă nu pot decât să strice

și să zădărnicească opera noastră, că mijlocușul trebuie convins de justetea politicii noastre prin măsuri cu caracter economic și politic și că el poate fi „cucerit” numai prin puterea exemplului, numai prin fapte concrete.

În afară de aceasta, comuniștii trebuie să înțeleagă că noua orientare nu a fost introdusă în scopul înviorării elementelor antisovietice, ci pentru înviorarea Sovietelor și în scopul atragerii masei principale a țărănimii; ei trebuie să înțeleagă că noua orientare nu exclude, ci implică lupta hotărâtă împotriva elementelor antisovietice, că dacă elementele antisovietice spun: „dă-i înainte”, apreciind concesiile făcute țărănimii ca un semn al slăbiciunii noastre și folosind aceste concesiuni în scopuri contrarevoluționare, trebuie neapărat să li se dovedească că Puterea Sovietică e solidă, aducându-li-se aminte de închisoare, care demult tânjește după ei.

Cred că, dacă ne vom însuși și vom traduce în fapt aceste sarcini, pericolul unei închegări ideologice și a intensificării agitației antisovietice la sate va fi cu siguranță lichidat dela rădăcină.

Așa stau lucrurile cu întrebarea a șaptea.

Să trecem la a opta întrebare.

VIII

Nu există oare pericolul ca, odată cu creșterea influenței celor fără partid, să se constituie în Soviete fracțiuni fără partid?

De un pericol în cazul de față nu putem vorbi decât în mod condiționat. Nu e niciun pericol dacă

influența celor fără partid, mai mult sau mai puțin organizați, crește acolo unde n'a pătruns încă influența comuniștilor. Așa stau lucrurile, de pildă, în cazul sindicatelor la oraș și în cazul uniunilor fără partid, în mai mare sau mai mică măsură sovietice, la sate. Pericolul apare în momentul în care uniunea celor fără partid începe să aibă intenția de a se substitui partidului.

De unde vine acest pericol?

E caracteristic faptul că în rândurile clasei noastre muncitoare acest pericol nu se observă deloc sau aproape deloc. Cum se explică aceasta? Aceasta se explică prin faptul că în jurul partidului, în rândurile clasei noastre muncitoare există un numeros activ de muncitori fără partid, care înconjoară partidul cu o atmosferă de încredere și care îl unesc cu masele de milioane ale clasei muncitoare.

Tot atât de caracteristic este faptul că acest pericol se manifestă deosebit de acut în rândurile țărănimii. Dece? Pentru că în rândurile țărănimii partidul este slab, pentru că partidul nu are încă un activ numeros de țărani fără partid, care să-l poată uni cu zecile de milioane de țărani. Și, totuși, se pare că nicăieri nu se simte o atât de acută necesitate a unui activ fără partid ca în rândurile țărănimii.

Concluzia nu poate fi decât aceasta: pentru a lichida pericolul ruperii și înstrăinării de partid a maselor țărănești fără partid, trebuie să creăm în jurul partidului un activ numeros de țărani fără partid.

Dar acest activ nu poate fi creat dintr'odată sau în câteva luni. El nu poate să fie creat și desprins

din restul masei țăranilor decât cu timpul, în cursul muncii, în cursul înviorării Sovietelor, în cursul dezvoltării mișcării cooperatiste. Pentru aceasta trebuie schimbată însăși atitudinea comuniștilor față de cei fără partid. Pentru aceasta comuniștii trebuie să se poarte față de cei fără partid dela egal la egal. Pentru aceasta comuniștii trebuie să învețe să se poarte față de cei fără partid cu încredere, ca față de niște frați. Nu poți cere unuia fără partid încredere, atunci când el primește în schimb neîncredere. Lenin spunea că relațiile dintre membrii de partid și cei fără partid trebuie să fie relații de „încredere reciprocă”. Nu trebuie să uităm aceste cuvinte ale lui Lenin. Să creăm o atmosferă de încredere reciprocă între membrii de partid și cei fără partid — iată ce ne trebuie, în primul rând, pentru a pregăti condițiile necesare creării în jurul partidului a unui numeros activ de țărani fără partid.

Cum se creează însă această încredere reciprocă? Desigur că nu dintr'odată și nici prin dispoziții. Ea nu poate fi creată, după cum spune Lenin, decât prin „verificarea reciprocă” a membrilor de partid și a celor fără partid, prin verificarea reciprocă în cursul muncii practice de fiecare zi. În perioada primei curățiri a partidului, membrii de partid erau verificați cu ajutorul celor fără partid, și această metodă a dat rezultate bune pentru partid, creând în jurul lui o atmosferă de încredere neobișnuită. Referitor la aceasta, Lenin a spus încă pe atunci că învățămintele primei curățiri a partidului în ceea ce privește verificarea reciprocă a membrilor de partid și a celor fără partid trebuie extinse în toate domeniile

de activitate. Cred că e timpul să ne amintim de acest sfat al lui Lenin și să luăm măsuri pentru a-l traduce în fapt.

Așa dar, critica și verificarea reciprocă a membrilor de partid și a celor fără partid, făcute în cursul activității practice de fiecare zi, ca mijloc de creare a unei atmosfere de încredere reciprocă — iată calea pe care trebuie să meargă partidul dacă vrea să lichideze pericolul înstrăinării de partid a milioaneilor de oameni fără partid, dacă vrea să creeze în jurul organizațiilor sale dela sate un numeros activ de țărani fără partid.

Așa stau lucrurile cu întrebarea a opta.

Să trecem la a noua întrebare.

IX

Putem oare într'adevăr, fără ajutor străin, să reutilăm marea industrie și să mărim considerabil capitalul ei fix ?

Această întrebare poate fi înțeleasă în două feluri.

Ori este vorba aici de un ajutor imediat în credite dat Statului Sovietic de către statele capitaliste existente, ca o condiție necesară a dezvoltării industriei sovietice, și în acest caz s'ar putea da numai un răspuns care să corespundă acestui fel de a pune problema.

Ori este vorba de ajutorul pe care îl va da Statului Sovietic proletariatul apusean în viitor, după ce va fi ieșit învingător, ca o condiție necesară a

construirii economiei socialiste, și atunci ar trebui să dăm un alt răspuns.

Pentru a nu jigni pe nimeni, voi căuta să dau un răspuns ambelor interpretări posibile ale acestei probleme.

Să începem cu prima interpretare.

Este oare posibilă dezvoltarea marii industrii sovietice în condițiile încercuirii capitaliste fără credite primite din afară?

Da, este posibilă. Acest lucru va fi legat de mari greutăți, va trebui totodată să trecem prin încercări grele, și totuși, în ciuda tuturor acestor greutăți, noi putem duce la capăt industrializarea țării noastre fără credite din afară.

Istoria a cunoscut până acum trei căi de formare și dezvoltare a puternicelor state industriale.

Prima cale e calea cuceririi și jefuirii coloniilor. Așa s'a dezvoltat, de pildă, Anglia, care, acaparând colonii în toate părțile lumii, a pompat de acolo timp de două secole „capital suplimentar“ pentru consolidarea industriei sale și a devenit, în cele din urmă, o „fabrică a lumii“. Știți că pentru noi această cale de dezvoltare este inacceptabilă, întrucât acapararea de colonii și jefuirea lor sunt incompatibile cu natura orânduirii sovietice.

A doua cale este calea înfrângerii militare și a contribuțiilor, practică de o țară față de o altă țară. Așa s'au petrecut lucrurile, de pildă, în cazul Germaniei, care, după ce a înfrânt Franța în perioada războiului franco-prusian și i-a stors o contribuție de 5 miliarde, a plasat apoi această sumă în industria sa. Știți că nici această cale de dezvoltare nu este

compatibilă cu natura orânduirii sovietice, deoarece, în esență, ea nu se deosebește cu nimic de cea din-tâi.

A treia cale este calea concesiunilor înrobitoare, a împrumuturilor înrobitoare, acordate de țările dezvoltate din punct de vedere capitalist unei țări înapoiate din punct de vedere capitalist. Așa s'au petrecut lucrurile, de pildă, cu Rusia țaristă, care, făcând concesiuni înrobitoare și luând dela puterile apusene împrumuturi înrobitoare, a intrat prin aceasta în jugul unei existențe semicoloniale, ceea ce nu excludea totuși ca în viitor ea să poată ieși în cele din urmă pe drumul dezvoltării industriale independente, firește, nu fără ajutorul unor războaie mai mult sau mai puțin „norocoase” și, firește, nu fără a jefui țările vecine. E de prisos a mai dovedi că nici această cale nu este acceptabilă pentru Țara Sovietelor: noi nu ne-am vărsat sângele timp de trei ani, ducând războiul împotriva imperialiștilor din toate țările, ca a doua* zi după terminarea victorioasă a războiului civil să acceptăm de bunăvoie jugul imperialismului.

Ar fi greșit să se creadă că, în viața de toate zilele, fiecare dintre aceste căi de dezvoltare se realizează neapărat în formă pură și neapărat izolat de celelalte căi. În realitate, în istoria a diferite state aceste căi s'au încrucișat și s'au complectat adeseori una pe alta, oferind adevărate modele de împletire a lor. Un exemplu de asemenea împletire a diferitelor căi este, bunăoară, istoria dezvoltării Statelor Unite ale Americii de Nord. Explicația acestui fapt este că, cu toate deosebirile dintre ele, diferitele căi de

desvoltare au anumite trăsături comune, care le apropie între ele și care fac cu puțință împletirea lor: în primul rând, toate duc la formarea de state industriale capitaliste; în al doilea rând, toate presupun o afluență de „capitaluri suplimentare” venite din afară, obținute printr'un mijloc sau altul, ca o condiție necesară a formării acestor state. Dar și mai greșit ar fi dacă pentru acest motiv le-am pune pe acelaș plan și le-am îngrămădi laolaltă, fără a înțelege că cele trei căi de dezvoltare înseamnă totuși trei moduri diferite de formare a statelor capitaliste industriale, că fiecare dintre aceste căi își imprimă pecetea sa deosebită pe fizionomia acestor state.

Ce-i rămâne deci de făcut Statului Sovietic dacă vechile căi de industrializare a țării nu sunt acceptabile pentru el, iar o afluență de noi capitaluri, care să nu implice condiții înrobitoare, rămâne încă exclusă?

Ii rămâne o cale nouă de dezvoltare, cale neexplorată încă în întregime de alte țări, calea dezvoltării industriei mari fără credite din afară, calea industrializării țării fără o afluență obligatorie de capital străin, — calea trasată de Lenin în articolul „Mai bine mai puțin, dar mai bine”.

„Trebuie să ne străduim” — spune Lenin — „să construim un stat în care muncitorii să păstreze conducerea asupra țărănimii, să păstreze încrederea acesteia, și printr'o strictă economie să elimine din toate raporturile lor sociale orice urmă de abuz.

Trebuie să realizăm în aparatul nostru de stat maximum de economie... Dacă clasa muncitoare va păstra conducerea asupra țărănimii, vom putea, cu prețul unei extrem de mari, extrem de mari economii în gospodăria statului nostru, să în-

trebuințăm până și cea mai mică sumă economisită, pentru dezvoltarea industriei noastre mari de mașini, pentru electrificarea... Numai atunci!" — spune Lenin în continuare — „vom fi în stare să sărim — ca să vorbesc la figurat — de pe un cal pe altul, și anume de pe calul țaranului, al mizeriei, al mizeriei, de pe calul economiilor prevăzute pentru o țară agricolă ruinată, pe calul pe care-l caută, și nu poate să nu-l caute pentru sine proletariatul, pe calul marii industrii de mașini, al electrificării, al Volhovstroi-ului etc." (vezi vol. XXVI, pag. 417).

Aceasta e calea pe care țara noastră a și pășit și pe care trebuie s'o parcurgă pentru a-și dezvolta marea industrie și a se dezvolta ea însăși ca un puternic stat industrial al proletariatului.

Această cale, după cum am mai spus, nu a fost explorată de statele burgheze. Dar aceasta nu înseamnă încă nici pe departe că ea este cu neputință pentru statul proletar. Ceeace în cazul de față este cu neputință sau aproape cu neputință pentru statele burgheze, este pe deplin posibil pentru statul proletar. Statul proletar are în această privință plusuri pe care nu le au și, probabil, nu le vor avea niciodată statele burgheze. Pământul naționalizat, industria naționalizată, transporturile și creditul naționalizate, comerțul exterior monopolizat, comerțul interior reglementat de către stat sunt tot atâtea izvoare noi de „capitaluri suplimentare", care pot fi folosite pentru dezvoltarea industriei țării noastre și pe care nu le-a avut încă niciun stat burghez. Știți că aceste noi izvoare și altele asemănătoare lor sunt deja folosite de către puterea proletară pentru dezvoltarea industriei noastre. Știți că în această privință am și obținut unele succese destul de importante.

Iată deci o cale de dezvoltare care este imposibilă pentru statele burgheze, este pe deplin posibilă pentru statul proletar, cu toate piedicile și greutatele ei.

Trebue să spunem în afară de aceasta că lipsa în momentul de față a unei afluențe de capital din afară care să nu implice condiții înrobitoare nu poate fi ceva veșnic și fatal. Știți că a și început o oarecare afluență de capital din afară în țara noastră. Nu avem motiv să ne îndoim că această afluență va crește pe măsura creșterii și întăririi economiei noastre naționale.

Așa stau lucrurile în ceea ce privește prima interpretare a problemei.

Să trecem la a doua interpretare.

Este oare posibilă construirea economiei socialiste în țara noastră fără victoria prealabilă a socialismului în principalele țări din Europa, fără un ajutor direct în tehnică și utilaj din partea proletariatului victorios din Europa?

Înainte de a trece la această problemă, la care, pentru că veni vorba, am răspuns încă la începutul acestei cuvântări, aș vrea să risipesc o foarte răspândită confuzie legată de ea. Această confuzie stă în faptul că unii tovarăși sunt înclinați să identifice problema „reutilării și sporirii capitalului fix al mării industrii” cu problema construirii economiei socialiste în țara noastră. Putem fi oare de acord cu această identificare? Nu, nu putem. Deci? Pentru că prima problemă este mai restrânsă decât a doua. Pentru că prima problemă, aceea a măririi capitalului fix al industriei, cuprinde numai o parte a economiei naționale — industria, pe când problema construirii

economiei socialiste cuprinde **întreaga** economie națională, adică și industria și agricultura. Pentru că problema construirii socialismului este problema **organizării** economiei naționale în ansamblul ei, problema **justei îmbinări** a industriei cu agricultura, pe când problema măririi capitalului fix al industriei nici măcar nu vine în atingere, la drept vorbind, cu această problemă. Ne putem închipui că capitalul fix al industriei se reutilizează și se mărește, dar aceasta nu înseamnă deloc că problema construirii economiei socialiste s'a și rezolvat prin aceasta. Societatea socialistă este o asociație de producție și de consum a oamenilor muncii din industrie și agricultură. Dacă în această asociație industria nu este legată de agricultură, care-i furnizează materii prime și alimente și absoarbe produsele industriale, dacă industria și agricultura nu alcătuiesc în felul acesta un tot economic unic, nu vom avea niciun fel de socialism.

Iată deci problema raporturilor dintre industrie și agricultură, a raporturilor dintre proletariat și țărănime constituie elementul fundamental al problemei construirii economiei socialiste.

Iată deci problema reutilării și măririi capitalului fix al industriei mari nu poate fi identificată cu problema construirii economiei socialiste.

Așa dar, este oare posibilă construirea economiei socialiste în țara noastră fără victoria prealabilă a socialismului în celelalte țări, fără un ajutor direct în tehnică și utilaj din partea proletariatului victorios din Occident?

Da, este posibilă. Și nu este numai posibilă, dar și necesară, și inevitabilă. Căci noi construim deja

socialismul, prin faptul că dezvoltăm industria naționalizată și o unim cu agricultura, că introducem cooperarea la sate și încadrăm gospodăria țărănească în sistemul general al dezvoltării sovietice, că înviorăm Sovietele și contopim aparatul de stat cu masele de milioane ale populației, că construim o nouă cultură și dezvoltăm noua societate. Nu încapă îndoială că greutăți pe această cale sunt cu duiumul, că va trebui să mai trecem printr'o serie întreagă de încercări. Nu încapă îndoială că lucrurile ar fi radical ușurate dacă între timp ne-ar veni în ajutor victoria socialismului în Occident. Dar, în primul rând, victoria socialismului în Occident nu se „confeționează” atât de repede cum am vrea noi, în al doilea rând aceste greutăți pot fi învinse, și, după cum se știe, le și învingem.

Despre toate acestea am vorbit la începutul cuvântării mele. Am mai vorbit și înainte despre acestea, în raportul prezentat activului organizației Moscova *. Iar și mai înainte a fost vorba despre aceasta în „Prefața” mea la cartea „Pe drumul lui Octombrie”. Spuneam că negarea posibilităților construcției socialiste în țara noastră înseamnă lichidatorism și duce la degenerarea partidului. Nu face să repețăm acum din nou cele spuse de câteva ori înainte. Deaceea vă trimit la lucrările lui Lenin, unde veți găsi destul material și teze despre acest subiect.

Aș vrea numai să spun câteva cuvinte în legătură cu istoricul chestiunii și cu importanța pe care o are ea pentru partid în momentul de față.

Făcând abstracție de discuția care a avut loc în 1905—1906, problema construirii socialismului într'o

---

* Vezi volumul de față, pag. 92—138. — Nota Red.

singură țară a fost pusă pentru prima oară în partid în timpul războiului imperialist din 1915. Se știe că Lenin a formulat atunci pentru întâia oară teza „posibilității victoriei socialismului” la început „într’o singură țară capitalistă” (vezi vol. XVIII, pag. 232). Aceasta a fost perioada cotiturii dela revoluția burghezo-democratică la revoluția socialistă. Se știe că Troțchi a contestat chiar atunci această teză a lui Lenin, declarând: „ar fi un lucru fără speranță să ne gândim... că, de pildă, Rusia revoluționară ar putea să țină piept unei Europe conservatoare” (vezi Troțchi, Scrieri, vol. III, partea I-a, pag. 90).

În 1921, după Revoluția din Octombrie și războiul civil, când problemele construcției erau la ordinea zilei, problema construirii socialismului a fost din nou ridicată în partid. Era perioada în care cotitura spre „noua politică economică” era considerată de către unii tovarăși drept o îndepărtare dela sarcinile socialiste, drept o îndepărtare dela construcția socialistă. Se știe că Lenin, în broșura sa „Impozitul în natură”³⁷, a definit atunci cotitura spre „noua politică economică” ca o condiție necesară a alianței dintre industrie și gospodăria țărănească, ca o condiție a construirii bazelor economiei socialiste, ca o cale pentru a construi cu succes socialismul. Aceasta a fost în Aprilie 1921. În Ianuarie 1922, răspunzând parcă la aceasta, Troțchi formulează în prefața cărții sale „1905” o teză absolut opusă asupra construirii socialismului în țara noastră, declarând că „contradicțiile în situația guvernului muncitoresc dintr’o țară înapoiată, în care majoritatea covârșitoare a populației este formată din țărani, își pot găsi rezolvarea

numai pe scară internațională, pe arena revoluției mondiale a proletariatului“.

La un an după aceasta (în 1922) sunt din nou contrapuse una alteia declarația lui Lenin la plenara Sovietului din Moscova că „Rusia n.e.p.-ului va deveni o Rusie socialistă“, și declarația lui Troțchi în postfața la „Programul păcii“, că „un adevărat avânt al economiei socialiste în Rusia va deveni posibil numai după victoria proletariatului în țările mai importante din Europa“.

În sfârșit, după încă un an, cu puțin înainte de moartea sa, Lenin revine din nou la această problemă în articolul „Despre cooperatie“ (Mai 1923), declarând că noi, în Uniunea Sovietică, avem „tot ceea ce trebuie pentru construirea unei societăți pe-de-a'ntregul socialiste“.

Acesta e pe scurt istoricul chestiunii.

Chiar numai din această informație istorică se vede că problema construirii socialismului în țara noastră este una dintre problemele cele mai importante ale practicii noastre de partid. E de prisos să mai arătăm că Lenin n'ar fi revenit în repetate rânduri la ea, dacă n'ar fi considerat-o drept cea mai importantă problemă a practicii noastre.

Desvoltarea ulterioară a economiei noastre, ascuțirea luptei dintre elementele socialiste și cele capitaliste dinăuntrul ei și îndeosebi stabilizarea vremelnică a capitalismului n'au făcut decât să accentueze și să mărească importanța problemei privitoare la posibilitatea construcției socialiste în țara noastră.

În ce constă importanța acestei probleme din punctul de vedere al practicii de partid?

În faptul că atinge chestiunea perspectivei construcției noastre, a sarcinilor și scopurilor acestei construcții. Nu poți construi cu adevărat, dacă nu știi scopul pentru care construiești. Nu poți avansa nici măcar cu un pas, dacă nu cunoști direcția mișcării. Chestiunea perspectivei este o chestiune foarte importantă pentru partidul nostru, care s'a deprins să aibă în fața sa un scop limpede și precis. Construim în numele socialismului, scontând victoria construcției socialiste, sau construim la întâmplare, orbește, pentru ca „în așteptarea revoluției socialiste în lumea întreagă“ să îngrășăm terenul pentru democrația burgheză, — aceasta este astăzi una dintre problemele fundamentale. Nu poți munci și construi cu adevărat, dacă nu ai un răspuns limpede la această problemă nu mai puțin limpede. Sute și mii de activiști de partid, de sindicaliști și cooperatori, de activiști pe tărâmul economiei și al culturii, de militari și de comsomoliști ni se adresează, ne întreabă, întreabă partidul nostru: ce obiectiv să urmărim, în ce scop construim? Și vai de conducătorii care nu vor ști sau nu vor voi să dea la această întrebare un răspuns limpede și precis, care vor începe să dea din colț în colț și să poarte pe oameni dela Ana la Caiafa, înecând într'un scepticism intelectualist perspectivele socialiste ale construcției noastre.

Marea însemnătate a leninismului constă, între altele, în faptul că el nu înțelege să se construiască la întâmplare, orbește, că el nu concepe construcția lipsită de perspectivă, că el dă un răspuns clar și precis la problema perspectivei muncii noastre, declarând că avem tot ceea ce trebuie pentru construirea

unei economii socialiste în țara noastră, că putem și trebuie să construim o societate pe-de-a'ntregul socialistă.

Așa stau lucrurile cu problema posibilității construirii economiei socialiste.

O altă problemă : dacă vom izbuti să construim în mod sigur economia socialistă. Aceasta nu depinde numai de noi. Aceasta depinde și de forța și slăbiciunea dușmanilor și prietenilor noștri dinafara țării. O vom construi dacă ne vor lăsa să construim, dacă vom reuși să prelungim perioada de „răgaz“, dacă nu va avea loc o intervenție importantă, dacă intervenția nu va fi încununată de succes, dacă puterea și vigoarea mișcării revoluționare internaționale, pe de o parte, și puterea și vigoarea propriei noastre țări, pe de altă parte, vor fi destul de mari pentru a face imposibilă orice încercare serioasă de intervenție. Și, dimpotrivă, nu o vom construi dacă vom fi înfrânți în urma unei intervenții izbutite.

Așa stau lucrurile cu întrebarea a noua.

Să trecem la ultima întrebare.

X

Indicați cele mai mari greutăți la care ne așteptăm în munca noastră de partid și sovietică în legătură cu stabilizarea și cu întârzierea revoluției mondiale, mai ales în domeniul raporturilor dintre partid și clasa muncitoare, dintre clasa muncitoare și țărănime.

Aceste greutăți, dacă le avem în vedere pe cele principale, sunt în număr de cinci. Rolul stabilizării capitalismului este că le accentuează întrucâtva.

Prima greutate. Constă în dificultățile legate de pericolul unei intervenții armate străine. Aceasta nu înseamnă că există un pericol imediat de intervenție, că imperialiștii sunt gata și pe-de-a'ntregul în stare să intervină imediat în țara noastră. Pentru aceasta imperialismul ar trebui să fie cel puțin tot atât de puternic cum a fost, bunăoară, înainte de război, ceeace, după cum se știe, nu este cazul în realitate. Actualul război din Maroc³⁸ și intervenția din China³⁹, aceste repetiții în vederea unor viitoare războaie și intervenții, arată în mod concret că imperialismul are o spinare slabă. Prin urmare, nu este vorba de o intervenție imediată, ci de faptul că, atât timp cât există încercuirea capitalistă, va exista și pericolul unei intervenții în genere, iar atât timp cât există pericolul unei intervenții, suntem nevoiți în interesul apărării să întreținem armata și flota, care înghit anual sute de milioane de ruble. Ce înseamnă o cheltuială anuală de sute de milioane de ruble pentru armată și flotă? Înseamnă reducerea corespunzătoare a cheltuelilor pentru construcția culturală și economică. Se înțelege dela sine că, dacă n'ar exista pericolul unei intervenții, noi am putea să folosim aceste sume, sau cel puțin o mare parte din ele, pentru întărirea industriei, pentru îmbunătățirea agriculturii, pentru introducerea, bunăoară, a reformei învățământului elementar obligatoriu etc. De aici greutățile din domeniul muncii de construcție, greutăți legate de pericolul unei intervenții.

Trăsătura caracteristică a acestei greutăți, spre deosebire de toate celelalte, este că nu depinde numai

de noi s'o învingem, că ea nu poate fi lichidată decât prin eforturile comune ale țării noastre și ale mișcării revoluționare din toate celelalte țări.

A doua greutate. Constă în dificultățile legate de contradicțiile dintre proletariat și țărănime. Am mai vorbit despre aceste contradicții când am analizat problema luptei de clasă la sate. Nu e necesar să mai repet cele spuse odată. Aceste contradicții se manifestă pe linia politicii prețurilor la produsele agricole și la fabricatele industriale, pe linia impozitului agricol, a conducerii satului etc. Pericolul constă aici în desorganizarea alianței și subminarea ideii conducerii țărănimii de către proletariat. De aici greutatea legate de acest pericol.

Trăsătura caracteristică a acestei greutăți, spre deosebire de cea anterioară, este că poate fi învinsă cu forțele noastre interne. O nouă orientare la țară — iată calea ce trebuie urmată pentru a învinge această greutate.

A treia greutate. Constă în dificultățile legate de contradicțiile de ordin național din interiorul Uniunii noastre, de contradicțiile dintre „centru” și „regiunile periferice”. Aceste contradicții se dezvoltă pe baza condițiilor inegale de dezvoltare economică și culturală a „centrului” și a „regiunilor periferice”, pe baza rămânerii în urmă a ultimelor față de cel dintâi. Dacă contradicțiile politice din acest domeniu pot fi considerate învinse, contradicțiile culturale și mai cu seamă cele economice abia se formează și se conturează, și din această cauză ele abia trebuie să fie învinse. Aici pericolul este dublu: pe de o parte, pericolul unei atitudini îngâmfate de națiune dominantă

și al samavolniciei birocratice a instituțiilor centrale ale Uniunii, care nu doresc sau nu știu să arate înțelegerea necesară față de cerințele republicilor naționale, iar pe de altă parte pericolul neîncrederii naționale și al închistării naționale a republicilor și regiunilor față de „centru”. Lupta împotriva acestor pericole, mai ales împotriva celui dintâi — iată calea biruirii greutăților în problema națională.

Trăsătura caracteristică a acestei greutăți este că, la fel ca și a doua greutate, poate fi învinsă de forțele interne ale Uniunii.

A patra greutate. Constă în dificultățile legate de pericolul ruperii de partid a aparatului de stat, de pericolul slăbirii conducerii exercitate de partid asupra aparatului de stat. Am mai vorbit despre acest pericol când am analizat pericolul degenerării partidului. Nu e necesar să mai repet cele spuse odată. Acest pericol este cultivat de existența elementelor burghezo-birocratice în aparatul de stat. El devine mai mare și se agravează prin creșterea aparatului de stat și a greutății sale specifice. Sarcina noastră este să reducem pe cât posibil aparatul de stat, să eliminăm sistematic din el elementele birocratismului și ale descompunerii burgheze, să repartizăm forțele de conducere ale partidului în punctele nodale ale aparatului de stat și să asigurăm în felul acesta conducerea lor de către partid.

Trăsătura caracteristică a acestei greutăți este că, la fel ca și a treia greutate, poate fi învinsă cu propriile noastre forțe.

A cincea greutate. Constă în pericolul ruperii parțiale a organizațiilor de partid și a sindicatelor de

massele largi ale clasei muncitoare, de nevoile și cerințele acestor masse. Acest pericol se naște și crește datorită preponderenței elementelor birocratice într-o serie întreagă de organe ale organizațiilor de partid și sindicale, inclusiv celulele și comitetele de fabrică. Acest pericol a crescut în ultimul timp în legătură cu lozinca „cu fața spre sat”, care a strămutat atenția organizațiilor noastre dinspre oraș înspre sat, dela proletariat la țărănime, cu care prilej mulți tovarăși n’au înțeles că, întorcându-te cu fața spre sat, nu poți să stai cu spatele la proletariat, că lozinca „cu fața spre sat” nu poate fi realizată decât prin proletariat și prin forțele proletariatului, că atitudinea lipsită de atenție față de cerințele clasei muncitoare nu poate decât să accentueze pericolul ruperii organizațiilor de partid și a celor sindicale de massele muncitoare.

Care sunt simptomele acestui pericol?

În primul rând, pierderea solitudinii și insuficiența atenției din partea organizațiilor noastre de partid și a celor sindicale față de nevoile și cerințele masselor largi ale clasei muncitoare; în al doilea rând, neînțelegerea faptului că la muncitori a crescut sentimentul demnității și sentimentul de clasă dominantă, că ei nu vor înțelege și nu vor tolera o atitudine birocratică, de cancelarie, din partea organizațiilor de partid și a celor sindicale; în al treilea rând, neînțelegerea faptului că nu poți veni la muncitori cu dispoziții nechibzuite, că acum centrul de greutate nu stă în aceste „măsuri”, ci în câștigarea încrederii întregii clase muncitoare față de partid; în al patrulea rând, neînțelegerea faptului că nu poți

aplica măsuri cât de puțin largi (de pildă, trecerea la trei războaie în sectorul textil), care privesc masele de muncitori, fără a duce mai înainte o campanie în rândurile muncitorilor, fără a organiza pe scară largă consfătuiri de producție.

Toate acestea fac ca un șir de organizații de partid și de organizații sindicale să se rupă de masele largi ale clasei muncitoare, iar în întreprinderi să aibă loc conflicte. Se știe că conflictele care au izbucnit recent în sectorul textil au desvăluit existența tuturor acestor racile într'o serie întreagă din organizațiile noastre de partid și din organizațiile sindicale.

Acestea sunt trăsăturile caracteristice ale celei de a cincia greutăți din calea construcției noastre.

Pentru a învinge aceste greutăți, trebuie în primul rând să izbutim să înlăturăm din organizațiile noastre de partid și din organizațiile sindicale elementele vădit birocratice, să începem reînnoirea compoziției comitetelor de fabrică, să înviorăm neapărat consfătuirile de producție, să mutăm centrul de greutate al muncii de partid în marile celule din întreprinderi și să le dăm cei mai buni activiști de partid.

Mai multă atenție și preocupare față de cerințele și nevoile clasei muncitoare, mai puțin formalism birocratic în practica organizațiilor noastre de partid și a organizațiilor sindicale, mai multă soliditate și atenție față de sentimentul demnității de clasă al clasei muncitoare, — aceasta e acum sarcina noastră.

Așa stau lucrurile cu întrebarea a zecea.

*„Pravda” nr. 139, 141,
142 și 145 din 21, 24,
25 și 28 Iunie 1925.*

CĂTRE UNIVERSITATEA „I. M. SVERDLOV“

*Cu prilejul celei de a doua promoții
de absolvenți ai cursului principal și profesional*

Universitatea „Sverdlov“ este unul dintre cele mai puternice instrumente în opera de formare a cadrelor de comandă ale partidului în vederea conducerii masselor.

În cursul existenței sale, Universitatea „Sverdlov“ a izbutit să dea partidului detașamente întregi de cadre active, care lucrează pe toate fronturile construcției socialiste.

Acum Universitatea trimite din nou la munca de partid un detașament de 214 studenți, în majoritate muncitori.

Pentru ca viitoarea activitate a acestui detașament să fie rodnică, date fiind complexele sarcini de construcție care revin partidului, trebuie ca acest detașament să țină minte câteva împrejurări noi ivite în situația noastră, a căror importanță în momentul de față este hotărâtoare.

Care sunt aceste împrejurări?

Este, în primul rând, faptul că în ultimul timp proletariatul și țărănimea, principalele clase din țara noastră, s'au schimbat în mod esențial, au devenit

mai active atât sub raport politic cât și economic, ceea ce necesită din partea partidului o nouă atitudine față de ele. Nu mai avem o clasă muncitoare declasată — acum avem o clasă de proletari în totul formată, o clasă viguroasă, care s'a dezvoltat din punct de vedere cultural și politic și care, din această cauză, cere din partea partidului o conducere mai elastică și mai chibzuită. Acelaș lucru poate fi spus și despre țărănime. Nu mai este vechea țărănime, hărțuită până la abrutizare de vechile scorpії și stăpânită de teama de a nu pierde fostul pământ moșieresc, sau strânsă în chingile predărilor obligatorii ale surplusului de cereale. Este o țărănime nouă, care din punct de vedere cultural a crescut, care a și uitat de moșieri și de predările obligatorii ale surplusului de cereale, care cere mărfuri ieftine și prețuri ridicate la cereale și care știe să folosească până la capăt lozinca partidului cu privire la înviorarea Sovietelor. Maximum de elasticitate față de țărănimea de astăzi — iată ce se cere acum din partea partidului. Să câștige din nou țărănimea de partea proletariatului — aceasta este acum sarcina partidului.

Este, în al doilea rând, împrejurarea că într-o serie întreagă de regiuni țăranul mijlocăș a făcut bloc cu chiaburul. Acesta este un fapt de cea mai mare importanță, de care nu putem uita nicio clipă. Dictatura proletariatului, din punctul de vedere al alianței dintre muncitori și țărani, înseamnă conducerea țărănimii de către proletariat. Dar ce înseamnă a conduce țărănimea? Înseamnă a restabili pe deplin încrederea masei principale a țărănimii în clasa muncitoare și în partidul ei. Fără această încredere

nu există conducere exercitată de către proletariat, fără această conducere nu există dictatură a proletariatului. Deaceea sarcina partidului și a activiștilor de partid este de a duce munca pe linia restabilirii încrederii depline a masei principale a țărănimii în clasa muncitoare.

Este, în al treilea rând, împrejurarea că în ultimul timp, din cauza lozincii „cu fața spre sat“, activiștii noștri de partid au început puțin câte puțin să uite de muncitori, au scăpat din vedere că, întorcându-ne cu fața spre sat, nu putem să stăm cu spatele la oraș și, în primul rând, la proletariat. Acesta deasemenea este un fapt nou, de care nu putem uita nicio clipă. Nu trebuie să uităm că în ultimul timp s'a dezvoltat și s'a întărit în mod deosebit la clasa muncitoare sentimentul puterii sale și sentimentul demnității. Acesta este sentimentul de stăpân care crește la clasa care reprezintă în țara noastră clasa dominantă. Aceasta, tovarăși, este cea mai mare realizare a întregii noastre munci, deoarece clasa muncitoare, care simte că nu este numai o clasă care muncește, ci și o clasă care conduce, — o asemenea clasă e capabilă de minuni. Dar de aici rezultă că comunistul care nu ține seama în munca lui de acest sentiment de stăpân pe care îl are clasa proletarilor n'a înțeles nimic din noua situație, că, la drept vorbind, el nu este comunist și că își va frânge cu siguranță gâtul. Deaceea, vorbind despre lozincă „cu fața spre sat“, trebuie totodată să nu uităm că principala clasă chemată să realizeze această lozincă este clasa muncitoare, că această lozincă nu poate fi realizată decât în măsura în care clasa muncitoare de-

vine o forță cu adevărat conducătoare în țară. Iată de ce sarcina imediată a partidului este ca activiștii noștri de partid din provincie să înțeleagă, în sfârșit, că este absolut necesară o atitudine foarte atentă și adânc gândită față de toate cerințele clasei muncitoare, fără excepție, atât față de cele materiale cât și față de cele culturale.

‘Sarcina detașamentului vostru de absolvenți este de a ține seama de toate aceste împrejurări în activitatea pe teren.

Nu mă îndoiesc că veți ști să îndepliniți această sarcină.

Ingăduiți-mi să vă doresc succes deplin în munca ce vă așteaptă.

Cu salutări comuniste,

I. Stalin

„Pravda” nr. 152
din 13 Iunie 1925.

ÎNCĂ ODATĂ DESPRE PROBLEMA NAȚIONALĂ

In legătură cu articolul lui Semici

Nu poate decât să ne bucure faptul că acum, după discuția care a avut loc în comisia iugoslavă, Semici se raliază complet și în totul, în articolul său, la poziția delegației P.C. (b) din Rusia în Internaționala Comunistă, dar ar fi o greșală să se creadă, pentru acest motiv, că între delegația P.C. (b) din Rusia, pe de o parte, și Semici, pe de altă parte, n'ar fi existat divergențe înainte sau în timpul discuției care a avut loc în comisia iugoslavă. Semici înclină, se vede, să privească tocmai în acest fel divergențele în problema națională, căutând să le reducă doar la neînțelegeri. Din păcate însă, el se înșeală amarnic. În articolul său el afirmă că această polemică are la bază „o serie de neînțelegeri“, provocate de o cuvântare ținută de el la comisia iugoslavă și care „n'a fost tradusă în întregime“. Cu alte cuvinte, reiese că vinovat este acarul, care nu se știe din ce motive n'a tradus în întregime cuvântarea lui Semici. Pentru restabilirea adevărului sunt nevoit să declar că această afirmație a lui Semici nu corespunde deloc realității. Desigur că ar fi fost mai bine dacă Semici

și-ar fi întărit afirmația cu citate din cuvântarea sa ținută la comisia iugoslavă, cuvântare care se păstrează în arhiva Internaționalei Comuniste. Nu se știe de ce, dar n'a făcut-o. Sunt nevoit deci să îndeplinesc eu în locul lui această procedură, nu prea plăcută, dar absolut necesară.

Acest lucru e cu atât mai necesar, cu cât au rămas încă destule puncte neclare în poziția actuală a lui Semici, chiar și acum, când el se declară în totul solidar cu poziția delegației P.C. (b) din Rusia.

În cuvântarea ținută în comisia iugoslavă (vezi „Bolșevic“⁴⁰ nr. 7)* am vorbit despre divergențele existente în trei chestiuni: 1) în chestiunea căilor de rezolvare a problemei naționale, 2) în chestiunea conținutului social intrinsec al mișcării naționale în actuala epocă istorică și 3) în chestiunea rolului momentului internațional în problema națională.

Cu privire la prima chestiune am afirmat că Semici „nu s'a lămurit pe deplin asupra a ceea ce este esențial în modul cum bolșevicii pun problema națională“, că el rupe problema națională de problema generală a revoluției, că în felul acesta el se situează pe o poziție care reduce problema națională la o problemă constituțională.

Este justă această afirmație?

Citiți următoarele pasaje din cuvântarea ținută de Semici în comisia iugoslavă (30 Martie 1925) și judecați singuri:

„Se poate oare reduce problema națională la o problemă constituțională? Să facem înainte de toate o ipoteză teoretică.

---

* Vezi volumul de față, pag. 71—78. — Nota Red.

Să presupunem că într'un stat X trăiesc trei națiuni: A, B și C. Aceste trei națiuni își exprimă dorința de a trăi în acelaș stat. Despre ce este vorba în acest caz? Desigur, despre reglementarea raporturilor interne în cadrul acestui stat. Prin urmare e o chestiune de ordin constituțional. În acest caz teoretic, problema națională se reduce la o problemă constituțională... Dacă într'un asemenea caz teoretic reducem problema națională la o problemă constituțională, atunci trebuie să spunem — și eu am subliniat mereu acest lucru — că dreptul la autodeterminare al popoarelor, mergând până la despărțire, este condiția rezolvării problemei constituționale. Numai pe acest plan pun eu problema constituțională."

Cred că aceste pasaje din cuvântarea lui Semici nu au nevoie de alte comentarii. E clar că cine privește problema națională ca o parte integrantă a problemei generale a revoluției proletare nu o poate reduce la o problemă constituțională. Și invers: numai cine rupe problema națională de problema generală a revoluției proletare, numai acela poate s'o reducă la o problemă constituțională.

În cuvântarea lui Semici găsim afirmația că dreptul la autodeterminare națională nu poate fi cucerit fără luptă revoluționară. Semici spune: „Se înțelege că asemenea drepturi nu pot fi cucerite decât prin luptă revoluționară. Ele nu pot fi cucerite pe cale parlamentară; ele nu pot fi obținute decât prin acțiuni revoluționare de masă". Ce înseamnă însă „luptă revoluționară” și „acțiuni revoluționare”? Putem oare identifica „lupta revoluționară” și „acțiunile revoluționare” cu doborârea clasei dominante, cu cucerirea puterii, cu victoria revoluției ca o condiție a rezolvării problemei naționale? Desigur că nu. Una este să vorbești despre victoria revoluției ca o con-

diție esențială a rezolvării problemei naționale, și cu totul altceva este să consideri drept condiție a rezolvării problemei naționale „acțiunile revoluționare” și „lupta revoluționară”. Trebuie să precizăm că drumul reformelor, calea constituțională, nu exclude nicidecum „acțiunile revoluționare” și „lupta revoluționară”. Criteriul hotărâtor în determinarea caracterului revoluționar sau reformist al unui partid sau altul nu-l constituie „acțiunile revoluționare” ca atare, ci scopurile și obiectivele politice în vederea cărora aceste acțiuni sunt întreprinse și folosite de partidul respectiv. După cum se știe, în 1906, după disolvarea Dumei I-a, menșevicii ruși propuneau să se organizeze „greva generală” și chiar „insurecția armată”. Acest lucru nu i-a împiedicat însă câtuși de puțin să rămână menșevici. Căci pentru ce propuneau ei pe atunci toate acestea? Desigur nu pentru a zdrobi țarismul și a organiza victoria deplină a revoluției, ci pentru „a exercita o presiune” asupra guvernului țarist în scopul de a obține o reformă, în scopul lărgirii „constituției”, în scopul convocării unei Dume „îmbunătățite”. „Acțiunile revoluționare” pentru reformarea vechilor orânduești cu păstrarea puterii în mâinile clasei dominante — este una, este calea constituțională. „Acțiunile revoluționare” pentru sfărâmarea vechilor orânduești, pentru doborârea clasei dominante — este altceva, este calea revoluționară, calea victoriei depline a revoluției. E o deosebire esențială.

Iată de ce socot că Semici, invocând „lupta revoluționară” și reducând totodată problema națională la o problemă constituțională, nu desminte, ci doar

confirmă cele spuse de mine, și anume că Semici „nu s'a lămurit pe deplin asupra a ceea ce este esențial în modul cum pun bolșevicii problema națională“, deoarece el n'a înțeles că problema națională nu trebuie privită izolat, ci în indisolubilă legătură cu problema victoriei revoluției, ca o parte a problemei generale a revoluției.

Insistând asupra acestor lucruri, nu pretind nicidecum că am spus ceva nou despre greșala lui Semici în această chestiune. Nicidecum. Despre această greșală a lui Semici a vorbit tov. Manuilschi încă la Congresul al V-lea al Internaționalei Comuniste⁴¹, declarând că:

„In broșura sa «Problema națională în lumina marxismului» și într'o serie de articole publicate în «Radnic», organul Partidului Comunist din Iugoslavia, Semici susține că partidul comunist trebuie să aibă drept lozincă practică lupta pentru revizuirea constituției, cu alte cuvinte reduce de fapt întreaga problemă a autodeterminării națiunilor la o problemă exclusiv constituțională“ (vezi stenograma Congresului al V-lea, pag. 596—597).

Despre aceeași greșală a vorbit și Zinoviev în comisia iugoslavă, declarând că:

„In perspectiva lui Semici lipsește, cum se vede, o nimica toată — revoluția“, lipsește ideea că problema națională este o problemă „revoluționară, și nu constituțională“ (vezi „Pravda“ nr. 83).

Este imposibil ca toate aceste observații ale reprezentanților P.C. (b) din Rusia în Internaționala Comunistă cu privire la greșala lui Semici să fie întâmplătoare și lipsite de temei. Nu e fum fără foc.

Așa stau lucrurile cu prima greșală a lui Semicî, cu greșala sa fundamentală.

Celelalte greșeli ale lui decurg direct din această greșală fundamentală.

În ce privește a doua chestiune, am afirmat în cuvântarea mea (vezi „Bolșevic“ nr. 7) că Semicî „nu vrea să privească problema națională ca fiind în esență o problemă țărănească“ *.

Este justă această afirmație?

Citiți următorul pasaj din cuvântarea lui Semicî în comisia iugoslavă și judecați singuri:

„În ce constă“ — întreabă Semicî — „sensul social al mișcării naționale din Iugoslavia?“ Și tot acolo răspunde: „Acest conținut social constă în concurența dintre capitalul sârb, pe de o parte, și cel croat și sloven, pe de altă parte“ (vezi cuvântarea lui Semicî în comisia iugoslavă).

Că concurența dintre burghezia slovenă și croată, pe de o parte, și burghezia sârbă, pe de altă parte, nu poate să nu joace în cazul de față un anumit rol, — aceasta este, desigur, neîndoielnic. Dar tot atât de neîndoielnic e că un om pentru care sensul social al mișcării naționale constă în concurența dintre burgheziile diferitelor naționalități nu poate privi problema națională ca o problemă în esență țărănească. În ce constă esența problemei naționale acum, când dintr-o problemă locală și internă de stat ea s'a transformat într-o problemă mondială, în problema luptei coloniilor și naționalităților dependente împotriva imperialismului? Esența problemei naționale constă acum în lupta dusă de masele populare din colonii

* Vezi volumul de față, pag. 73. — Nota Red.

și de naționalitățile dependente împotriva exploatării financiare, împotriva înrobirii politice și împotriva depersonalizării din punct de vedere cultural a acestor colonii și acestor naționalități de către burghezia imperialistă a naționalității dominante. Punând problema națională în felul acesta, ce însemnătate poate avea concurența dintre burgheziile diferitelor naționalități? Indiscutabil că nu poate avea o însemnătate hotărâtoare, iar în unele cazuri ea nu are nici măcar o mare însemnătate. Este absolut clar că aici e vorba nu atât de faptul că burghezia unei naționalități înfrânge sau ar putea să înfrângă prin concurență burghezia unei alte naționalități, cât mai ales de faptul că grupul imperialist al naționalității dominante exploatează și asuprește marile mase, și în primul rând masele țărănești din colonii și ale naționalităților dependente, și, asuprindu-le și exploatându-le, el le antrenează implicit în lupta împotriva imperialismului, le face să devină aliați ai revoluției proletare. Nu poți privi problema națională ca o problemă în esență țărănească, dacă reduci sensul social al mișcării naționale la concurența dintre burgheziile diferitelor naționalități. Și invers: nu poți considera că sensul social al mișcării naționale constă în concurența dintre burgheziile diferitelor naționalități, dacă privești problema națională ca o problemă în esență țărănească. Este imposibil să pui semnul egalității între aceste două formule.

Semici se referă la un pasaj din broșura lui Stalin „Marxismul și problema națională“, scrisă la sfârșitul anului 1912. Acolo se spune că „lupta na-

țională în condițiile capitalismului ascendent este o luptă a claselor burgheze între ele“. Probabil că prin aceasta el vrea să dea a înțelege că formula prin care definește sensul social al mișcării naționale în condițiile istorice de astăzi este justă. Dar broșura lui Stalin este scrisă înainte de războiul imperialist, când problema națională nu era considerată încă de marxiști drept o problemă de importanță universală, când revendicarea principală a marxiștilor cu privire la dreptul la autodeterminare nu era privită ca o parte a revoluției proletare, ci ca o parte a revoluției burghezo-democratice. Ar fi ridicol să nu vedem că de atunci situația internațională s'a schimbat radical, că războiul, pe de o parte, și Revoluția din Octombrie din Rusia, pe de altă parte, au transformat problema națională dintr'o parte a revoluției burghezo-democratice într'o parte a revoluției proletaro-socialiste. Incă în Octombrie 1916, în articolul său „Bilanțul discuției asupra autodeterminării“⁴², Lenin spunea că punctul principal al problemei naționale, dreptul la autodeterminare, a încetat să mai fie o parte a mișcării democratice generale, că a devenit o parte integrantă a revoluției proletare generale, a revoluției socialiste. Nu mai vorbesc despre lucrările ulterioare asupra problemei naționale atât ale lui Lenin cât și ale altor reprezentanți ai comunismului rus. Ce sens poate avea după toate acestea invocarea de către Semici a cunoscutului pasaj din broșura lui Stalin, scrisă în perioada revoluției burghezo-democratice din Rusia, ce sens poate avea acum, când, datorită noii situații istorice, am pășit într'o epocă nouă, epoca revoluției proletare? Aceasta nu poate

avea alt sens decât că Semici citează înafara spațiului și timpului, înafara dependenței de situația istorică vie, încălcând astfel cerințele elementare ale dialecticii și neținând seama că ceea ce este just într-o situație istorică poate să fie greșit în altă situație istorică. Am mai arătat în cuvântarea ținută în comisia iugoslavă că trebuie deosebite două stadii în modul în care bolșevicii ruși pun problema națională: stadiul dinainte de Revoluția din Octombrie, când era vorba de revoluția burghezo-democratică, iar problema națională era privită ca o parte a mișcării democratice generale, și stadiul Revoluției din Octombrie, când era vorba de revoluția proletară, iar problema națională devenise o parte integrantă a revoluției proletare. Cred că este inutil să demonstrăm că această deosebire este de o importanță hotărâtoare. Mi-e teamă că Semici tot nu s'a lămurit încă asupra sensului și importanței acestei deosebiri dintre cele două stadii în modul de a pune problema națională.

Iată de ce cred că încercarea lui Semici de a privi mișcarea națională nu ca o problemă în esență țărănească, ci ca o chestiune de concurență între burgheziile diferitelor naționalități, „ascunde subaprecierea forței lăuntrice a mișcării naționale și neînțelegerea caracterului profund popular, profund revoluționar al mișcării naționale“ (vezi „Bolșevic“ nr. 7)*.

Așa stau lucrurile cu a doua greșală a lui Semici.

Este caracteristic faptul că Zinoviev, în cuvântarea ținută în comisia iugoslavă, spune același lucru despre această greșală a lui Semici, declarând:

---

* Vezi volumul de față, pag. 74. — Nota Red.

„Este greșită afirmația lui Semici că în Iugoslavia mișcarea țărănească ar fi condusă de burghezie, și că deaceea nu ar fi revoluționară“ (vezi „Pravda“ nr. 83).

E întâmplătoare această coincidență? Desigur că nu!

Incă odată: nu e fum fără foc.

În sfârșit, în ce privește a treia chestiune, am afirmat că Semici „încearcă să trateze problema națională din Iugoslavia înafara legăturii ei cu situația internațională și cu perspectivele probabile din Europa“ *.

Este justă această afirmație?

Da, este justă. Căci în cuvântarea sa Semici n'a făcut nici măcar o aluzie vagă la faptul că, în actualele condiții, situația internațională, mai ales în ce privește Iugoslavia, este un factor de foarte mare importanță în rezolvarea problemei naționale. Faptul că însuși statul iugoslav s'a constituit în urma încăierării dintre cele două coaliții imperialiste principale că Iugoslavia nu poate ieși din acel mare joc de forțe care are loc acum în statele imperialiste înconjurătoare, — toate acestea au rămas înafara câmpului vizual al lui Semici. Afirmația lui Semici că el socoate că sunt pe deplin posibile anumite schimbări în situația internațională, în virtutea cărora chestiunea autodeterminării ar putea deveni o chestiune actuală practică, — această afirmație trebuie considerată ca neîndestulătoare acum, în actuala situație internațională. Ceeace importă acum nu este de a admite că chestiunea dreptului națiunilor la autodeterminare

---

* Vezi volumul de față, pag. 74. — Nota Red.

ar putea deveni actuală în eventualitatea unor anumite schimbări ce ar putea surveni în situația internațională într'un viitor probabil și îndepărtat; ca perspectivă, acest lucru l-ar putea admite acum, la rigoare, chiar și democrații burghezi. Ceeace importă acum este de a nu face din granițele actuale ale statului iugoslav, care s'au format în urma războaielor și a violențelor, punctul de plecare și baza legală a rezolvării problemei naționale. Una din două: ori chestiunea autodeterminării naționale, adică a modificării radicale a granițelor Iugoslaviei, este un **adaos** la programul național, un adaos care se conturează palid într'un viitor îndepărtat, sau ea constituie **baza** programului național. Este clar că în niciun caz punctul despre dreptul la autodeterminare nu poate fi în acelaș timp și adaos, și bază a programului național al Partidului Comunist din Iugoslavia. Mi-e teamă că Semici tot mai continuă să privească dreptul la autodeterminare ca un adaos în perspectivă la programul național.

Iată de ce socot că Semici rupe problema națională de problema situației generale internaționale, din care cauză la el chestiunea autodeterminării, adică a modificării granițelor Iugoslaviei, nu este de fapt o chestiune actuală, ci una academică.

Așa stau lucrurile cu a treia greșală a lui Semici.

Este caracteristic faptul că tov. Manuilschi, în raportul prezentat la Congresul al V-lea al Internaționalei Comuniste, spune acelaș lucru despre această greșală a lui Semici :

„Ideea că proletariatul trebuie să la statul burghez menținând granițele care s'au format în urma unui șir de războaie

și de violențe* constituie premiza principală a modului în care Semici pune problema națională" (vezi stenograma Congresului al V-lea al Internaționalei Comuniste, pag. 597).

Poate fi socotită întâmplătoare această coincidență? Desigur că nu!

Incă odată: nu e fum fără foc!

*Revista „Bolșevic” nr. 11—12
din 30 Iunie 1925.*

Semnat: I. Stalin.

---

* Subliniat de mine. — I. St.

DESPRE MIȘCAREA REVOLUȚIONARĂ DIN ORIENT

*Interview acordat domnului Fuse, corespondent
al ziarului japonez „Niŋi-Niŋi“*

ÎNTREBĂRILE D-LUI FUSE ȘI RĂSPUNSURILE LUI I. V. STALIN

Prima întrebare. Poporul japonez, fiind cel mai înaintat dintre popoarele Orientului, este mai interesat decât oricare altul în succesele mișcării de eliberare a popoarelor din Orient. El ar deveni bucuros aliatul U.R.S.S. în această măreață operă — opera de eliberare a popoarelor înrobite din Orient de sub jugul imperialismului puterilor apusene. Dar se întâmplă ca Japonia, care totodată este un stat capitalist, să meargă uneori împotriva acestei mișcări, situându-se în rândurile aceluiaș front cu puterile apusene. (De pildă: alianța anglo-japoneză în virtutea căreia Japonia trebuia să acorde ajutor Angliei în lupta împotriva răsculașilor din India, precum și acțiunea comună a Japoniei, Angliei, Americii și Franței împotriva muncitorilor chinezi în cursul recentelor evenimente din Shanghai.)

Ce ieșire ar putea exista, după părerea Dumneavoastră, din această situație grea, creată de contradicția dintre năzuința națională a poporului japonez, pe de o parte, și orânduirea de stat și cea socială a statului japonez, pe de altă parte?

Răspuns. Este adevărat că poporul japonez este cel mai înaintat dintre popoarele Orientului și că este interesat în succesele mișcării de eliberare a popoarelor asuprite. O alianță între poporul japonez și popoarele Uniunii Sovietice ar însemna un pas hotărâtor în opera de eliberare a popoarelor din Orient. O asemenea alianță ar însemna începutul sfârșitului marilor imperii coloniale, începutul sfârșitului imperialismului mondial. Această alianță ar fi de neînvinș.

Dar este tot atât de adevărat că orânduirea de stat și socială a Japoniei împinge poporul japonez pe calea imperialismului, făcând din el nu un instrument de eliberare, ci unul de subjugare a popoarelor din Orient.

D-v întrebați: care este ieșirea din această contradicție dintre interesele poporului japonez, pe de o parte, și orânduirea de stat și socială a Japoniei, pe de altă parte?

Ieșirea nu poate fi decât aceasta: să fie schimbată orânduirea de stat și socială a Japoniei potrivit intereselor fundamentale ale poporului japonez.

Rusia era într-o vreme sperietoarea popoarelor din Orient, jandarmul oricărei mișcări de eliberare. Cum se explică că din jandarm al mișcării de eliberare ea a devenit prietenul și stegarul acestei mișcări? Numai prin faptul că orânduirea de stat și socială a Rusiei a fost schimbată.

A doua întrebare. Popoarele orientale care locuiesc pe teritoriul U.R.S.S. au rămas în urmă cu multe secole din cauza regimului despotice al guvernării țariste, și abia după revoluție au căpătat dreptul la o

desvoltare independentă a industriei, agriculturii, culturii etc.

După părerea Dumneavoastră, câți ani, aproximativ, le va trebui acestor popoare orientale din U.R.S.S. pentru a ajunge la acelaș nivel cultural cu celelalte popoare ale U.R.S.S.?

Răspuns. D-v întrebați: câți ani, aproximativ, le va trebui popoarelor orientale ale Uniunii Sovietice pentru a ajunge la acelaș nivel cultural cu celelalte popoare ale Uniunii Sovietice?

Greu de spus. Ritmul dezvoltării culturale a acestor popoare depinde de o mulțime de condiții interne și externe. În general, trebuie să spun că pronosticurile cu privire la ritmul de dezvoltare n'au excelat niciodată prin precizie, mai ales atunci când e vorba de ani. O înlesnire fundamentală pentru dezvoltarea culturală a acestor țări este faptul că principalele frâne ale dezvoltării, cum sunt țarismul, imperialismul rus și regimul de exploatare a regiunilor periferice de către centru, au și fost înlăturate din cale. Acest fapt dă un extraordinar imbold dezvoltării culturale a popoarelor orientale ale Uniunii Sovietice. Dar întrucât va fi pe deplin folosită această înlesnire fundamentală, aceasta depinde acum de popoarele orientale înseși și, în primul rând, de stadiul de dezvoltare culturală în care le-a găsit revoluția sovietică.

Un lucru putem spune, în orice caz, fără ezitare: în actualele condiții de dezvoltare, popoarele orientale ale Uniunii Sovietice au incomparabil mai multe șanse în ceea ce privește dezvoltarea rapidă și complexă a culturii naționale decât ar fi putut avea sub

regimul celui mai „liber“ și celui mai „civilizat“ capitalism.

A treia întrebare. Dumneavoastră spuneți că alianța dintre mișcarea de eliberare națională a popoarelor subjugate din Orient și mișcarea proletară din țările înaintate ale Occidentului va asigura victoria revoluției mondiale. Dar noi, poporul japonez, avem lozinca: „Asia pentru asiatici“. Nu găsiți oare puncte comune între năzuința noastră și tactica Dumneavoastră revoluționară față de țările coloniale din Orient?

Răspuns. D-v. întrebați: nu există oare puncte comune între lozinca „Asia pentru asiatici“ și tactica revoluționară a bolșevicilor față de țările coloniale din Orient?

În măsura în care lozinca „Asia pentru asiatici“ înseamnă o chemare la războiul revoluționar împotriva imperialismului apusean, în această măsură — și numai în această măsură — există aici fără îndoială puncte comune.

Dar lozinca „Asia pentru asiatici“ nu conține numai acest aspect. În conținutul ei mai intră încă două elemente, cu desăvârșire incompatibile cu tactica bolșevicilor. În primul rând, ea ocolește problema imperialismului oriental, ca și cum ar considera că imperialismul oriental e mai bun decât cel apusean, că împotriva imperialismului oriental poți chiar să nu lupți. În al doilea rând, această lozincă insuflă muncitorilor din Asia un sentiment de neîncredere față de muncitorii din Europa, îi înstrăinează pe cei dintr-unii de aceștia din urmă, rupe legătura internațională dintre ei și subminează astfel înseși bazele mișcării de eliberare.

Tactica revoluționară a bolșevicilor nu este îndreptată numai împotriva imperialismului apusean, ci împotriva imperialismului în genere, inclusiv cel oriental. Ea nu urmărește să slăbească legăturile internaționale dintre muncitorii din Asia și muncitorii din țările Europei și Americii, ci să lărgască și să întărească aceste legături.

Deaceea, pe lângă unele puncte comune, aici mai există, după cum vedeți, nepotriviri între lozinca „Asia pentru asiatici” și tactica bolșevică în Orient.

A patra întrebare. Răspunzând la întrebarea mea: „Unde poate avea comunismul mai multe șanse de reușită — în Occident sau în Orient”, Vladimir Ilici, în convorbirea avută cu mine în 1920, a spus: „Adevăratul comunism poate avea succes deocamdată numai în Occident, deși este știut că Occidentul trăiește pe seama Orientului; puterile capitaliste din Europa se îmbogățesc mai ales pe seama coloniilor orientale, dar totodată ele își înarmează coloniile și le învață să lupte, și prin aceasta Occidentul își sapă singur groapa în Orient”. Nu considerați oare evenimentele care se produc din ce în ce mai des în China, India, Persia, Egipt și în celelalte țări orientale ca un semn care prevestește apropierea clipei în care puterile occidentale vor trebui să cadă în groapa pe care și-au săpat-o în Orient?

Răspuns. D-v întrebați: dacă consider intensificarea mișcării revoluționare din China, India, Persia, Egipt și din celelalte țări orientale ca un semn care prevestește apropierea clipei în care puterile occidentale vor cădea în groapa pe care singure și-au săpat-o în Orient?

Da, așa consider. Țările coloniale formează principalul hinterland al imperialismului. Revoluționarea acestui hinterland nu poate să nu submineze imperialismul nu numai în sensul că va rămâne fără hinterland, dar și în sensul că revoluționarea Orientului trebuie să dea un imbold hotărâtor ascuțirii crizei revoluționare din Occident. Atacat din două părți — atât din spate cât și frontal — imperialismul va trebui să înțeleagă că e condamnat la pieire.

*„Pravda” nr. 153
din 4 Iulie 1925.*

SCRISOARE CĂTRE tov. ERMACOVSKI

Tov. Ermacovschi !

Te rog foarte mult să mă scuzi pentru răspunsul meu tardiv. Am fost două luni în concediu, m'am întors ieri la Moscova și abia azi am putut lua cunoștință de biletul d-tale. De altfel, mai bine mai târziu decât niciodată.

Răspunsul negativ dat de Engels la întrebarea: „Poate oare avea loc această revoluție într'o singură țară oarecare?“, — reflectă pe-de-a'ntregul epoca capitalismului premonopolist, epoca preimperialistă, în care încă nu existau condițiile unei dezvoltări inegale, în salturi, a țărilor capitaliste, în care, prin urmare, nu existau elemente pentru victoria revoluției proletare într'o singură țară (posibilitatea victoriei acestei revoluții într'o singură țară rezultă, după cum se știe, din legea de dezvoltare inegală a țărilor capitaliste în epoca imperialismului). Legea de dezvoltare inegală a țărilor capitaliste și, legată de aceasta, teza posibilității victoriei revoluției proletare într'o singură țară au fost formulate și au putut fi formulate de Lenin abia în perioada imperialismului. Aceasta explică, printre altele, de ce leninismul este

marxismul epocii imperialismului, de ce leninismul reprezintă dezvoltarea marxismului, care s'a format în epoca preimperialistă. Cu tot geniul său, Engels nu putea să observe ceea ce încă nu exista în perioada capitalismului premonopolist, în al cincilea deceniu al secolului trecut, când a scris „Principiile comunismului”⁴³, și ceea ce s'a născut abia ulterior, în perioada capitalismului monopolist. Pe de altă parte, Lenin, ca marxist genial, nu putea să nu observe ceea ce se născuse după moartea lui Engels, în perioada imperialismului. Deosebirea dintre Lenin și Engels este deosebirea dintre cele două perioade istorice care despart pe unul de celălalt.

Nici vorbă nu poate fi de „identitate între teoria lui Troțchi și învățătura lui Engels”. În perioada capitalismului premonopolist, în al cincilea deceniu al secolului trecut, când nici vorbă nu putea fi de o lege a dezvoltării inegale a țărilor capitaliste, Engels avea toate motivele să dea un răspuns negativ la întrebarea a 19-a (vezi „Principiile comunismului”). Troțchi, dimpotrivă, nu are niciun motiv să repete în secolul al XX-lea vechiul răspuns al lui Engels, luat dintr'o epocă depășită, și să-l aplice în mod mecanic epocii noi, imperialiste, în care legea dezvoltării inegale a devenit un fapt cunoscut tuturor. Engels își bazează răspunsul pe **analiza** capitalismului premonopolist contemporan lui. Troțchi însă nu analizează, ci **face abstracție** de epoca contemporană, uită că nu trăiește în al cincilea deceniu al secolului trecut, ci în secolul al douăzecilea, în epoca imperialismului, și așează cu ingeniozitate nasul lui Ivan Ivanovici din al cincilea deceniu al seco-

lului trecut deasupra bărbiei lui Ivan Nichiforovici dela începutul secolului al XX-lea, închipuindu-și, se vede, că în felul acesta poate să păcălească istoria. Nu cred că aceste două metode diametral opuse ar putea permite să se vorbească de o „identitate între teoria lui Troțchi și învățătura lui Engels“.

Cu salutări comuniste, *I. Stalin*

15.IX.25.

Se publică pentru întâia oară.

CONVORBIRE CU PARTICIPANȚII LA CONSFĂȚUIREA SECȚIILOR DE AGITAȚIE ȘI PROPAGANDĂ

14 Octombrie 1925

Intrebare. S'au produs oare ceva schimbări în stabilizarea capitalismului în perioada de după congresul Internaționalei Comuniste?

Răspuns. La noi, în cercurile partidului, se vorbește de obicei de două stabilizări: de stabilizarea capitalismului și de stabilizarea orânduirii sovietice. Stabilizarea capitalismului înseamnă o oarecare atenuare vremelnică a crizei capitalismului, paralel cu agravarea contradicțiilor de neîmpăcat din sânul lui, a căror desvoltare va trebui să ducă la o nouă criză a capitalismului. Orice schimbări s'ar produce în acest domeniu, o nouă criză este inevitabilă. În ce privește stabilizarea orânduirii sovietice, ea se desfășoară într'un ritm mereu crescând, consolidând forțele socialismului în țara noastră și subminând baza elementelor capitaliste. Fără îndoială că victoria deplină a elementelor socialiste din țara noastră asupra elementelor capitaliste este o chestiune de câțiva ani.

Intrebare. Nu va duce oare mișcarea crescândă de stânga din sindicatele din Occident la ruperea unei părți oarecare a proletariatului de partidele comuniste?

Răspuns. Nu, nu trebuie să ducă la aceasta. Dimpotrivă, radicalizarea sindicatelor trebuie să întărească influența partidelor comuniste în mișcarea muncitorească. Forța social-reformiștilor din mișcarea muncitorească nu stă numai în faptul — ba chiar nu atât în faptul — că au la dispoziția lor partidele social-democrate, ci, mai ales, în aceea că se sprijină pe sindicatele muncitorești. E destul să-i lipsești de acest sprijin și vor rămâne suspendați în aer. Radicalizarea sindicatelor înseamnă că o mare parte din muncitorii organizați în sindicate încep să se îndepărteze de vechii conducători, reformiști, și caută conducători noi, de stânga. Greșala partidelor comuniste este că ele nu înțeleg acest proces binefăcător și că, în loc să întindă mâna muncitorilor social-democrați care se radicalizează și să-i ajute să iasă din mocirlă, încep să-i taxeze de trădători și-i îndepărtează de ele.

Trebuie să se țină seama de faptul că, în ceea ce privește sindicatele, lucrurile stau în Occident altfel decât la noi. La noi sindicatele au luat ființă după apariția partidului, după ce partidul reușise să se consolideze și să dobândească o mare autoritate în rândurile muncitorilor. La noi sindicatele au fost introduse și organizate cu forțele partidului, sub conducerea partidului, cu ajutorul partidului. Aceasta și explică, între altele, de ce la noi autoritatea partidului în rândurile muncitorilor e cu mult mai mare decât autoritatea sindicatelor. Cu totul alt tablou observăm în Occident. Acolo sindicatele au apărut cu mult mai înainte decât partidul politic al clasei muncitoare. Partidul încă nu exista acolo când sindica-

tele îi conduceau pe muncitori la greve, îi organizau și-i ajutau să-și apere interesele în lupta împotriva capitaliștilor. Mai mult, acolo partidele au provenit din sindicate. Aceasta și explică, între altele, de ce în Occident sindicatele se bucură de mult mai multă autoritate în masse decât partidul. Or fi bune sau rele sindicatele de acolo, or fi buni sau răi leaderii lor, un lucru e totuși limpede, și anume că muncitorii consideră sindicatele drept bastioanele lor împotriva capitaliștilor. În demascarea conducătorilor reformiști ai sindicatelor trebuie să fie luate în considerație toate aceste particularități. Înjurăturile și epitețele tari la adresa conducătorilor reformiști nu sunt aici de niciun folos; dimpotrivă, înjurăturile și epitețele tari nu pot decât să dea muncitorilor impresia că aici nu e vorba de îndepărtarea conducătorilor netrebniți, ci de distrugerea sindicatelor.

Intrebare. Care este situația Partidului Comunist German în urma îndepărtării „ultrastângiștilor“?

Răspuns. Nu încapă îndoială că îndepărtarea „ultrastângiștilor“ a îmbunătățit situația Partidului Comunist German. „Ultrastângiștii“ sunt oameni străini de clasa muncitoare. Ce pot avea comun Ruth Fischer și Maslov ⁴⁴ cu clasa muncitoare din Germania? Indepărtarea „ultrastângiștilor“ a avut drept urmare faptul că s’au ridicat noi conducători ai partidului comunist din rândurile muncitorilor. Acesta e un mare plus pentru mișcarea muncitorească din Germania.

Intrebare. E de așteptat o nouă orientare a U.R.S.S. în legătură cu pactul cu Germania?

Răspuns. Nu. Orientarea noastră a fost și rămâne aceeași: ne orientăm spre U.R.S.S. și spre pro-

pășirea ei atât înăuntrul cât și înafara țării noastre. Nu avem nevoie de nicio altă orientare. Orice pacte s'ar încheia, ele nu ar putea schimba nimic în această privință.

Intrebare. În ce constă principala metodă a muncii noastre de partid în masele largi?

Răspuns. În lichidarea rămășițelor comunismului de război în munca de partid și trecerea la metoda convingerii. Față de elementele exploatare din țara noastră, avem o veche și încercată metodă: metoda constrângerii. În ceea ce privește oamenii muncii din țara noastră, muncitori, țărani etc., aici trebuie să aplicăm metoda convingerii. Ceea ce importă nu este faptul că indicațiile și directivele partidului sunt juste. Asta, firește, e bine, dar nu ajunge. Ceea ce importă acum este să convingem masele largi ale oamenilor muncii de justetea acestor directive și indicații. Ceea ce importă este ca masele înseși să se convingă prin propria lor experiență de justetea directivelor și indicațiilor partidului. Aceasta cere partidului o muncă intensă, complexă, elastică și dusă cu răbdare. Dar este singura metodă justă de muncă în condițiile actuale de creștere a combativității maselor muncitoare.

Intrebare. Asupra căror probleme trebuie să-și îndrepte secțiile de propagandă și agitație atenția în legătură cu apropiatul congres al partidului?

Răspuns. În primul rând, asupra problemei industrializării țării noastre, iar în al doilea rând asupra problemei țărănești. În cadrul primei probleme trebuie să accentuăm asupra faptului că industrializarea este principalul mijloc de a păstra independența

economică a țării noastre, că fără industrializare țara noastră riscă să devină o anexă a sistemului capitalist mondial. În cadrul celei de a doua probleme trebuie să ne desfășurăm activitatea în jurul întăririi alianței dintre clasa muncitoare și țărănime, dintre industrie și gospodăria țărănească, deoarece fără această alianță nu putem construi socialismul în țara noastră.

Intrebare. Ce probleme se ridică în legătură cu creșterea partidului și cu necesitatea reglementării ei?

Răspuns. În ultimul timp, creșterea numerică a partidului se face într'un ritm rapid. Aceasta, firește, e bine, deoarece creșterea rapidă a partidului înseamnă creșterea încrederii clasei muncitoare în partidul nostru. Există însă aici și minusuri serioase. Aceste minusuri constau în faptul că creșterea rapidă a partidului are drept urmare o oarecare scădere a nivelului conștiinței în rândurile partidului, o oarecare înrăutățire calitativă a partidului. Iar calitatea trebuie să aibă pentru noi o importanță nu mai mică, dacă nu și mai mare, decât cantitatea. Pentru a lichida aceste minusuri trebuie să punem capăt tendinței unora dintre tovarășii noștri de a alerga după creșterea cantitativă a partidului, trebuie să oprim afluența în massă în partid și să adoptăm regula ca de aci înainte noii membri să fie primiți în partid după o serioasă triere. Asta în primul rând. Iar în al doilea rând trebuie să organizăm un intens studiu politic în rândurile noilor membri de partid, pentru a le ridica conștiința politică la nivelul cuvenit.

Intrebare. Cum poate fi mai bine asigurată în momentul de față legătura cu masa țăranilor fără

partid : prin atragerea țăranilor în partid sau prin crearea unui activ fără partid în jurul partidului?

Răspuns. Ne trebuie și una și alta. E foarte greu să creezi un larg activ de țărani fără partid în jurul partidului nostru, dacă nu ai un anumit minim de țărani organizați în partid la sate. E încă și mai greu să creezi organizații de partid serioase la sate, dacă nu ai un larg activ de țărani fără partid, deoarece organizațiile de partid se creează de obicei din acest activ. Cu toate acestea, crearea unui larg activ de țărani fără partid este o sarcină mai importantă.

Prin ce este puternic partidul din punctul de vedere al legăturilor sale cu masele? Prin faptul că are în jurul său un larg activ de simpatizanți fără partid. Partidul n'ar fi putut conduce masele de milioane ale clasei muncitoare la luptă, dacă n'ar fi avut în jurul său acest larg activ de simpatizanți. Fără ajutorul acestui activ, partidul nu poate conduce masele de milioane ale poporului. Aceasta este una din legile fundamentale ale conducerii.

Vă amintiți de promoția leninistă, vă amintiți că în decurs de câteva zile au intrat în partid 200.000 de noi membri, cei mai buni fii ai clasei muncitoare? De unde au venit acești 200.000 de oameni? Ei au venit din rândurile acestui larg activ de muncitori fără partid, simpatizanți ai partidului nostru.

Activul fără partid constituie, prin urmare, mediul din a cărui sevă trăiește și se dezvoltă partidul. Acest lucru este valabil nu numai în ceea ce privește clasa muncitoare. Acest lucru este valabil și în ceea ce privește țăranimea muncitoare.

Intrebare. La ce ne putem aștepta în mod efectiv în ceea ce privește lărgirea industriei de pe urma concesiunilor?

Răspuns. Lenin a spus că la noi concesiunile nu au dat rezultate. Acum avem posibilitatea să confirmăm cu date noi în mână cuvintele lui Lenin. Acum putem afirma cu toată certitudinea că în țara noastră concesiunile nu au perspectivă. Este un fapt cert că greutatea specifică a industriei concesionate în sistemul general al producției noastre industriale reprezintă o câtime neînsemnată și că această câtime are tendința de a se reduce la zero.

Se publică pentru întâia oară.

DESPRE SARCINILE COMSOMOLULUI

*Răspunsuri la întrebările puse de redacția
ziarului „Comsomolscaia Pravda“*

I

Ce obligații impune în linii generale Comsomolul actuala situație internațională și internă a Uniunii Sovietice ?

Întrebarea e pusă prea general, deaceia nici răspunsul nu poate fi decât general. În linii generale, actuala situație internațională și internă a Uniunii Sovietice impune Comsomolului obligația de a sprijini cu vorba și cu fapta mișcarea revoluționară a claselor asuprite din toate țările și lupta proletariatului din Uniunea Sovietică pentru construirea socialismului, pentru libertatea și independența statului proletar. De aci rezultă însă că Comsomolul nu-și va putea îndeplini această sarcină generală decât dacă se va călăuzi în întreaga sa activitate după indicațiile date de Internaționala Comunistă și de Partidul Comunist din Rusia.

II

Ce sarcini revin Comsomolului în legătură cu pericolul lichidatorismului (pierderea perspectivei construcției socialiste), naționalismului

(pierderea perspectivei internațional-revoluționare) și **diminuării** importanței conducerii exercitate de partid, adică în legătură cu pericolele relevate în broșura „**Intrebări și răspunsuri**“?

În câteva cuvinte, sarcinile Comsomolului în acest domeniu constau în a educa tineretul nostru muncitoresc-țărănesc în spiritul leninismului. Dar ce înseamnă a educa tineretul în spiritul leninismului? Aceasta înseamnă, în primul rând, să înrădăcinezi în el conștiința faptului că victoria construcției socialiste în țara noastră e pe deplin posibilă și necesară. Aceasta înseamnă, în al doilea rând, să întărești în el convingerea că statul nostru muncitoresc este vlăstarul proletariatului internațional, că el constituie baza desfășurării revoluției în toate țările, că victoria definitivă a revoluției noastre este cauza proletariatului internațional. Aceasta înseamnă, în al treilea rând, să educi tineretul în spiritul încrederii în conducerea Partidului Comunist din Rusia. Trebuie să creăm în Comsomol astfel de cadre și un astfel de activ, încât să poată face educația tineretului tocmai în aceste direcții.

Comsomoliștii muncesc în toate domeniile construcției: în industrie, în agricultură, în cooperatie, în Soviete, în organizațiile cultural-educative etc. Trebuie ca, în toate domeniile construcției, fiecare activist comsomolist să-și lege munca sa de zi cu zi de perspectiva construirii societății socialiste. Trebuie ca el să știe să-și ducă munca de zi cu zi în spiritul și în direcția înfăptuirii acestei perspective.

Comsomoliștii activează în mijlocul muncitorilor și țăranilor aparținând naționalităților celor mai feliurite. Insuși Comsomolul este un fel de Internațio-

nală sui generis. În această privință contează nu numai compoziția națională a Comsomolului, ci și faptul că Comsomolul ține direct de P.C. (b) din Rusia, care este unul din cele mai importante detașamente ale Internaționalei proletare mondiale. Internaționalismul este principala idee care stă la baza activității Comsomolului. În ea stă forța lui. În ea stă puterea lui. Trebuie ca spiritul internaționalismului să fie întotdeauna prezent în rândurile Comsomolului. Trebuie ca în conștiința comsomoliștilor succesele și insuccesele în lupta proletariatului din țara noastră să se lege de succesele și insuccesele mișcării revoluționare internaționale. Trebuie ca comsomoliștii să învețe să privească revoluția noastră nu ca un scop în sine, ci ca un mijloc și un sprijin pentru victoria revoluției proletare în toate țările.

Formal, Comsomolul este o organizație fără partid. Dar în același timp el este o organizație comunistă. Aceasta înseamnă că, fiind formal o organizație fără partid, de muncitori și țărani, Comsomolul trebuie totodată să activeze sub conducerea partidului nostru. A asigura încrederea tineretului în partidul nostru, a asigura conducerea Comsomolului de către partidul nostru — aceasta este sarcina. Comsomolistul trebuie să țină minte că asigurarea conducerii exercitate de partid este lucrul cel mai de căpetenie și mai important din întreaga activitate a Comsomolului. Comsomolistul trebuie să țină minte că fără această conducere Comsomolul nu-și poate duce la îndeplinire principala sa sarcină: educarea tineretului muncitoresc-țăranesc în spiritul dictaturii proletariatului și al comunismului.

III

Cum trebuie pusă în prezent problema creșterii Comsomolului : trebuie oare în linii generale să continuăm a merge și în viitor pe drumul atragerii în Comsomol a tuturor tinerilor muncitori, salariați agricoli, țărani săraci și a celei mai bune părți a tineretului țărănesc mijlocăș, ori trebuie să ne îndreptăm mai ales atenția asupra statornicirii și educării maselor de tineret care au fost deja cuprinse în Uniune?

Nu se poate spune: ori, ori. Trebuie să se facă și una și alta. În limita posibilității, trebuie să se atragă în Comsomol întreg tineretul muncitoresc, precum și cele mai bune elemente din rândurile sărăcimii satelor și ale mijlocașilor. Dar, în același timp, trebuie să ne concentrăm atenția asupra educării noilor membri ai Comsomolului de către activul Comsomolului. Întărirea nucleului proletar este sarcina imediată și cea mai importantă a Comsomolului. Îndeplinirea acestei sarcini constituie garanția că Comsomolul va merge pe calea cea bună. Dar Comsomolul nu este numai organizația tineretului muncitoresc. Comsomolul este organizația tineretului muncitoresc-țărănesc. Deaceea, paralel cu întărirea nucleului proletar, trebuie să se ducă muncă pentru atragerea celor mai bune elemente din rândurile tineretului țărănesc, pentru asigurarea unei alianțe trainice între nucleul proletar și partea țărănească a Comsomolului. Fără aceasta nu este posibilă conducerea tineretului țărănesc din Comsomol de către nucleul proletar.

IV

Unele comitete guberniale ale U.T.C.L.R., invo-când exemplul adunărilor de delegate, au început să organizeze adunări de delegați ai tineretului țărănesc fără partid, adunări cu o compoziție constantă. Rolul acestor adunări este de a uni sub conducerea Comsomolului activul de tineret țărănesc, în special mijlocaș. Este oare justă această poziție și nu ascunde ea pericolul degenerării acestor adunări de delegați într'un fel de uniuni de tineret țărănesc fără partid, care ar putea să se contrapună uniunii noastre de tineret?

Această poziție, după mine, este greșită. Dece? Iată dece.

În primul rând, ea ascunde o anumită teamă de mijlocaș, tendință de a îndepărta de sine tineretul mijlocaș, încercarea de a se debarasa de el. Este oare justă această tendință? Firește că nu. Nu trebuie să îndepărtăm de noi tineretul mijlocaș, ci să ni-l apropiem, să-l apropiem de Comsomol. Numai în modul acesta putem cultiva în tineretul mijlocaș încrederea în muncitori, încrederea în nucleul proletar al Comsomolului, încrederea în partidul nostru.

În al doilea rând, fără îndoială că, în actualele condiții de înviorare a tuturor categoriilor de țărani, adunările speciale de delegați ai tineretului mijlocaș pe lângă Comsomol se vor transforma în mod inevitabil într'o uniune specială a tineretului mijlocaș. Iar această uniune specială va fi nevoită, prin forța lucrurilor, să se contrapună uniunii de tineret existente

și conducătorului ei — P.C. (b) din Rusia —, va atrage înspre ea partea țărănească a Comsomolului și va crea astfel pericolul scindării Comsomolului în două uniuni: o uniune a tineretului muncitoresc și o uniune a tineretului țărănesc. Putem oare să nu luăm în considerație acest pericol? Firește că nu putem. Avem oare nevoie de această scindare, în special în actuala situație, în special în actualele condiții ale dezvoltării noastre? Firește că nu. Dimpotrivă, avem nevoie acum nu de îndepărtarea, ci de apropierea tineretului țărănesc de nucleul proletar al Comsomolului, nu de desbinare, ci de o alianță trainică între ele.

În al treilea rând, nu poți justifica crearea adunărilor de delegați ai tineretului mijlocăș invocând existența adunărilor de delegate ale muncitoarelor și țărancelor. Nu poți pune pe același plan tineretul muncitoresc-țărănesc, care are organizația sa specială, Comsomolul, cu muncitoarele și țărancele, care nu au organizația lor specială, tot așa cum nu poți confunda tineretul mijlocăș țărănesc cu muncitoarele, care constituie o parte din **clasa muncitoare**. Existența adunărilor de delegați ai tineretului mijlocăș pune în pericol Uniunea tineretului, pe când existența adunărilor de delegate ale muncitoarelor și țărancelor nu constituie niciun pericol pentru nimeni, întrucât în prezent muncitoarele și țărancele nu au o organizație permanentă specială, asemenea Uniunii tineretului.

Iată de ce cred că crearea unor adunări speciale de delegați ai tineretului mijlocăș pe lângă Comsomol nu este indicată.

Cred că Congresul al VI-lea al Comsomolului ⁴⁵ a procedat just, mărginindu-se la propunerea de a se crea la sate în jurul Comsomolului organizații auxiliare, ca : cercuri de studiu individual, grupe pentru agricultură etc.

V

Este oare posibil în condițiile noastre ca activul comsomolist să îmbine munca practică cu studiul temeinic al marxismului și al leninismului, și ce trebuie să facă în această direcție organizațiile de Comsomol și fiecare comsomolist în parte?

În primul rând, o mică observație în ceea ce privește marxismul și leninismul. Cu o astfel de formulare a întrebării s'ar putea crede că marxismul e una, iar leninismul e alta, că poți fi leninist fără să fii marxist. Dar o asemenea părere nu poate fi considerată justă. Leninismul nu este învățătura leninistă minus marxismul. Leninismul este marxismul epocii imperialismului și a revoluțiilor proletare. Cu alte cuvinte, leninismul include tot ceea ce a dat Marx, plus ceea ce Lenin a adus nou în tezaurul marxismului și care decurge în mod necesar din tot ceea ce a dat Marx (teoria dictaturii proletariatului, problema țărănească, problema națională, partidul, problema rădăcinilor sociale ale reformismului, problema principalelor devieri în comunism etc.). Deaceea ar fi fost mai bine să se fi formulat întrebarea în așa fel încât să fie vorba de marxism sau de leninism (ceeace în esență e unul și acelaș lucru), și nu de marxism și de leninism.

În al doilea rând, nu încapе nicio îndoială că fără **îmbinarea** muncii practice a activului comsomolist cu pregătirea sa teoretică („studiul leninismului”) nu este posibilă niciun fel de muncă comunistă cât de puțin conștientă în Comsomol. Leninismul este sinteza experienței mișcării revoluționare a muncitorilor din toate țările. Această experiență este steaua călăuzitoare care le luminează practicienilor calea în munca lor de zi cu zi și care le dă orientarea. Practicienii nu pot avea nici siguranță în munca lor, nici conștiința justetei acestei munci, dacă nu și-au însușit această experiență măcar într’o măsură minimă. Munca pe dibuite, munca în întuneric — aceasta e soarta activiștilor practicieni dacă nu studiază leninismul, dacă nu se străduiesc să-și însușească leninismul, dacă nu doresc să îmbine munca lor practică cu pregătirea teoretică necesară. Deaceea studiul leninismului, însușirea leninismului, este o condiție indispensabilă a transformării actualului activ comsomolist într’un activ cu adevărat leninist, capabil să educe tineretul comsomolist de multe milioane în spiritul dictaturii proletariatului și al comunismului.

Dar e posibilă această îmbinare a teoriei cu practica în actualele condiții când activul comsomolist e supraaglomerat cu treburi? Da, este posibilă. E un lucru greu, nici vorbă. Dar e în totul posibil, din moment ce e atât de necesar, din moment ce fără această condiție nu se poate crea un activ cu adevărat leninist în Comsomol. Noi nu putem fi niște becisnici care fug de greutăți și care caută o muncă ușoară. Deaceea și există greutăți, ca să lupti împotriva

lor și să le învingi. Cu siguranță că bolșevicii ar fi pierit în lupta lor împotriva capitalismului dacă n'ar fi învățat să învingă greutățile. Comsomolul n'ar fi Comsomol dacă s'ar teme de greutate. Activul comsomolist și-a asumat o sarcină măreață. Deaceea el trebuie să găsească în sine forța de a învinge orice greutate în drumul lui spre țintă.

Să studieze leninismul cu răbdare și perseverență — iată calea pe care trebuie s'o parcurgă activul comsomolist dacă vrea cu adevărat să educe masele de milioane ale tineretului în spiritul revoluției proletare.

*„Comsomolscaia Pravda” nr. 133
din 29 Octombrie 1925.*

Semnat: I. Stalin.

CUVÂNTARE ROSTITĂ LA ÎNMORMÂNTAREA LUI M. V. FRUNZE

3 Noembrie 1925

Tovarăși! În starea sufletească în care mă aflu, nu pot vorbi mult. Voi spune doar că în tovarășul Frunze noi am pierdut pe unul din cei mai curați, cei mai cinstiți și cei mai neînfricați revoluționari ai timpului nostru.

Partidul a pierdut în tovarășul Frunze pe unul din cei mai credincioși și mai disciplinați conducători ai săi.

Puterea Sovietică a pierdut în tovarășul Frunze pe unul din cei mai îndrăzneți și cei mai inteligenți ziditori ai țării noastre și ai statului nostru.

Armata a pierdut în tovarășul Frunze pe unul din cei mai iubiți și mai devotați conducători și creatori ai săi.

Iată de ce este atât de îndurerat partidul de pierderea tovarășului Frunze.

Tovarăși! Anul acesta a fost pentru noi un an blestemat. El a smuls din mijlocul nostru un șir întreg de tovarăși conducători. Dar aceasta nu era deajuns, a fost nevoie de încă o jertfă. Poate că așa și trebuie, ca vechii tovarăși să coboare atât de

ușor și atât de simplu în mormânt. Din păcate, nu tot atât de ușor și nici pe departe tot atât de simplu se ridică tovarășii noștri tineri în locul celor bătrâni.

Să avem deci credința și speranța că partidul și clasa muncitoare vor lua toate măsurile pentru a înlesni făurirea de noi cadre în locul celor vechi.

Comitetul Central al Partidului Comunist din Rusia m'a însărcinat să exprim durerea întregului partid pentru pierderea tovarășului Frunze.

Fie ca scurta mea cuvântare să dea expresie acestei dureri, care este nemărginită și nu are nevoie de discursuri lungi.

*„Pravda” nr. 253
din 5 Noembrie 1925.*

OCTOMBRIE, LENIN ȘI PERSPECTIVELE DESVOLTĂRII NOASTRE

Cred că perioada de pregătire a Revoluției din Octombrie, care a avut loc acum opt ani, și perioada actuală, la opt ani după Revoluția din Octombrie, cu toată enorma deosebire dintre ele, au totuși o trăsătură comună. Această trăsătură comună constă în faptul că ambele perioade oglindesc un moment de cotitură în dezvoltarea revoluției noastre. Atunci, în 1917, era vorba de a realiza trecerea dela puterea burgheziei la puterea proletariatului. Acum, în 1925, este vorba de a realiza trecerea dela economia actuală, care nu poate fi considerată socialistă în întregul ei, la economia socialistă, la economia care trebuie să servească de bază materială a societății socialiste.

Care era situația în perioada lui Octombrie, când Comitetul Central al partidului nostru, sub conducerea lui Lenin, a luat la 10 Octombrie 1917 hotărârea de a organiza insurecția armată?

În primul rând, război între cele două coaliții europene, creșterea elementelor revoluției socialiste în întreaga Europă și primejdia unei păci separate cu Germania în vederea înăbușirii revoluției din Rusia. Aceasta pe plan extern. În al doilea rând, cucerirea

majorității de către partidul nostru în Soviete, răzcoale țărănești în toată țara, avântul mișcării revoluționare pe fronturi, izolarea guvernului burghez Cherenschi și primejdia unei a doua aventuri corniloviste. Aceasta pe plan intern.

Acesta a fost, mai ales, un front de luptă politică.

Momentul de cotitură s'a soldat atunci cu insurrecția victorioasă a muncitorilor și țăranilor și cu crearea dictaturii proletariatului.

Ce vedem acum, opt ani după zdrobirea puterii burgheziei?

În primul rând, existența a două lagăre în lume: lagărul **capitalismului**, care se stabilizează vremelnic, paralel cu creșterea vădită a mișcării revoluționare din țările coloniale și dependente (China, Maroc, Siria etc.), și lagărul **socialismului**, al Uniunii Sovietice, care progresează în dezvoltarea ei economică și care unește în jurul ei atât pe muncitorii din țările înaintate, cât și popoarele asuprite din țările coloniale și dependente, — fapt care dă posibilitatea de a transforma scurtul „răgaz“ într'o întreagă perioadă de „răgaz“. Aceasta pe plan extern. În al doilea rând, intensificarea dezvoltării industriei și cooperăției din țara noastră, îmbunătățirea situației materiale a muncitorilor și țăranilor, îmbunătățirea neîndoielnică a raporturilor dintre proletariat și țărănime și creșterea prestigiului partidului în rândurile muncitorilor și țăranilor, — fapt care dă posibilitatea de a duce înainte construcția socialistă împreună cu țărănimea, sub conducerea proletariatului și a partidului lui. Aceasta pe plan intern.

Acesta este, mai ales, un front de construcție economică.

Dacă actuala perioadă de cotitură se va termina cu victoria proletariatului, aceasta depinde, înainte de toate, de succesele construcției noastre, de succesele mișcării revoluționare din Occident și Orient, de dezvoltarea contradicțiilor care macină lumea capitalistă.

Acum opt ani sarcina era de a uni proletariatul cu țărănimea săracă, de a neutraliza pătura țăranilor mijlocași, de a folosi lupta pe viață și pe moarte dintre cele două coaliții imperialiste și a răsturna guvernul burghez din Rusia pentru a organiza dictatura proletariatului, pentru a ieși din războiul imperialist, a întări legăturile cu proletarii din toate țările și a împinge înainte cauza revoluției proletare în toate țările.

Astăzi, după opt ani, sarcina este, pe de o parte, de a uni proletariatul și țărănimea săracă cu țărănimea mijlocașă pe baza unei alianțe trainice între ele, de a asigura conducerea proletariatului în lăuntrul acestei alianțe, de a intensifica dezvoltarea și reutilizarea industriei noastre, de a atrage masele de milioane ale țărănimii în cooperatie, asigurând astfel victoria nucleului socialist al economiei noastre asupra elementelor capitaliste, iar pe de altă parte de a realiza o alianță atât cu proletarii din toate țările, cât și cu popoarele coloniale din țările subjugate, în scopul de a ajuta proletariatul revoluționar în lupta sa pentru victoria asupra capitalismului.

Neutralizarea țărănimii mijlocașe nu mai este suficientă astăzi. Acum sarcina este de a realiza o alianță trainică cu țărănimea mijlocașă pentru a stabili raporturi juste între proletariat și țărănime. Căci

dacă este justă teza lui Lenin că „ajung 10—20 de ani de raporturi juste cu țărănimea spre a fi asigurată victoria pe scară mondială“ ^{46*}, tot atât de juste sunt cuvintele lui Lenin : „...să mergem acum înainte, formând o massă incomparabil mai largă și mai puternică și neapărat împreună cu țărănimea“ ^{47 *}.

Simpla dezvoltare a industriei de stat nu mai este acum suficientă. Cu atât mai puțin suficient este nivelul ei dinainte de război. Acum sarcina este de a duce înainte reutilizarea industriei noastre de stat și de a continua dezvoltarea ei pe o nouă bază tehnică. Căci industria noastră de stat este o industrie de tip socialist. Căci ea este baza principală a dictaturii proletariatului în țara noastră. Căci fără această bază nici vorbă nu poate fi de transformarea țării noastre într-o țară industrială, de transformarea Rusiei n.e.p.-ului într-o Rusie socialistă.

Simpla dezvoltare a cooperației la sate nu mai este acum suficientă. Acum sarcina este de a atrage masele de milioane ale țărănimii în cooperație și de a desvolta mișcarea cooperatistă la sate. Căci, în condițiile dictaturii proletariatului și ale existenței unei industrii de tip socialist, cooperația este veriga principală pentru a încadra țărănimea în sistemul construcției socialiste.

Acestea sunt, în linii generale, condițiile necesare pentru victoria construcției socialiste în țara noastră.

Acum opt ani partidul a obținut victoria asupra puterii burgheze pentru că în ciuda unor greutăți enorme, în ciuda șovăelilor din unele detașamente ale

---

* Subliniat de mine. — I. St.

sale a știut să dea dovadă de fermitate leninistă în realizarea sarcinilor proletariatului.

Acum, după opt ani, partidul are toate posibilitățile să asigure victoria asupra elementelor capitaliste din economia noastră națională, dacă în ciuda noianului de greutăți care stau înaintea lui, în ciuda șovăelilor posibile în unele detașamente ale sale, va ști să dea dovadă de vechea fermitate leninistă în realizarea sarcinilor sale.

Fermitatea leninistă în realizarea sarcinilor imediate ale proletariatului — aceasta este deasemenea o condiție indispensabilă a victoriei construcției socialiste.

„Pravda” nr. 255

din 7 Noembrie 1925.

Semnat: I. Stalin.

SCRISOARE CĂTRE PREZIDIUL CONFERINȚEI A XXII-A A ORGANIZAȚIEI DE PARTID DIN GUBERNIA LENINGRAD ⁴⁸

Dragi tovarăși !

Secretariatul C.C. al P.C. (b) din Rusia a fost informat că, după părerea unor membri ai conferinței voastre, rezoluția conferinței a XIV-a a organizației de partid din Moscova la darea de seamă a C.C.⁴⁹ ar fi îndreptată împotriva organizației Leningrad și că acești tovarăși ar cere ca delegația din Leningrad să ducă o luptă deschisă la congresul partidului. Dacă aceste informații corespund realității, socot de datoria mea să vă declar următoarele.

Conferința dela Moscova a adoptat o rezoluție principială în problemele principiale. Din stenografele discursurilor rostite atât la conferința dela Moscova, cât și la conferințele raionale, precum și din rezoluția mai sus amintită, te convingi ușor că la Moscova nu s'a gândit nimeni nici să discrediteze organizația Leningrad și nici să îndemne la luptă împotriva ei. Pentru acest motiv îmi par neliniștitoare manifestările lui Sarchis, Safarov și alții, care au început încă la conferințele raionale și au continuat la conferința voastră gubernială. Și deosebit de neliniș-

titoare îmi par cuvântările ținute de unii tovarăși în ultimele zile la conferința voastră, care au îndemnat să se ducă o luptă deschisă în congresul partidului. În condițiile de astăzi, unitatea leniniștilor — chiar dacă între ei există și unele divergențe în anumite chestiuni — este mai necesară decât oricând. Unitatea leniniștilor nu numai că poate fi păstrată, dar poate fi și consolidată dacă doriți ferm acest lucru. Organizația Leningrad este și trebuie să rămână un sprijin din cele mai importante pentru partidul nostru.

Socot de datoria mea să vă aduc la cunoștință toate acestea în calitatea mea de membru al prezidiului conferinței voastre.

I. Stalin,

membru al prezidiului conferinței
organizației Leningrad

8 Decembrie 1925

*Revista „Crasnaia Letopis”
nr. 1 (53) din 1934.*

**CONGRESUL AL XIV-LEA AL P. C. (b)
AL U. R. S. S.⁵⁰**

18—31 Decembrie 1925

*„Pravda” nr. 291, 292 și 296
din 20, 22 și 29 Decembrie 1925.*

RAPORTUL POLITIC AL COMITETULUI CENTRAL

18 Decembrie

Tovarăși ! În ultimele două săptămâni ați avut posibilitatea să ascultați rapoarte prezentate de o serie întreagă de membri ai C.C. și ai Biroului Politic asupra activității C.C. între Congresul al XIII-lea și Congresul al XIV-lea, rapoarte ample și, în linii generale, incontestabil juste. Cred că nu are sens să revin asupra acestor rapoarte. Socot că această împrejurare îmi ușurează în momentul de față munca, și deaceea consider nimerit să mă limitez la formularea unui șir de probleme privitoare la activitatea C.C. al partidului nostru între Congresul al XIII-lea și Congresul al XIV-lea.

De obicei raportul C.C. începe cu situația externă. Nu voi călca acest obicei. Voi începe și eu cu situația externă.

I

SITUAȚIA INTERNAȚIONALĂ

Elementul principal și nou, elementul hotărîtor și care străbate toate evenimentele din această perioadă

în domeniul relațiilor externe este că între țara noastră, care construiește socialismul, și țările lumii capitaliste s'a stabilit un oarecare echilibru vremelnic de forțe — echilibru care a determinat actuala fază „de conviețuire pașnică” între Țara Sovietelor și țările capitaliste. Ceeace a fost considerat un timp de noi drept un scurt răgaz după război, a devenit o întreagă perioadă de răgaz. De aici un oarecare echilibru de forțe și o perioadă de „conviețuire pașnică” între lumea burgheziei și lumea proletariatului.

La baza tuturor acestor lucruri stă, pe de o parte, slăbiciunea internă, slăbiciunea și neputința capitalismului mondial, iar pe de alta creșterea mișcării revoluționare a muncitorilor în genere, și în special creșterea forțelor noastre, ale Țării Sovietelor.

Ce stă la baza acestei slăbiciuni a lumii capitaliste?

La baza acestei slăbiciuni stau contradicțiile de neînlăturat pentru capitalism și în care se încadrează întreaga situație internațională, — contradicții de neînlăturat pentru țările capitaliste și care vor putea fi înlăturate numai în cursul dezvoltării revoluției proletare din Occident.

Care sunt aceste contradicții? Ele pot fi reduse la cinci grupuri.

Primul grup de contradicții: contradicțiile dintre proletariat și burghezie în țările capitaliste.

Al doilea grup de contradicții: contradicțiile dintre imperialism și mișcarea de eliberare din colonii și din țările dependente.

Al treilea grup de contradicții: contradicțiile care se dezvoltă, și e imposibil să nu se desvolte, între

statele învingătoare în războiul imperialist și statele învinse.

Al patrulea grup de contradicții: contradicțiile care se dezvoltă, și e imposibil să nu se dezvolte, între statele învingătoare înseși.

Și al cincilea grup de contradicții: contradicțiile care se dezvoltă între Țara Sovietelor și țările capitaliste în ansamblul lor.

Iată cele cinci grupuri principale de contradicții, în cadrul cărora se desfășoară situația noastră internațională.

Tovarăși, dacă nu vom analiza pe scurt natura și creșterea acestor contradicții, nu vom putea înțelege actuala situație internațională a țării noastre. De aceea raportul meu trebuie neapărat să cuprindă o scurtă trecere în revistă a acestor contradicții.

1. Stabilizarea capitalismului

Așa dar, să începem cu prima serie de contradicții, cu contradicțiile dintre proletariat și burghezie în țările capitaliste. În acest domeniu faptele principale pot fi rezumate la următoarele:

Întâi. Din haosul în producție, în comerț și în domeniul finanțelor, survenit după război și în care se găsea capitalismul, din acest haos capitalismul iese sau a și ieșit. Acest lucru a fost numit de partid stabilizare parțială sau vremelnică a capitalismului. Ce înseamnă aceasta? Aceasta înseamnă că producția și comerțul țărilor capitaliste, care decăzuseră grozav la un moment dat în perioada crizei de după război (mă refer la anii 1919—1920), au început să progreseze, iar puterea politică a burgheziei a început într-o mă-

sură mai mare sau mai mică să se consolideze. Aceasta înseamnă că vremelnic, capitalismul, cu chiu cu vai, a ieșit din haosul în care se găsea după război.

Iată care sunt cifrele, dacă luăm Europa:

În toate țările înaintate din Europa, producția sau progresează în comparație cu 1919, crește, atinând pe alocuri 80—90% din nivelul dinainte de război, sau rămâne la același nivel. Numai în Anglia unele domenii ale producției nu s'au redresat încă. În linii generale, dacă luăm Europa în întregul ei, producția și comerțul progresează, însă fără a fi atins încă nivelul dinainte de război. Dacă luăm producția de cereale, avem în Anglia 80—85% din nivelul antebelic, în Franța 83%, în Germania 68%. Producția de cereale din Germania crește foarte încet. În Franța nu crește deloc, în Anglia scade. Toate acestea se compensează din exportul de cereale din America. În Anglia extracția de cărbuni reprezintă, în 1925, 90% din nivelul antebelic, în Franța 107% din nivelul antebelic, în Germania 93%. Producția de oțel în Anglia reprezintă 98% din nivelul antebelic, în Franța 102%, în Germania 78%. Consumul de bumbac în Anglia reprezintă 82% din nivelul antebelic, în Franța 83%, în Germania 81%. Comerțul exterior al Angliei are un sold pasiv și ajunge la 94% față de cel antebelic; comerțul exterior al Germaniei crește puțin în comparație cu 1919, dar are și el un sold pasiv, iar al Franței depășește acum nivelul dinainte de război — reprezentând 102%. Dacă luăm anul 1921, nivelul comerțului european în ansamblu era de 63% din nivelul antebelic, iar acum, în 1925, comerțul a atins 82% din același nivel. Într'un fel sau altul, bugetele acestor

state se echilibrează, dar se echilibrează cu prețul unei cumplite împovărări fiscale a populației. Fluctuații valutare în diferite țări există, dar în genere nu se mai observă haosul dinainte.

În general, tabloul este acesta : criza economică postbelică din Europa e pe cale să fie învinsă, producția și comerțul se apropie de nivelul antebelic. Una din țările europene, Franța, a și depășit în domeniul comerțului și producției nivelul antebelic, iar o altă țară din Europa — mă refer la Anglia — se mai găsește la același nivel, sau aproape același nivel, și n'a atins nivelul antebelic.

Al doilea. În locul perioadei de flux al valului revoluționar, pe care am observat-o în anii crizei postbelice, observăm acum o perioadă de reflux în Europa. Aceasta înseamnă că problema luării puterii, a cuceririi puterii de către proletariat de pe o zi pe alta, nu este acum la ordinea zilei în Europa. Perioada de avânt al valului revoluționar, când mișcarea înaintază năvalnic, crește, iar lozincile partidului nu pot ține pasul cu mișcarea, cum s'a întâmplat, de pildă, la noi în 1905 sau în 1917, — această perioadă de avânt urmează abia să vină. Dar acum n'o avem; acum avem o perioadă de reflux temporar, o perioadă în care proletariatul își strânge forțele și care dă rezultate însemnate în sensul că se trasează forme noi ale mișcării, în sensul că există și crește o mișcare de masă sub steagul luptei pentru unitatea mișcării sindicale, în sensul că se stabilește și se consolidează o legătură între mișcarea muncitorească din Occident și mișcarea muncitorească din Uniunea Sovietică, în sensul că se radicalizează, bunăoară, mișcarea munci-

torească din Anglia, în sensul că Amsterdamul se descompune, se produce o spărtură adâncă înlăuntrul lui etc. etc. Repet, trăim o perioadă de acumulare a forțelor, de o mare importanță pentru viitoarele acțiuni revoluționare. E perioada când lozinca mișcării comuniste este cucerirea organizațiilor de masă ale proletariatului (sindicatele etc.) și „destituirea din posturi” a leaderilor social-democrați, cum s'a întâmplat la noi în 1911—1912.

Al treilea. Centrul puterii financiare a lumii capitaliste, centrul exploatării financiare a lumii întregi s'a deplasat din Europa în America. Înainte, centrul exploatării financiare a lumii îl constituiau de obicei Franța, Germania și Anglia. Astăzi acest lucru nu se mai poate spune fără rezerve speciale. Astăzi centrul exploatării financiare a lumii îl constituie mai ales Statele Unite ale Americii de Nord. Acest stat se dezvoltă din toate punctele de vedere: și în direcția producției, și în direcția comerțului, și în direcția acumulării. Voi da câteva cifre. Producția de cereale în America de Nord a depășit nivelul antebelic: ea este acum de 104% față de acest nivel. Extracția de cărbuni a ajuns la 90% din nivelul antebelic, dar diferența este compensată de uriașa creștere a extracției de petrol. Și trebuie să spun că producția de petrol a Americii reprezintă 70% din producția mondială. Producția de oțel a ajuns la 147% — cu 47% peste nivelul antebelic. Venitul național se ridică la 130%, depășind cu 30% nivelul antebelic. Comerțul exterior a crescut la 143% în comparație cu nivelul antebelic, având un imens sold activ în contul țărilor europene. Din cele 9 miliarde cât repre-

zintă întregul stoc mondial de aur, circa 5 miliarde se află în America. Moneta Statelor Unite ale Americii de Nord este cea mai stabilă dintre toate monețele. Cât privește exportul de capital, America este în prezent aproape unica țară care exportă capital în proporție mereu crescândă. Franța și Germania exportă extrem de puțin, iar Anglia și-a redus și ea simțitor exportul de capital.

Al patrulea. Stabilizarea vremelnică a capitalismului european, despre care am vorbit mai sus, a fost obținută în primul rând cu ajutorul capitalului american și cu prețul subordonării financiare a Europei apusene față de America. Pentru a dovedi acest lucru, e destul să arătăm doar cifra datoriilor de stat ale Europei față de America. Cifra aceasta reprezintă nu mai puțin de 26 de miliarde de ruble. Nu mai vorbesc de datoriile particulare față de America, adică de investițiile Americii în întreprinderile din Europa, care reprezintă pentru Europa o sumă de câteva miliarde. Ce dovedește aceasta? Aceasta dovedește că Europa a început să se pună mai mult sau mai puțin pe picioare datorită afluenței capitalurilor din America (în parte din Anglia). Cu ce preț? Cu prețul subordonării financiare a Europei față de America.

Al cincilea. Din această cauză, pentru a putea să-și achite dobânzile și datoriile, Europa este nevoită să mărească sarcinile fiscale ale populației, să înrăutățească situația muncitorilor. Tocmai acest lucru se și întâmplă acum în țările Europei. Astăzi când achitarea datoriilor și dobânzilor nici n'a început încă cum trebuie, astăzi în Anglia, bunăoară, sarcinile fiscale, raportate la întregul venit național, au și crescut dela

11% (în 1913) la 23% în 1924; în Franța — dela 13% la 21% din venitul național; în Italia — dela 13% la 19%. E dela sine înțeles că, într'un viitor apropiat, sarcinile fiscale vor crește și mai mult. Din această cauză situația materială a oamenilor muncii din Europa, și în primul rând a clasei muncitoare, se va înrăutăți neapărat, iar clasa muncitoare se va revoluționa inevitabil. Simptome ale acestei revoluționări există deja atât în Anglia, cât și în alte țări din Europa. Am în vedere radicalizarea certă a clasei muncitoare din Europa.

Acestea sunt principalele fapte care arată că stabilizarea vremelnică a capitalismului, la care a ajuns Europa, este o stabilizare putredă, crescută pe un teren putred.

Se prea poate — nu consider acest lucru exclus — ca producția și comerțul să ajungă în Europa chiar și la nivelul antebelic. Dar aceasta încă nu înseamnă că capitalismul va atinge implicit stabilitatea pe care o avea înainte de război. În general, această stabilitate capitalismul nu o va mai atinge niciodată. Dece? În primul rând, pentru că Europa și-a cumpărat stabilizarea vremelnică cu prețul subordonării financiare față de America, a cărei consecință este o creștere colosală a sarcinilor fiscale, înrăutățirea inevitabilă a situației muncitorilor și revoluționarea țărilor europene; în al doilea rând, pentru că există o serie întreagă de alte cauze, despre care voi vorbi mai jos, care fac ca actuala stabilizare să fie netrainică, șubredă.

Concluzia generală, dacă facem bilanțul tuturor celor spuse acum de mine în legătură cu analiza pri-

mei serii de contradicții, concluzia generală este că, în comparație cu perioada antebelică, cercul principalelor state care exploatează lumea s'a redus la minimum. Înainte vreme principalii exploataatori erau Anglia, Franța, Germania și, în parte, America; acum acest cerc s'a redus la minimum. Astăzi principalii exploataatori financiari ai lumii și, prin urmare, principalii ei creditori sunt America de Nord și în parte secundanta ei — Anglia.

Aceasta încă nu înseamnă că Europa a ajuns în situația de colonie. Țările europene, continuând să-și exploateze coloniile lor, au ajuns ele însele acum într-o stare de subordonare financiară față de America, și din această cauză și ele, la rândul lor, sunt și vor fi exploataate de America. În acest sens cercul principalelor state care exploatează lumea din punct de vedere financiar s'a redus la minimum, în timp ce cercul țărilor exploataate s'a lărgit.

Aceasta e una din cauzele șubrezeniei și ale slăbiciunii interne a actualei stabilizări a capitalismului.

2. Imperialismul, coloniile și semicoloniile

Să trecem la a doua serie de contradicții, la contradicțiile dintre țările imperialiste și țările coloniale.

Faptele principale din acest domeniu sunt următoarele: dezvoltarea și creșterea industriei și proletariatului din colonii, mai cu seamă în timpul războiului și după război; creșterea nivelului cultural în general și a intelectualității naționale în special, în aceste țări; creșterea mișcării național-revoluționare din colonii și criza dominației mondiale a imperialis-

mului în genere ; lupta de eliberare a Indiei și Egiptului împotriva imperialismului englez ; războiul de eliberare al Siriei și Marocului împotriva imperialismului francez ; lupta de eliberare a Chinei împotriva imperialismului anglo-japono-american etc. ; creșterea mișcării muncitorești din India, China și rolul crescând al clasei muncitoare din aceste țări în mișcarea național-revoluționară.

Rezultă de aici că marile puteri sunt în pericol de a-și pierde principalul lor hinterland, adică coloniile. Stabilizarea capitalismului șchioapătă aici de-abinelea, căci mișcarea revoluționară din țările subjugate, care crește pas cu pas, începe pe alocuri să ia forma unui război direct împotriva imperialismului (în Maroc, Siria, China), și este clar că imperialismul nu reușește să ducă la capăt sarcina de a ține în frâu coloniile „sale“.

Se afirmă — mai cu seamă de către scriitorii burghezi — că de creșterea crizei în colonii sunt vinovați bolșevicii. Trebuie să spun că ni se face prea mare cinste atunci când ni se aduce această acuzație. Din păcate, încă nu suntem atât de tari, încât să ajutăm direct toate țările coloniale în lupta lor de eliberare. Cauza trebuie căutată mai adânc. Cauza este, pe lângă toate celelalte, că statele europene, fiind obligate să plătească Americii dobânzi, sunt nevoite să înăsprească asupra și exploatarea coloniilor și țărilor dependente, fapt care nu poate să nu ducă la intensificarea crizei și a mișcării revoluționare din aceste țări.

Toate acestea arată că, în acest domeniu, treburile imperialismului mondial merg mai mult decât

prost. Dacă, în domeniul primei serii de contradicții, capitalismul din Europa s'a stabilizat parțial și deocamdată nu se pune problema luării puterii de către proletariat de pe o zi pe alta, în colonii criza a atins punctul culminant, și problema alungării imperialiștilor dintr'o serie întreagă de colonii este la ordinea zilei.

3. Învingători și învinși

Trec la a treia serie de contradicții, la contradicțiile dintre țările învingătoare și țările învinse.

Faptele principale în acest domeniu sunt următoarele. În primul rând, după pacea dela Versailles, Europa s'a văzut scindată în două lagăre: lagărul învinșilor (Germania, Austria și alte țări) și lagărul învingătorilor (Antanta plus America). În al doilea rând, se cuvine să relevăm împrejurarea că învingătorii, care înainte încercaseră să sugrume pe calea ocupației țările învinse (vă reamintesc de Ruhr), au renunțat la această cale și au trecut la o altă metodă, la metoda exploatării financiare a Germaniei în primul rând și a Austriei în al doilea rând. Expresia acestei metode noi este planul Dawes, ale cărui rezultate negative se manifestă abia acum. În al treilea rând, conferința dela Locarno ⁵¹, care lichidase, chipurile, toate contradicțiile dintre învingători și învinși, în realitate, cu toată zarva făcută în jurul acestei chestiuni, n'a lichidat în fapt nimic, nicio contradicție, ci doar le-a ascuțit.

Rostul planului Dawes este ca Germania să plătească Antantei nici mai mult, nici mai puțin decât

circa 130 de miliarde de mărci aur la diferite termene. Rezultatele planului Dawes se și arată, în sensul înrăutățirii situației economice a Germaniei, în sensul unui șir de crahuri ale unui întreg grup de întreprinderi, în sensul creșterii șomajului etc. Planul Dawes, întocmit în America, constă în următoarele : Europa plătește Americii datoriile pe seama Germaniei, care este obligată să plătească reparații Europei ; cum însă Germania nu poate să scoată această sumă din piață seacă, ea urmează să capete o serie de piețe libere, neocupate încă de alte țări capitaliste, de unde să poată pompa forțe noi și sânge proaspăt pentru achitarea sumelor datorate în contul reparațiilor. Afară de o serie de piețe neînsemnate, America vizează în cazul de față piețele noastre rusești. Potrivit planului Dawes, ele trebuie să fie puse la dispoziția Germaniei, pentru ca aceasta să poată stoarce câte ceva și să aibă din ce plăti Europei sumele datorate în contul reparațiilor, Europa, la rândul ei, urmând să plătească Americii pe linia datoriilor contractate de diferitele state. Tot acest plan e bine întocmit, dar e întocmit în lipsa stăpânului, deoarece înseamnă pentru poporul german o dublă presiune : presiunea burgheziei germane față de proletariatul german și presiunea capitalului străin față de întreg poporul german. A spune că această dublă presiune nu va avea urmări pentru poporul german ar însemna să comitem o greșală. Deaceea cred că această parte a planului Dawes poartă în sine o revoluție inevitabilă în Germania. El a fost întocmit în vederea pacificării Germaniei, dar el, acest plan Dawes, trebuie neapărat să ducă la o revoluție în Germania. Partea a doua a

acestui plan, care arată că Germania trebuie să pompeze bănișori pentru Europa pe seama piețelor rusești, este deasemenea o hotărîre luată în lipsa stăpânului. Dece? Pentru că noi nu dorim deloc să devenim o țară agrară pentru nicio altă țară, inclusiv Germania. Vom produce noi înșine mașini și celelalte mijloace de producție. Deaceea, a crede că noi vom consimți să transformăm Patria noastră într'o țară agrară pentru Germania înseamnă să faci planuri în lipsa stăpânului. Această parte a planului Dawes e construită pe nisip.

În ceea ce privește Locarno, el nu este decât o continuare a Versailles-ului și nu poate avea drept scop decât de a menține „statu quo”, cum se spune în limbaj diplomatic, adică de a menține starea de lucruri existentă, în virtutea căreia Germania este o țară învinsă, iar Antanta — învingătoare. Conferința de la Locarno consacră această stare de lucruri juridicește, în sensul că noile frontiere ale Germaniei sunt menținute în favoarea Poloniei, sunt menținute în favoarea Franței, că Germania pierde coloniile și că în acelaș timp, înghemuită și băgată în patul lui Procust, ea trebuie să ia toate măsurile pentru a pompa 130 de miliarde de mărci aur. A crede că Germania, care crește și progresează, se va împăca cu această situație înseamnă a conta pe o minune. Dacă înainte, după războiul franco-prusian, problema Alsaciei și Lorenei, unul din nodurile contradicțiilor din acea vreme, a fost una din cele mai importante cauze ale războiului imperialist, ce garanție există că pacea de la Versailles și prelungirea ei, Locarno, care legalizează și consacră juridicește pierderea Sileziei, a co-

ridorului Danzig și a Danzigului de către Germania, pierderea Galiției și a Volâniei apusene de către Ucraina, pierderea părții apusene a Bielorussiei de către Bielorussia, pierderea Vilnei de către Lituania etc., — ce garanție există că acest tratat, care a sfârtecat o serie întreagă de state și a creat o serie întreagă de noduri de contradicții, nu va împărtăși soarta vechiului tratat franco-prusian, care după războiul franco-prusian a rupt Alsacia și Lorena de Franța?

O astfel de garanție nu există și nici nu poate exista.

Dacă planul Dawes poartă în sine revoluția în Germania, Locarno poartă în sine un nou război în Europa.

Conservatorii englezi vor să mențină „statu quo” împotriva Germaniei și în acelaș timp să folosească Germania împotriva Uniunii Sovietice. Nu cumva vor prea mult?

Se vorbește de pacifism, se vorbește de pace între statele europene. Briand și Chamberlain se îmbrățișează. Stresemann copleșește cu complimente Anglia. Toate acestea sunt fleacuri. Știm din istoria Europei că de câte ori se încheiau tratate cu privire la dispoziția forțelor în vederea unui nou război, aceste tratate se numeau tratate de pace. Se încheiau tratate care hotărau elementele viitorului război, și întotdeauna încheierea unor astfel de tratate era acompaniată de larmă și zarvă pe tema păcii. Falsi cântăreți ai păcii s’au găsit întotdeauna în asemenea cazuri. Imi amintesc de fapte din istoria anilor de după războiul franco-prusian, când Germania era învingătoarea,

când Franța era învinsă, când Bismarck căuta în fel și chip să mențină „statu quo“, adică acea stare de lucruri creată după războiul victorios al Germaniei împotriva Franței. Atunci Bismarck era pentru pace, pentrucă această pace îi oferea o serie întreagă de privilegii față de Franța. Franța era și ea pentru pace, cel puțin la început, când încă nu-și revenise de pe urma acestui război neizbutit. Tocmai în această perioadă, când toată lumea vorbea de pace, iar falsii cântăreți proslăveau intențiile pașnice ale lui Bismarck, Germania și Austria au încheiat un acord, un acord cu desăvârșire pașnic și cu desăvârșire pacifist, care a servit ulterior drept una din bazele viitorului război imperialist. Mă refer la acordul din 1879 dintre Austria și Germania. Impotriva cui era îndreptat acest acord? Impotriva Rusiei și Franței. Despre ce era vorba în acest acord? Ascultați :

„Intrucât strânsa colaborare dintre Germania și Austria nu amenință pe nimeni și urmărește consolidarea păcii în Europa pe bazele stabilite de tratatul dela Berlin, majestățile lor, adică cei doi suverani, au hotărît să încheie o alianță de pace și un acord“.

Auțiți : o colaborare strânsă între Germania și Austria în vederea păcii în Europa. Acest acord era declarat drept o „alianță de pace“ ; or, toți istoricii sunt unanimi în părerea că acest acord a însemnat o pregătire directă a războiului imperialist din 1914. Urmarea acestui acord în vederea păcii în Europa, de fapt însă în vederea unui război în Europa, a fost un alt acord, acordul din 1891—1893 dintre Rusia și Franța — tot în vederea păcii — se putea altfel ? Ce se spunea acolo? Se spunea că:

„Franța și Rusia, animate de aceeași dorință de a sprijini pacea, au ajuns la următorul acord“.

La ce acord, asta nu s'a mai spus atunci **deschis**. Însă textul secret al acordului spunea : în caz de război, Rusia trebuie să mobilizeze împotriva Germaniei o armată de 700.000 de oameni, iar Franța de 1.300.000 (se pare).

Amândouă aceste acorduri se numeau oficial acorduri de pace, prietenie și liniște în întreaga Europă.

Ca o încununare a tuturor acestora, peste 6 ani, în 1899, se întrunește conferința păcii dela Haga, unde se pune problema reducerii înarmărilor. Aceasta în momentul când, pe baza acordului dintre Franța și Rusia, ofițeri de stat-major francezi soseau în Rusia pentru a elabora planurile de deplasare a trupelor în caz de război, iar ofițeri de stat-major ruși plecau în Franța, pentru ca împreună cu generalii francezi să elaboreze planurile viitoarelor operațiuni militare împotriva Germaniei. Asta în timp ce statele-majore ale Germaniei și Austriei alcătuiau planuri și stabileau condițiile în care Austria și Germania urmau să atace împreună pe vecinii lor din Apus și Răsărit. Și tocmai în acest moment (toate acestea se fac, firește, pe tăcute, în culise) se întrunește în 1899 conferința dela Haga, unde se proclamă pacea, unde se face o zarvă falsă pe tema reducerii înarmărilor.

Iată o mostră a fățărniciei fără pereche a diplomației burgheze, care caută să mascheze pregătirile în vederea unui nou război făcând zarvă și tărăboi pe tema păcii.

Mai avem noi oare după aceasta vreun temei să

dăm crezare cântecelor despre Liga Națiunilor și despre Locarno? Desigur că nu avem. Iată de ce nu putem crede nici pe Chamberlain și pe Briand când se îmbrățișează, nici pe Stresemann când nu mai încetează cu complimentele. Iată de ce considerăm că Locarno este un plan de dispoziție a forțelor în vederea unui nou război, și nu în vederea păcii.

Este interesant rolul pe care-l are Internaționala a II-a în această chestiune. Căci conducătorii Internaționalei a II-a se agită mai mult ca oricine, asigurând pe muncitori că Locarno este un instrument al păcii, iar Liga Națiunilor arca păcii, că bolșevicii nu vor să intre în Liga Națiunilor pentru că sunt împotriva păcii etc. Ce înseamnă toată această zarvă făcută de Internaționala a II-a, dacă ținem seama de cele spuse mai sus și în special de informația istorică pe care am prezentat-o cu privire la o întreagă serie de acorduri intervenite după războiul franco-prusian, care se intitulau acorduri de pace, dar care în realitate s'au dovedit a fi acorduri de război? Ce dovedește actuala poziție a Internaționalei a II-a cu privire la Locarno? Ea dovedește că Internaționala a II-a este nu numai o organizație de corupere a clasei muncitoare în interesul burgheziei, dar și o organizație menită să justifice din punct de vedere moral toate nedreptățile păcii dela Versailles. Ea dovedește că Internaționala a II-a este o organizație auxiliară a Antantei, o organizație care, prin activitatea sa și prin zarva făcută în favoarea lui Locarno și a Ligii Națiunilor, trebuie să justifice din punct de vedere moral toate nedreptățile și întreaga asuprire, create de regimul Versailles—Locarno.

4. Contradicțiile dintre țările învingătoare

Trec la a patra serie de contradicții, la contradicțiile dintre țările învingătoare. Faptele principale se reduc aici la aceea că, în pofida existenței unui anumit bloc între America și Anglia, bloc a cărui bază o constituie acordul dintre America și Anglia îndreptat împotriva anulării datoriilor aliaților, în pofida existenței acestui bloc, spun, lupta de interese dintre Anglia și America nu slăbește, ci, dimpotrivă, se înțește. O problemă fundamentală pentru puterile mondiale este acum problema petrolului. Dacă luăm, bunăoară, America, ea produce circa 70% din întreaga producție mondială, iar consumul său reprezintă peste 60% din întreg consumul mondial. Ei bine, în acest domeniu, care reprezintă nervul principal al întregii activități economice și militare a puterilor mondiale, America se lovește pretutindeni și întotdeauna de împotrivirea Angliei. Dacă luăm două companii petroliere mondiale — „Standard Oil“ și „Koninklike Shell“, dintre care prima reprezintă America, iar a doua Anglia — vedem că lupta dintre aceste două companii se duce în toate colțurile lumii unde există petrol. Aceasta este o luptă între America și Anglia. Căci problema petrolului este o problemă vitală, deoarece de cel care va avea mai mult petrol depinde cine va comanda în viitorul război. De acela care va avea mai mult petrol depinde cine va comanda industria și comerțul mondial. Petrolul, după ce flota țărilor înaintate a început să folosească motoare cu combustie internă, a devenit nervul vital al luptei pentru supremație dintre puterile mondiale, atât în timp

de pace cât și în timp de război. Și tocmai în acest domeniu se dă între companiile petrolifere engleze și cele americane o luptă pe viață și pe moarte, care, ce-i drept, nu are întotdeauna un caracter vădit, dar care există și mocnește neîncetat, după cum se poate vedea din istoria tratativelor și din istoria ciocnirilor dintre Anglia și America pe acest teren. E destul să amintim de întreaga serie de note ale lui Hughes, din vremea când era ministru de afaceri externe al Americii, îndreptate împotriva Angliei în problema petrolului. Lupta se dă în America de Sud, în Persia, în Europa, în acele regiuni ale României și Galiției unde există petrol, în toate părțile lumii, într'o formă când camuflată, când deschisă. Nu mai vorbesc de un fapt atât de important cum este lupta dintre interesele Angliei și cele ale Americii în China. Știți, probabil, că aici lupta se dă într'o formă camuflată și că America, care acționează mai elastic, care nu recurge la metodele colonialiste brutale de care lorzii englezi încă nu s'au desbărat, reușește de cele mai multe ori să tragă pe sfoară Anglia în China, pentru a o da la o parte și a-și face drum în China. Se înțelege că Anglia nu poate privi nepăsătoare la acest lucru.

N'am să vorbesc și n'am să mă ocup de contradicția de interese dintre Franța și Anglia în legătură cu lupta pentru dominația pe continentul european. Acesta este un fapt îndeobște cunoscut. Este clar de asemenea că lupta de interese dintre Anglia și Franța se desfășoară nu numai în chestiunea hegemoniei pe continent, ci și în colonii. În presă au răzbătut știri cum că războiul din Siria și din Maroc împotriva imperialismului francez a fost organizat nu fără parti-

ciparea Angliei. Nu am documente, dar cred că aceste știri nu sunt lipsite de temei.

N'am să vorbesc nici de contradicția de interese dintre America și Japonia, — acest lucru este deosemeni cunoscut. Ajunge doar să ne amintim de recente manevre ale flotei americane în Oceanul Pacific și de manevrele flotei japoneze, ca să înțelegem în ce scop se face aceasta.

În sfârșit, trebuie să relev un fapt care va mira, desigur, pe toți, faptul creșterii colosale a înarmărilor în țările învingătoare. Vorbesc de învingători, de contradicțiile dintre statele învingătoare. Acești învingători își zic aliați. Ce-i drept, America nu face parte din Antantă, dar a luptat în alianță cu ea împotriva Germaniei. Și iată că acești aliați se înarmează acum din răspuțeri. Împotriva cui se înarmează? Înainte, când țările Antantei se înarmau, ele se refereau de obicei la Germania, spunând că aceasta este înarmată până în dinți și reprezintă un pericol pentru pacea întregii lumii, și că din această cauză ele trebuie să se înarmeze în vederea apărării. Dar acum? Acum Germania ca forță armată nu mai există: ea este desarmată. Cu toate acestea, creșterea înarmărilor în țările învingătoare este acum mai intensă ca oricând. Cum se explică, de pildă, formidabila creștere a aviației în Franța? Cum se explică formidabila creștere a înarmărilor și îndeosebi a flotei navale în Anglia? Cum se explică formidabila creștere a flotei navale în America și în Japonia? De ce și de cine se tem domniile „aliați“, care au învins împreună Germania și au desarmat-o? De ce se tem și pentru ce se înarmează? Și unde e pacifismul Internaționalei a II-a, care vor-

bește despre pace și nu vede — chipurile nu vede — că „aliații“, care oficial își zic prieteni, se înarmează cu turbare împotriva unui dușman „inexistent“? Ce-au făcut Liga Națiunilor și Internaționala a II-a pentru a pune capăt creșterii turbate a înarmărilor? Nu știu ele oare că, atunci când cresc înarmările, „tunurile încep să tragă dela sine“? Să nu așteptați răspuns din partea Ligii Națiunilor și a Internaționalei a II-a. Adevărul este că lupta de interese dintre țările învingătoare crește și se intensifică, o ciocnire între ele devine inevitabilă, și că, prevăzând un nou război, ele se înarmează din toate puterile, prin toate mijloacele. Nu exagerez dacă spun că în acest sens avem a face nu cu o pace prietenească între țările învingătoare, ci cu o pace armată, cu o stare de pace armată care poartă în sine războiul. Ceeace se petrece acum în țările învingătoare, amintește foarte mult de starea care a existat înaintea războiului din 1914, — o stare de pace armată.

Cârmuitorii Europei se silesc acum să ascundă acest fapt prin tapajul pe tema pacifismului. Dar am mai spus câte parale face acest pacifism și cât preț se poate pune pe el. Bolșevicii cer desarmarea încă din timpul Genovei ⁵². Dece Internaționala a II-a și ceilalți palavragii ai pacifismului nu sprijină propunerea noastră?

Această împrejurare dovedește odată mai mult că stabilizarea, stabilizarea vremelnică și parțială pe care Europa a dobândit-o cu prețul subjugării sale, nu este trainică, deoarece contradicțiile dinlăuntrul țărilor învingătoare cresc și se agravează, ca să nu mai vorbim de contradicțiile dintre țările învingătoare și țările învinse.

5. Lumea capitalistă și Uniunea Sovietică

Trec la a cincia serie de contradicții — la contradicțiile dintre Uniunea Sovietică și lumea capitalistă.

Principalul în acest domeniu este că nu mai există un capitalism care să cuprindă întreaga lume. După ce a apărut pe lume Țara Sovietică, după ce vechea Rusie a devenit Uniunea Sovietică, după aceasta n'a mai existat un capitalism care să cuprindă întreaga lume. Lumea s'a scindat în două lagăre: lagărul imperialismului și lagărul luptei împotriva imperialismului. Acesta este primul fapt pe care trebuie să-l relevăm.

Al doilea fapt pe care trebuie să-l relevăm în acest domeniu este că în fruntea țărilor capitalismului se situează două țări principale — Anglia și America, alianța anglo-americană. În fruntea nemulțumiților și a celor care luptă pe viață și pe moarte împotriva imperialismului se situează țara noastră — Uniunea Sovietică.

Al treilea fapt este că se formează două centre principale, dar opuse, de gravitație și, corespunzător acestora, două direcții de atracție spre aceste centre în întreaga lume: Anglo-America pentru guvernele burgheze și Uniunea Sovietică pentru muncitorii din Occident și pentru revoluționarii din Orient. Anglo-America atrage prin bogăția ei, dela ele se pot obține credite. Uniunea Sovietică atrage prin experiența ei revoluționară, prin experiența ei în lupta pentru eliberarea muncitorilor de sub jugul capitalismului și a popoarelor asuprite de sub jugul imperialismului. Vorbesc despre atracția pe care muncitorii din Europa și

revoluționarii din Orient o simt pentru țara noastră. Știți ce înseamnă pentru un muncitor european sau pentru un revoluționar din țările asuprite să ne viziteze, știți cum vin în pelerinaj la noi și cât de mare este atracția pe care o simte pentru țara noastră tot ce este cinstit și revoluționar în lumea întreagă.

Două lagăre, două centre de gravitație.

Al patrulea fapt este că în acest lagăr, în lagărul capitalismului, nu există unitate de interese și coeziune, că acolo domnește lupta de interese, desagregarea, lupta între învingători și învinși, lupta între învingătorii înșiși, lupta între toate țările imperialiste pentru colonii, pentru profituri, că din această cauză stabilizarea în acest lagăr nu poate să fie trainică. În acelaș timp în țara noastră are loc o stabilizare sănătoasă și tot mai viguroasă, are loc dezvoltarea economiei noastre, dezvoltarea construcției noastre socialiste, iar în întreg lagărul nostru are loc unirea treptată, continuă a tuturor elementelor și păturilor nemulțumite, atât din Occident cât și din Orient, în jurul proletariatului din țara noastră, unirea lor în jurul Uniunii Sovietice.

Acolo, în lagărul capitalismului, — desbinare și descompunere. Aici, în lagărul socialismului, — unire strânsă și unitate de interese tot mai temeinică împotriva dușmanului comun — împotriva imperialismului.

Iată principalele fapte pe care am voit să le relev în domeniul celei de a cincia serii de contradicții, contradicțiile dintre lumea capitalismului și lumea Sovietelor.

Doresc să mă opresc îndeosebi asupra faptului pe care l-am denumit atracția elementelor revoluționare

și socialiste din lumea întreagă pentru proletariatul din țara noastră. Am în vedere delegațiile muncitorești care sosesc în țara noastră, delegații care cercetează cu atenție fiecare colțișor al construcției noastre, pentru a se convinge că suntem capabili nu numai să distrugem, dar să și construim ceva nou. Ce semnificație au delegațiile muncitorești — acest pelerinaj al muncitorilor în țara noastră — delegații care oglindesc acum o întreagă fază a dezvoltării mișcării muncitorești din Occident? Ați auzit cum au întâmpinat conducătorii Statului Sovietic delegația muncitorilor englezi, delegația muncitorilor germani? Ați observat că tovarășii noștri conducători ai diverselor ramuri ale economiei nu au informat numai pe reprezentanții delegațiilor muncitorești, ci le-au făcut adevărate dări de seamă? Eu nu eram atunci aici, la Moscova, eram plecat, dar am citit ziarele, și am citit că tov. Dzerjinski, conducătorul Consiliului Superior al Economiei Naționale, nu s'a mărginit să informeze delegația muncitorilor germani, ci le-a făcut o dare de seamă. Este un lucru nou și remarcabil în viața noastră, căruia trebuie să-i acordăm o deosebită atenție. Am citit că conducători ai industriei noastre petrolifere — Coșior la Groznâi și Serebrovski la Bacu — nu s'au mărginit să informeze pe delegații muncitorilor, așa cum se informează niște excursioniști, ci au făcut dări de seamă delegațiilor muncitorești, ca unei autorități superioare de control. Am citit că toate instituțiile noastre superioare, dela Consiliul Comisarilor Poporului și Comitetul Executiv Central și până la comitele executive din provincie, erau gata să facă dări de seamă delegațiilor muncitorești, în care vedeau un

control prietenesc, frătesc, exercitat de clasa muncitoare din Occident asupra construcției noastre, asupra statului nostru muncitoresc.

Ce arată toate aceste fapte? Ele arată două lucruri. În primul rând, arată că clasa muncitoare din Europa, cel puțin partea revoluționară a clasei muncitoare din Europa, consideră statul nostru drept odrasla ei, că clasa muncitoare trimite delegațiile sale în țara noastră nu din curiozitate, ci pentru a vedea cum și ce se face la noi, căci ea, după cum se vede, se socoate responsabilă moralmente pentru tot ceea ce construim noi aici. În al doilea rând, aceste fapte arată că partea revoluționară a proletariatului din Europa, înfiind statul nostru și considerându-l drept odrasla ei, își ia sarcina de a-l apăra și a lupta pentru el, la nevoie. Arătați-mi un alt stat, oricât de democratic, care să se hotărască a se supune controlului frătesc al unor delegații muncitorești din alte țări! Nu veți putea arăta un asemenea stat, deoarece nu există în lume un astfel de stat. Numai statul nostru, statul muncitorilor și țăranilor, este capabil să facă un asemenea pas. Dar, arătând delegațiilor muncitorești maximum de încredere, țara noastră câștigă în felul acesta maximum de încredere din partea clasei muncitoare din Europa. Iar această încredere în noi este mai prețioasă pentru noi decât orice împrumut, deoarece această încredere a muncitorilor în statul nostru este cel mai puternic antidot împotriva imperialismului și împotriva mașinațiilor lui intervenționiste.

Iată care e baza acelei schimbări în relațiile dintre statul nostru și proletariatul din Occident, care s'a produs sau se produce datorită pelerinajului mun-

citorilor în țara noastră. Iată elementul nou, pe care mulți nu l-au sesizat, dar care acum e hotărîtor. Căci dacă vom fi priviți ca o parte, ca o odraslă a clasei muncitoare din Europa, dacă, pornind de aci, clasa muncitoare din Europa își asumă răspunderea morală, își asumă sarcina de a apăra statul nostru, bunăoară în cazul unei intervenții din partea capitalismului, sarcina de a apăra interesele noastre împotriva imperialismului, ce dovedește aceasta? — Aceasta dovedește că forțele noastre cresc și vor continua să crească văzând cu ochii. Aceasta dovedește că slăbițiunea capitalismului va crește văzând cu ochii. Căci fără muncitori nu poți lupta acum. Dacă muncitorii nu vor voi să lupte împotriva Republicii noastre, dacă ei consideră Republica noastră drept odrasla lor, a cărei soartă îi interesează îndeaproape, atunci războiul împotriva țării noastre devine imposibil. Iată care este secretul, iată rădăcina, iată sensul pelerinajului în țara noastră pe care l-am văzut și pe care îl vom mai vedea, și pe care avem datoria să-l încurajăm prin toate mijloacele, ca o chezășie a solidarității și ca o chezășie a întăririi legăturilor de prietenie dintre muncitorii din țara noastră și muncitorii din țările apusene.

Poate că n'ar fi de prisos să spun două cuvinte despre numărul delegațiilor care au vizitat țara noastră. Am auzit de curând că la conferința dela Moscova un tovarăș i-a pus lui Râcov următoarea întrebare: „Oare nu ne costă prea scump aceste delegații?“. Tovarăși, nu e permis să se spună așa ceva. Niciodată nu trebuie să se vorbească în felul acesta despre delegațiile muncitorești care vin la noi. E rușinos să

se vorbească astfel. Nu putem și nu trebuie să preocupăm nicio cheltuială, niciun sacrificiu atunci când e vorba să ajutăm clasa muncitoare din Occident să trimită delegați la noi, să-i ajutăm să se convingă că clasa muncitoare, luând puterea, este capabilă nu numai să distrugă capitalismul, dar și să construiască socialismul. Ei, muncitorii din Occident, cel puțin mulți dintre ei, mai sunt încă convinși că clasa muncitoare nu se poate lipsi de burghezie. Această prejudecată este boala cea mai rea a clasei muncitoare din Occident, boală care i-a fost inoculată de social-democrați. Vom face toate sacrificiile pentru a da clasei muncitoare din Occident posibilitatea să se convingă prin delegații săi că, luând puterea, clasa muncitoare este capabilă nu numai să distrugă cele vechi, dar și să construiască socialismul. Vom face toate sacrificiile pentru a da clasei muncitoare din Occident posibilitatea să se convingă că țara noastră este singurul stat muncitoresc din lume, care merită ca ei, cei din Occident, să lupte pentru el, care merită să fie apărat împotriva capitalismului dela ei, (Aplauze.)

Delegațiile care ne-au vizitat au fost de trei feluri: delegații de intelectuali, profesori etc., delegații de muncitori adulți — care, socotite laolaltă, au fost, mi se pare, vreo 10 la număr, și delegații de tineri muncitori. În total țara noastră a fost vizitată de 550 de delegați și excursioniști. Se așteaptă încă 16 delegații, înregistrate la Consiliul central al sindicatelor din U.R.S.S. Vom încuraja acest lucru și în viitor, pentru a întări legătura dintre clasa muncitoare din țara noastră și clasa muncitoare din Occident și a

crea astfel o barieră împotriva oricăror posibilități de intervenție.

Acestea sunt trăsăturile caracteristice ale principalelor contradicții care macină capitalismul.

Ce rezultă din toate aceste contradicții? Ce dovedesc ele? Ele dovedesc că lumea capitalistă este măcinată de o serie întreagă de contradicții lăuntrice, care reduc capitalismul la neputință, că, pe de altă parte, lumea noastră, lumea socialismului, devine tot mai cimentată și mai unită, că din această cauză s'a născut tocmai pe acest teren echilibrul vremelnic de forțe care a pus capăt războiului dus împotriva noastră, care a marcat începutul fazei de „conviețuire pașnică” între Statul Sovietic și statele capitaliste.

Mai trebuie să menționez două fapte, care deasemena au contribuit ca la noi perioada de război să fie înlocuită de o fază de „conviețuire pașnică”.

Primul fapt este că în momentul de față America nu dorește un război în Europa. Ea parcă ar spune Europei: ți-am împrumutat miliarde, stai binișor dacă mai vrei să primești și în viitor gologani, dacă nu vrei ca moneta ta să se dea peste cap, stai liniștită și muncește, câștigă părăluțe și plătește dobânzile la datorii. E de prisos să mai dovedim că acest sfat al Americii, chiar dacă nu este hotărîtor pentru Europa, nu poate în niciun caz să rămână fără efecte.

Al doilea fapt este că, odată cu victoria revoluției proletare în țara noastră, din sistemul mondial al capitalismului s'a desprins o țară întreagă, o țară imensă, cu debușeuri imense, cu imense izvoare de materii prime, și aceasta, firește, nu putea să nu influențeze asupra situației economice a Europei. A pier-

de a șasea parte din lume, a pierde piețele și izvoarele de materii prime din țara noastră, înseamnă pentru Europa capitalistă să-și reducă producția, s'o sdruncine în mod foarte serios. Și iată că pentru a pune capăt acestei izolări a capitalului european de țara noastră, de piețele și izvoarele noastre de materii prime, a fost necesar să se treacă la o anumită fază de „conviețuire pașnică“ cu noi, pentru a răzbate până la piețele și la izvoarele noastre de materii prime, — căci altfel nu se poate ajunge la o stabilitate economică în Europa.

6. Situația externă a U.R.S.S.

Iată toți factorii care au determinat un oarecare echilibru de forțe între lagărul socialismului și lagărul capitalismului din întreaga lume, care au făcut ca perioada de război să fie urmată de o perioadă de răgaz, care au transformat scurtul răgaz într'o întreagă perioadă de răgaz și care ne-au permis „să colaborăm“ oarecum, cum spunea Ilici, cu lumea capitalistă.

De aici faza „recunoașterilor“ Uniunii Sovietice, care a început și care trebuie să continue.

N'am să înșir țările care ne-au „recunoscut“. Dintre țările mari, America e, mi se pare, singura țară care nu ne-a recunoscut. N'am să insist deasemenea asupra faptului că după aceste „recunoașteri“ am încheiat tratate comerciale, de pildă, cu Germania și Italia. N'am să insist mult asupra faptului că comerțul nostru exterior a crescut simțitor, că în acest comerț este deosebit de interesată America, ca o țară care ne exportă bumbac, și Anglia și Germania, ca

țări care importă cerealele noastre și produsele noastre agricole. Un lucru trebuie să spun, și anume că, după stabilirea perioadei de „conviețuire” cu statele capitaliste, anul acesta e primul an în care noi intrăm pe o scară cât de cât largă în relații comerciale multiple și largi cu lumea capitalistă.

Aceasta nu înseamnă, desigur, că am și lichidat toate reticențele, ca să zic așa, și toate pretențiile și contrapretențiile, cum s'ar spune, care au existat și mai există între statul nostru și statele din Occident. Știm că ni se cere plata datoriilor. Acest lucru Europa încă nu l-a uitat și probabil că nu-l va uita, în orice caz nu-l va uita atât de curând. Ni se spune că datoria noastră dinainte de război față de Europa este de 6 miliarde, datoria de război este evaluată la peste 7 miliarde de ruble, în total, așa dar, 13 miliarde. Dacă ținem seama de deprecierea monetei și scădem din această sumă partea țărilor limitrofe, rezultă că datorăm statelor din Apusul Europei cel puțin 7 miliarde. Este știut că contrapretențiile noastre, în legătură cu intervenția Angliei, Franței, Americii din timpul războiului civil, se ridică (dacă luăm de bune calculele lui Larin), pare-se, la 50 de miliarde ruble. Așa încât ni se datorează de cinci ori mai mult decât datorăm noi. (Larin del a loc ul s ă u: „Le vom căpăta“.) Tov. Larin spune că la timpul convenit le vom căpăta pe toate. (I l a r i t a t e.) Dar dacă socotim mai cu sgârzenie, cum face Comisariatul Poporului pentru Finanțe, rezultă o sumă de cel puțin 20 de miliarde. Suntem totuși în câștig. (I l a r i t a t e.) Țările capitaliste însă nu vor să se împăce cu asta, și noi tot mai figurăm ca debitori în scriptele lor.

Tocmai pe acest teren se și ivesc obstacole și dificultăți în cursul tratativelor noastre cu capitaliștii. Așa s'a întâmplat cu Anglia, așa se va întâmpla, probabil, și cu Franța.

Care este poziția C.C. al partidului nostru în această problemă?

Ea a rămas aceeași ca și cu prilejul încheierii tratatului cu MacDonald ⁵³.

Noi nu putem abroga cunoscuta lege a țării noastre, promulgată în 1918, cu privire la anularea datoriilor țariste ⁵⁴. Continuăm să ne situăm pe baza acestei legi. Nu putem anula decretele care au fost promulgate și care au consfințit la noi exproprierea expropriatorilor. Ne situăm și ne vom situa și în viitor pe baza acestor legi. Dar suntem dispuși să facem unele excepții, în cadrul unor tratative practice, atât pentru Anglia cât și pentru Franța în ceea ce privește fostele datorii țariste, în așa fel ca să plătim o sumă mică și să primim ceva în schimb. Suntem dispuși să satisfacem pe foștii proprietari particulari, acordându-le concesiuni, dar și aceasta în așa fel încât condițiile concesiunilor să nu fie înrobitoare. Pe această bază am reușit să cădem de acord cu MacDonald. Substratul acestor tratative a fost ideea unei anulări în fapt a datoriilor de război. Tocmai deaceea tratatul acesta a fost torpilat. De către cine? Fără îndoială, de către America. Deși America nu a participat la tratativele dintre Racovschi și MacDonald, deși MacDonald și Racovschi au ajuns la cunoscutul proiect de acord, deși acest proiect de acord oferea o soluție și unei părți și celeilalte, și interesele ambelor părți erau mai mult sau mai puțin satisfăcute de

acest proiect, totuși, pentru că acest proiect pornea dela ideea anulării datoriilor de război, iar America nu voia să creeze un astfel de precedent, căci atunci ar fi pierdut miliardele pe care i le datorează Europa, ea, adică America, „a dat un sfat“, și tratatul n'a fost ratificat.

Cu toate acestea, noi stăm și acum pe poziția proiectului amintit.

Dintre problemele politicii noastre externe, dintre problemele ivite în perioada în discuție, probleme deosebit de delicate și de arzătoare, care privesc relațiile dintre guvernul nostru și guvernele țărilor din Apusul Europei, aș vrea să relev două: întâi, o problemă care nu odată a fost ridicată și va mai fi ridicată de conservatorii englezi — problema propagandei, și, al doilea, problema Internaționalei Comuniste.

Suntem acuzați că desfășurăm o propagandă specială împotriva imperialismului atât în Europa, cât și în colonii și în țările dependente. Conservatorii englezi susțin că comuniștii ruși sunt oameni meniți să distrugă puterea Imperiului Britanic. Aș vrea să declar aici că toate acestea sunt curate ineptii. Nu avem nevoie de nicio propagandă specială nici în Occident, nici în Orient, din moment ce înseși delegațiile muncitorești vin la noi, iau cunoștință de rânduelile noastre și duc vestea despre rânduelile noastre în toate țările Occidentului. Nu avem nevoie de nicio altă propagandă. Aceasta este cea mai bună, cea mai puternică și cea mai eficace propagandă în favoarea orânduirii sovietice și împotriva orânduirii capitaliste. (A p l a u z e.)

Ni se spune că facem propagandă în Orient. Afirm că și aceasta este o curată ineptie. Nu avem

nevoie de nicio propagandă specială în Orient, din moment ce știm că întreaga noastră orânduire de stat se bazează pe conviețuirea și colaborarea frățască a popoarelor celor mai diferite naționalități din țara noastră. Orice Chinez, orice Egiptean, orice Hindu care vine în țara noastră și stă șase luni în ea, are posibilitatea să se convingă că țara noastră este singura țară care înțelege sufletul popoarelor asuprite și care știe să realizeze colaborarea dintre proletarii fostei naționalități dominante și proletarii fostelor naționalități asuprite. Nu avem nevoie de nicio altă propagandă, de nicio altă agitație în Orient; ajunge ca delegațiile care vin din China, din India, din Egipt, după ce au lucrat la noi și au cercetat rânduile noastre, să ducă vestea despre ele în întreaga lume. Asta e cea mai bună propagandă și cea mai eficace dintre toate formele și dintre toate felurile de propagandă.

Există însă o forță care poate să distrugă și care va distruge neapărat Imperiul Britanic. Sunt conservatorii englezi. Aceasta este o forță care neapărat, inevitabil va duce Imperiul Britanic la pieire. E suficient să amintim politica dusă de conservatori atunci când au venit la putere⁵⁵. Cu ce au început ei? Au început prin a pune în frâu Egiptul, prin a intensifica presiunea asupra Indiei, prin a interveni în China etc. Iată politica conservatorilor. Cine e vinovat și pe cine să învinuești, dacă lorzii englezi nu sunt capabili să ducă o altă politică? E oare greu de înțeles că, mergând pe această cale, conservatorii trebuie să ducă inevitabil Imperiul Britanic la pieire, tot atât de sigur cum de două ori două fac patru?

Câteva cuvinte despre Internaționala Comunistă. În Occident, mercenarii imperialiștilor și autorii de scrisori false răspândesc șvonul că Internaționala Comunistă este o organizație de complotiști și de teroriști, că comuniștii călătoresc prin țările apusene pentru a pune la cale comploturi împotriva guvernanților europeni. Astfel, explozia dela Sofia din Bulgaria este considerată ca fiind opera comuniștilor. Sunt dator să declar un lucru — pe care trebuie să-l știe orice om cult, dacă nu este un ignorant cras și dacă nu a fost mituit —, sunt dator să declar că comuniștii n'au avut, nu au și nu pot să aibă nimic comun cu teoria și cu practica teroarei individuale, că comuniștii n'au avut, nu au și nu pot avea nimic comun cu teoria comploturilor împotriva unor anumite persoane. Teoria și practica Internaționalei Comuniste constă în organizarea unei mișcări revoluționare de masă împotriva capitalismului. Asta e adevărat. Aceasta este sarcina comuniștilor. Numai ignoranții și idiștii pot confunda comploturile și teroarea individuală cu politica Internaționalei Comuniste în mișcarea revoluționară de masă.

Două cuvinte despre Japonia. În Occident unii dintre dușmanii noștri își freacă mâinile: iată că în China, zic ei, a început mișcarea revoluționară; firește, bolșevicii au corupt poporul chinez — cine altul decât ei să corupă un popor de 400.000.000 de oameni? Iar urmarea, spun ei, va fi că „Rușii“ se vor încăiera cu Japonezii. Este o stupiditate, tovarăși. Forțele mișcării revoluționare din China sunt imense. Ele încă nu s'au manifestat cum trebuie. Ele abia se vor manifesta în viitor. Cărmuitorii din Occident și din Orient, care nu

văd aceste forțe și nu țin seamă de ele în măsura convenită, vor avea de suferit de pe urma acestui fapt. Noi, ca stat, nu putem să nu ținem seamă de această forță. Noi considerăm că China se află în fața aceleiași probleme ca și America de Nord atunci când s'a unit într'un singur stat, ca și Germania atunci când s'a constituit în stat și s'a unit, ca și Italia atunci când s'a unit și s'a eliberat de dușmanii din afară. Adevărul și dreptatea sunt aici în întregime de partea revoluției chineze. Iată de ce simpatizăm și vom simpatiza cu revoluția chineză în lupta ei pentru eliberarea poporului chinez de sub jugul imperialiștilor și pentru unirea Chinei într'un singur stat. Cine nu ține seama și nu va ține seama de această forță, va pierde cu siguranță. Cred că Japonia va înțelege că de forța crescândă a mișcării naționale din China, care pășește înainte și mătură totul din calea sa, și ea, Japonia, trebuie să țină seama. Ciang Tso-lin pierde tocmai pentru că n'a înțeles acest lucru. El pierde însă și din cauză că și-a bazat întreaga politică pe certuri, pe înrăutățirea relațiilor între U.R.S.S. și Japonia. Orice general, orice cârmuitor al Manciuriei care își va baza politica pe certuri între noi și Japonia, pe înrăutățirea relațiilor dintre noi și Japonia, va pieri inevitabil. Se va menține numai acela dintre ei a cărui politică se va baza pe îmbunătățirea relațiilor noastre cu Japonia și pe o apropiere între noi și Japonia, numai acel general și acel cârmuitor poate să se mențină ferm în Manciuria, deoarece noi nu avem interese care să ducă la înăsprirea relațiilor dintre noi și Japonia. Interesele noastre merg pe linia unei apropieri între țara noastră și Japonia.

7. Sarcinile partidului

Trec la problema sarcinilor partidului nostru în legătură cu situația externă.

Cred că în această privință, sarcinile partidului trebuie să fie precizate, din punctul de vedere al muncii sale, în două domenii: în domeniul mișcării revoluționare internaționale și apoi în domeniul politicii externe a Uniunii Sovietice.

Care sunt sarcinile în domeniul mișcării revoluționare internaționale?

Sarcinile acestea constau, întâi, în a lucra pe linia întăririi partidelor comuniste din Occident, pe linia cuceririi majorității masselor muncitoare de către ele. Al doilea — în a lucra pe linia intensificării luptei muncitorilor din Occident pentru unitatea sindicală, pentru întărirea prieteniei dintre proletariatul din Uniunea noastră și proletariatul din țările capitaliste. Aici se situează și acea fază de pelerinaj despre care am vorbit și a cărei însemnătate am arătat-o mai sus. Al treilea — în a lucra pe linia întăririi legăturii strânse dintre proletariatul din țara noastră și mișcarea de eliberare din țările asuprite, pentru că ele sunt aliații noștri în lupta împotriva imperialismului. Și al patrulea — în a lucra pe linia întăririi elementelor socialiste din țara noastră, pe linia victoriei acestor elemente asupra elementelor capitaliste, victorie de o însemnătate hotărâtoare pentru revoluționarea muncitorilor din toate țările. De obicei, tovarășii care vorbesc despre sarcinile partidului nostru în domeniul mișcării revoluționare internaționale, se limitează la primele trei sarcini și uită de a patra sarcină, uită

că lupta dusă de noi în țara noastră, lupta pentru victoria elementelor socialiste din țara noastră asupra elementelor capitaliste, lupta noastră în domeniul construcției este și ea o luptă internațională prin importanța ei, pentru că țara noastră este baza revoluției internaționale, pentru că țara noastră este principala pârghie a desfășurării mișcării revoluționare internaționale, și dacă aici la noi construcția se desfășoară în ritmul cuvenit, înseamnă că noi ne îndeplinim munca în cadrul mișcării revoluționare internaționale în toate celelalte direcții, întocmai așa cum ne-o cere partidul.

Acestea sunt sarcinile partidului în domeniul mișcării revoluționare internaționale.

Să vedem acum care sunt sarcinile partidului în domeniul politicii externe a Uniunii noastre.

Întâi — a lucra pe linia luptei împotriva unor noi războaie, apoi pe linia menținerii păcii și a asigurării unor așa zise relații normale cu țările capitaliste. Baza politicii guvernului nostru, a politicii externe, este ideea păcii. Lupta pentru pace, lupta împotriva unor noi războaie, demascarea tuturor acțiunilor care se întreprind în vederea pregătirii unui nou război, demascarea acțiunilor care sub eticheta pacifismului ascund în fapt pregătirile de război — iată sarcina noastră. Tocmai deaceia nu voim să intrăm în Liga Națiunilor, căci Liga Națiunilor este o organizație de camuflare a activității de pregătire a războiului, căci pentru a intra în Liga Națiunilor trebuie să alegi, cum bine a spus tov. Litvinov, între ciocan și nicovală. Ei bine, noi nu vrem să fim nici ciocan pentru popoarele slabe, nici nicovală pentru cele pu-

ternice. Noi nu dorim nici una, nici alta, noi suntem pentru pace, noi suntem pentru demascarea tuturor acțiunilor care duc la război, indiferent de etichetele pacifiste sub care s'ar ascunde. Că e Liga Națiunilor, că e Locarno, lucrurile nu se schimbă, pe noi eticheta nu ne înșeală, pe noi zarva nu ne sperie.

Al doilea — a lucra pe linia lărgirii comerțului nostru cu străinătatea pe baza monopolului comerțului exterior.

Al treilea — a lucra pe linia apropierii de țările învinse în războiul imperialist, de țările care sunt cele mai năpăstuite și mai nedreptățite dintre toate țările capitaliste, care din această cauză sunt în opoziție față de uniunea dominantă a marilor puteri.

Al patrulea — a lucra pe linia alianței cu țările dependente și coloniale.

Acestea sunt sarcinile care revin în momentul de față partidului în domeniul relațiilor internaționale și al mișcării muncitorești internaționale.

II

SITUAȚIA INTERNĂ A UNIUNII SOVIETICE

Trec la a doua parte a raportului de activitate a C.C. Această parte se referă la situația internă a statului nostru și la politica C.C. în problemele care țin de situația internă. Aș vrea să prezint câteva cifre. Cu toate că presa a publicat în ultimul timp destule cifre, totuși de anumite cifre, din păcate, nu ne putem lipsi.

1. Economia națională în ansamblul ei

Înainte însă de a trece la cifre, îngăduiți-mi să expun câteva teze generale care definesc munca noastră de construire a economiei socialiste (cu economia am de gând să încep).

Prima teză. Noi muncim și construim în condițiile încercuirii capitaliste. Aceasta înseamnă că economia noastră și construcția noastră se vor desvolta în cadrul contradicțiilor, în cadrul ciocnirilor dintre sistemul economiei noastre și sistemul economiei capitaliste. Această contradicție n'o putem evita nicidecum. Acesta este cadrul în care trebuie să se desfășoare lupta dintre cele două sisteme, dintre sistemul socialist și sistemul capitalist. Aceasta mai înseamnă că economia noastră trebuie să fie construită nu numai în opoziție cu economia capitalistă, în afară, ci și în condițiile opoziției dintre elementele diferite dinlăuntrul țării noastre, în condițiile opoziției dintre elementele socialiste și elementele capitaliste.

De aci concluzia: trebuie să construim economia noastră în așa fel, ca țara noastră să nu devină o anexă a sistemului capitalist mondial, ca ea să nu fie inclusă în sistemul general al dezvoltării capitaliste ca o întreprindere auxiliară a lui, ca economia noastră să nu se desvolte ca o întreprindere auxiliară a capitalismului mondial, ci ca o unitate economică independentă, care să se sprijine, în special, pe piața internă, să se sprijine pe alianța dintre industria noastră și gospodăria țărănească din țara noastră.

Sunt două linii generale: una pornește dela ideea că țara noastră trebuie să mai rămână vreme îndelun-

gată o țară agrară, că trebuie să exporte produse agricole și să importe mașini, că trebuie să ne situăm pe această poziție și să ne dezvoltăm și în viitor pe această cale. Această linie cere în fond restrângerea industriei noastre. Ea și-a găsit nu demult expresia în tezele lui Șanin (poate le-a citit cineva în „Economescaia Jizni”⁵⁶). Urmând această linie, țara noastră n’ar putea fi cu adevărat industrializată niciodată, sau aproape niciodată; dintr’o unitate economică independentă, care se sprijină pe piața internă, țara noastră ar trebui în mod obiectiv să devină o anexă a sistemului capitalist general. Această linie înseamnă părăsirea sarcinilor construcției noastre.

Aceasta nu e linia noastră.

Există o altă linie generală, care pornește dela ideea că trebuie să depunem toate eforturile pentru a face din țara noastră o țară independentă, de sine stătătoare din punct de vedere economic, care să se bazeze pe piața internă, o țară care să fie un centru de atracție pentru toate celelalte țări care se desprind puțin câte puțin de capitalism și intră în făgașul economiei socialiste. Această linie cere dezvoltarea la maximum a industriei noastre, însă pe măsura și potrivit resurselor de care dispunem. Ea respinge hotărât politica de transformare a țării noastre într’o anexă a sistemului mondial al capitalismului. Aceasta e linia noastră de construire pe care o urmează partidul și pe care o va urma și deacum înainte. Această linie este obligatorie atâta timp cât există încercuirea capitalistă.

Altceva va fi când va învinge revoluția în Germania sau Franța, sau în ambele țări deodată, când

va începe acolo construcția socialistă pe o bază tehnică mai înaltă. Atunci, dela politica de transformare a țării noastre într'o unitate economică independentă vom trece la politica de includere a țării noastre în făgașul general al dezvoltării socialiste. Dar cât timp acest lucru încă nu a avut loc, ne este absolut necesar acel minimum de independență pentru economia noastră națională fără de care ar fi cu neputință să evităm subordonarea economică a țării noastre față de sistemul capitalismului mondial.

Aceasta este prima teză.

A doua teză după care trebuie să ne conducem, în construcția noastră, tot așa cum trebuie să ne conducem și după prima, este de a ține de fiecare dată seama de deosebirile dintre modul cum este condusă la noi economia națională, și modul cum este condusă în țările capitaliste. Acolo, în țările capitaliste, domnește capitalul privat, acolo greșelile diferitelor trusturi și syndicate capitaliste, ale diferitelor grupuri de capitaliști, sunt corectate de forțele oarbe ale pieței. S'a produs prea mult, — va fi criză, dar apoi, după criză, economia va reveni la normal. S'a exagerat cu importul și s'a ajuns la o balanță comercială pasivă, — cursul de schimb va începe să oscileze, se va produce inflație, se va reduce importul, va crește exportul. Toate acestea sub semnul crizelor. Nicio greșală mai însemnată, nicio supraproducție mai importantă sau vreo disproporție mai serioasă între producție și cerere în totalitatea ei nu au loc în țările capitaliste fără ca erorile, greșelile și disproporțiile să nu fie corectate de o criză sau alta. Așa se trăiește în țările capitaliste. Dar noi nu putem trăi așa. Acolo

vedem crize economice, comerciale, financiare, care ating diferite grupuri de capitaliști. La noi lucrurile stau altfel. Orice dificultate mai serioasă în comerț, în producție, orice eroare serioasă în economia noastră sfârșește nu printr'o criză izolată, ci lovește în întreaga economie națională. La noi, orice criză, fie ea comercială, financiară sau industrială, poate să se transforme într'o criză generală, care să lovească în întreg statul. Deaceea se cere să dăm dovadă de o deosebită prudență și perspicacitate în opera de construire. Deaceea, aici la noi, trebuie să conducem economia în mod planificat, astfel ca să comitem cât mai puține erori, astfel ca conducerea noastră în economie să fie arhiprevăzătoare, arhiperspice și arhiinfailibilă. Cum însă, tovarăși, noi, din păcate, nu ne distingem nici printr'un deosebit spirit de prevedere, nici printr'o deosebită perspicacitate, nici printr'o deosebită capacitate de a conduce economia fără a greși, cum deabia învățăm să construim, la noi se fac greșeli și se vor mai face și de aci înainte. Deaceea trebuie să construim făcând rezerve, deaceea avem nevoie de rezerve care să ne poată acoperi lacunele. Intreaga noastră muncă din ultimii doi ani dovedește că nu suntem la adăpost de lucruri neprevăzute și nici de greșeli. În domeniul agriculturii foarte multe depind nu numai de modul cum gospodărim noi, ci și de forțele naturii (recolte proaste etc.). În domeniul industriei foarte multe depind nu numai de modul cum gospodărim noi, ci și de piața internă, pe care n'o stăpânim încă. În domeniul comerțului exterior foarte multe depind nu numai de noi, ci și de atitudinea capitaliștilor din Apusul Europei; și cu cât exportul

și importul nostru cresc, cu atât devenim mai dependenți de Apusul capitalist, cu atât devenim mai vulnerabili la loviturile dușmanilor. Pentru a ne asigura împotriva tuturor acestor lucruri neprevăzute și greșeli inevitabile, trebuie să ne pătrundem de ideea necesității acumulării de rezerve.

În domeniul agriculturii nu suntem la adăpost de recolte proaste. Deaceea ne trebuie rezerve. În domeniul dezvoltării industriei noastre nu suntem la adăpost de fenomene neprevăzute pe piața internă. Nu mai spun că, trăind din propriile noastre mijloace acumulate, trebuie să fim deosebit de sgârșiți și calculați în cheltuirea mijloacelor acumulate, căutând să investim fiecare copeică în mod rațional, adică s'o investim într'un sector a cărui dezvoltare este absolut necesară în fiecare moment. De aci necesitatea rezervelor pentru industrie. Nu suntem la adăpost de lucruri neprevăzute în comerțul exterior (un boicot deghizat, o blocadă deghizată etc.). De aici necesitatea rezervelor.

Am putea dubla sumele alocate pentru creditul agricol, dar atunci nu ne-ar mai rămâne rezervele necesare pentru finanțarea industriei, industria ar rămâne mult în urmă în dezvoltarea sa față de agricultură, producția de fabricate ar scădea, ar avea loc o urcare excesivă a prețurilor fabricatelor, cu toate consecințele care decurg de aici.

Am putea dubla alocațiile pentru dezvoltarea industriei, dar aceasta ar însemna să imprimăm industriei un ritm de dezvoltare atât de rapid, încât n'am putea să-i facem față din cauza marii lipse de capitaluri disponibile, un ritm care cu siguranță ar face

să ne rupem gâtul, fără să mai spun că nu am mai avea suficiente rezerve pentru creditarea agriculturii.

Am putea să mărim importul nostru, în special importul de utilaj, să importăm de două ori mai mult decât până acum, pentru a da un ritm rapid de dezvoltare industriei, dar acest lucru ar putea face ca importul să depășească exportul, s'ar forma o balanță comercială pasivă și moneda noastră ar fi sdruncinată, adică ar fi sdruncinată acea bază fără de care nu e posibilă planificarea și dezvoltarea industriei.

Am putea, trecând peste toate, să dăm o intensă dezvoltare exportului, fără a ține cont de situația pieței interne, dar aceasta ar provoca neapărat mari complicații la orașe în sensul unei urcări rapide a prețurilor la produsele agricole, ceea ce ar lovi în salarii, și în sensul unei foamete organizate în mod artificial, cu toate rezultatele care decurg de aici.

Am putea ridica oricât de mult salariile muncitorilor, nu numai până la nivelul dinainte de război, dar și mai mult, dar aceasta ar provoca o scădere a ritmului de dezvoltare a industriei noastre, căci în condițiile noastre, când suntem lipsiți de împrumuturi din afară, când ne lipsesc creditele etc., industria nu se poate desvolta decât pe baza acumulării unor oarecari beneficii, necesare pentru finanțarea și alimentarea industriei, lucru care ar fi însă exclus, adică ar fi exclusă posibilitatea unei acumulări cât de cât serioase, dacă am adopta un ritm mult prea accelerat de ridicare a salariilor.

Etc. etc.

Acestea sunt cele două teze diriguitoare principale care vor trebui să ne fie făclie, far în munca de construire a țării noastre.

Acum îngăduiți-mi să trec la cifre.

Mă voi mai abate însă odată dela subiect. La noi, în sistemul economiei noastre, există o oarecare împetritare: avem nu mai puțin de cinci formații economice. Există o formație de economie aproape naturală — gospodăriile țărănești, cu o producție-marfă foarte mică în prezent. Există o a doua formație economică, formația producției de mărfuri, în cadrul căreia producția-marfă joacă un rol hotărâtor în gospodăria țărănească. Există o a treia formație economică — capitalismul privat, care nu a fost nimicit, care s'a înviorat și va continua să se înviioreze până la un punct atâta timp cât există la noi n.e.p.-ul. A patra formație economică este capitalismul de stat, cu alte cuvinte capitalismul pe care l-am îngăduit și pe care avem posibilitatea să-l controlăm și să-l îngrădim după cum socoate de cuviință statul proletar. În sfârșit, a cincia formație este industria socialistă, adică industria noastră de stat, în cadrul căreia nu sunt reprezentate în producție două clase dușmane — proletariatul și burghezia, ci o singură clasă — proletariatul.

Am ținut să spun câteva cuvinte despre aceste cinci formații, pentru că fără aceste câteva cuvinte va fi greu de înțeles grupul de cifre pe care-l voi înfățișa și tendința care se observă în dezvoltarea industriei noastre, cu atât mai mult cu cât Lenin a vorbit la timpul convenit destul de amănunțit ⁵⁷ despre aceste cinci formații economice din sistemul orânduirii noastre, învățându-ne să știm să ținem seama de

lupta dintre aceste formații în munca noastră de construcție.

Aș vrea să spun două cuvinte despre capitalismul de stat și despre industria de stat de tip socialist, pentru a împrăștia nedumeririle și confuzia care s'au ivit în partid în jurul acestei probleme.

Poate oare fi considerată industria noastră de stat industrie capitalistă de stat? Nu. Dece? Pentrucă capitalismul de stat în condițiile dictaturii proletariatului înseamnă o organizare a producției în cadrul căreia sunt reprezentate două clase: clasa exploatare, care posedă mijloace de producție, și clasa exploatată, care nu posedă mijloace de producție. Orice formă particulară ar îmbrăca capitalismul de stat, el va fi totuși capitalist în esența sa. Atunci când a analizat capitalismul de stat, Ilici a avut în vedere în primul rând concesiunile. Să luăm concesiunile și să vedem dacă sunt reprezentate aici două clase. Da, sunt reprezentate. Clasa capitaliștilor, adică a concesionarilor, care exploatează și posedă vremelnice mijloacele de producție, și clasa proletarilor, care este exploatată de concesionari. Că aici nu avem elemente de socialism, reiese clar și din faptul că nimeni nu va cuteza să pornească într-o întreprindere concesionată o campanie pentru ridicarea productivității muncii, pentrucă toată lumea știe că o întreprindere concesionată este o întreprindere nesocialistă, o întreprindere străină de socialism.

Să luăm un alt tip de întreprinderi, întreprinderile de stat. Sunt ele oare întreprinderi capitaliste de stat? Nu, nu sunt. Dece? Pentrucă în ele nu sunt reprezentate două clase, ci una singură, clasa munci-

torilor, care prin statul său posedă uneltele și mijloacele de producție și care nu este exploatată, deoarece cea mai mare parte din ceea ce se realizează în întreprindere peste salariu se întrebuințează pentru dezvoltarea continuă a industriei, adică pentru îmbunătățirea situației întregii clase muncitoare în totalitatea ei.

S'ar putea spune că aceasta nu înseamnă totuși socialism deplin, dacă ținem seamă de rămășițele de birocratism care s'au păstrat în organele de conducere ale întreprinderilor noastre. E adevărat. Dar asta nu contrazice faptul că industria de stat este o producție de tip socialist. Există două tipuri de producție. Există tipul capitalist, în care se include și capitalismul de stat și în cadrul căruia sunt două clase și se produce în vederea profitului pentru capitalist. Și există un alt tip, tipul socialist de producție, în cadrul căruia nu există exploatare, mijloacele de producție aparțin clasei muncitoare și întreprinderile nu lucrează în vederea profitului pentru o clasă străină, ci în scopul lărgirii industriei pentru muncitori în totalitatea lor. Așa a și spus Lenin, că întreprinderile noastre de stat sunt întreprinderi de tip consecvent socialist.

Aici am putea face o analogie cu statul nostru. Și statul nostru se numește un stat neburghez, deoarece, după cum a arătat Lenin, el este un stat de un tip nou, un stat de tip proletar. Dece? Pentru că aparatul nostru de stat nu lucrează în vederea asupririi clasei muncitoare, cum este cazul în toate statele burgheze, fără excepție, ci în vederea eliberării clasei muncitoare de sub jugul burgheziei. Iată deci statul nostru este un stat de tip proletar, deși în aparatul ace-

stui stat puteți găsi neghină și rămășițe ale trecutului câte vreți. Lenin, care a numit orânduirea noastră sovietică stat de tip proletar, l-a ocărât ca nimeni altul pentru rămășițele sale birocratice. Cu toate acestea, el a susținut tot timpul că statul nostru este un stat de tip nou, proletar. Trebuie să facem o distincție între tipul de stat și moștenirea și rămășițele care s'au mai păstrat în sistemul și în aparatul de stat. La fel trebuie să facem neapărat o distincție între rămășițele birocratice din întreprinderile de stat și tipul de construire a industriei pe care îl numim tip socialist. Nu se poate spune că deoarece în organele economice sau în trusturi mai există greșeli, birocratism etc., industria noastră de stat nu este socialistă. Nu se poate spune așa ceva. Altminteri, nici statul nostru — stat de tip proletar — n'ar fi proletar. Aș putea cita un șir întreg de aparate burgheze care lucrează mai bine și sunt mai puțin costisitoare decât aparatul nostru proletar de stat. Dar asta încă nu înseamnă că aparatul nostru de stat nu este proletar, că aparatul nostru de stat nu este de un tip superior celui burghez. Dece? Pentrucă acest aparat burghez, deși lucrează mai bine, lucrează pentru capitalist, pe când aparatul nostru proletar de stat, chiar dacă mai șchioapătă uneori, lucrează totuși pentru proletariat, împotriva burgheziei.

Această deosebire principială nu trebuie uitată.

Acelaș lucru trebuie spus și despre industria de stat. Lipsurile și rămășițele de birocratism care există în organele de conducere ale întreprinderilor noastre de stat și care vor mai exista, aceste rămășițe și aceste lipsuri nu ne îndreptățesc să uităm că, prin ca-

racterul lor, întreprinderile noastre sunt întreprinderi socialiste. La întreprinderile Ford, bunăoară, care lucrează bine, se fură poate mai puțin, dar ele lucrează totuși pentru Ford, pentru un capitalist, pe când întreprinderile noastre, unde uneori se fură și unde lucrurile nu merg totdeauna strună, lucrează totuși pentru proletariat.

Ei bine, această deosebire principială nu trebuie uitată.

Să trecem acum la cifrele care privesc economia noastră națională în ansamblul ei.

Agricultura. Producția ei globală în 1924/25, în comparație cu nivelul său antebelic, cu nivelul din 1913, a atins 71%, adică producția din 1913 s'a cifrat la peste 12 miliarde de ruble în prețuri dinainte de război, iar producția din 1924/25 se cifrează la peste 9 miliarde de ruble. Pentru anul viitor, 1925/26, se prevede, pe baza datelor pe care le posedă organele noastre de planificare, o nouă creștere a producției până la 11 miliarde de ruble, adică până la 91% din nivelul antebelic. Agricultura crește, — această concluzie se impune în mod firesc.

Industria. Dacă luăm întreaga industrie, și cea de stat, și cea concesionată, și cea particulară, vedem că în 1913 producția globală a industriei s'a cifrat la 7 miliarde de ruble, iar în 1924/25 la 5 miliarde. Aceasta reprezintă 71% din nivelul antebelic. Organele noastre de planificare prevăd că în anul viitor producția se va cifra la 6½ miliarde, ceea ce reprezintă circa 93% din nivelul antebelic. Industria crește. Anul acesta ea a crescut mai repede decât agricultura.

Trebue subliniată în mod deosebit problema electrificării. În cadrul planului G.O.E.L.R.O. s'a prevăzut în 1921 construirea în decurs de 10—15 ani a 30 de uzine electrice, cu o capacitate de 1.500.000 kw. și în valoare de 800.000.000 de ruble aur. Înainte de Revoluția din Octombrie capacitatea uzinelor electrice era de 402.000 kw. Am construit până în prezent uzine cu o capacitate de 152.350 kw. și urmează ca în 1926 să fie puse în funcțiune uzine cu o capacitate de 326.000 kw. Dacă dezvoltarea va merge în ritmul acesta, în 10 ani, adică aproximativ până în 1932 (termenul minimal prevăzut), planul de electrificare a U.R.S.S. va fi realizat. Paralel cu dezvoltarea construirii de uzine electrice, are loc o creștere a industriei electrice, al cărei program pe 1925/26 reprezintă 165—170% din nivelul antebelic. Trebuie însă să subliniem că construirea de mari uzine hidroelectrice duce la o considerabilă depășire a sumelor prevăzute în planuri. De pildă, devizul inițial al Volhovstroii-ului era de 24.300.000 de ruble „cu titlul de orientare”, iar până la începutul lui Septembrie 1925 el a crescut la 95.200.000 de ruble aur, ceea ce reprezintă 59% din sumele cheltuite pentru construirea uzinelor de primă necesitate, în timp ce capacitatea Volhovstroii-ului reprezintă 30% din capacitatea acestor uzine. Devizul inițial al centralei Zemo-Avcialî prevedea suma de 2.600.000 de ruble aur, pe când ultimele cerințe reprezintă aproximativ 16.000.000 de ruble aur, din care circa 12.000.000 au și fost cheltuite.

Dacă luăm și comparăm producția industriei de stat și a celei cooperatiste — asociată într'un fel sau altul — cu producția industriei particulare, constatăm

că în 1923/24 producția industriei de stat și a celei cooperatiste reprezenta 76,3% din totalul producției industriale anuale, iar a celei particulare 23,7%, pe când în 1924/25 partea industriei de stat și a celei cooperatiste era de 79,3%, iar a industriei particulare nu mai era de 23,7%, ci 20,7%.

Greutatea specifică a industriei particulare a scăzut în această perioadă. Se prevede că în anul viitor partea industriei de stat și a celei cooperatiste va fi de aproximativ 80%, în timp ce partea industriei particulare va scădea la 20%. În mod absolut, industria particulară crește; cum însă industria de stat și cea cooperatistă cresc mai repede, greutatea specifică a industriei particulare scade progresiv.

Iată un fapt care nu poate fi trecut cu vederea și care arată că preponderența industriei socialiste asupra industriei particulare este incontestabilă.

Dacă comparăm averea concentrată în mâinile statului cu averea deținută de întreprinzătorii particulari, constatăm că și în acest domeniu — am în vedere cifrele de control ale Comisiei de Stat a Planificării — are preponderență statul proletar, întrucât statul posedă fonduri de bază în valoare de cel puțin 11,7 miliarde (în ruble aur), pe când deținătorii particulari, în cea mai mare parte gospodăriile țărănești, posedă fonduri în valoare de cel mult 7 miliarde și jumătate.

Acest fapt arată că procentul fondurilor socializate e foarte important, și că acest procent crește în comparație cu procentul pe care-l reprezintă averea din sectorul nesocializat.

Și cu toate acestea, orânduirea noastră, în an-

samblul ei, nu poate fi numită nici capitalistă, nici socialistă încă. Orânduirea noastră, în ansamblul ei, este o orânduire de trecere dela capitalism la socialism, o orânduire în care continuă să predomine, sub raportul volumului producției, producția țărănească bazată pe proprietate privată, dar în care partea industriei socialiste crește neîncetat. Procentul industriei socialiste crește în așa măsură, încât această industrie, datorită concentrării sale, datorită organizării sale, datorită faptului că avem dictatura proletariatului, datorită faptului că transportul este în mâinile statului, datorită faptului că sistemul de credit este al nostru și că băncile sunt ale noastre, datorită tuturor acestor fapte industria noastră socialistă, al cărei procent în raport cu întreg volumul producției naționale crește pas cu pas, această industrie, dezvoltându-se, începe să-și subordoneze industria particulară, să și-o adapteze și să ducă după sine toate celelalte formații economice. Aceasta este soarta satului, — el trebuie să urmeze orașul, marea industrie.

Iată principala concluzie la care ajungem dacă punem problema caracterului orânduirii noastre, dacă vrem să știm care este partea industriei socialiste în această orânduire, partea industriei capitaliste particulare și, în sfârșit, partea micii producții de mărfuri, în special a celei țărănești, în întreaga economie națională.

Două cuvinte despre bugetul de stat. Vă este, probabil, cunoscut că bugetul nostru de stat a crescut la 4 miliarde de ruble. Dacă socotim în ruble dinainte de război, bugetul nostru de stat reprezintă cel puțin 71% față de bugetul de stat dinainte de război. Apoi,

dacă la cifra bugetului general de stat adăugăm cifra bugetelor locale, în măsura în care se poate calcula, atunci bugetul nostru de stat reprezintă nu mai puțin de 74,6% față de bugetul din 1913. E caracteristic faptul că, în sistemul bugetului nostru de stat, greutatea specifică a veniturilor care nu provin din impozite este mult mai mare decât greutatea specifică a veniturilor provenite din impozite. Toate acestea arată de asemenea că economia noastră crește și se dezvoltă.

Chestiunea beneficiilor pe care ni le-au adus anul trecut întreprinderile noastre de stat și cele cooperatiste prezintă o importanță foarte mare, deoarece suntem o țară săracă în capitaluri, o țară care nu primește împrumuturi mari din afară. Trebuie să urmărim cu atenție întreprinderile noastre industriale și comerciale, băncile și cooperativele, ca să știm de ce putem dispune în direcția continuei lărgiri a industriei noastre. În 1923/24 industria de stat de importanță unională și Centrala metalului au realizat, mi se pare, beneficii de circa 142.000.000 de ruble aur. Din acestea, 71.000.000 au intrat în vistieria statului. În 1924/25 avem deja 315.000.000. Din acestea, conform planului, 173.000.000 urmează să intre în vistieria statului.

Comerțul de stat de importanță unională ne-a adus în 1923/24 beneficii de circa 37.000.000, din care 14.000.000 au intrat în vistieria statului. În 1925 am realizat mai puțin — 22.000.000 — din cauza politicii de scădere a prețurilor. Din această sumă vor intra în vistieria statului circa 10.000.000.

Comerțul exterior ne-a adus în 1923/24 beneficii de peste 26.000.000 de ruble, din care circa 17.000.000 au intrat în vistieria statului. În 1925 comerțul exte-

rior aduce sau, mai exact, a și adus 44.000.000. Din acestea, 29.000.000 intră în vistieria statului.

Potrivit calculelor Comisariatului Poporului pentru Finanțe, în 1923/24 băncile au realizat beneficii de 46.000.000, din care 18.000.000 au intrat în vistieria statului, în 1924/25 au realizat peste 97.000.000, din care 51.000.000 au intrat în vistieria statului.

Cooperația de consum a realizat în 1923/24 beneficii de 57.000.000, cea agricolă de 4.000.000.

Cifrele pe care le-am prezentat aci sunt mai mult sau mai puțin inferioare celor reale. Știți dece. Știți cum calculează la noi organele economice, în scopul de a-și rezerva cât mai mult în vederea extinderii celor întreprinse de ele. Dacă aceste cifre vă par mici, și ele sunt într'adevăr mici, luați în considerare că sunt puțin inferioare celor reale.

Câteva cuvinte despre volumul comerțului nostru exterior.

Dacă considerăm volumul comerțului nostru exterior din 1913 egal cu 100, rezultă că în 1923/24 comerțul nostru exterior a atins 21% din nivelul antebelic, iar în 1924/25 — 26% din nivelul antebelic. Exportul în 1923/24 a fost în valoare de 522.000.000 de ruble; importul — 439.000.000; volumul total — 961.000.000; sold activ — 83.000.000. În 1923/24 am avut o balanță comercială activă. În 1924/25 exportul a fost în valoare de 564.000.000; importul — 708.000.000; volumul total — 1.272.000.000; sold — minus 144.000.000. Acest an s'a încheiat în comerțul exterior cu o balanță pasivă de 144.000.000.

Permiteți-mi să mă opresc puțin asupra acestui lucru.

Mulți înclină să explice acest sold pasiv din anul economic trecut prin faptul că în acest an, din pricina recoltei slabe, am importat o mare cantitate de cereale. Or, am importat cereale în valoare de 83.000.000, pe când noi avem aici un minus de 144.000.000. La ce duce acest minus? La rezultatul că, cumpărând mai mult decât vindem, importând mai mult decât exportăm, punem implicit în pericol balanța noastră de plăți și, deci, moneda noastră. Am avut directiva Congresului al XIII-lea al partidului ca partidul să obțină cu orice preț realizarea unei balanțe comerciale active⁵⁸. Trebuie să recunosc că noi toți, atât organele aparatului sovietic cât și Comitetul Central, am comis o greșală serioasă neîndeplinind directiva dată. Era greu de îndeplinit, dar în orice caz am fi putut obține totuși cu o anumită presiune un sold înfructuiv activ. Noi am comis această greșală grosolană, și Congresul trebuie să o îndrepte. De altfel, Comitetul Central a căutat el însuși s'o îndrepte în Noembrie anul acesta, într'o ședință specială, în care, examinând cifra importului și exportului nostru, a hotărât ca în anul viitor — căci în această ședință am stabilit elementele principale ale comerțului nostru exterior în anul viitor — comerțul exterior să se încheie cu un sold activ de cel puțin 100.000.000. Acest lucru este necesar. Acest lucru este absolut necesar pentru o țară ca a noastră, cu capitaluri puține, în care nu se importă capitaluri din afară sau se importă într'o măsură extrem de mică, cu o balanță de plăți al cărei echilibru trebuie să fie menținut cu ajutorul balanței comerciale, pentru ca moneda-aur dela noi să nu se clatine și pentru ca, men-

ținând moneda, să putem astfel păstra posibilitatea continuei dezvoltări a industriei și agriculturii noastre. Ați simțit cu toții ce înseamnă o monedă care se clatină. La această situație nenorocită nu trebuie să ne reîntoarcem, și trebuie să luăm toate măsurile pentru a lichida radical toți factorii care ne pot duce în viitor la o situație care ar face ca moneda noastră să se clatine.

Acestea sunt cifrele și considerațiile cu privire la economia noastră națională în ansamblul ei, cu privire la industria și agricultura luate aparte, cu privire la greutatea specifică a industriei socialiste în raport cu celelalte feluri de economie și cu privire la ideile călăuzitoare în construirea socialismului despre care am vorbit și pe poziția cărora stă Comitetul Central al partidului nostru.

2. Industria și agricultura

Dacă luăm apoi problemele care privesc direct industria și agricultura în corelația dintre ele în prezent și în viitorul apropiat, aceste probleme ar putea fi reduse la următoarele puncte.

Intâi. Noi mai suntem încă o țară agrară: producția agricolă precumpănește asupra producției industriale. Principalul în industrie este că ea a și atins nivelul antebelic, că a păși mai departe în industrie înseamnă a o dezvolta pe o bază tehnică nouă, folosind un utilaj modern, și a desfășura noi construcții de uzine. Acest lucru e foarte greu. Pentru a trece acest hop, pentru a trece dela politica de folosire maximă a tot ce am avut în industrie, la politica de con-

- struire a unei industrii noi pe o bază tehnică nouă, pe baza unor noi construcții de uzine, pentru a trece acest hop se cer capitaluri mari. Dar cum lipsa de capitaluri este la noi simțitoare, dezvoltarea mai departe a industriei noastre nu se va desfășura, după toate probabilitățile, într'un ritm atât de rapid ca acela în care s'a desfășurat până acum.

Altfel stau lucrurile cu agricultura. Nu se poate spune că toate posibilitățile pe care le ascunde agricultura, cu actuala ei bază tehnică, sunt deja epuizate. Agricultura, spre deosebire de industrie, poate să se desvolte un anumit timp într'un ritm rapid chiar cu actuala bază tehnică. Chiar simpla ridicare a nivelului cultural al țăranului, a științei de carte, chiar un lucru atât de simplu cum e curățirea semințelor ar putea ridica cu 10—15% producția globală a agriculturii. Socotiți și voi ce înseamnă aceasta pentru întreaga țară. Iată ce posibilități mai ascunde încă agricultura. Iată de ce dezvoltarea mai departe a agriculturii nu întâmpină deocamdată dificultățile tehnice pe care le întâmpină industria noastră. Deaceea neconcordanța dintre balanța industriei și balanța agriculturii va mai crește în viitor, în următorii câțiva ani, căci agricultura ascunde o serie întreagă de posibilități potențiale interne, care sunt încă departe de a fi fost folosite și care urmează să fie folosite în anii apropiați.

În ce constau sarcinile noastre în legătură cu această împrejurare?

Înainte de toate, în a desvolta marea noastră industrie de stat cu orice preț, învingând greutățile care ne stau în față. Iar apoi în a desvolta industria

sovietică de tip local. Tovarăși, noi nu ne putem concentra numai asupra dezvoltării industriei unionale, pentru că industria noastră unională, trusturile și sindicatele noastre centralizate nu pot satisface întreaga diversitate a gusturilor și a necesităților unei populații de 140.000.000 de oameni. Pentru a putea satisface aceste necesități, trebuie să facem să clocotească viața, viața industrială în fiecare raion, în fiecare district, în fiecare gubernie, regiune, în fiecare republică națională. Fără a descătușa forțele care există în provincie pe tărâmul construcției economice, fără a sprijini prin toate mijloacele industria locală, începând cu raioanele și districtele, fără a descătușa toate aceste forțe, nu vom putea atinge acel avânt general al construcției economice din țara noastră de care vorbea Lenin. Fără aceasta, fără îmbinarea intereselor și avantajelor centrului cu interesele și avantajele provinciei, nu vom putea rezolva problema descătușării inițiativei constructive, problema avântului economic general al țării, problema grabnicei industrializări a țării.

Al doilea. Înainte se pune în privința combustibilului problema unei supraproducții. Acum începe să se pună problema crizei de combustibil, pentru că industria noastră crește într-o măsură mai mare decât producția de combustibil. Ne apropiem de nivelul la care se găsea țara noastră sub regimul burghez, când nu aveam destul combustibil și eram nevoiți să importăm. Cu alte cuvinte, rezultă că balanța combustibilului nu este în concordanță cu balanța industriei, cu nevoile ei. De aici sarcina unei intense dezvoltări a industriei noastre de combustibil, a îmbunătățirii teh-

nicii ei, pentru ca combustibilul să ajungă, să poată ajunge în dezvoltarea sa dezvoltarea industriei.

Al treilea. Există o oarecare nepotrivire între balanța metalului și balanța întregii economii naționale. Dacă calculăm nevoile minime de metal și posibilitățile maxime ale producției de metal, constatăm că ne lipsește metal în valoare de zeci de milioane. Economia noastră, în special industria noastră, nu poate să meargă mai departe așa. Deaceea acestei împrejurări trebuie să-i acordăm o atenție deosebită. Metalul constituie temelia temeliiilor industriei noastre, și balanța lui trebuie să fie pusă în concordanță cu balanța industriei și transportului.

Al patrulea. Nepotrivirea dintre balanța forței noastre de muncă calificată și balanța industriei noastre. O serie de cifre au fost publicate în presă și n'am să le mai dau citire; voi spune doar că în 1925/26 cererea de forță de muncă calificată suplimentară în întreaga industrie este de 433.000 de oameni, iar noi nu putem satisface decât a patra parte din această cerere.

Al cincilea. Aș vrea să relev încă o lipsă și o nepotrivire, care constă în faptul că norma de utilizare a materialului rulant de cale ferată depășește orice limită. Materialul rulant trebuie să facă față unor cerințe atât de mari, încât în anul viitor vom fi nevoiți să folosim locomotivele și vagoanele nu în proporție de 100% din capacitatea lor, ci în proporție de 120—130%. În felul acesta, capitalul fix al Comisariatului Poporului pentru Comunicații se va uza peste măsură și ne putem trezi într'un viitor apropiat în fața unei catastrofe, dacă nu vom lua măsuri energice.

Iată toate lipsurile și nepotrivirile care există în economia noastră națională în general și în industrie în special și care trebuie să fie înlăturate.

3. Problemele comerțului

Ingăduiți-mi să trec acum la problemele comerțului. Cifrele ne arată că și în acest domeniu, ca și în domeniul industriei, creșterea greutateii specifice a sectorului de stat față de sectorul capitalist particular continuă. Dacă considerăm că volumul total al comerțului interior, exprimat în ruble-marfă *, era egal înainte de război cu 20 de miliarde, rezultă că în 1923/24 acest volum era egal cu 10 miliarde, adică reprezenta 50% din volumul antebelic, iar în 1924/25 era egal cu 14 miliarde, adică reprezenta 70%. Creșterea generală a volumului comerțului interior este neîndoielnică. În ce privește partea statului în volumul comerțului interior, rezultă că în 1923/24 partea statului reprezenta 45% din întreg volumul comerțului interior, partea cooperației 19%, iar partea capitalului particular 35%. În anul următor, adică în 1924/25, partea statului reprezenta 50%, partea cooperației 24,7% în loc de 19%, iar partea capitalului particular 24,9% în loc de 35%. Partea capitalului particular în volumul total scade, partea statului și cea a cooperației cresc. Dacă împărțim comerțul în două — comerțul cu ridicata și comerțul cu amănuntul — constatăm aceeași tendință. În comerțul cu ridicata partea statului reprezenta în 1923/24 peste 62% din întregul volum,

---

* În timpul n.e.p.-ului, înainte de stabilizarea rublei, etalon convențional al prețurilor. — Nota Red.

iar în 1924/25 reprezintă 68,9%. Creșterea este evidentă. Partea cooperăției a crescut dela 15% la 19%. Partea comerțului particular reprezenta 21%, astăzi reprezintă 11%. În comerțul cu amănuntul partea statului în 1923/24 reprezenta 16%, iar în 1924/25 reprezintă aproape 23%. Anul trecut partea cooperăției în comerțul cu amănuntul reprezenta 25,9%, iar în 1924/25 reprezintă 32,9%. Creșterea este neîndoielnică. În schimb, partea capitalului particular în comerțul cu amănuntul în 1923/24 reprezenta 57%, pe când acum reprezintă 44,3%. Este evident că am trecut hopul în domeniul comerțului cu amănuntul. Anul trecut precumpănea în comerțul cu amănuntul capitalul particular, anul acesta precumpănesc statul și cooperăția.

Creșterea greutateii specifice a statului și a cooperăției în domeniul colectărilor de cereale și de materii prime își găsește expresia în următoarele cifre: la semințe oleaginoase partea lor în 1924/25 reprezintă 65%, la in 94%, la bumbac aproape 100%; la grâne în 1923/24 reprezenta 75%, iar în 1924/25 reprezintă 70%. Aici avem o oarecare scădere. În general, creșterea sectorului de stat și a celui cooperatist în domeniul comerțului interior este neîndoielnică atât pe linia comerțului cu ridicata, cât și pe linia comerțului cu amănuntul.

Dacă pe linia colectărilor de cereale procentul părții statului precumpănește, acest procent crește totuși în mai mică măsură decât anul trecut, ceea ce este un rezultat al greșelilor făcute în domeniul colectărilor de cereale. Fapt este că eroarea comisă la colectări este o eroare nu numai a organelor sovietice, ci și a C.C., căci acesta din urmă trebuie să supravegheze

organele sovietice și răspunde de tot ce se face în organele sovietice. Această eroare constă în aceea că, atunci când s'a făcut planificarea, noi n'am ținut seama de faptul că situația pieței, condițiile de colectare din anul acesta constituie ceva nou, deosebit în comparație cu ceea ce a fost anul trecut și acum doi ani. Acest an este primul an în care am apărut pe piața cerealelor fără a recurge la măsuri administrative de presiune, primul an în care am redus la minimum povara impozitului, presiunea fiscală, și în care țăranul și agenții guvernului s'au întâlnit pe piață față în față ca egali. Ei bine, aceste împrejurări n'au fost luate în considerare de organele noastre de planificare, care și-au propus să realizeze până la 1 Ianuarie 1926 70% din colectările de cereale prevăzute pe un an. N'am ținut seama de faptul că și țăranul știe să manevreze, că el pune de o parte marfa valută — grâul — pentru viitor, în așteptarea unei noi creșteri a prețurilor, și preferă să aducă deocamdată la piață alte cereale, mai puțin prețioase. De acest lucru noi n'am ținut seama. Din această cauză planul colectărilor a fost refăcut, iar planul exportului de cereale a fost redus, după cum se reduce în mod corespunzător și planul importului. Se revizuește planul de export-import, care trebuie să fie încheiat cu un sold activ de minimum o sută de milioane de ruble, dar care n'a fost încă elaborat în mod definitiv.

4. Clasele, activitatea lor, raporturile dintre ele

Desvoltarea economiei naționale a țării a dus la îmbunătățirea situației materiale a clasei muncitoare

în primul rând. Declasarea clasei muncitoare e acum un lucru de domeniul trecutului. Refacerea și creșterea clasei muncitoare se desfășoară într'un ritm rapid. Iată cifrele: la 1 Aprilie 1924, dacă socotim pe toți muncitorii, din toate felurile de industrie, inclusiv mica industrie, inclusiv muncitorii sezonieri, inclusiv muncitorii agricoli, după datele Comisariatului Poporului pentru Muncă, aveam 5.500.000 de muncitori, dintre care 1.000.000 de muncitori agricoli și 760.000 de șomeri. La 1 Octombrie 1925 aveam deja peste 7.000.000 de muncitori, dintre care 1.200.000 de muncitori agricoli și 715.000 de șomeri. Creșterea clasei muncitoare este neîndoielnică.

Salariul mediu lunar al muncitorilor din întreaga industrie, socotit în ruble aur, era în Aprilie 1925 de 35 de ruble de fiecare muncitor, ceea ce reprezenta 62% din salariul dinainte de război. În Septembrie 1925 era de 50 de ruble, reprezentând 88,5% din salariul dinainte de război. Sunt ramuri care au depășit nivelul dinainte de război. Salariul mediu real al unui muncitor pe o zi, socotit în ruble-marfă, era în Aprilie 1925 de 0,88 ruble, iar în Septembrie 1925 de 1 rublă și 21 de copeici. Producția medie zilnică a unui om, socotită în ruble dinainte de război, era în Aprilie 1924 în întreaga industrie de 4,18, iar în 1925 de 6,14, ceea ce reprezintă 85% din cea dinainte de război. Dacă urmărim raportul dintre salariu și productivitatea muncii lună cu lună, constatăm că ele merg paralel: crește salariul, crește și productivitatea muncii. Însă în Iunie și Iulie salariul s'a ridicat, pe când productivitatea muncii a crescut într'o măsură mai mică decât salariul. Aceasta se explică prin concedii și prin faptul

că în fabrici și în uzine au venit noi pături de muncitori — semițărani.

Acum cu privire la fondul de salarii. Fondul de salarii, după datele Comisariatului Poporului pentru Muncă (am în vedere industria, de celelalte ramuri nu mă voi ocupa), era în 1923/24 de 808.000.000, în 1924/25 de peste 1.200.000.000, iar pentru 1925/26 se prevede că va fi de 1.700.000.000 de ruble.

Nu voi arăta, tovarăși, căror nevoi este destinat fondul asigurărilor sociale, acest lucru e știut de toată lumea. Ingăduiți-mi să indic o cifră generală, ca să vă puteți face o idee de sumele pe care le cheltuește statul proletar pentru asigurarea muncitorilor. În 1924/25 numărul total al asiguraților este de 6.700.000; se prevede că în 1925/26 numărul lor va fi de 7.000.000. În 1924/25 reținerea medie din salariu reprezintă 14,6%; se prevede că în 1925/26 ea va reprezenta 13,84% din salariu. Exprimate în cifre rotunde sumele destinate în 1924/25 asigurărilor sociale se ridică la 422.000.000, și se prevede că în 1925/26 vor atinge 588.000.000. Poate că n'ar fi de prisos să vă comunic că din fondul fixat anul trecut a rămas în cassa asigurărilor sociale o sumă ce se ridică la 71.000.000 de ruble.

În ce privește țărănimea, creșterea producției agricole nu putea, firește, să nu contribuie la îmbunătățirea situației materiale a populației țărănești. Din datele organelor noastre de planificare rezultă că consumul individual al populației rurale, procentul creșterii acestui consum, este mai mare decât procentul creșterii consumului populației urbane. Țăranul a început să mănânce mai bine și păstrează pentru consumul său

personal o parte mult mai mare din producția sa decât anul trecut.

Prin ce s'a manifestat ajutorul dat de statul proletar gospodăriilor sărace, ajutorul dat celor care au suferit din cauza recoltei proaste? Comisariatul Poporului pentru Finanțe apreciază ajutorul financiar dat țăranimii sărace în 1924/25 la cifra de 100.000.000—105.000.000 de ruble, — cifră de orientare, nu absolut exactă. Din această sumă, circa 60.000.000 de ruble reprezintă înlesniri fiscale și pe linie de asigurare, 24.000.000 de ruble provin din fondul pentru combaterea urmărilor recoltei proaste, 12.000.000 de ruble au fost date cu titlu de credit. Ajutorul dat celor care au suferit în 1924 din cauza recoltei proaste cuprinde o regiune cu o populație de peste 7.000.000 de oameni. În total s'au cheltuit pe această linie 108.000.000—110.000.000 de ruble, din care 71.000.000 din bugetul statului și 38.000.000 din fondurile organizațiilor obștești și instituțiilor bancare. Pe lângă aceasta, s'a creat un fond de 77.000.000 pentru lupta împotriva secetei. Iată în ce constă ajutorul dat de statul proletar păturilor nevoiașе ale țăranimii, ajutor, desigur, neîndestulător, dar despre care merită totuși să spunem câteva cuvinte.

Îmbunătățirea situației materiale a clasei muncitoare și a țăranimii constituie premiza principală, fără care nu putem progresa în domeniul construcției noastre. Vedem că această premiză există deja la noi.

Câteva cuvinte despre creșterea activității maselor. Faptul esențial în situația noastră internă, fapt care sare în ochi și peste care nu se poate trece

cu niciun chip, e că, datorită îmbunătățirii situației materiale a muncitorilor și țăranilor, a crescut și activitatea lor politică; ei au început să aibă o atitudine mai critică față de lipsurile noastre, să vorbească mai tare despre scăderile din practica noastră. Am intrat într'o fază de înviorare a tuturor claselor și a tuturor categoriilor sociale. S'a înviorat clasa muncitoare, s'a înviorat țăranimea cu toate categoriile ei, s'a înviorat și noua burghezie, agenții ei la sate (chiaburii), reprezentanții ei din rândurile intelectualilor. Faptul acesta stă la baza acelei cotituri în politica noastră a cărei expresie sunt hotărârile Conferinței a XIV-a a partidului. Politica de înviorare a Sovietelor, politica de înviorare a cooperației, a sindicatelor, concesiile făcute țăranimii prin reglementarea arendărilor și a muncii salariate, ajutorul material dat țăranimii sărace, politica alianței trainice cu țăranul mijlocăș, lichidarea rămășițelor comunismului de război — iată prin ce s'a manifestat mai ales noua orientare a partidului la sate. Care era situația la sate la sfârșitul anului trecut și începutul acestui an, știți prea bine. Nemulțumirea generală a țăranilor creștea, iar ici, colo au fost chiar și încercări de răscoală. Iată împrejurările care au determinat noua orientare a partidului la sate.

Acestea sunt bazele politicii partidului față de țăranime în perioada de creștere a activității maselor și de înviorare a organizațiilor lor, politică menită să reglementeze raporturile la sate, să sporească acolo autoritatea proletariatului și a partidului lui și să asigure o alianță trainică a proletariatului și sărăcimii cu țăranimea mijlocășă.

Știți că această politică s'a dovedit a fi pe deplin justă.

5. Cele trei lozinci ale lui Lenin în problema țărănească

Am procedat oare just orientându-ne spre țărănul mijlocăș? Cum stau lucrurile cu latura principială a noii orientări? Nu avem noi oare anumite indicații ale lui Lenin în această privință?

Se spune că la Congresul al II-lea al Internaționalei Comuniste a fost adoptată o rezoluție în problema țărănească, care spune că aliatul proletariatului în epoca luptei pentru putere poate fi numai țărănimea săracă, că mijlocășul poate fi doar neutralizat. E adevărat acest lucru? Da, e adevărat. Lenin a scris această rezoluție⁵⁹ având în vedere partidele care merg spre putere. Noi însă suntem un partid care a ajuns la putere. Iată care este deosebirea. În problema țărănimii, în problema alianței muncitorilor cu țărănimea sau cu anumite pături ale țărănimii, leninismul are trei lozinci fundamentale, corespunzătoare celor trei perioade ale revoluției. Totul este să sezezi just trecerea dela prima lozincă la a doua și dela a doua la a treia.

Înainte, pe vremea când mergeam spre revoluția burgheză, când noi, bolșevicii, am schițat pentru prima oară tactica noastră față de țărănime, Lenin a spus: alianță cu întreaga țărănime împotriva țarului și moșierilor, neutralizând în același timp burghezia cadetă. Cu această lozincă am mers atunci spre revoluția burgheză, și am învins. Aceasta a fost prima etapă a revoluției noastre.

Apoi, când ne-am apropiat de a doua etapă, de

Octombrie, Lenin a lansat o nouă lozincă, corespunzătoare noii situații: alianța proletariatului cu **sărăcimea satelor** împotriva tuturor burghezilor, **neutralizând** totodată țărănimea mijlocașă. Aceasta este o lozincă necesară partidelor comuniste care merg spre putere. Și chiar atunci când au cucerit puterea, dar încă n'au consolidat-o, ele nu pot conta pe o alianță cu mijlocașul. Țăranul mijlocaș este un om care stă în expectativă. El stă să vadă cine învinge, așteaptă, și numai atunci când ai învins, alungând pe moșieri și pe burghezi, se aliază cu tine. Altfel n'ar fi mijlocaș. Prin urmare, în a doua etapă a revoluției noastre nu am mai mers cu lozinca alianței muncitorilor cu **întreaga** țărănime, ci cu lozinca alianței proletariatului cu țărănimea **săracă**.

Și pe urmă? Pe urmă, după ce am consolidat îndeajuns puterea, respingând atacurile imperialiștilor, și am intrat în faza construcției socialiste largi, Lenin a lansat a treia lozincă: **alianță trainică** a proletariatului și țărănimii sărace cu țărănimea mijlocașă. Această lozincă este singura lozincă justă care corespunde noii perioade a revoluției noastre, perioadei construcției largi. Ea este justă nu numai pentru că acum putem conta pe această alianță, dar și pentru că, construind socialismul, trebuie să operăm nu numai cu milioane, ci cu zeci de milioane de oameni dela sate. Altfel nu se poate construi socialismul. Socialismul nu cuprinde numai orașul. Socialismul e o organizare a economiei care unește industria și agricultura pe baza socializării mijloacelor și uneltelor de producție. Fără unirea acestor două ramuri ale economiei, socialismul nu este posibil.

Iată cum stau lucrurile cu lozincile leninismului despre alianța cu țărănimea.

Ceeace a spus Lenin la Congresul al II-lea al Internaționalei Comuniste, este absolut just, pentru că atunci când pășești spre putere sau n'ai reușit încă să consolidezi puterea cucerită nu poți conta decât pe o alianță cu țărănimea săracă, neutralizând pe mijlocaș. Atunci însă când te-ai consolidat, ai luat puterea, ai început să construești și când trebuie să operezi cu zeci de milioane de oameni, alianța proletariatului și țăranimii sărace cu mijlocașii este singura lozincă justă.

Această trecere dela vechea lozincă a „alianței proletariatului cu țărănimea săracă“, dela vechea lozincă a neutralizării țăranimii mijlocașe la lozinca unei alianțe trainice cu țăranul mijlocaș s'a făcut încă la Congresul al VIII-lea al partidului nostru. Ingăduiți-mi să citez un pasaj din cuvântarea rostită de Ilici la deschiderea acestui congres. Iată-l:

„Cei mai buni reprezentanți de altădată ai socialismului — de pe vremea când ei credeau încă în revoluție și stăteau în slujba ei pe tărâm teoretic și ideologic — vorbeau despre **neutralizarea** țăranimii, adică despre necesitatea de a face din țărănimea mijlocașă, dacă nu o pătură socială care să sprijine activ revoluția proletariatului, cel puțin o pătură socială care să n'o împiedice, o pătură socială neutră, care să nu treacă de partea vrăjmașilor noștri. Această formulare teoretică abstractă a problemei e pentru noi absolut clară. Dar ea e neîndestulătoare. Noi am intrat în acel stadiu al construcției socialiste când trebuie elaborate concret, amănunțit, pe baza experienței muncii la țară regulile și directivele principale după care trebuie să ne călăuzim pentru ca să **înfăptuim o alianță trainică cu țăranul mijlocaș**“ * 60.

* Subliniat peste tot de mine. — I. St.

Aceasta este baza teoretică a politicii partidului, care țintește în actuala fază istorică la o alianță traianică cu țăranul mijlocăș.

Cine vrea să desmintă aceste cuvinte ale lui Lenin cu ajutorul rezoluției Congresului al II-lea al Internaționalei Comuniste, scrisă de Lenin, s'o spună deschis.

Așa stă problema din punct de vedere teoretic. Noi nu luăm o parte sau alta din învățătura lui Lenin, noi o luăm în ansamblul ei. Lenin a avut trei lozinci cu privire la țăranime: prima — în timpul revoluției burgheze, a doua — în timpul Revoluției din Octombrie, și a treia — după consolidarea Puterii Sovietice. Cine intenționează să substitue acestor trei lozinci o lozincă generală săvârșește o greșală grosolană.

Așa stă problema din punct de vedere teoretic. Iar sub aspectul practic al problemei, după ce am săvârșit Revoluția din Octombrie, după ce am alungat pe moșieri și am împărțit țăranilor pământul, e clar că am făcut ca Rusia să devină mai mult sau mai puțin mijlocășă, după expresia lui Lenin, și astăzi, cu tot procesul de diferențiere, mijlocașii formează majoritatea la țară.

O diferențiere are loc desigur. În condițiile n.e.p.-ului, în stadiul actual, nici nu poate fi altfel. Dar ea are loc într'un ritm lent. Am citit de curând un îndreptar, publicat, s'ar putea spune, chiar de Secția de propagandă și agitație a C.C., și un alt îndreptar, publicat, dacă nu mă înșel, de Secția de propagandă și agitație a organizației Leningrad. Dacă ar fi să dăm crezare acestor îndreptare, ar rezulta că sub țarism aveam aproximativ 60% țărani săraci, iar acum avem 75%; că sub țarism aveam aproximativ 5% chiaburi,

iar acum avem 8 sau 12%; că sub țarism aveam atâția și atâția mijlocași, iar acum sunt mai puțini. Nu vreau să arunc cuvinte tari, dar trebuie să spun că aceste cifre înseamnă ceva mai rău decât contrarevoluție. Cum poate un om care gândește în chip marxist să spună o asemenea enormitate, și încă s'o publice, s'o publice într'un îndreptar? Ca membru al C.C., răspund și eu, desigur, pentru această gafă nemaipomenită. Dacă sub țarism se ducea o politică de încurajare a chiaburimii, dacă exista proprietatea privată asupra pământului, dacă exista circulația pământurilor (lucru care ascute în mod deosebit diferențierea), dacă guvernul era de așa natură că încuraja din toate puterile diferențierea, și cu toate acestea țărănimea săracă nu reprezenta mai mult de 60%, — cum s'ar fi putut întâmpla ca sub guvernul nostru, sub Guvernul Sovietic, când nu există proprietate privată asupra pământului, adică pământul este scos din circulație, când, prin urmare, există această piedică în calea diferențierii, după ce timp de doi ani am făcut deschiaburare, când nici până în ziua de astăzi nu ne-am desbărat de toate metodele de deschiaburare, când ducem o politică de credite și cooperatistă specială, care nu favorizează diferențierea, — cum s'ar fi putut întâmpla ca atunci când există asemenea piedici să avem, cum se pretinde, o diferențiere mult mai pronunțată decât sub țarism, să avem mult mai mulți chiaburi și țărani săraci decât în trecut? Cum pot debita asemenea absurdități fantastice niște oameni care își zic marxiști? Această afirmație e pur și simplu ridicolă, e o nenorocire, o calamitate. (I l a r i t a t e.)

Acelaş lucru se poate spune despre nefericitul bilanţ al cerealelor şi furajelor dat în Iunie de Direcţia centrală a statisticii şi din care rezultă că ţăranii înstăriţi ar deţine 61% din surplusurile-marfă, ţăranii săraci nimic, iar mijlocaşii restul. Partea comică e că după câteva luni D.C.S. a venit cu o altă cifră; nu 61%, ci 52%. Iar de curând D.C.S. nu a mai indicat procentul de 52%, ci acela de 42%. Se poate oare calcula în felul acesta? Noi credem că D.C.S. este o citadelă a ştiinţei. Socotim că fără cifrele D.C.S. niciun organ administrativ nu poate calcula şi planifica. Socotim că D.C.S. trebuie să dea date obiective, care să nu fie influenţate de nicio părere preconcepută, căci încercarea de a potrivi o cifră la cutare sau cutare părere preconcepută este o infracţiune cu caracter penal. Dar cum mai poţi avea, după aceasta, încredere în cifrele D.C.S., dacă ea singură încetează să mai aibă încredere în propriile ei cifre?

Pe scurt. Deoarece satul a devenit mijlocaş în urma revoluţiei agrare, deoarece cu tot procesul de diferenţiere mijlocaşii constituie majoritatea la ţară, iar munca noastră de construcţie şi planul cooperatist leninist impun atragerea în această operă a masei principale a ţărănimii, — politica alianţei cu mijlocaşul este în condiţiile n.e.p.-ului singura politică justă.

Aceasta e latura practică a chestiunii.

Priviţi cum a formulat Lenin sarcinile noastre atunci când a fundamentat noua politică economică. Am în faţă proiectul broşurii „Impozitul în natură”, scris de Lenin, în care el indică clar şi precis principalele fire conducătoare.

„Acum esențialul, piatra de încercare devine (a devenit) mărirea cantității produselor... Prin urmare: «să mizăm» pe țăranul mijlocăș în agricultură.

Țăranul sânguincios ca «figură centrală» a avântului nostru economic“ (vezi vol. XXVI, pag. 312—313).

Prin urmare, să mizăm pe mijlocăș în agricultură, țăranul sânguincios ca figură centrală a avântului nostru economic. Așa scria tovarășul Lenin în 1921.

Ei bine, tocmai această idee, tovarăși, stă la baza hotărîrilor și concesiilor față de țărănime care au fost adoptate de noi la Conferința a XIV-a din Aprilie a partidului nostru.

Ce legătură există între rezoluția Conferinței a XIV-a din Aprilie a partidului și rezoluția asupra muncii în rândurile țărănimii sărace, pe care C.C. a adoptat-o în unanimitate în Octombrie⁶¹, tot așa cum a adoptat în unanimitate rezoluțiile Conferinței a XIV-a? Sarcina principală care ne-a stat în față la plenara din Octombrie a Comitetului Central era de a nu permite torpilarea politicii elaborate de noi la Conferința din Aprilie, politica de alianță trainică cu mijlocășul, de a nu permite torpilarea acestei politici, dat fiind că în partidul nostru s'a remarcat o stare de spirit potrivit căreia politica de alianță trainică cu mijlocășul este nejustă sau inacceptabilă. S'a remarcat deasemenea o stare de spirit după care politica de alianță trainică cu țăranul mijlocăș ar însemna ignorarea țărănimii sărace, după care cineva ar căuta să realizeze peste capul țărănimii sărace o alianță trainică cu mijlocășul. E stupid, tovarăși, dar e un fapt, căci o asemenea stare de spirit a existat. Constituia

oare pentru noi problema țăranimii sărace ceva nou când ne-am întrunit la plenara din Octombrie? Desigur că nu. Atâta timp cât există o țăranime săracă, trebuie să avem o alianță cu țăranimea săracă. Lucrul acesta îl știm încă din 1903, când a apărut pentru prima oară broșura lui Lenin „Către sărăcimea sate-
lor“⁶². N'am fi marxiști, n'am fi comuniști dacă nu ne-am sprijini pe sărăcime la sate. Pe cine altul să ne mai sprijinim? Această problemă nu este nouă; ea n'a constituit și nu putea să constitue pentru noi ceva nou, nici în Aprilie, nici în Octombrie, nici la conferință, nici la plenara C.C. Dacă totuși a apărut problema țăranimii sărace, ea a apărut în legătură cu experiența pe care am acumulat-o în timpul noilor alegeri pentru Soviete. Ce s'a dovedit? Sovietele au fost înviorate. A început să fie introdusă democrația sovietică. Dar în ce scop? Doar democrația sovietică înseamnă exercitarea conducerii de către clasa muncitoare. Căci nicio democrație sovietică nu poate fi numită cu adevărat sovietică și cu adevărat proletară, dacă conducerea nu este exercitată de proletariat și de partidul lui. Dar ce înseamnă democrație sovietică sub conducerea proletariatului? Aceasta înseamnă că proletariatul trebuie să-și aibă agenții săi la țară. Cine trebuie să fie acești agenți? Reprezentanții sărăcimii. Dar în ce situație se afla sărăcimea când am înviorat Sovietele? Era cât se poate de fărâmițată, cât se poate de răzlețită. Nu numai unora din elementele țăranimii sărace, dar chiar unora dintre comuniști li s'a părut că renunțarea la deschiaburire și la presiunea administrativă înseamnă o renunțare la țăranimea săracă, ignorarea intereselor ei. Și în loc să ducă o luptă or-

ganizată împotriva chiaburimii, ei au început să se tânguiască într'un mod nedemn.

Ce trebuia făcut pentru a pune capăt acestei stări de spirit? În primul rând, trebuia îndeplinită sarcina dată partidului de Conferința a XIV-a a partidului, adică trebuiau definite condițiile, metodele și măsurile de ajutorare materială a țăranimii sărace. În al doilea rând, trebuia lansată lozinca organizării de grupe sau fracțiuni speciale de țărani săraci în vederea luptei politice deschise pentru atragerea mijlocașului și izolarea chiaburului în timpul alegerilor pentru Soviete, cooperative etc.

Tocmai acest lucru l-a făcut tov. Molotov în tezele asupra muncii în rândurile țăranimii sărace, după ce a lucrat timp de trei luni în comisia agrară a C.C., teze aprobate în unanimitate de plenara din Octombrie a C.C.

După cum vedeți, rezoluția plenarei din Octombrie a C.C. este o continuare directă a hotărîrilor Conferinței a XIV-a.

În primul rând, trebuia pusă concret problema ajutorului material pentru a îmbunătăți starea materială a țăranimii sărace, iar în al doilea rând trebuia dată lozinca organizării țăranimii sărace. Acesta e un element nou, care aparține în întregime tov. Molotov, este ideea lui — lozinca organizării de grupuri de țărani săraci.

Pentru ce a fost necesară lozinca organizării de grupuri de țărani săraci? Ea a fost necesară pentru a lichida fărâmițarea țăranimii sărace și a da acesteia posibilitatea să se organizeze cu ajutorul comuniștilor într'o forță politică de sine stătătoare, care să

poată fi un sprijin organizat al proletariatului la sate în lupta împotriva chiaburului, în lupta pentru țărănimea mijlocasă. Țărănimea săracă tot mai este pătrunsă de psihologia de întreținut; ea își pune nădejdea în G.P.U., în autorități, în oricine vreți, numai nu în ea însăși, în propria ei forță. Ei bine, această pasivitate și această psihologie de întreținut trebuie să fie îndepărtată din conștiința țăranimii sărace. Trebuie să dăm țăranimii sărace lozinca de a sta, în sfârșit, pe propriile ei picioare, de a se organiza în grupuri cu ajutorul partidului comunist și cu ajutorul statului, de a învăța — pe arena Sovietelor, pe arena cooperației, pe arena comitetelor țărănești și pe toate arenele vieții publice sătești — să lupte împotriva chiaburului, dar să lupte nu apelând la G.P.U., ci să ducă o luptă politică, o luptă organizată. Numai așa putem oțeli țăărănimea săracă, numai așa putem organiza țăărănimea săracă și numai așa putem face ca dintr'o categorie cu o mentalitate de întreținut, sărăcimea satelor să devină un sprijin al proletariatului la țară.

Iată pentru ce a fost ridicată în Octombrie problema țăărănimii sărace.

6. Două pericole și două devieri în problema țărănească

În legătură cu problema țărănească s'au ivit în partidul nostru două devieri. O deviere în direcția diminuării pericolului chiaburesc și o deviere în direcția exagerării lui, în direcția diminuării și subapre-

cierii rolului țăranului mijlocăș. Nu spun că aceste devieri ar reprezenta un pericol de moarte pentru noi. Devierea este deviere, devierea este ceva ce n'a luat încă o formă precisă. Devierea este începutul greșelii. Ori lăsăm această greșală să se desvolte, și atunci e rău; ori curmăm această greșală din rădăcină, și atunci pericolul este lichidat. Devierea este ceva greșit, care va avea consecințe mai târziu dacă n'o oprești la timp.

Două cuvinte despre subaprecierea pericolului chiaburesc. Se vorbește de o deviere chiaburească. E, desigur, o prostie. În partid nu poate exista o deviere chiaburească. Nu e vorba de o deviere chiaburească, ci de o deviere în direcția subaprecierii pericolului chiaburesc. Chiar dacă n'ar fi existat oameni care să fi căzut victimă acestei devieri, care să se situeze pe poziția acestei devieri, astfel de oameni tot ar fi apărut, pentru că la noi dezvoltarea merge în direcția unei oarecari înviorări a capitalismului, iar înviorarea capitalismului nu poate să nu provoace confuzie în preajma partidului nostru. Pe de altă parte, la noi se dezvoltă o industrie socialistă și se dă o luptă între ea și capitalul particular. Care pe care va întrece? Preponderența este acum de partea elementelor socialiste. Ni-l vom subordona și pe chiabur și pe capitalistul particular dela oraș. Dar deocamdată faptele rămân fapte, chiaburul crește, și suntem departe de a-l fi răpus pe tărâm economic. Chiaburul își adună, indiscutabil, forțele, și cine nu observă acest lucru, cine spune că astea sunt fleacuri, că chiaburul nu este decât o sperietoare, pune partidul în pericolul de a pierde vigilența și de a se vedea desarmat

în lupta împotriva chiaburului, în lupta împotriva capitalismului, căci chiaburul este agentul capitalismului la sate.

Se vorbește de Bogușevschi. Desigur că la el nu este vorba de o deviere chiaburească, ci este vorba de o deviere în direcția subaprecierii pericolului chiaburesc. Dacă ar fi vorba de o deviere chiaburească, ar trebui să-l excludem din partid. Dar până acum nimeni, pare-se, n'a cerut, după cât știu eu, excluderea lui din partid. Această deviere — devierea în direcția subaprecierii pericolului chiaburesc la sate —, deviere care îngreuiază menținerea partidului în situația de a fi oricând gata de luptă, care desarmează partidul în lupta lui împotriva elementelor capitaliste, această deviere a fost condamnată, după cum se știe, printr'o hotărîre a Comitetului Central al partidului.

Există însă o altă deviere — în direcția supraaprecierii pericolului chiaburesc, deviere care face pe unii să-și piardă cumpătul în fața pericolului chiaburesc, să se lase cuprinși de panică: „săriți, vine chiaburul!“. Curios lucru! Oamenii au introdus n.e.p.-ul știind că n.e.p.-ul înseamnă înviorarea capitalismului, înviorarea chiaburului, că chiaburul va ridica neapărat capul. A fost însă deajuns să se arate chiaburul, ca ei să înceapă să țipe „săriți!“ și să-și piardă capul. Și buimăceala a mers până acolo că au uitat de mijlocăș. Or, acum sarcina principală la sate este de a lupta pentru cucerirea mijlocășului, de a lupta pentru a rupe pe mijlocăș de chiabur, de a lupta pentru a izola pe chiabur prin stabilirea unei alianțe trainice cu mijlocășul. Acest lucru îl uită tovarășii

care s'au lăsat cuprinși de panică în fața pericolului chiaburesc.

Socot că dacă am căuta rădăcinile acestor două devieri, am putea vedea că ele au următoarele puncte de plecare.

Prima deviere constă în diminuarea rolului chiaburului și în general al elementelor capitaliste dela țară, în bagatelizarea pericolului chiaburesc. Ea pornește dela presupunerea greșită că dezvoltarea n.e.p.-ului nu duce la înviorarea elementelor capitaliste dela sate, că la noi chiaburul și în general elementele capitaliste trec sau au și trecut în domeniul istoriei, că la sate nu are loc o diferențiere, că chiaburul este un ecou al trecutului, o sperietoare, și atât.

La ce duce această deviere?

În fapt, această deviere duce la negarea luptei de clasă la sate.

A doua deviere constă în exagerarea rolului chiaburului și în general al elementelor capitaliste dela sate, în faptul de a te lăsa cuprins de panică în fața acestor elemente, în negarea faptului că alianța proletariatului și țăranimii sărace cu mijlocășul este posibilă și utilă.

Această deviere pleacă dela premiza că la noi, în sate, are loc, chipurile, o simplă restaurare a capitalismului, că acest proces de restaurare a capitalismului este un proces atotcuprinzător, care îmbrățișează în întregime sau într'o măsură covârșitoare și cooperativele noastre, că în urma unei astfel de dezvoltări trebuie să se accentueze neîncetat diferențierea țăranimii pe scară mare, că trebuie să se întărească și să crească categoriile extreme, adică chiaburii și ță-

ranii săraci, an de an, că urmează să slăbească și să se topească deasemenea an de an categoriile de mijloc, adică țăranii mijlocași.

În fapt, această deviere duce la ațâțarea luptei de clasă la sate, la o revenire la politica comitetelor săracimii, de deschiaburire, adică la proclamarea războiului civil în țara noastră și, în felul acesta, la zădărnicierea întregii noastre munci de construcție, și implicit la negarea planului cooperatist al lui Lenin în sensul încadrării milioanei de gospodării țărănești în sistemul construcției socialiste.

Veți întreba: care deviere este mai rea? Nu se poate pune așa chestiunea. Amândouă sunt mai rele, și prima și a doua deviere. Și dacă se vor desvolta, aceste devieri pot să descompună partidul și să-l ducă la pieire. Din fericire, avem în partid forțe care pot curma și prima și a doua deviere. (Aplauze.) Cu toate că ambele devieri sunt rele și e absurd să se pună întrebarea: care din ele este mai periculoasă, există însă un alt punct de vedere din care trebuie să privim aceste două devieri. Pentru lupta împotriva căreia din devieri este mai bine pregătit partidul — pentru lupta împotriva primei devieri sau împotriva celei de a doua? — iată cum trebuie pusă problema în mod practic. Ambele devieri sunt periculoase, ambele sunt rele, nu se poate spune care din ele e mai periculoasă, dar se poate spune și trebuie să se spună pentru lupta împotriva căreia din devieri este cel mai bine pregătit partidul. Dacă vom întreba pe comuniști: pentru ce e mai bine pregătit partidul — pentru a-l despuia pe chiabur sau pentru a nu face acest lucru, ci a păși spre o alianță cu mijlocașul, cred că 99 din

100 de comuniști vor spune că partidul este mai bine pregătit pentru lozinca: lovește pe chiabur. Spune numai un cuvânt, și chiaburul va fi despuiat într-o clipă. Dar dacă este vorba să nu deschiaburești, ci să duci o politică mai complexă, de izolare a chiaburului printr'o alianță cu mijlocașul, acest lucru nu se acceptă așa de ușor. Iată de ce socot că, în lupta sa împotriva ambelor devieri, partidul trebuie totuși să-și concentreze focul asupra luptei împotriva celei de a doua devieri. (Aplauze.) Oricât ai invoca marxismul, leninismul, nu vei putea să ascunzi situația că chiaburul este periculos. Chiaburul este chiabur. El este periculos oricât ar vorbi Bogușevschi de sperietoare. Și acest lucru n'o să i-l scoți din cap unui comunist prin niciun fel de citate. În schimb, ideea că e necesară o alianță trainică cu mijlocașul, pe câtă vreme Ilici vorbește în rezoluția Congresului al II-lea de neutralizarea lui, — această idee poate fi întotdeauna estompată, eclipsată cu fraze despre leninism, despre marxism. Aici e un teren propice pentru citate, aici e un teren propice pentru toți aceia care vor să încurce partidul, care vor să ascundă partidului adevărul, adevărul că Lenin avea în privința țărănimii nu una, ci trei lozinci. Aici se pot face orice manipulații în ceea ce privește marxismul. Și tocmai de aceea trebuie concentrat focul în lupta împotriva celei de a doua devieri.

Așa stau lucrurile în ce privește situația internă a Uniunii, economia ei, industria și agricultura, clasele, intensificarea activității claselor, înviorarea Sovietelor, țărănimea și altele.

Nu mă voi opri asupra unor chestiuni privind

aparatul de stat, care crește și caută să scape de sub conducerea partidului, ceeace, desigur, nu-i va reuși.

Deasemenea, nu voi vorbi nici despre birocratismul aparatului nostru de stat; nu voi vorbi despre acest lucru, deoarece raportul meu s'a lungit prea mult. Nu voi vorbi despre acest lucru, deoarece această chestiune nu este ceva nou pentru partid.

7. Sarcinile partidului

Voi trece la sarcinile partidului în domeniul politicii interne.

În domeniul **desvoltării economiei naționale** în ansamblul ei, trebuie să lucrăm :

a) în direcția măririi continue a producției în economia națională;

b) în direcția transformării țării noastre dintr'o țară agrară într'o țară industrială;

c) în direcția asigurării în economia națională a unei preponderențe hotărîtoare a elementelor socialiste asupra elementelor capitaliste;

d) în direcția asigurării independenței necesare economiei naționale a Uniunii Sovietice în condițiile încercuirii capitaliste;

e) în direcția măririi greutateii specifice a veniturilor care nu provin din impozite, în sistemul general al bugetului de stat.

În domeniul **industriei și agriculturii** să lucrăm:

a) în direcția desvoltării industriei noastre socialiste pe baza unui nivel tehnic mai înalt, a ridicării productivității muncii, a reducerii prețului de cost, a măririi vitezei de circulație a capitalului;

b) în direcția punerii în concordanță a balanței combustibilului, metalului, precum și a capitalului fix din transporturile feroviare, cu necesitățile crescânde ale țării;

c) în direcția dezvoltării intense a industriei sovietice de importanță locală;

d) în direcția sporirii fertilității solului, a ridicării nivelului tehnic al agriculturii, a dezvoltării culturilor de plante industriale, a industrializării agriculturii;

e) în direcția încadrării în construcția socialistă a gospodăriilor țărănești răzlețite, prin atragerea în masă a țăranimii în cooperative și prin ridicarea nivelului ei cultural.

În domeniul **comerțului** să lucrăm:

a) în direcția continuei lărgiri și îmbunătățiri calitative a rețelei de desfacere a mărfurilor (cooperativele de toate felurile, comerțul de stat);

b) în direcția accelerării la maximum a vitezei de circulație a mărfurilor;

c) în direcția reducerii prețurilor cu amănuntul și a sporirii continue a preponderenței comerțului de stat și a celui cooperatist asupra comerțului particular;

d) în direcția stabilirii unui front unit al tuturor organelor de colectare și a unei riguroase discipline în materie de colectări;

e) în direcția intensificării comerțului cu străinătatea, asigurând o balanță comercială activă, și prin urmare și o balanță de plăți activă, care este condiția indispensabilă a menținerii stabilității monetare și o garanție necesară împotriva inflației.

În domeniul **planificării** să lucrăm în direcția asigurării obligatorii a rezervelor necesare.

În această ordine de idei, două vorbe despre unul din izvoarele rezervelor — despre rachiu. Există oameni care-și închipue că se poate construi socialismul în mănuși albe. Este cea mai grosolană greșală, tovarăși. Dacă nu avem împrumuturi, dacă suntem săraci în capitaluri și dacă, în afară de aceasta, nu ne putem înrobi capitaliștilor din Apusul Europei, dacă nu putem accepta condițiile înrobitoare pe care ei ni le propun și pe care le-am respins, atunci nu ne rămâne decât un singur lucru: să căutăm izvoare în alte domenii. E totuși mai bine decât să ne înrobim. Aici avem de ales între aservire și rachiu, și oamenii care își închipue că se poate construi socialismul în mănuși albe se înșală amar.

În domeniul **raportului dintre clase** să lucrăm:

a) în direcția asigurării alianței proletariatului și sărăcimii satelor cu țărănimea mijlocasă;

b) în direcția asigurării conducerii proletariatului în această alianță;

c) în direcția izolării politice și îngrădirii economice a chiaburului și a capitalistului dela oraș.

În domeniul **construcției sovietice** trebuie să lucrăm în direcția unei lupte hotărâte împotriva birocratismului, în direcția atragerii masselor largi ale clasei muncitoare în această luptă.

Aș vrea să spun două cuvinte despre noua burghezie și despre ideologii ei: smenovehiștii. Smenovehismul este ideologia noii burghezii care crește și care se aliază încetul cu încetul cu chiaburul și cu funcționăria intelectuală. Noua burghezie și-a formulat ideologia sa, ideologia smenovehistă, care constă în aceea că, după părerea ei, partidul comunist va de-

genera, iar noua burghezie se va consolida, și că noi, bolșevicii, fără să observăm acest lucru, vom ajunge, vedeți d-voastră, în pragul unei republici democratice, vom trece apoi acest prag, și cu ajutorul unui „cezar“, care se va ivi fie din rândurile militarilor, fie din rândurile funcționarilor civili, vom ajunge în situația unei obișnuite republici burgheze.

Așa se prezintă această nouă ideologie, care caută să mistifice funcționărima intelectuală, și nu numai pe ea, ci chiar și unele cercuri apropiate nouă. Nu voi desminți teza degenerării partidului nostru. Nu merită să desminți o prostie. Partidul nostru nu degenează și nu va degenera. El nu este clădit dintr'un astfel de material și nu a fost făurit de un astfel de om încât să degeneze. (Aplauze.) Cadrele noastre, și cele tinere și cele vechi, cresc din punct de vedere ideologic. Spre fericirea noastră, am reușit să publicăm câteva ediții ale operelor lui Lenin. Acum oamenii citesc, învață și încep să înțeleagă. Nu numai conducătorii, dar și membrii de partid mijlocii încep să înțeleagă, și nu mai trebuie să le dai mură în gură. Cu țipete despre degenerare nu vei mai speria acum pe nimeni. Oamenii se vor descurca ei singuri. Pot ei să tipe cât vor, să încerce să sperie cu citate cât vor, — membrul de partid mijlociu va asculta și se va descurca, pentru că acum are în mână operele lui Lenin. (Aplauze.) Acest fapt este una din principalele garanții că partidul nostru nu se va abate dela calea leninismului. (Aplauze furtivoase.)

Dacă am adus totuși vorba despre smenovehiști, am făcut-o pentru ca să răspund în două cuvinte tuturor acelor care contează pe o degenerare a par-

tidului nostru și a Comitetului nostru Central. Autorul acestei ideologii este Ustrialov. El lucrează în transporturi. Se spune că lucrează bine. 'Socotesc că, dacă lucrează bine, atunci n'are decât să viseze la degenerarea partidului nostru. Să visezi nu e interzis la noi. Să viseze sănătos. Dar să știe că, visând la degenerare, el trebuie totodată să aducă apă la moara noastră bolșevică. Altfel o să fie rău de el. (A p l a u z e.)

III

PARTIDUL

Trec la chestiunea partidului. Dacă mă ocup de partid la sfârșitul raportului meu, o fac nu pentru că partidul, prin greutatea sa specifică, ar fi ultimul în seria tuturor factorilor dezvoltării noastre. Nu, nu deaceea. Ci pentru că partidul încununează la noi totul.

Am vorbit despre succesele dictaturii proletariatului în domeniul politicii externe și interne, în domeniul manevrării pe plan extern, în condițiile încercuirii capitaliste, și în domeniul construcției socialiste, înăuntrul țării. Dar succesele acestea n'ar fi fost posibile dacă partidul nostru n'ar fi fost la înălțimea sarcinilor, dacă n'ar fi crescut și nu s'ar fi întărit. Insemnătatea partidului în această privință, ca forță conducătoare, este imensă. Dictatura proletariatului nu se realizează dela sine, ci, în primul rând, prin forțele partidului, sub conducerea lui. Fără o conducere exercitată de partid, în condițiile de astăzi ale încercuirii capitaliste, dictatura proletariatului nu ar fi posibilă. Ajunge să sdruncini partidul, să-l slă-

bești, pentru ca imediat să se sdruncine și să slăbească și dictatura proletariatului. Așa se și explică faptul că toți burghezii din toate țările vorbesc cu atâta furie de partidul nostru.

Prin aceasta nu vreau deloc să spun că partidul nostru este identic cu statul. Nicidecum. Partidul este forța conducătoare în statul nostru. Ar fi o prostie ca pentru acest considerent să afirmăm, cum afirmă unii tovarăși, că Biroul Politic este organul suprem în stat. Nu-i adevărat. Aceasta e o confuzie care aduce apă la moară dușmanilor noștri. Biroul Politic este organul suprem al partidului și nu al statului, iar partidul este forța conducătoare supremă a statului. Comitetul Central și Biroul Politic sunt organe ale partidului. Nu vreau să identific instituțiile de stat cu partidul. Vreau să spun doar că în toate problemele fundamentale ale politicii noastre interne și externe rolul conducător a aparținut partidului. Și numai datorită acestui fapt am obținut succese în politica noastră internă și externă. Deaceea problema compoziției partidului, a nivelului lui ideologic, a cadrelor partidului, a capacității lui de îndrumare în punerea problemelor construcției economice și sovietice, a greutății lui specifice în rândurile clasei muncitoare și în sânul țărănimii, în sfârșit, a situației sale interne în general — este problema fundamentală a politicii noastre.

Mai întâi de toate despre compoziția partidului. Efectivul numeric total al partidului la 1 Aprilie 1924, fără promoția leninistă, era de 446.000 de membri de partid și candidați. Dintre ei, muncitori erau 196.000, adică 44%; țărani 128.000, adică 28,8%; funcționari

etc. 121.000, adică 27,2%. La 1 Iulie 1925 partidul număra nu 446.000, ci 911.000 de membri și candidați, dintre care: muncitori 534.000, adică 58,6%; țărani 216.000, adică 23,8%; funcționari etc. 160.000, adică 17,6%. La 1 Noembrie 1925 aveam 1.025.000 de comuniști.

Care este procentul de muncitori (dacă luăm întreaga clasă muncitoare) organizați la noi în partid? La Congresul al XIII-lea, în raportul meu organizatoric, am spus că totalul muncitorilor din țara noastră este de 4.100.000 (inclusiv muncitorii agricoli). N'am socotit atunci pe muncitorii din mica industrie, al căror număr nu putea fi calculat, deoarece asigurările sociale încă nu fuseseră extinse, iar statistica nu se ocupa de acest lucru. Am dat atunci cifrele din Ianuarie 1924. Ulterior, când a fost posibil să se calculeze numărul muncitorilor ocupați în mica industrie, s'a văzut că la 1 Iulie 1924 numărul total al muncitorilor era de 5.500.000, inclusiv muncitorii agricoli. Dintre aceștia erau în partid 390.000 de muncitori, adică 7% din întreaga clasă muncitoare. În preajma lui 1 Iulie 1925 numărul muncitorilor era de 6.500.000, dintre care erau în partid 534.000, adică 8% din întreaga clasă muncitoare. La 1 Octombrie 1925 aveam 7.000.000 de muncitori — muncitori agricoli și industriali din industria mică, mijlocie și mare, fără deosebire. Dintre aceștia erau în partid 570.000, adică 8%.

Toate acestea le spun pentru a arăta cât de necesar este să se spună că într'un an sau doi vom putea ajunge la situația ca 90% din totalul muncitorilor din țară să fie organizați în partid.

Să examinăm acum care este greutatea specifică a părții muncitorești a P.C. (b) din Rusia în raport cu muncitorii din industria recenzată. Numărul muncitorilor permanenți, nesezonieri, din marea industrie recenzată, atât din cea de stat cât și din cea care nu aparține statului, inclusiv industria de război, atelierele de cale ferată mai importante și depourile principale, — numărul muncitorilor din toate aceste ramuri era la 1 Ianuarie 1924 de 1.605.000. În partidul nostru erau atunci 196.000 de muncitori. Aceasta reprezenta 12% din numărul total al muncitorilor din marea industrie. Iar dacă luăm muncitorii membri de partid care lucrează la mașini și stabilim procentajul lor în raport cu numărul total de muncitori din marea industrie, constatăm că la 1 Ianuarie erau în partid 83.000 de muncitori care lucrează la mașini și că ei reprezentau 5% din totalul muncitorilor din marea industrie. Toate acestea la 1 Ianuarie 1924. La 1 Iunie 1924 numărul muncitorilor din marea industrie era de 1.780.000; în partid erau atunci 389.000 de muncitori, adică 21,8% din totalul muncitorilor din marea industrie. Muncitori care lucrează la mașini erau în partid 267.000, adică 15% din efectivul total al clasei muncitoare din marea industrie. La 1 Ianuarie 1925 în marea industrie recenzată erau 1.845.000 de muncitori; muncitori în general, atât care lucrează la mașini cât și care nu lucrează la mașini, erau în partidul nostru 429.000, adică 23,2% din totalul muncitorilor din marea industrie; muncitori care lucrează la mașini erau pe atunci în partid 302.000, adică 16,3% din totalul muncitorilor din marea industrie. La 1 Iulie 1925 erau în marea industrie:

2.094.000 de muncitori; numărul muncitorilor din partid era de 534.000, ceea ce reprezenta 25,5%; numărul muncitorilor care lucrează la mașini era de 383.000, adică 18,2% din totalul muncitorilor din marea industrie.

Vedeți, deci, că dacă în ceea ce privește întreaga clasă muncitoare creșterea numărului de muncitori organizați în partid, în raport cu efectivul total al clasei muncitoare, este mai lentă decât creșterea clasei muncitoare însăși, aici, în marea industrie, dimpotrivă: procentul muncitorilor înscrși în partid crește într'un ritm mai rapid decât numărul muncitorilor din marea industrie. Acest lucru trebuie subliniat pentru a avea în vedere care este fizionomia partidului nostru atunci când vorbim despre nucleul lui muncitoresc: nucleul acesta îl constituie mai ales muncitorii din marea industrie.

Mai putem noi acum, luând în considerație toate acestea, să spunem că în decurs de un an vom mări în partid procentul muncitorilor care lucrează la mașini la 90%? Nu, nu putem, pentru că ar însemna să spunem lucruri de domeniul fanteziei. Căci dacă sunt în partid 380.000 de muncitori care lucrează la mașini, — pentru ca toți ceilalți, adică circa 700.000, care nu lucrează la mașini să constituie 10%, ar trebui să sporim în decurs de un an numărul membrilor de partid la 7.000.000. Pur și simplu tovarășii n'au socotit bine și de aici și gafa lor cu cifra de 90%.

Crește oare greutatea specifică a partidului în sânul clasei muncitoare? E de prisos a mai dovedi acest adevăr evident. Știți că partidul nostru este, în fond, un partid electiv al clasei muncitoare. Noi am

realizat în această privință ceea ce n'a realizat până acum niciun partid din lume. Chiar și numai acest fapt arată că greutatea specifică a partidului nostru în rândurile clasei muncitoare este imensă și că partidul nostru deține exclusivitatea în sânul clasei muncitoare.

În ce privește greutatea specifică a partidului nostru la sate, lucrurile stau destul de prost. La Congresul al XIII-lea, populația rurală a țării dela 18 la 60 de ani număra 53.000.000; la Congresul al XIV-lea e de peste 54.000.000. Aceasta în timp ce la Congresul al XIII-lea aveam 136.000 de comuniști în celulele sătești, adică 0,26% din întreaga populație rurală adultă, iar la Congresul al XIV-lea avem 202.000 de țărani în partid, adică 0,37%. Grozav de încet crește partidul nostru la sate. Nu vreau să spun că el trebuie să crească într'un ritm fantastic, dar procentul acesta de țărani în partidul nostru este totuși foarte neînsemnat. Partidul nostru este un partid muncitoresc. În el vor prevala întotdeauna muncitorii. Aceasta este expresia faptului că la noi există dictatura proletariatului. Dar este tot atât de clar că, fără o alianță cu țărănimea, dictatura proletariatului nu este posibilă, că prezența în partid a unui anumit procent din cei mai buni oameni din rândurile țăranilor constituie la sate un sprijin necesar pentru partid. Sub acest aspect, lucrurile nu stau prea bine deocamdată.

Trebuie să relev apoi creșterea generală a nivelului ideologic al partidului nostru. Despre latura organizatorică vă va vorbi tov. Molotov în raportul său, deaceia nu mă voi opri asupra acestei chestiuni; nu

pot însă să nu spun un lucru, și anume că, după toate datele, nivelul ideologic al cadrelor noastre de conducere, tinere și vechi, a crescut în mod simțitor. Drept exemplu am putea lua discuția pe care am avut-o anul trecut cu troțchiștii. Era vorba, după cum știți, de o revizuire a leninismului, de schimbarea conducerii partidului — ca să spunem așa — din mers. Cât de unit s'a opus partidul acestui val anti-partinic, știe toată lumea. Ce arată aceasta? Arată că partidul a crescut. Cadrele sale s'au întărit, discuția nu-l înspăimântă. Acum am intrat, din păcate, în faza unei noi discuții. Sunt convins că partidul va duce repede la bun sfârșit și această discuție și că nimic deosebit nu se poate întâmpla. (Voci: „Așa e!“. Aplauze.) Pentru a nu anticipa asupra evenimentelor și a nu irita spiritele, nu mă voi ocupa în acest moment de modul cum s'au comportat în fond tovarășii din Leningrad la conferința lor și cum au reacționat la aceasta tovarășii din Moscova. Cred că membrii congresului o vor spune singuri, iar eu voi face bilanțul în cuvântul de încheiere.

Imi închei raportul.

Am vorbit despre politica noastră externă, despre contradicțiile care macină lumea capitalistă. Am spus că aceste contradicții pot fi biruite numai de o revoluție muncitorească în Occident.

Am vorbit apoi despre contradicțiile în cadrul cărora se desfășoară relațiile noastre, relațiile dintre Uniunea Sovietică și statele capitaliste. Am arătat că aceste state vor căuta să transforme țara noastră într-o anexă a sistemului capitalist, că ele vor căuta să pună la cale o intervenție împotriva noastră, că noi

vom riposta, contând că vom avea tot sprijinul clasei muncitoare din Occident, mai cu seamă acum, după ce muncitorii din Occident au început să vină la noi mai des și să fraternizeze cu noi. Și credem că această fraternizare nu va rămâne fără urmări pentru capitaliști. Aceste contradicții sunt deasemenea în curs de a fi biruite de noi. Dar, în ultima instanță, contradicțiile externe, între lumea capitalistă și lumea socialistă, noi nu le putem birui numai cu propriile noastre forțe; pentru aceasta e nevoie de ajutorul unei revoluții proletare victorioase într'un șir de țări.

Am vorbit apoi despre contradicțiile dinăuntru țării noastre, între elementele capitaliste și elementele socialiste. Am spus că aceste contradicții le putem birui cu propriile noastre forțe. Cine nu crede acest lucru, acela e un lichidator, acela nu crede în construcția socialistă. Aceste contradicții le vom birui, le și biruim. Firește, cu cât va sosi mai repede ajutorul din partea Occidentului, cu atât va fi mai bine, cu atât vom birui mai repede aceste contradicții pentru a lichida capitalul particular și a obține victoria deplină a socialismului la noi, construirea unei societăți pe deplin socialiste. Dar chiar și fără ajutor din altă parte nu vom cădea în melancolie, nu vom striga: ajutor! — ne vom continua munca (a p l a u z e) și nu ne vom speria de greutăți. Cine a obosit, pe cine îl sperie greutățile, cine își pierde capul să lase drum liber aceluia care și-au păstrat curajul și fermitatea. (A p l a u z e.) Noi nu suntem dintre aceia pe care îi sperie greutățile. Căci de aceea suntem bolșevici, de aceea am dobândit oțelirea leninistă, ca să nu ne ferim de greutăți, ci să

le înfruntăm și să le învingem. (Voci: „Așa e!”. Aplauze.)

Am vorbit apoi, tovarăși, despre succesele și despre greșelile partidului nostru. Aceste greșeli au fost în număr destul de mare. Atât în ce privește comerțul nostru exterior, în ce privește colectările, cât și în alte domenii de activitate, am făcut destule greșeli. Ilici ne-a învățat să nu ne îngâmfăm. Noi nu ne vom îngâmfă. Greșeli au fost destule. Dar sunt și succese. În orice caz am realizat un lucru, am realizat un lucru care nu ne poate fi răpit cu niciun chip: prin largă noastră muncă de construcție, prin iureșul nostru bolșevic pe frontul economic, prin succesele pe care le-am repurtat aici, am arătat întregii lumi că muncitorii, luând puterea, știu nu numai să lovească capitalismul, nu numai să distrugă, dar și să construiască o nouă societate, să construiască socialismul. Această cucerire, faptul că am făcut ca acest adevăr să devină evident, — această cucerire nu ne poate fi răpită. Aceasta e cucerirea cea mai importantă și cea mai anevoioasă dintre toate cuceririle noastre de până acum. Căci noi am arătat clasei muncitoare din Occident și popoarelor asuprite din Orient că muncitorii, care de-a-lungul istoriei au știut doar să muncească pentru stăpâni, în timp ce conducerea o aveau stăpânii, că acești muncitori, luând puterea, s'au dovedit capabili să conducă o țară mare, să construiască socialismul în condițiile cele mai grele.

Ce se cere pentru ca proletarii din Occident să învingă? În primul rând, încredere în forțele proprii, conștiința faptului că clasa muncitoare se poate lipsi de burghezie, că clasa muncitoare e capabilă nu nu-

mai să distrugă vechiul, dar și să construiască noul, să construiască socialismul. Intreaga activitate a social-democrației constă în a însufla muncitorilor scepticismul, neîncrederea în forțele lor, neîncrederea în posibilitatea de a obține prin forță victoria asupra burgheziei. Sensul întregii noastre munci, al întregii noastre construcții este că această muncă și această construcție conving clasa muncitoare din țările capitaliste că clasa muncitoare este capabilă să se lipsească de burghezie și să construiască o societate nouă cu propriile ei forțe.

Pelerinajul muncitorilor în țara noastră, faptul că delegațiile muncitorești, venind în țara noastră, cercetează îndeaproape fiecare colțișor al construcției noastre și caută să cunoască cu propriile lor simțuri succesele construcției noastre, — toate acestea arată că clasa muncitoare din țările capitaliste, în pofida social-democrației, începe să aibă încredere în forțele sale proprii și în capacitatea clasei muncitoare de a crea o societate nouă pe ruinele celei vechi.

Nu spun că am realizat mult în acest an, dar un lucru trebuie totuși să recunoaștem, și anume că prin succesele construcției noastre socialiste am arătat și am dovedit că clasa muncitoare, răsturnând burghezia și luând puterea în propriile sale mâini, e capabilă să transforme societatea capitalistă pe baze socialiste. Acest lucru l-am realizat, și cucerirea aceasta nu ne-o poate răpi nimeni, orice s'ar întâmpla. Acest succes este de neprețuit. Căci ce înseamnă a obține un asemenea succes? Înseamnă a da muncitorilor din țările capitaliste încredere în forțele lor, încredere în victoria lor. Înseamnă a le da în

mână o nouă armă împotriva burgheziei. Iar că ei vor lua această armă în mână și că sunt gata s'o folosească, aceasta se vede chiar și din faptul că pelerinajul muncitorilor în țara noastră nu încetează, ci se intensifică. Iar când muncitorii din țările capitaliste vor căpăta încredere în propriile lor forțe, puteți fi încredințați că aceasta va fi începutul sfârșitului capitalismului și indiciul cel mai sigur al victoriei revoluției proletare.

Iată dece cred că nu muncim în zadar construind socialismul. Iată dece cred că în această muncă noi trebuie să învingem pe scară internațională. (Aplauze furtunoase și îndelung repetate. Intreg congresul ovaționează.)

CUVÂNT DE ÎNCHEIERE LA RAPORTUL POLITIC AL COMITETULUI CENTRAL

23 Decembrie

Tovarăși! Nu voi răspunde separat la fiecare din întrebările puse în diferitele bilețele, deoarece întreaga mea cuvântare de încheiere va fi în fond un răspuns la aceste bilețele.

Apoi, la atacurile personale și la diferitele ieșiri cu caracter pur personal nu am de gând să răspund, deoarece cred că congresul dispune de suficiente materiale pentru a verifica motivele și dedesubturile acestor atacuri.

Nu voi vorbi nici de „troglodiți”, — de aceia care se adunau undeva pe lângă Chislovodsc și făceau tot felul de combinații cu privire la organele C.C. Treaba lor, n'au decât să facă combinații. Aș vrea doar să subliniez că Lașevici, care s'a ridicat aici cu atâta aplomb împotriva politicii de combinații, s'a dovedit a fi el însuși unul dintre cei care practică această politică; la consfătuirea pe care „troglodiții” au avut-o lângă Chislovodsc, el a jucat, pe cât se vede, un rol care n'a fost deloc lipsit de importanță. Ce să mai spui, să-l lăsăm în plata domnului. (Ilaritate.)

Și acum trec la subiect.

1. SOCOLNICOV ȘI DAWESIZAREA ȚĂRII NOASTRE

Mai întâi câteva obiecții. Prima obiecție îl privește pe Socolnicov. El a spus în cuvântarea sa: „Când Stalin a indicat două linii generale, două linii în construirea economiei noastre, el ne-a indus în eroare, pentru că ar fi trebuit să formuleze altfel aceste două linii, ar fi trebuit să vorbească nu de importul de utilaj, ci de importul de mărfuri finite“. Afirm că această declarație a lui Socolnicov îl trădează complet ca partizan al tezelor lui Șanin. Vreau să spun că aici Socolnicov se manifestă, în fond, ca partizan al dawesizării țării noastre. Despre ce am vorbit eu în raport? Am vorbit oare despre un plan de export și import? Desigur că nu. Știe oricine că suntem **nevoiți acum** să importăm utilaj. Dar Socolnicov face din această necesitate un principiu, o teorie, o perspectivă de dezvoltare. Iată care este greșala lui Socolnicov. Am vorbit în raport despre cele două linii generale, călăuzitoare, principale, în ce privește construirea economiei noastre naționale. Am vorbit despre acest lucru cu scopul de a clarifica problema căilor de urmat pentru a asigura țării noastre o dezvoltare economică de sine stătătoare în condițiile încercuirii capitaliste. Am vorbit în raport despre linia noastră generală, despre perspectiva noastră în sensul de a transforma țara noastră dintr'o țară agrară într'o țară industrială. Ce este o țară agrară? O țară agrară este o țară care exportă produse agricole și importă utilaj, care nu produce sau aproape că nu produce cu propriile sale forțe acest utilaj (mașini etc.). Dacă rămânem la treapta de dezvoltare pe

care nu producem cu propriile noastre forțe utilaj și mașini, ci trebuie să le importăm, noi nu putem avea garanția că țara noastră nu va deveni o anexă a sistemului capitalist. Tocmai pentru acest motiv trebuie să mergem pe linia dezvoltării producției mijloacelor de producție la noi. Oare Socolnicov nu poate să înțeleagă acest lucru elementar? Doar eu numai despre acest lucru am vorbit în raport.

Ce cere planul Dawes? El cere ca Germania să pompeze bănișori pentru plata reparațiilor pe seama piețelor, mai ales pe seama piețelor noastre sovietice. Ce rezultă de aici? Rezultă de aici că Germania ne va da utilaj, noi îl vom importa și vom exporta produse agricole. Noi, adică industria noastră, vom fi deci la remorca Europei. Aceasta este baza planului Dawes. În această ordine de idei am spus în raportul meu că planul Dawes, în măsura în care privește țara noastră, este clădit pe nisip. Dece? „Pentru că” — spuneam eu — „noi nu dorim deloc să devenim o țară agrară pentru nicio altă țară, inclusiv Germania”, căci „vom produce noi înșine mașini și celelalte mijloace de producție”. Să transformăm țara noastră dintr’o țară agrară într’o țară industrială, capabilă să producă cu propriile sale forțe utilajul necesar — iată care e esența, baza liniei noastre generale. Trebuie să facem așa fel ca gândurile și năzuințele celor care lucrează în domeniul economic să fie îndreptate tocmai în această direcție, în direcția transformării țării noastre dintr’o țară care importă utilaj într’o țară care să producă acest utilaj. Căci aceasta este garanția principală a independenței economice a țării noastre. Căci aceasta este garanția că țara noastră

nu va fi transformată într'o anexă a țărilor capitaliste. Socolnicov nu vrea să înțeleagă acest lucru simplu și evident. Ei, autorii planului Dawes, ar vrea să ne limiteze la producția, să zicem, de stambă, dar asta e puțin pentru noi, pentru că noi vrem să producem nu numai stambă, ci și mașinile necesare producției de stambă. Ei ar voi să ne limităm la producția, să zicem, de automobile, dar asta e puțin pentru noi, pentru că noi vrem să producem nu numai automobile, ci și mașinile care produc automobile. Ei vor să ne limiteze la producția, să zicem, de ghete, dar asta e puțin pentru noi, pentru că noi vrem să producem nu numai ghete, ci și mașinile care produc ghete. Etc. etc.

Iată care este deosebirea dintre cele două linii generale și iată ce nu vrea să înțeleagă Socolnicov.

A renunța la linia noastră ar însemna să abandonăm sarcinile construirii socialismului, ar însemna să adoptăm punctul de vedere al dawesizării țării noastre.

2. CAMENEV ȘI CONCESIILE FĂCUTE DE NOI ȚĂRĂNIMII

A doua obiecție privește pe Camenev. El a spus că, adoptând la Conferința a XIV-a a partidului cunoscutele hotărîri pe linie economică, pe linia înviorării Sovietelor, pe linia lichidării rămășițelor comunismului de război, pe linia reglementării arendărilor și muncii salariate, noi am făcut implicit concesii chiar burimii și nu țărănimii, că acestea sunt concesii făcute nu țărănimii, ci elementelor capitaliste. Să fie

adevărat? Eu susțin că nu e adevărat, că această afirmație este o calomnie la adresa partidului. Eu susțin că un marxist nu poate privi astfel problema, că numai un liberal poate privi problema în acest fel.

Ce înseamnă concesiile făcute de noi la Conferința a XIV-a a partidului? Intră sau nu aceste concesi în cadrul n.e.p.-ului? Sigur că intră. Poate că am lărgit n.e.p.-ul la Conferința din Aprilie? Să răspundă opoziția: am lărgit n.e.p.-ul în Aprilie sau nu? Dacă l-am lărgit, de ce au votat pentru hotărârile Conferinței a XIV-a? Și nu se știe oare că noi suntem cu toții împotriva lărgirii n.e.p.-ului? Care e adevărul atunci? Adevărul e că Camenev s'a încurcat, căci n.e.p.-ul include admiterea comerțului, a capitalismului, a muncii salariate, iar hotărârile Conferinței a XIV-a sunt expresia noii politici economice, introduse pe timpul lui Lenin. Știa oare Lenin că n.e.p.-ul va fi folosit la început în primul rând de către capitaliști, negustori și chiaburi? Desigur că știa. Dar a spus oare Lenin că introducând n.e.p.-ul facem concesi speculanților și elementelor capitaliste, iar nu țărănimii? Nu, n'a spus și nici nu putea să spună acest lucru. Dimpotrivă, el a afirmat întotdeauna că, admitând comerțul și capitalismul și modificând politica noastră în direcția n.e.p.-ului, noi facem concesi țărănimii în vederea menținerii și a întăririi alianței cu ea, pentru că țărănimea nu poate trăi în condițiile de astăzi fără comerț, fără admiterea unei oarecari înviorări a capitalismului, pentru că noi nu putem organiza acum alianța altfel decât cu ajutorul comerțului, pentru că numai în felul acesta putem întări alianța și construi temelia economiei socialiste. Iată

cum privea Lenin problema concesiilor. Iată cum trebuie privită problema concesiilor în Aprilie 1925.

Îngăduiți-mi să vă citesc părerea lui Lenin în această chestiune. Iată cum fundamentează el trecerea partidului la noua politică, la politica n.e.p.-ului, în raportul său „Despre impozitul în natură”, făcut la consfătuirea secretarilor de celule din gubernia Moscova:

„Aș vrea să mă opresc asupra următoarei chestiuni: cum se împacă această politică cu punctul de vedere al comunismului și cum se face că Puterea Sovietică comunistă favorizează dezvoltarea comerțului liber. Este bine, asta din punctul de vedere al comunismului? Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie să privim cu atenție schimbările care au avut loc în gospodăria țărănească. La început situația era următoarea: asistam la un asalt al întregii țărănimii împotriva puterii moșierilor. Împotriva moșierilor mergeau deopotrivă și țăranii săraci și chiaburii, deși, firește, cu intenții deosebite: chiaburul o făcea cu scopul de a lua pământul dela moșier și de a-și mări astfel gospodăria sa. Atunci s'a și manifestat deosebirea de interese și năzuințe dintre chiaburi și țăranii săraci. În Ucraina această deosebire de interese apare și astăzi mult mai clar decât la noi. Sărăcimea putea folosi foarte puțin în mod direct luarea pământului dela moșieri, deoarece ea nu avea nici materialele, nici uneltele necesare pentru aceasta. Și iată că sărăcimea se organizează, pentru a nu lăsa pe chiaburi să acapareze pământurile luate. Puterea Sovietică acordă ajutor comitetelor sărăcimii apărute la noi și „comnezamojilor” din Ucraina. Care a fost rezultatul? Rezultatul a fost că elementul predominant la sate au devenit mijlocașii... S'au redus extremitățile, a încetat să crească numărul chiaburilor, și cel al țăranilor săraci, iar majoritatea populației s'a apropiat de starea de mijlocaș. Dacă avem nevoie să ridicăm productivitatea gospodăriei noastre țărănești, trebuie să ținem seamă, în primul rând, de mijlocaș. Partidul comunist a și trebuit să-și construiască politica în conformitate cu aceasta... Prin urmare, schimbarea survenită în

politica față de țărănime se explică prin faptul că s'a schimbat situația țărănimii însăși. Satul a devenit mai mijlocăș, și trebuie să ținem seama de aceasta atunci când e vorba de ridicarea forțelor de producție" * (vezi vol. XXVI, pag. 304—305).

Și apoi, în acelaș volum, la pag. 247, Lenin trage concluzia generală:

„Trebuie să construim economia noastră de stat ținând seama de caracterul economiei mijlocașului **, pe care în timp de trei ani n'am reușit s'o prefacem și pe care nu vom putea s'o prefacem nici în alți zece ani“.

Cu alte cuvinte, am introdus libertatea comerțului, am admis înviorarea capitalismului, am introdus n.e.p.-ul pentru a intensifica creșterea forțelor de producție, pentru a mări cantitatea produselor din țară și pentru a întări alianța cu țărănimea. Alianța, interesele alianței cu țărănimea, ca bază a concesiilor noastre pe linia n.e.p.-ului — iată cum privea Lenin chestiunea.

Știa Lenin atunci că de n.e.p., de concesiile făcute țărănimii vor profita speculanții, capitaliștii și chiaburii? Desigur că știa. Înseamnă aceasta oare că aceste concesi erau în fond concesi făcute speculantului și chiaburului? Nu, nu înseamnă. Căci n.e.p.-ul în general și comerțul în special sunt folosite nu numai de capitaliști și de chiaburi, ci și de organele de stat și de organele cooperatiste, căci comerț fac nu numai capitaliștii și chiaburii, ci și organele statului și cooperativele; și atunci când vor învăța să facă comerț organele de stat și cooperativele, vor prevala (au

* Subliniat peste tot de mine. — I. St.

** Subliniat de mine. — I. St.

și început să prevaleze!) asupra particularilor, unind strâns industria noastră cu gospodăria țărănească.

Ce rezultă de aici? Rezultă de aici că concesiile noastre merg în esență pe linia întăririi alianței cu țărănimea și se fac mai ales în vederea acestei alianțe.

Cine nu înțelege acest lucru, acela privește chestiunea nu ca un leninist, ci ca un liberal.

3. CINE A GREȘIT SOCOTELILE ?

A treia obiecție privește pe Socolnicov. El a spus: „Pierderile însemnate pe care le-am suferit pe frontul economic, începând din toamnă, merg tocmai pe linia supraaprecierii forțelor noastre, pe linia supraaprecierii maturității socialiste, a supraaprecierii posibilităților pe care le avem, pe care le are economia de stat de a conduce întreaga economie națională chiar de pe acum“.

Rezultă deci că socotelile greșite în ce privește colectările și comerțul exterior — mă refer la soldul pasiv din 1924/25, — aceste socoteli greșite se explică nu prin greșala organelor noastre de reglementare, ci prin supraaprecierea maturității socialiste a economiei noastre. Și de aceasta, afirmă el, este vinovat Buharin, a cărui „școală“ cultivă în mod special exagerarea maturității socialiste a economiei noastre.

Desigur, în discursuri „poți“ să bați câmpii cât poțtești, cum de multe ori face Socolnicov. Dar trebuie totuși să cunoști o limită. Cum se poate spune o asemenea absurditate, un asemenea neadevăr sfruntat în fața congresului? Oare Socolnicov n'are cu-

noștință de ședința specială a Biroului Politic dela începutul lui Noembrie, unde problema colectărilor și a comerțului exterior a fost luată în discuție, unde greșelile organelor de reglementare au fost îndreptate de Comitetul Central, de majoritatea Comitetului Central, care, chipurile, supraapreciază posibilitățile noastre socialiste? Cum poate să spună cineva asemenea absurdități la un congres? Și ce are a face asta cu „școala“ lui Buharin sau Buharin însuși? Ce manieră mai e și asta de a arunca vina ta asupra altuia! Oare Socolnicov nu știe că stenograma cuvântărilor rostite la ședința C.C. în chestiunea socotelilor greșite a fost trimisă tuturor comitetelor guberniale? Cum se poate vorbi împotriva unor fapte evidente? „Poți“ să bați câmpii în discursuri, dar trebuie totuși să cunoști o limită.

4. CUM APĂRĂ SOCOLNICOV ȚĂRĂNIMEA SĂRACĂ

A patra obiecție este îndreptată tot împotriva lui Socolnicov. El a declarat aici că, în calitate de Comisar al Poporului pentru Finanțe, el se străduiește, vedeți d-v., din răspuțeri să asigure impozitului agricol un caracter de impozit pe venit, dar că este împiedicat, este împiedicat pentru că nu i se îngăduie să apere țărănimea săracă și să pună frâu chiaburilor. Nu e adevărat, tovarăși. Această afirmație e o calomnie la adresa partidului. Chestiunea modificării formale a impozitului agricol în sensul ca el să aibă un caracter de impozit pe venit — vorbesc de o modificare formală, pentru că în fapt el este un impozit pe venit, — această chestiune a fost ridicată la ple-

nara C.C. din Octombrie anul curent, dar nimeni în afară de Socolnicov n'a susținut să fie pusă la congres această chestiune, deoarece chestiunea nu fusese încă suficient studiată pentru a fi pusă la congres. Socolnicov n'a insistat atunci asupra propunerii sale. Iată însă că acum Socolnicov nu ezită să exploateze această chestiune împotriva C.C., desigur nu în interesul sărăcimii, ci în interesul opoziției. Și dacă Socolnicov vorbește aici despre țărănimea săracă, îngăduiți-mi să vă aduc la cunoștință un fapt care desvăluie adevărata poziție a lui Socolnicov, a acestui apărător din oficiu al țărănimii sărace. Acum câțva timp, tov. Miliutin, Comisarul Poporului pentru Finanțe al R.S.F.S.R., a luat hotărîrea de a scuti gospodăriile țăranilor săraci de plata impozitului mai mic de o rublă. Din memoriul tov. Miliutin către C.C. se vede că totalul acestui impozit mai mic de o rublă, impozit care irită țărănimea, se cifrează la circa 300.000—400.000 de ruble pe întreaga R.S.F.S.R., în timp ce cheltuelile necesitate de perceperea acestui impozit sunt numai cu puțin mai mici decât totalul acestui impozit. Ce face Socolnicov, acest apărător al țărănimii sărace? Se apucă și anulează hotărîrea tov. Miliutin. Drept consecință, C.C. primește proteste din partea a 15 comitete guberniale împotriva acestui lucru. Socolnicov se încăpățânează. A trebuit să intervină C.C. pentru ca Socolnicov să renunțe la anularea hotărîrii absolut juste a Comisarului Poporului pentru Finanțe al R.S.F.S.R. de a nu se percepe impozitul mai mic de o rublă. Asta se cheamă la Socolnicov „a apăra“ interesele țărănimii sărace. Și oameni cu asemenea fapte la activul lor au — ca să folosesc

o expresie blândă — îndrăzneala să se ridice împotriva C.C. Curios, tovarăși, foarte curios.

5. LUPTĂ IDEOLOGICĂ SAU CALOMNIE?

În sfârșit, încă o obiecție. Este vorba de o obiecție împotriva autorilor „Culegerii de materiale cu privire la chestiunile controversate”. „Culegerea de materiale cu privire la chestiunile controversate”, editată recent, s'a împărțit ieri aici în mod secret, numai membrilor congresului. În această culegere se spune, printre altele, că eu am primit o delegație de corespondenți dela sate în Aprilie anul acesta și mi-am exprimat simpatia pentru ideea restaurării proprietății private asupra pământului. În plus, în „Bednota”⁶³ au fost publicate „impresii” analoage ale unuia dintre corespondenții dela sate, impresii despre care nu am știut nimic, pe care nu le-am citit. De acest lucru am aflat în Octombrie anul acesta. Încă înainte, în Aprilie, agenția din Riga, care se deosebește de toate celelalte agenții prin faptul că fabrică toate svonurile false despre noi, a transmis o știre asemănătoare presei străine, lucru pe care ni l-au comunicat oamenii noștri din Paris printr'o telegramă adresată Comisariatului Poporului pentru Afacerile Externe, cerând o desmințire. Am răspuns imediat tov. Cicerin prin secretarul meu, declarând că „dacă tov. Cicerin consideră necesar să desmință orice prostie și orice bârfeală, n'are decât să dea o desmințire” (vezi arhiva C.C.).

Au oare cunoștință de toate acestea autorii sacramentalei „culegeri”? Desigur că da. Dece atunci con-

tinuă să răspândească tot felul de prostii și ineptii? Cum pot ei, cum poate opoziția să recurgă la metodele agenției din Riga? Au decăzut oare până într'atât? (O voce: „Rușine!“)

Mai departe, cunoscând apucăturile „troglodiților“, știind că sunt în stare să reia metodele agenției din Riga, am trimis redacției ziarului „Bednota“ o desmințire. E ridicol să desminți o astfel de prostie, dar, știind cu cine am a face, am trimis totuși o desmințire. Iată conținutul ei:

„Scrisoare către redacția ziarului «Bednota».

Tov. redactor! Am aflat de curând dela niște tovarăși că în articolul de impresii publicat de un corespondent sătesc în «Bednota» din 5/IV 1925 în legătură cu convorbirea avută cu mine de o delegație de corespondenți dela sate, articol pe care n'am avut prilejul să-l citesc la timp, se afirmă că mi-aș fi arătat simpatia pentru ideea statornicirii posesiunii pământului pe o perioadă de 40 de ani și mai bine, pentru ideea proprietății private asupra pământului etc. Cu toate că această știre fantezistă nu reclamă nicio desmințire, întrucât absurditatea ei este evidentă, poate că n'ar fi totuși de prisos să vă cer permisiunea de a declara în ziarul «Bednota» că această știre este o greșală grosolană, care trebuie să fie pusă în întregime pe seama fanteziei autorului ei.

I. Stalin“.

Au oare cunoștință de această scrisoare tovarășii autori ai „culegerii“? Fără îndoială că da. Atunci de ce continuă să răspândească bârfeli și basme? Ce metodă de luptă este aceasta? Se spune că aceasta este o luptă ideologică. Nu, tovarăși, aceasta nu este o luptă ideologică. În limba noastră rusă se numește pur și simplu calomnie.

Ingăduiți-mi să trec acum la chestiuni principiale.

6. DESPRE N. E. P.

Chestiunea n.e.p.-ului. Mă refer la tov. Crupscăia și la cuvântarea rostită de dânsa în chestiunea n.e.p.-ului. Ea a spus: „N.e.p.-ul înseamnă în fond capitalism, admis în anumite condiții, capitalism pe care îl ține în lanț statul proletar“... Să fie oare așa? Și da și nu. Că ținem capitalismul în lanț și că vom continua să-l ținem atâta timp cât va exista, este un fapt, este adevărat. Dar că n.e.p.-ul înseamnă capitalism, — asta e o absurditate, o aberație. N.e.p.-ul este o politică specială a statului proletar, care are în vedere admiterea capitalismului — posturile de comandă rămânând în mâinile statului proletar —, care are în vedere lupta dintre elementele capitaliste și cele socialiste, care are în vedere creșterea rolului elementelor socialiste în dauna elementelor capitaliste, care are în vedere victoria elementelor socialiste asupra elementelor capitaliste, care are în vedere desființarea claselor, construirea fundamentului economiei socialiste. Cine nu înțelege acest caracter dublu, de tranziție al n.e.p.-ului, se îndepărtează de leninism. Dacă n.e.p.-ul ar însemna capitalism, atunci Rusia n.e.p.-ului, despre care vorbea Lenin, ar fi o Rusie capitalistă. Dar este oare Rusia de astăzi o Rusie capitalistă, și nu una care trece dela capitalism la socialism? Dece atunci n'a spus Lenin pur și simplu: „Rusia capitalistă va deveni o Rusie socialistă“, ci a preferat o altă formulă: „Rusia n.e.p.-ului va deveni o Rusie socialistă“? E de acord opoziția cu afirmația tov. Crupscăia că n.e.p.-ul înseamnă capitalism, sau nu e de acord? Cred că nu se va găsi niciun membru

al congresului care să fie de acord cu formula tov. Crupscăia. Ceeace a spus tov. Crupscăia despre n.e.p. (o rîg să mă ierte) este o curată absurditate. Nu se poate spune aici, pentru a lua apărarea lui Lenin împotriva lui Buharin, o asemenea absurditate.

7. DESPRE CAPITALISMUL DE STAT

De chestiunea aceasta este legată greșala lui Buharin. Care a fost greșala lui? În ce chestiuni a fost Lenin în controversă cu Buharin? Lenin susținea că categoria capitalismului de stat este compatibilă cu sistemul dictaturii proletariatului. Buharin nega acest lucru. El considera — și împreună cu el comuniștii „de stînga“, inclusiv Safarov, considerau — că categoria capitalismului de stat nu este compatibilă cu sistemul dictaturii proletariatului. Lenin, desigur, avea dreptate, Buharin nu avea dreptate. El și-a recunoscut greșala. Iată care-i greșala lui Buharin. Dar asta a fost în trecut. Dacă acum, în 1925, în Mai, el repetă că este în divergență cu Lenin în chestiunea capitalismului de stat, trebuie să cred că e pur și simplu o neînțelegere la mijloc. Ori trebuie să revină pur și simplu asupra acestei declarații, ori e la mijloc o neînțelegere, căci linia pe care o susține acum în chestiunea caracterului industriei de stat este linia lui Lenin. Nu Lenin a venit la Buharin, ci, dimpotrivă, Buharin a venit la Lenin. Și tocmai deaceia suntem de acord cu Buharin. (Aplauze.)

Greșala principală a lui Camenev și Zinoviev este că ei nu privesc problema capitalismului de stat în mod dialectic, ci scolastic, n'o privesc în legătură

cu situația istorică. Acest mod de a privi problema este în contradicție cu întreg spiritul leninismului. Cum punea problema Lenin? În 1921, Lenin, știind că industria noastră era puțin dezvoltată, iar țărănimea avea nevoie de mărfuri, știind că ea (industria) nu putea fi ridicată dintr'odată, că muncitorii, datorită unor anumite împrejurări, erau ocupați nu atât cu industria cât cu confecționarea de brichete, în această situație Lenin considera că cea mai bună dintre toate posibilitățile era aceea de a atrage capitalul străin, de a organiza cu ajutorul lui industria, de a introduce în felul acesta capitalismul de stat și de a organiza prin el alianța dintre Puterea Sovietică și sat. Această cale era absolut justă atunci, pentru că alte posibilități de a satisface țărănimea nu aveam atunci, pentru că industria noastră șchiopăta, pentru că transporturile nu funcționau sau aproape nu funcționau, pentru că nu aveam destul combustibil. Oare Lenin era atunci de părere că este admisibil și de dorit capitalismul de stat ca formă predominantă a economiei noastre? Da, era de această părere. Asta a fost însă atunci, în 1921. Dar astăzi? Se poate spune astăzi că nu avem o industrie a noastră, că transporturile nu funcționează, că nu avem combustibil etc.? Nu, nu se poate spune. Se poate oare nega că industria și comerțul nostru stabilesc deja alianța între industrie (industria noastră) și gospodăria țărănească, în mod nemijlocit, prin propriile lor forțe? Nu, nu se poate nega acest lucru. Se poate oare nega că în domeniul industriei „capitalismul de stat” și „socialismul” și-au schimbat reciproc rolurile, dat fiind că industria socialistă a devenit industrie dominantă, pe

când greutatea specifică a întreprinderilor concesionate și a celor date în arendă (cele concesionate au 50.000 de muncitori, cele arendate 35.000) este minimă? Nu, nu se poate nega acest lucru. Lenin a spus încă în 1922, în ce privește concesiunile și arendările, că ele n'au dat rezultate la noi.

Ce rezultă de aici? De aici rezultă că din 1921 situația s'a schimbat la noi radical, că în acest răstimp industria noastră socialistă și comerțul de stat și cel cooperatist au devenit forța predominantă, că au învățat să stabilească alianța dintre oraș și sat prin propriile lor forțe, că cele mai pronunțate forme ale capitalismului de stat — concesiunile și arendările — n'au luat în acest răstimp o dezvoltare serioasă, că a vorbi acum, în 1925, despre capitalismul de stat ca forma predominantă a economiei noastre înseamnă să denaturezi caracterul socialist al industriei noastre de stat, înseamnă să nu înțelegi toată deosebirea care există între situația din trecut și cea de acum, înseamnă să privești problema capitalismului de stat nu în mod dialectic, ci în mod scolastic, metafizic.

Ascultați, vă rog, ce afirmă Socolnicov. În cuvântarea sa, el a spus :

„Comerțul nostru exterior are caracterul unei întreprinderi capitaliste de stat... Societățile noastre comerciale interne sunt și ele întreprinderi capitaliste de stat. Și trebuie să spun, tovarăși, că Banca de Stat este la fel o întreprindere capitalistă de stat. Sistemul nostru monetar? Sistemul nostru monetar se bazează pe faptul că în economia sovietică, în condițiile socialismului în construcție, a fost adoptat un sistem monetar pătruns de principiile economiei capitaliste“.

Așa vorbește Socolnicov.

În curând va ajunge să spună că și Comisariatul Poporului pentru Finanțe înseamnă capitalism de stat. Până acum eu credeam, cum credeam cu toții, că Banca de Stat face parte integrantă din aparatul de stat. Până acum eu credeam, cum credeam cu toții, că Comerțul nostru Exterior, dacă facem abstracție de instituțiile capitaliste de stat care-l înconjoară, face parte integrantă din aparatul de stat, că aparatul nostru de stat este aparatul unui stat de tip proletar. Așa credeam cu toții până acum, deoarece puterea proletară este **unicul** stăpân al acestor instituții. Iar acum, dacă ar fi să-l credem pe Socolnicov, rezultă că aceste instituții, care fac parte integrantă din aparatul nostru de stat, sunt instituții capitaliste de stat. Poate că aparatul nostru sovietic este și el capitalism de stat, și nu un stat de tip proletar, cum afirma Lenin. Dece nu? Parcă aparatul nostru sovietic nu folosește „un sistem monetar pătruns de principiile economiei capitaliste”? Iată ce absurdități poate să ajungă să debiteze un om.

Îngăduiți-mi înainte de toate să citez părerea lui Lenin despre caracterul și importanța Băncii de Stat. Aș vrea, tovarăși, să mă refer la un pasaj dintr-o carte a lui Lenin scrisă în 1917. Este vorba de broșura „Vor reuși bolșevicii să păstreze puterea de stat?”, unde el încă mai stătea pe punctul de vedere al controlului asupra industriei (și nu al naționalizării) și unde, cu toate acestea, socotea că în mâinile statului proletar Banca de Stat constituie un aparat în proporție de 9/10 socialist. Iată ce scria el despre Banca de Stat:

„Marile bănci constituie «aparatură de stat» de care avem nevoie pentru înfăptuirea socialismului și pe care îl luăm de-a-gata, dela capitalism, sarcina noastră fiind aici doar de a amputa ceea ce desfigurează în mod capitalist acest aparat minunat, de a-l face și mai mare, și mai democratic, și mai cuprinzător. Cantitatea se va transforma în calitate. O bancă de stat unică, cea mai mare dintre cele mai mari, cu sucursale în fiecare plasă, pe lângă fiecare fabrică, — aceasta constituie nouă zecime din aparatul socialist. Aceasta înseamnă o contabilitate a întregului stat, o evidență pe întregul stat a producției și a repartiției produselor, înseamnă, ca să spun așa, ceva în felul unui schelet al societății socialiste“ (vezi vol. XXI, pag. 260).

Comparați cuvintele lui Lenin cu discursul lui Socolnicov și veți înțelege încotro alunecă Socolnicov. Nu m'ar mira să-l aud spunând că și Comisariatul Poporului pentru Finanțe înseamnă capitalism de stat.

Cum se explică acest lucru? De unde aceste greșeli la Socolnicov?

Acest lucru se explică prin faptul că Socolnicov nu înțelege caracterul dublu al n.e.p.-ului, caracterul dublu al comerțului în actualele condiții de luptă între elementele socialiste și elementele capitaliste, nu înțelege dialectica dezvoltării în condițiile dictaturii proletariatului, în condițiile perioadei de tranziție, în care elementele socialiste folosesc metodele și armele burgheziei pentru a învinge și a lichida elementele capitaliste. Ceea ce importă nu este deloc faptul că comerțul și sistemul monetar sunt metode ale „economiei capitaliste“. Ceea ce importă este că elementele socialiste din economia noastră, luptând împotriva elementelor capitaliste, ajung să stăpânească

aceste metode, această armă a burgheziei spre a învinge elementele capitaliste, că ele le folosesc **cu succes împotriva** capitalismului, le folosesc **cu succes** spre a construi fundamentul socialist al economiei noastre. Importă prin urmare faptul că, datorită dialecticii dezvoltării noastre, funcțiile și menirea acestor instrumente ale burgheziei se schimbă **principial**, se schimbă radical, se schimbă în favoarea socialismului, în dauna capitalismului. Greșala lui Socolnicov este că el n'a înțeles toată complexitatea și caracterul contradictoriu al proceselor care au loc în economia noastră.

Ingăduiți-mi acum să mă refer la Lenin în chestiunea caracterului istoric al capitalismului de stat, să dau un citat cu privire la chestiunea: când și de ce a propus el capitalismul de stat ca formă principală, ce l-a determinat să facă acest lucru și în ce condiții concrete l-a propus el. (O voce: „Vă rugăm!“.)

„Nu putem uita în niciun caz un lucru pe care-l observăm adeseori — atitudinea socialistă a muncitorilor în fabricile care aparțin statului, unde muncitorii strâng ei înșiși combustibil, materii prime și produse, precum și faptul că muncitorii se străduiesc să repartizeze just țăranilor produsele industriale, **că** aduc aceste produse utilizând mijloacele lor de transport. **Aceasta este socialism.** Dar alături de el există mica gospodărie, care aproape întotdeauna există **independent** de el. De ce poate ea să existe independent de el? **Pentru** că marea industrie nu este refăcută, **pentru** că fabricile socialiste pot să primească numai a zecea parte, poate, din ceeace ar trebui să primească; și întrucât nu primesc cât ar trebui să primească, mica gospodărie rămâne independentă de fabricile socialiste. Ruina extraordinară a țării, lipsa de combustibil, de materii prime și de mijloace de transport fac ca mica producție să existe separat de socialism. Și întreb: în aceste condiții, capitalismul de stat ce va în-

semna? Va însemna unirea micii producții. Capitalul unește mica producție, capitalul se dezvoltă din mica producție. Asupra acestui fapt nu are niciun rost să închidem ochii. * Desigur, libertatea comerțului înseamnă creșterea capitalismului; este un adevăr care nu poate fi ocolit în niciun chip, și cine crede că poate să-l ocolească și să-l ignoreze se amăgește doar cu vorbe. Dacă există mică gospodărie, dacă există libertatea schimbului, apare capitalismul. Dar trebuie oare să ne temem de acest capitalism, dacă avem în mâinile noastre fabricile, uzinele, transporturile și comerțul exterior? Ei bine, o spuneam atunci, voi repeta acum și consider că este un adevăr incontestabil că nu trebuie să ne temem de acest capitalism. Un astfel de capitalism sunt concesiunile“ * (vezi vol. XXVI, pag. 306.)

Iată cum privea Lenin problema capitalismului de stat.

În 1921, când aproape că nu aveam o industrie proprie, când materiile prime lipseau, iar transporturile nu funcționau, Lenin a preconizat capitalismul de stat ca un mijloc prin care el intenționa să lege gospodăria țărănească cu industria. Și acest lucru era just. Înseamnă însă aceasta că Lenin considera că această cale este de dorit în orice condiții? Desigur că nu. El s'a decis să realizeze alianța cu ajutorul capitalismului de stat, pentru că nu aveam o industrie socialistă dezvoltată. Dar acum? Se poate spune oare că nu avem acum o industrie de stat dezvoltată? Desigur că nu se poate spune. Dezvoltarea a urmat o altă linie, concesiunile aproape că n'au prins, industria de stat s'a dezvoltat, s'a dezvoltat comerțul de stat, s'au dezvoltat cooperativele, iar alianța dintre oraș și sat a început să se stabilească cu ajutorul industriei socialiste. Ne aflăm într-o situație mai bună

* Subliniat peste tot de mine. — I. St.

decât ne închipuiam noi înșine. Cum se mai poate spune după aceasta că capitalismul de stat este principala formă a economiei noastre?

Nenorocirea opoziției este că ea nu vrea să înțeleagă aceste lucruri simple.

8. ZINOVIEV ȘI ȚĂRĂNIMEA

Problema țărănimii. Am arătat în raportul meu, și diferiți oratori au afirmat aici, că la Zinoviev există o deviere în direcția subaprecierii mijlocașului, că până nu demult el mai stătea hotărât pe punctul de vedere al neutralizării țărănimii mijlocașe și că abia acum, după lupta din sânul partidului, încearcă să treacă, să se situeze, pe un alt punct de vedere, pe punctul de vedere al unei alianțe trainice cu mijlocașul. Sunt adevărate toate aceste afirmații? Ingăduiți-mi să citez unele documente.

În articolul „Despre bolșevizare“, Zinoviev scria anul acesta:

„Există o serie de sarcini care sunt absolut comune tuturor partidelor din Internaționala Comunistă. De pildă... o atitudine justă față de țărănime. Există trei păături în populația agricolă din lumea întreagă care pot fi și trebuie să fie cucerite de noi și să devină aliații proletariatului (proletariatul agricol, semiproletarii — țărani cu parcele mici de pământ — și mica țărănime care nu recurge la angajarea de brațe de muncă străine). Există o altă păătură a țărănimii (mijlocașii) care trebuie să fie cel puțin neutralizată de către noi“ * („Pravda“ din 18 Ianuarie 1925).

Așa scrie Zinoviev despre țăranul mijlocaș șase

---

* Subliniat peste tot de mine. — I. St.

ani după Congresul al VIII-lea al partidului, la care Lenin a respins lozinca neutralizării mijlocașului, înlocuind-o cu lozinca unei alianțe trainice cu mijlocașul. Bacaev întreabă ce e atât de grozav aici? Ei bine, vă rog să comparați articolul lui Zinoviev cu teza lui Lenin că trebuie să mizăm pe țăranul mijlocaș, și să răspundeți dacă Zinoviev s'a îndepărtat sau nu s'a îndepărtat de teza lui Lenin... (O exclamație din sală: „Se subînțeleg alte țări, nu Rusia“. Sgomot.) Nu se vede asta, tovarășe, căci în articolul lui Zinoviev se vorbește despre „sarcini care sunt **absolut** comune tuturor partidelor din Internaționala Comunistă“. Veți nega oare că și partidul nostru face parte din Internaționala Comunistă? Aici se spune răspicat: „tuturor partidelor“. (O voce din rândurile delegației din Leningrad: „In anumite momente“. Ilaritate generală.)

Comparați acest citat din articolul lui Zinoviev **despre neutralizare** cu citatul din cuvântarea rostită de Lenin la Congresul al VIII-lea al partidului, în care se spune că avem nevoie de o **alianță trainică** cu țăranul mijlocaș, și veți înțelege că aceste citate nu au nimic comun.

E semnificativ faptul că, citind aceste rânduri din articolul lui Zinoviev, tov. Larin, acest partizan al unei „a doua revoluții“ la sate, n'a întârziat să adere la ele. Consider că deși tov. Larin a combătut zilele acestea pe Camenev și Zinoviev, și i-a combătut cu destul succes, aceasta nu înseamnă că nu mai există divergențe între noi și el, și trebuie să ne desolidarizăm aci de el. Iată cum apreciază tov. Larin acest articol al lui Zinoviev:

„Foarte bine a formulat Zinoviev, președintele Internaționalei Comuniste «atitudinea justă față de țărănime» din punctul de vedere al sarcinilor comune tuturor * partidelor din Internaționala Comunistă” (Larin : „Satul sovietic”, pag. 80).

Văd că tov. Larin protestează, declarând că el precizează în cartea sa că nu este de acord cu Zinoviev, întrucât Zinoviev extinde și la Rusia lozinca neutralizării mijlocașului. E adevărat că în cartea sa el face această precizare, afirmând că neutralizarea este insuficientă pentru noi, că trebuie să facem „un pas înainte” în direcția unei „înțelegeri cu mijlocașul împotriva chiaburului”. Dar, din păcate, tov. Larin bagă aici schema sa a unei „a doua revoluții” împotriva preponderenței chiaburului, ceea ce noi nu împărtășim, ceea ce îl apropie de Zinoviev și ceea ce mă silește să mă desolidarizez întrucâtva de el.

După cum vedeți, în documentul citat de mine Zinoviev se pronunță direct și categoric pentru lozinca neutralizării țărănimii mijlocașe, în opoziție cu Lenin, care a arătat că neutralizarea este insuficientă și că este necesară o alianță trainică cu mijlocașul.

Al doilea document. În cartea sa „Leninismul”, citând următorul pasaj din Lenin, scris în 1918: „Cu țărănimea până la sfârșitul revoluției burghezo-democratice; cu partea săracă, proletară și semiproletară a țărănimii, înainte spre revoluția socialistă!” — Zinoviev trage această concluzie:

„Principală... problemă care ne preocupă în acest moment... este pe deplin și integral clarificată în tezele citate ale lui

---

* Subliniat de mine. — I. St.

Lenin. Aici nu poți adăuga nimic și nu poți scoate niciun cuvânt *. Aici totul e spus lapidar și pregnant, cum se exprima Ilici, concis și clar — așa cum se cere într'o crestomație" („Leninismul", pag. 60).

Aceasta e, după Zinoviev, o caracterizare **complectă** a punctului de vedere al leninismului în problema țărănească. Cu țărănimea în genere împotriva țarului și a moșierilor — aceasta înseamnă revoluția burgheză. Cu țărănimea săracă împotriva burgheziei — aceasta înseamnă Revoluția din Octombrie. Toate acestea sunt foarte bune. Avem aici două din lozincile lui Lenin. Dar cum rămâne cu a treia lozincă a lui Lenin, și anume: cu mijlocașul împotriva chiaburului pentru construcția socialistă? Unde a dispărut această a treia lozincă a lui Lenin? N'o găsim la Zinoviev. A dispărut. Deși Zinoviev afirmă că „aici nu poți adăuga nimic", — dacă nu adăugăm cea de a treia lozincă a lui Lenin, despre o alianță trainică a proletariatului și săracimii cu mijlocașul, riscăm să denaturăm pe Lenin, așa cum îl denaturează Zinoviev. Poate fi socotit întâmplător faptul că a treia lozincă a lui Lenin, care este acum pentru noi cea mai actuală lozincă, a dispărut, s'a pierdut, la Zinoviev? Nu, nu poate fi socotit întâmplător, căci Zinoviev stă pe punctul de vedere al neutralizării mijlocașului. Deosebirea dintre primul și al doilea document este doar că în cel dintâi el s'a pronunțat împotriva lozincii unei alianțe trainice cu mijlocașul, iar în al doilea trece sub tăcere această lozincă.

Al treilea document este articolul lui Zinoviev „Filosofia epocii". Mă refer la acest articol în redac-

---

* Subliniat de mine. — I. St.

tarea lui inițială, fără modificările și adăugirile care au fost introduse ulterior de către membrii C.C. Trăsătura caracteristică a acestui articol este că el, ca și al doilea document, trece cu desăvârșire sub tăcere problema mijlocașului și, ocolind această problemă atât de arzătoare, vorbește despre nu știu ce egalitate narodnicistă nebuloasă, fără a arăta substratul de clasă al egalității. Se vorbește acolo de sărăcimea satelor, se vorbește de chiabur, se vorbește de capitalist, găsești acolo atacuri la adresa lui Buharin, găsești egalitate socialist-revoluționară, se vorbește de Ustrialov, dar nu se vorbește de mijlocaș și de planul cooperatist al lui Lenin, deși articolul este intitulat „Filosofia epocii”. Când tov. Molotov mi-a trimis acest articol (eram plecat atunci), am răspuns printr’o critică brutală și aspră. Da, tovarăși, sunt un om sincer și brutal, este adevărat, nu tăgăduiesc acest lucru. (I l a r i t a t e.) Am răspuns printr’o critică brutală, căci nu se poate admite ca timp de un an Zinoviev să treacă sub tăcere sau să denatureze sistematic trăsăturile cele mai caracteristice ale leninismului în problema țărănească, lozinca actuală a partidului nostru — alianță cu masa principală a țăranimii. Iată cum i-am răspuns atunci tov. Molotov:

„Articolul lui Zinoviev «Filosofia epocii» este o denaturare a liniei partidului în spiritul lui Larin. În articol se vorbește despre Conferința a XIV-a, dar tema principală a acestei conferințe — țăranimea mijlocașă și cooperația — este omisă. Țăranimea mijlocașă și planul cooperatist al lui Lenin au dispărut. Acest fapt nu este întâmplător. A vorbi după aceasta de o «luptă pentru interpretarea» hotărîrilor Conferinței a XIV-a înseamnă a urmări încălcarea acestor hotărîri. A asemui pe Buharin cu Stolâpin, cum face Zinoviev, înseamnă să calomniezi

pe Buharin. În felul acesta ar putea fi asemuit cu Stolâpin și Lenin, care spunea: «faceți comerț și învățați să faceți comerț». În momentul de față lozinca egalității înseamnă demagogie socialist-revoluționară. Nu poate exista niciun fel de egalitate atâta timp cât există clase, cât există muncă calificată și necalificată (vezi «Statul și revoluția» de Lenin). Trebuie să vorbim nu de o egalitate nebuloasă, ci de desființarea claselor, de socialism. A numi revoluția noastră o revoluție «neclasică» înseamnă să aluneci spre menșevism. Articolul trebuie refăcut, după mine, radical, așa ca să nu aibă un caracter de platformă pentru Congresul al XIV-lea.

12 Septembrie 1925.

I. Stalin“.

Toate acestea sunt gata să le susțin și acum. Fiecare cuvânt, fiecare frază.

Nu poți vorbi de egalitate într'un important articol de directivă fără a preciza în mod riguros de ce egalitate este vorba: de o egalitate între țărani și clasa muncitoare, de o egalitate în sânul țărănimii, de o egalitate în sânul clasei muncitoare, între muncitorii calificați și cei necalificați, sau de o egalitate în sensul desființării claselor. Nu se poate trece sub tăcere într'un articol de directivă lozincile actuale ale partidului asupra muncii la țară. Nu te poți juca cu fraze despre egalitate, pentru că asta înseamnă să te joci cu focul, la fel cum nu te poți juca cu fraze despre leninism trecând sub tăcere lozinca actuală a leninismului în problema țărănimii.

Acestea sunt cele trei documente: articolul lui Zinoviev (Ianuarie 1925) în favoarea neutralizării mijlocașului; cartea lui Zinoviev „Leninismul“ (Septembrie 1925), care trece sub tăcere cea de a treia lozincă a lui Lenin despre țăranul mijlocaș, și noul ar-

tical al lui Zinoviev, „Filosofia epocii“ (Septembrie 1925), care trece sub tăcere pe mijlocuș și planul cooperatist al lui Lenin.

Este oare întâmplătoare această permanentă oscilare a lui Zinoviev în problema țărănească?

Ați putut vedea că nu este întâmplătoare.

De curând, într'o cuvântare asupra raportului de activitate al C.C. ținută la Leningrad, Zinoviev s'a hotărît în sfârșit să se declare pentru lozinca unei alianțe trainice cu mijlocușul. Aceasta după lupte, după fricțiuni, după ciocniri în C.C. Foarte bine. Dar nu sunt convins că mai târziu nu va reveni asupra acestei declarații. Căci, după cum arată faptele, Zinoviev nu a suferit niciodată de acea fermitate a liniei în problema țărănească de care avem nevoie. (Aplauze.)

Iată câteva fapte din domeniul oscilațiilor lui Zinoviev în problema țărănească. În 1924 Zinoviev a susținut la plenara C.C. politica „țărănească“ a organizării de fracțiuni țărănești fără partid, la centru și în provincie, care să aibă o gazetă săptămânală. Această propunere a fost respinsă în urma obiecțiilor pe care le-a întâmpinat în C.C. Cu puțin înainte, Zinoviev brava chiar cu o „deviere țărănească“. Iată ce spunea el, de pildă, la Congresul al XII-lea al partidului: „Când mi se spune: există la d-ta o «deviere», deviezi în direcția țărănimii, eu răspund: da, noi trebuie nu numai să «deviem» în direcția țărănimii și a nevoilor sale economice, dar trebuie să ne închinăm și, dacă e nevoie, să ne prosternăm în fața nevoilor economice ale țaranului care urmează proletariatul nostru“. Auziți: „să deviem“, „să ne închi-

năm“, „să ne prosternăm“ *. (I l a r i t a t e, a p l a u z e.) Apoi, când lucrurile au început să stea mai bine cu țărănimea, când situația noastră s'a îmbunătățit la sate, Zinoviev a făcut o „cotitură“ dela starea de încântare în care se găsea, începând să suspecteze pe mijlocaș și proclamând lozinca neutralizării. După câțva timp el a făcut o altă „cotitură“, a cerut, în fond, revizuirea hotărîrilor Conferinței a XIV-a („Filosofia epocii“) și, învinuind de deviere țărănească aproape întreg Comitetul Central, a început „să devieze“ mai hotărît împotriva mijlocașului. În fine, la Congresul al XIV-lea al partidului el face încă o „cotitură“, de astădată în direcția alianței cu mijlocașul, și va începe, poate, iar să se laude că este din nou gata „să se prosterneze“ în fața țărănimii.

Ce garanție avem că Zinoviev nu va mai oscila încă odată?

Dar asta e legănare, tovarăși, nu politică. (I l a r i t a t e, a p l a u z e.) Asta e isterie, nu politică. (V o c i: „Așa el“.)

Se spune că nu trebuie să dăm o atenție deosebită luptei împotriva celei de a doua devieri. Nu-i adevărat. Dacă sunt la noi două devieri — devierea lui Bogușevschi și devierea lui Zinoviev — trebuie să înțelegem că Bogușevschi nu poate fi comparat nici pe departe cu Zinoviev. Bogușevschi este un om sfârșit. (I l a r i t a t e.) Bogușevschi nu are un organ de presă propriu, pe când devierea în direcția neutralizării mijlocașului, devierea împotriva unei alianțe

---

* În limba rusă: uclonița, poclonița, preclonița. — Nota Red.

trainice cu țăranul mijlocăș, devierea zinovievistă își are un organ de presă propriu și continuă să lupte până în ziua de azi împotriva C.C. Acest organ se numește „Leningradscaia Pravda”⁶⁴. Căci ce este termenul de „bolșevism mijlocăș”, fabricat de curând la Leningrad și despre care „Leningradscaia Pravda” vorbește cu spume la gură, dacă nu un indiciu că acest ziar s'a îndepărtat de leninism în problema țăărănească? Nu decurge oare limpede, chiar și numai din această împrejurare, că lupta împotriva celei de a doua devieri este mai anevoioasă decât lupta împotriva celei dintâi, împotriva devierii lui Bogușevschi? Iată dece, având în fața noastră un astfel de reprezentant al celei de a doua devieri, sau un astfel de apărător și protector al celei de a doua devieri, ca „Leningradscaia Pravda”, trebuie să luăm toate măsurile pentru ca partidul să fie deosebit de pregătit pentru lupta împotriva acestei devieri, care este puternică, care este complexă și asupra căreia trebuie concentrat focul. Iată pentruce această a doua deviere trebuie să formeze obiectul unei deosebite atenții din partea partidului nostru. (Voci: „Așa e!”. Aplauze.)

9. ÎN JURUL ISTORIEI DIVERGENȚELOR

Ingăduiți-mi acum să trec la istoria luptei noastre interne din sânul majorității Comitetului Central. Cu ce a început neînțelegerea noastră? A început cu chestiunea: „Ce facem cu Troțchi?”. Aceasta era la sfârșitul anului 1924. Grupul celor din Leningrad a propus la început excluderea lui Troțchi din partid. Mă refer aici la perioada discuției din 1924. Comite-

tul guberniei Leningrad a adoptat o rezoluție în sensul excluderii lui Troțchi din partid. Noi, adică majoritatea C.C., n'am fost de acord cu aceasta (voci: „Just!“), am avut o mică luptă cu cei din Leningrad și i-am convins să scoată din rezoluția lor punctul referitor la excludere. Câtva timp după aceasta, când s'a întrunit plenara C.C. și cei din Leningrad împreună cu Camenev au cerut imediata excludere a lui Troțchi din Biroul Politic, noi n'am fost de acord nici cu această propunere a opoziției, am obținut majoritatea în C.C. și ne-am limitat la înlăturarea lui Troțchi din postul de Comisar al Poporului pentru Apărare. N'am fost de acord cu Zinoviev și cu Camenev, pentru că știam că politica amputării implică mari primejdii pentru partid, că metoda amputării, metoda luării de sânge — căci ei cereau sânge — este primejdioasă, contagioasă: azi amputezi pe unul, mâine pe altul, poimâine pe un al treilea — ce va mai rămâne în partidul nostru? (Aplauze.)

În această primă ciocnire din sânul majorității C.C. a ieșit la iveală deosebirea fundamentală care exista între noi în problema politicii organizatorice în partid.

A doua chestiune care a provocat la noi divergențe a fost o chestiune privitoare la ieșirea lui Sarchis împotriva lui Buharin. Aceasta s'a întâmplat la Conferința a XXI-a a organizației Leningrad, în Ianuarie 1925. Sarchis l-a acuzat atunci pe Buharin de sindicalism. Iată cuvintele lui:

„Am citit în ziarul «Pravda» din Moscova articolul lui Buharin despre corespondenții muncitori și corespondenții sătești. Vederile pe care le dezvoltă Buharin nu au adepți în or-

ganizația noastră. Dar asemenea vederi, care sunt, s'ar putea spune, un fel de vederi **sindicaliste, nebolșevice, antipartinice**, se observă și la o serie de tovarăși cu munci de răspundere (repet, nu din organizația Leningrad, ci din alte organizații). Tovarășii cu astfel de vederi vorbesc de independența și exteriorialitatea diferitelor organizații de masă ale muncitorilor și țăranilor față de partidul comunist" (Stenograma desbaterilor Conferinței a XXI-a a organizației Leningrad).

Această ieșire a lui Sarchis a fost, în primul rând, o greșală principială, deoarece Buharin avea absolută dreptate în chestiunea mișcării corespondenților muncitori și a celor sătești; în al doilea rând, s'a comis aici, nu fără o încurajare venită din partea conducătorilor organizației Leningrad, o încălcare grosolană a regulilor elementare ale discutării în spirit tovarășesc a problemelor. E de prisos să mai spun că această împrejurare nu putea să nu înrăutățească raporturile în sânul C.C. Lucrurile s'au terminat prin aceea că Sarchis și-a recunoscut deschis în presă greșala.

Acest incident a arătat că recunoașterea deschisă a greșelilor este cea mai bună metodă de a evita o discuție publică și de a pune capăt divergențelor de ordin intern.

A treia chestiune este chestiunea Comsomolului din Leningrad. Se află aici membri ai comitetelor guberniale, și ei își amintesc, probabil, că Biroul Politic a luat hotărîrea respectivă cu privire la comitetul comsomolist din gubernia Leningrad, care încercase să convoace la Leningrad o conferință a Comsomolului aproape pe întreaga Rusie, fără știrea și aprobarea C.C. al Uniunii Tineretului. Hotărîrea C.C. al P.C. (b) din Rusia o cunoașteți. Noi nu pu-

team admite ca paralel cu Comitetul Central al Comsomolului să mai existe un alt centru, care să-l concureze și să i se contrapună. Ca bolșevici, noi nu puteam admite existența a două centre. Iată de ce C.C. a socotit necesar să ia măsuri pentru primenirea C.C. al tineretului, care admisesese acest separatism, și pentru îndepărtarea lui Safarov din postul de conducător al comitetului comsomolist din gubernia Leningrad.

Acest incident a arătat că tovarășii din Leningrad au tendința de a transforma organizația lor din Leningrad într'un centru de luptă împotriva C.C.

A patra chestiune este chestiunea ridicată de Zinoviev cu privire la crearea unei reviste speciale la Leningrad cu titlul „Bolșevic“ și cu o redacție compusă din Zinoviev, Safarov, Vardin, Sarchis și Tarhanov. Noi n'am fost de acord cu aceasta, declarând că o asemenea revistă paralelă cu revista „Bolșevic“ din Moscova s'ar transforma inevitabil într'un organ de grup, într'un organ fracționist al opoziției, că un asemenea pas ar fi primejdios și ar submina unitatea partidului. Cu alte cuvinte, am interzis apariția revistei. Acum vor să ne sperie cu cuvântul „interzicere“. Dar acestea sunt fleacuri, tovarăși. Noi nu suntem liberali. Pentru noi interesele partidului sunt mai presus de democratismul formal. Da, am interzis apariția acestui organ fracționist și vom interzice și în viitor asemenea lucruri. (Voci: „Foarte bine! E limpede!“. Aplauze furtive.)

Acest incident a arătat că vârfurile conducătoare din Leningrad vor să se constituie într'un grup separat.

Apoi chestiunea Buharin. Mă refer la lozinca „îmbogățiți-vă“. Mă refer la cuvântarea din Aprilie a lui Buharin, când a lăsat să-i scape cuvântul „îmbogățiți-vă“. Două zile mai târziu s'a deschis Conferința din Aprilie a partidului nostru. Eu am fost acela care în prezidiul conferinței, în prezența lui Socolnicov, Zinoviev, Camenev și Calinin, am declarat că lozinca „îmbogățiți-vă“ nu este lozinca noastră. Nu-mi amintesc ca Buharin să fi obiectat ceva împotriva acestui protest. Când tov. Larin a cerut cuvântul la conferință, pare-se pentru a-l ataca pe Buharin, nimeni altul decât Zinoviev a cerut atunci să nu se admită un atac împotriva lui Buharin. Dar după aceasta tov. Crupscaia trimite un articol împotriva lui Buharin, cerând publicarea lui. Buharin, desigur, nu rămâne dator, și la rândul său scrie un articol împotriva tov. Crupscaia. Majoritatea C.C. hotărăște să nu publice niciunul din aceste articole polemice, să nu deschidă o discuție și să-i propună lui Buharin să facă o declarație în presă în sensul că lozinca „îmbogățiți-vă“ este greșită, propunere cu care el este de acord și pe care o îndeplinește mai târziu, după întoarcerea sa din concediu într'un articol scris împotriva lui Ustrialov. Iar acum Camenev și Zinoviev își închipue că ar putea intimida pe cineva cu sperietoarea „interzicerii“, indignându-se ca niște liberali pentru că noi am interzis publicarea articolului tov. Crupscaia. Nu veți speria pe nimeni cu asta. În primul rând, noi nu numai articolul tov. Crupscaia nu l-am publicat; n'am publicat nici articolul lui Buharin. În al doilea rând, de ce n'am interzice publicarea unui articol al tov. Crupscaia dacă ne-o cer in-

teresele unității partidului? Prin ce se deosebește, la drept vorbind, tov. Crupscaia de oricare alt tovarăș cu muncă de răspundere? Nu cumva credeți că interesele diferiților tovarăși trebuie puse mai presus de interesele partidului și ale unității sale? Oare tovarășii din opoziție nu știu că pentru noi, pentru bolșevici, democratismul formal este o vorbă goală, iar interesele reale ale partidului sunt totul? (Aplauze.)

Să ne arate tovarășii în Organul Central al partidului, în „Pravda“, măcar un singur articol care să justifice direct sau indirect lozinca „îmbogățiți-vă“. Nu vor putea s'o facă, pentrucă nu există asemenea articole. A fost un caz, un singur caz: Stețchi a scris în „Comsomolscaia Pravda“ un articol în care căuta să justifice într'o formă atenuată, abia perceptibilă, lozinca „îmbogățiți-vă“. Și care a fost urmarea? Chiar a doua zi, secretariatul C.C. chiamă la ordine redacția acestui ziar printr'o scrisoare specială purtând semnătura lui Molotov, Andreev și Stalin. Aceasta, la 2 Iunie 1925. Iar după câteva zile Biroul Organizatoric al C.C. hotărăște, cu asentimentul deplin al lui Buharin, ca redactorul acestui ziar să fie destituit. Iată un extras din această scrisoare :

„Moscova, 2 Iunie 1925. Către toți membrii redacției ziarului «Comsomolscaia Pravda».

Considerăm că unele pasaje din articolele lui Stețchi «O nouă etapă a noii politici economice» provoacă îndoieli. În aceste articole se lansează, ce-i drept într'o formă atenuată, lozinca «îmbogățiți-vă». Lozinca asta nu e a noastră, este greșită, provoacă o serie întreagă de îndoieli și nedumeriri și n'are ce căuta într'un articol de directivă din «Comsomolscaia Pravda». Lozinca noastră este acumularea socialistă. Noi înlăturăm plebicile de ordin administrativ care stau în calea ridicării nivelului

de trai al satului. Indiscutabil că această operație înlesnește orice fel de acumulare, atât cea capitalistă privată cât și cea socialistă. Dar partidul n'a afirmat încă niciodată că lozinca lui ar fi „acumularea privată“...

Are opoziția cunoștință de toate aceste fapte? Desigur că da. Atunci de ce nu încetează campania împotriva lui Buharin? Până când vor mai țipa despre greșala lui Buharin?

Cunosc greșeli comise de unii tovarăși, de pildă în Octombrie 1917, în comparație cu care greșala lui Buharin nu merită nicio atenție. Acești tovarăși nu numai că au greșit atunci, dar au avut „curajul“ să încalce de două ori o foarte importantă hotărîre a C.C., adoptată sub conducerea și în prezența lui Lenin. Și totuși partidul a dat uitării aceste greșeli, de îndată ce acești tovarăși le-au recunoscut. Buharin însă a comis o greșală neînsemnată în comparație cu greșala acestor tovarăși. Și el n'a călcat nicio hotărîre a C.C. Cum se explică că, cu toate acestea, campania deșănțată împotriva lui Buharin continuă până în ziua de azi? Ce vor, la drept vorbind, dela Buharin?

Așa stau lucrurile cu greșala lui Buharin.

Apoi, chestiunea articolului lui Zinoviev „Filosofia epocii“ și a raportului lui Camenev la ședința plenarei din Moscova, care a avut loc în toamna acestui an, la sfârșitul verii — chestiune care deasemenea a înăsprit raporturile noastre interne de partid. Despre chestiunea aceasta am vorbit în cuvântarea mea, și nu voi mai reveni asupra ei. Era vorba atunci de „Filosofia epocii“, de greșelile din acest articol, de felul în care am îndreptat aceste greșeli, de greșelile lui Camenev în legătură cu balanța ce-

realelor și plantelor furajere întocmită de D.C.S., de faptul că Camenev a luat drept bune cifrele D.C.S. din care rezulta că păturile de sus ale țărănimii dețin 61% din surplusurile de produse-marfă, și că apoi, sub presiunea tovarășilor noștri, a trebuit să-și îndrepte greșala printr'o declarație specială făcută la Consiliul muncii și apărării și publicată în ziare, declarație în sensul că mai mult de jumătate din surplușuri se află în mâinile țăranilor mijlocași. Toate acestea, fără îndoială, au înăsprit raporturile dintre noi.

Apoi, chestiunile în legătură cu plenara din Octombrie, — care înseamnă noi complicații, unde opoziția a cerut o discuție publică și unde s'a ridicat chestiunea așa zisului „termidor“ al lui Zaluțchi; și, în cele din urmă, Conferința dela Leningrad, care chiar din prima zi a deschis focul împotriva C.C. Mă refer la cuvântările lui Safarov, Sarchis, Șelavin și alții. Mă refer la cuvântarea lui Zinoviev, la unul din ultimele sale discursuri, rostit la închiderea conferinței, în care a chemat conferința la război împotriva celor din Moscova, propunând să se aleagă o delegație compusă din oameni gata să lupte împotriva C.C. Așa s'au petrecut lucrurile. Tocmai din această cauză nu au fost aleși în delegația din Leningrad muncitorii bolșevici Comarov și Lobov (ei n'au acceptat platforma de luptă împotriva C.C.). Locul lor în delegație a fost luat de Gordon și Tarhanov. Puneți într'un taler al balanței pe Gordon și Tarhanov, iar în celălalt pe Comarov și Lobov, și oricare om imparțial va spune că primii nu se pot compara cu ultimii. (A p l a u z e.) Și care este vina lui Comarov și Lobov? Toată vina lui Comarov și Lobov este că ei n'au vrut să meargă

împotriva C.C. Asta-i toată vina lor. Doar numai cu o lună în urmă cei din Leningrad propuseseră pe Comarov ca prim-secretar al organizației lor. Așa a fost? Da sau nu? (Voci din rândurile delegației din Leningrad: „Așa, așa“.) Ce s'a putut întâmpla cu Comarov într'o lună de zile? (Buharin: „A degenerat într'o lună“.) Ce s'a putut întâmpla într'o lună pentru ca Comarov, membru al C.C., pe care voi înșivă l-ați propus ca prim-secretar al organizației voastre, să fie scos din secretariatul comitetului organizației Leningrad și să se considere că nu poate fi ales ca delegat la congres? (O voce din rândurile celor din Leningrad: „A jignit conferința“. O voce: „Asta e o minciună, Naumov!“ Rumoare.)

10. PLATFORMA OPOZIȚIEI

Și acum să trecem la platforma lui Zinoviev și Camenev, a lui Socolnicov și Lașevici. E timpul să vorbim și despre platforma opoziției. E o platformă destul de originală. Multe și felurite discursuri am auzit noi din partea opoziției. Camenev a spus una, a tras într'o parte, Zinoviev a spus alta, a tras în altă parte; Lașevici a spus alta, Socolnicov alta. Dar cu toată diversitatea aceasta, ei au fost cu toții de acord asupra unui lucru. Asupra cărui lucru au fost de acord? Care este platforma lor? Platforma lor este reforma Secretariatului C.C. Singurul lucru comun care-i unește pe deplin este chestiunea Secretariatului. E curios și comic, dar așa este.

Această chestiune își are istoria ei. În 1923, după Congresul al XII-lea, oamenii care s'au adunat în „peșteră“ (i l a r i t a t e) au elaborat o platformă de desființare a Biroului Politic și de politizare a Secretariatului, adică de transformare a Secretariatului într'un organ de conducere politic și organizatoric, alcătuit din Zinoviev, Troțchi și Stalin. Care era sensul acestei platforme? Ce însemna aceasta? Însemna a conduce partidul fără Calinin, fără Molotov. Din această platformă nu s'a ales nimic, și aceasta nu numai pentru că era lipsită pe atunci de o bază principială, dar și pentru că fără tovarășii arătați de mine nu se poate conduce partidul în momentul de față. La întrebarea care mi-a fost pusă în scris din adâncurile Chislovodsc-ului, am răspuns negativ, declarând că dacă tovarășii insistă sunt gata să părăsesc locul fără sgomot, fără discuții, fie ele publice sau secrete și fără să cer garantarea drepturilor minorității. (I l a r i t a t e.)

Acesta a fost, ca să spunem așa, primul stadiu.

Iar acum, avem, precum se vede, un al doilea stadiu, opus celui dintâi. Acum nu se mai cere politizarea, ci tehnicizarea Secretariatului, nu se mai cere desființarea Biroului Politic, ci investirea lui cu puteri depline.

Mă rog, dacă ar fi într'adevăr mai comod pentru Camenev ca Secretariatul să fie un simplu aparat tehnic, poate că ar trebui să fim de acord cu aceasta. Mă tem însă că partidul nu va fi de acord cu aceasta. (O v o c e : „Așa e!“.) Va pregăti, va putea un Secretariat tehnic să pregătească chestiunile pe care trebuie să le pregătească atât pentru Biroul

Organizatoric cât și pentru Biroul Politic? Mă îndoiesc.

Dar dacă se vorbește despre un Birou Politic cu puteri depline, trebuie să spun că o asemenea platformă este absolut ridicolă. Oare Biroul Politic nu are puteri depline? Oare Secretariatul și Biroul Organizatoric nu sunt subordonate Biroului Politic? Dar plenara C.C.? Dece nu vorbește opoziția noastră de plenara C.C.? Nu cumva își propune să facă din Biroul Politic un organ cu puteri mai largi decât plenara?

Nu, hotărît lucru, nu-i merge opoziției cu platforma sau cu platformele privitoare la Secretariat.

11. „DRAGOSTEA“ LOR „DE PACE“

Și ce-i de făcut, veți întreba, ce trebuie să facem pentru a ieși din situația care s'a creat? Această chestiune ne-a preocupat mereu, atât în timpul congresului cât și înainte de congres. Avem nevoie de unitatea rândurilor partidului — iată care e acum problema. Opoziției îi place să vorbească de greutăți. Există însă o greutate care e mai primejdioasă decât orice alte greutăți și pe care ne-a creat-o opoziția: pericolul desbinării și al desorganizării partidului. (A p l a u z e.) Trebuie, înainte de toate, să învingem această greutate. Acest lucru l-am avut în vedere atunci când, cu două zile înainte de congres, am propus opoziției un acord cu condiții în spirit de compromis, care urmăreau o eventuală împăcare. Iată textul acestei propuneri :

„Subsemnații membri ai C.C. considerăm că o serie de tovarăși cu munci de conducere din organizația Leningrad au

desfășurat pregătirile în vederea congresului partidului într'un spirit contrar liniei C.C. al partidului și împotriva partizanilor din Leningrad ai acestei linii. Subsemnații membri ai C.C. socotim că rezoluția conferinței dela Moscova este absolut justă, atât în fond cât și în formă, și considerăm că C.C. are datoria să respingă orice tendințe care sunt împotriva liniei partidului și care desorganizează partidul.

Totuși, în vederea asigurării unității partidului, a păcii în partid, în vederea preîntâmpnării unui eventual pericol de înstrăinare de C.C. al partidului a organizației Leningrad, una din cele mai bune organizații ale P.C. (b) din Rusia, subsemnații considerăm că este posibil — congresul având să fixeze Comitetului Central o linie politică precisă și clară — să se iacă o serie de concesii. Pentru acest motiv facem următoarele propuneri :

1. La întocmirea rezoluției cu privire la raportul de activitate al C.C. se va lua drept bază rezoluția conferinței dela Moscova, atenuându-se unele formulări.

2. Publicarea atât în ziare cât și în buletine a scrisorii conferinței dela Leningrad și a răspunsului Comitetului organizației Moscova la scrisoare se consideră ca neconformă cu interesele unității.

3. Membrii Biroului Politic... nu vor lua cuvântul unul împotriva altuia la congres.

4. În cuvântările rostite la congres oratorii se vor desolidariza de Sarchis (reglementarea compoziției partidului) și de Safarov (capitalismul de stat).

5. Greșala în privința lui Comarov, Lubov și Moscvin va fi reparată pe cale organizatorică.

6. Hotărîrea C.C. cu privire la includerea în Secretariatul C.C. a unui reprezentant al organizației Leningrad va fi îndeplinită imediat după congres.

7. În vederea întăririi legăturii cu Organul Central, se va include în colectivul de redacție al Organului Central un activist din Leningrad.

8. Având în vedere incapacitatea redactorului ziarului «Leningradscaia Pravda» (Gladnev), se va recunoaște ca fiind

necesară înlocuirea lui cu un tovarăș mai bine pregătit, ales de acord cu C.C.

Calinin, Stalin, Molotov, Dzerjinski și alții

15/XII 1925“.

Iată ce compromis propuneam noi, tovarăși.

Dar opoziția n'a vrut să cadă de acord. Ea a preferat păcii o luptă deschisă și înverșunată la congres. Aceasta e „dragostea de pace“ a opoziției.

12. PARTIDUL VA OBTINE UNITATEA

În linii esențiale, noi rămânem și în prezent la punctul de vedere al acestui document. După cum știți, în proiectul nostru de rezoluție am și atenuat unele formulări în interesul păcii în partid.

Suntem împotriva amputărilor. Suntem împotriva politicii de amputare. Aceasta nu înseamnă însă că conducătorilor le va fi îngăduit să-și facă mendrele și să i se urce partidului în cap fără a trage consecințe. Nu, să avem iertare. Plecăciuni nu li se vor face conducătorilor. (Voci: „Foarte bine!“. Aplauze.) Noi suntem pentru unitate, suntem contra amputărilor. Politica amputării ne repugnă. Partidul vrea unitate, și o va obține împreună cu Camenev și Zinoviev, dacă ei vor voi aceasta, fără ei — dacă nu o vor voi. (Voci: „Foarte bine!“. Aplauze.)

Și ce cere unitatea? Ea cere ca minoritatea să se supună majorității. Altfel nu există și nu poate exista niciun fel de unitate în partid.

Suntem împotriva unei foi speciale de discuție. În „Bolșevic“ există o rubrică de discuții. E perfect

suficient. Nu putem exagera cu discuțiile. Suntem un partid care guvernează țara, — nu uitați acest lucru. Nu uitați că orice neînțelegere sus se soldează cu un minus pentru noi în țară. Nu mai vorbesc de străinătate.

Organele C.C. vor rămâne, probabil, așa cum sunt. Nu cred ca partidul să consimtă să fie anihilate. (Voci: „Așa e!“. Aplaوزه.) Biroul Politic are și așa puteri depline; el este superior tuturor organelor C.C., cu excepția plenarei. Iar organul suprem este plenara, de care se uită uneori. Plenara hotărăște la noi totul, și ea chiamă la ordine pe leaderii săi atunci când încep să-și piardă echilibrul. (Voci: „Așa e!“. Ilaritate. Aplaوزه.)

Unitate trebuie să avem, și o vom avea, dacă partidul, dacă congresul va da dovadă de tărie de caracter și nu se va lăsa intimidat. (Voci: „Nu ne vom lăsa, aci sunt oameni căliți“.) Dacă unul sau altul dintre noi va pierde măsura, vom fi chemați la ordine, — acest lucru e necesar, acest lucru trebuie să se facă. A conduce partidul altfel decât în mod colectiv, nu este posibil. E o prostie să visezi așa ceva, când Ilici nu mai este (aplaوزه), e o prostie să vorbești de așa ceva.

Muncă colectivă, conducere colectivă, unitate în partid, unitate în organele C.C., cu condiția ca minoritatea să se supună majorității — iată ce ne trebuie acum.

În ce privește pe muncitorii comuniști din Lenin-grad, nu mă îndoiesc că ei vor fi întotdeauna în primele rânduri ale partidului nostru. Împreună cu ei am construit partidul, împreună cu ei l-am făurit, îm-

preună cu ei am ridicat steagul insurecției în Octombrie 1917, împreună cu ei am învins burghezia, împreună cu ei am luptat și vom lupta împotriva greutăților din calea construcției noastre. Nu mă îndoiesc că muncitorii comuniști din Leningrad nu vor rămâne în urma prietenilor lor din celelalte centre industriale în lupta pentru unitatea leninistă, pentru unitatea de fier a partidului. (Aplauze furtunoase. Se cântă „Internaționala“.)

ADNOTĂRI

- 1 Congresul unional al învățătorilor a avut loc la Moscova între 12 și 17 Ianuarie 1925. La congres au participat 1.660 de delegați, reprezentând 49 de naționalități din Uniunea Sovietică. Trei pătrimi din totalul delegaților erau învățători de la sate. Congresul a ascultat și discutat următoarele rapoarte: sarcinile imediate ale construcției sovietice, învățătorii și revoluția proletară, sarcinile învățământului în sistemul construcției sovietice, școala sovietică, problema națională și școala, învățătorii și Comsomolul, situația internațională a U.R.S.S. și altele. Congresul a adoptat o moțiune în care declara că învățătorii nu separă sarcinile lor de sarcinile partidului comunist, de lupta pe care o duce partidul pentru construirea socialismului. — 3.
- 2 „Crasnaia Molodioj” („Tineretul Roșu”) — revistă studentască lunară, editată de Biroul Central și de Biroul din Moscova al studențimii proletare; a apărut din Mai 1924 până în Noembrie 1925. Redactorul responsabil al revistei „Crasnaia Molodioj” era V. M. Molotov. În Noembrie 1925 revista și-a schimbat numele în „Crasnoe Studencestvo” („Studențimea Roșie”). — 4.
- 3 Între 17 și 20 Ianuarie 1925 a avut loc o plenară a C.C. al P.C. (b) din Rusia. La 17 Ianuarie a avut loc o ședință plenară comună a Comitetului Central și a Comisiei Centrale de Control ale P.C. (b) din Rusia. Ascultând în această ședință comunicarea făcută de I. V. Stalin cu privire la rezoluțiile organizațiilor locale asupra articolului lui Troțchi, plenara comună a adoptat o rezoluție în care a calificat articolul lui Troțchi drept o încercare de a revizui bolșevismul, drept o încercare de a substitui leninismul prin troțchism. La 19 Ianuarie, I. V. Stalin

- a rostit la această plenară a C.C. al P.C. (b) din Rusia o cuvântare în cadrul discuțiilor asupra raportului lui M. V. Frunze „Despre alocățiile necesare Comisariatului Poporului pentru Armată și Marină al U.R.S.S.” (vezi volumul de față, pag. 11—14. — Nota Red.). — 6.
- 4 E vorba de înfrângerea suferită în toamna anului 1924 de o armată spaniolă cu un efectiv de 150.000 de oameni, trimisă de Primo de Rivera, dictatorul fascist al Spaniei, în vederea înnăbușirii mișcării de eliberare națională din regiunea Rif, zona spaniolă a Marocului. În urma victoriei Marocanilor au fost eliberate două treimi din teritoriul ocupat de armata spaniolă. — 12.
- 5 În vara anului 1924, în urma unei mișcări progresiste revoluționare, în Albania a fost răsturnat guvernul reacționar al lui Ahmed-Zogu. Guvernul Fan-Noli, care a venit la putere, a început tratative cu Guvernul Sovietic în vederea stabilirii de relații diplomatice și de prietenie între U.R.S.S. și Albania. Uniunea Sovietică și Albania au făcut schimb de reprezentanți diplomatici. Guvernele Angliei, Italiei și Iugoslaviei au cerut Albaniei să rupă relațiile diplomatice cu U.R.S.S. În Decembrie 1924 bandele lui Ahmed-Zogu, sprijinite de forțe armate ale guvernului fascist al Iugoslaviei, au invadat Albania și au răsturnat guvernul Fan-Noli. Puterea în Albania a trecut din nou în mâinile lui Ahmed-Zogu. — 13.
- 6 „Raboceaia Gazeta” („Gazeta Muncitorească”) — cotidian de masă, organ al C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S.; a apărut la Moscova din Martie 1922 până în Ianuarie 1932, la început sub numele de „Rabocli” („Muncitorul”) iar din Iulie 1922 sub numele de „Raboceaia Gazeta”. — 15.
- 7 E vorba de articolul lui I. V. Stalin „Revoluția din Octombrie și teoria revoluției «permanente» a lui Troțchi”, publicat în „Pravda” nr. 290 din 20 Decembrie 1924. Articolul constituia o parte din prefața cărții „Pe drumul spre Octombrie”, scrisă de I. V. Stalin în Decembrie 1924 și publicată în întregime numai în această carte. Cea mai mare parte a prefeței a apărut sub titlul comun „Revoluția din Octombrie și tactica comuniștilor ruși” în diferite culegeri și broșuri separate, precum și în toate edițiile cărții lui I. V. Stalin „Problemele leninismului” și a intrat în volumul 6 al Operelor lui I. V. Stalin, pag. 358—401 (vezi și I. Stalin, Opere, vol. 6, ed. P.M.R. 1950, pag. 389—435. — Nota Red.). — 16.
- 8 Vezi V. I. Lenin, Opere, ed. a 3-a, vol. XXVII, pag. 391—397 (vezi și V. I. Lenin, Opere alese în două volume, vol.

- II, partea a II-a, ed. P.M.R. 1949, pag. 659—667. — Nota Red.). — 17.
- 9 Culegerea „Impotriva curentului” a apărut în 1918 la Petrograd. În această culegere au intrat articolele scrise de V. I. Lenin între 1914 și 1917: „În jurul lozincii Statelor Unite ale Europei”, „Despre broșura lui Iunius”, „Despre mândria națională a Velicorușilor”, „Despre cele două linii ale revoluției”, „Falimentul Internaționalei a II-a” și alte articole, incluse ulterior în volumele XVIII și XIX din ediția a treia a Operelor lui V. I. Lenin. — 18.
  - 10 V. I. Lenin: „Revoluția proletară și renegatul Kautsky” (vezi Opere, ed. a 3-a, vol. XXIII, pag. 331—412 [vezi V. I. Lenin, Opere alese în două volume, vol. II, partea a II-a, ed. P.M.R. 1949, pag. 24—124. — Nota Red.]). — 18.
  - 11 V. I. Lenin: „«Stângismul» — boala copilăriei comunismului” (vezi Opere, ed. a 3-a, vol. XXV, pag. 165—250 [vezi V. I. Lenin, Opere alese în două volume, vol. II, partea a II-a, ed. P.M.R. 1949, pag. 309—406. — Nota Red.]). — 18.
  - 12 I. V. Stalin a luat cuvântul la ședința Biroului Organizatoric al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu prilejul examinării evenimentelor care au avut loc în satul Dâmovca (districtul Nicolaev, gubernia Odesa). La 28 Martie 1924 a fost asasinat la Dâmovca Grigore Malinovschi, corespondent sătesc, de către o bandă de elemente criminale, aflate sub influența chiaburimii. Hotărârea Comitetului Central și a Comisiei Centrale de Control a P.C. (b) din Rusia asupra evenimentelor dela Dâmovca în legătură cu asasinarea corespondentului sătesc Malinovschi a fost publicată în „Pravda” nr. 30 din 6 Februarie 1925. — 19.
  - 13 E vorba de răscoala chiaburilor din gubernia Tambov dintre 1919 și 1921 și de rebeliunea contrarevoluționară din Kronstadt din Martie 1921, organizate amândouă de gardiștii albi, de socialiștii-revoluționari, de menșevici și de agenții unor state străine. — 23.
  - 14 E vorba de răscoala contrarevoluționară din Georgia din 28 August 1924, organizată de rămășițele partidelor burghezo-naționaliste care fuseseră sdrobite și de „guvernul” menșevic în emigrație, în frunte cu Jordania, în urma directivei și cu sprijinul financiar al statelor imperiaiste și al leaderilor Internaționalei a II-a. Răscoala a fost lichidată la 29 August; la lichidarea răscoalei au contribuit activ muncitorii georgieni și țărănimea muncitoare georgiană. — 23.

- 15 Conferința a XII-a a organizației guvernului Moscova a P.C. (b) din Rusia a avut loc între 24 și 28 Ianuarie 1925. La conferință au participat 1.150 de delegați, reprezentând 64.078 de membri de partid și 30.770 de candidați. Conferința a luat în discuție raportul C.C. al P.C. (b) din Rusia, darea de seamă a Comitetului organizației Moscova a P.C. (b) din Rusia și coraportul Comitetului organizației Moscova a Uniunii tineretului comunist-leninist, raportul de activitate al Comisiei de Control a organizației Moscova, bugetul și situația economică a guvernului Moscova, problema muncii la sate, și a ales organele de conducere. I. V. Stalin a luat cuvântul la această conferință în problema muncii la sate. — 25.
- 16 Planul Dawes — sub acest nume este cunoscut raportul asupra plății reparațiilor de către Germania, elaborat de un comitet internațional de experți sub președinția financiarului american generalul Dawes și aprobat în ziua de 16 August 1924 la conferința dela Londra a statelor aliate. (Despre planul Dawes vezi volumul de față, pag. 283—286. — Nota Red.). — 35.
- 17 Brandler și Talheimer — leaderi ai grupării oportuniste de dreapta din Partidul Comunist German, care în 1922—1923 se aflau la conducerea P.C. German. Politica trădătoare a lui Brandler și Talheimer a dus la înfrângerea clasei muncitoare din Germania în timpul evenimentelor revoluționare din 1923. În Aprilie 1924, la congresul dela Frankfurt al Partidului Comunist German, Brandler și Talheimer au fost înlăturați dela conducerea Partidului Comunist German. Congresul al V-lea al Internaționalei Comuniste (1924) a condamnat linia capitulară a grupului Brandler—Talheimer. În 1929 Brandler și Talheimer au fost excluși din partidul comunist pentru activitatea lor antipartinică fracționistă. — 43.
- 18 E vorba de procesul „Concernului fraților Barmat“, care a avut loc la începutul anului 1925. La proces au fost demascați leaderi ai partidului social-democrat din Germania, în frunte cu Wels, care primeau din partea concernului importante sume de bani drept mită; deasemeni a fost desvăluit faptul că au folosit fondurile concernului și ale băncilor legate de el pentru lupta împotriva Partidului Comunist German în timpul alegerilor pentru Reichstag din Decembrie 1924. — 44.
- 19 Kuomintang — partid politic din China, întemeiat în 1912 de Sun Yat-sen în vederea luptei pentru republică și pentru independența națională a țării. Sun Yat-sen a murit la 12 Martie 1925. În testamentul său, Sun Yat-sen îndemna Kuomintangul să mențină alianța cu Partidul Comunist Chinez, priete-

- nia cu Uniunea Sovietică și să lărgască mișcarea națională de eliberare a muncitorilor și țăranilor din China. În 1925—1927, în perioada dezvoltării revoluției din China, aripa dreaptă a Kuomintangului, în frunte cu Ciang-Kai-Shek, a trădat poruncile lui Sun Yat-sen. În alianță cu imperialiștii unor state străine, ea a deslănțuit lupta împotriva forțelor democratice din China, conduse de partidul comunist. — **51.**
- 20 Uniunea dela Amsterdam (Internaționala sindicală dela Amsterdam) a luat ființă în Iulie 1919 la congresul internațional dela Amsterdam. Făceau parte din ea sindicatele reformiste dintr'o serie de țări din Europa occidentală și din Statele Unite. În 1919 numărul membrilor uniunii se ridica la 24.000.000, iar spre sfârșitul anului 1923 s'a redus la 16.000.000. În anii următori, influența Uniunii dela Amsterdam și numărul membrilor acesteia au scăzut în mod sistematic. Uniunea dela Amsterdam și-a încetat de fapt activitatea în timpul celui de al doilea război mondial. Uniunea dela Amsterdam a fost lichidată în Decembrie 1945, cu prilejul creării Federației Sindicale Mondiale. — **55.**
- 21 Comisia cehoslovacă a fost creată la plenara a V-a lărgită a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste, care a avut loc la Moscova între 21 Martie și 6 Aprilie 1925. Plenara a examinat următoarele probleme: perspectivele internaționale și bolșevizarea partidelor comuniste, lupta pentru unitatea mișcării sindicale mondiale, problema țărănească, discuția din P.C. (b) din Rusia, problemele diverselor secțiuni, și altele. La plenară au fost create următoarele comisii: politică, cehoslovacă, iugoslavă și altele. I. V. Stalin a fost ales în comisia politică și în cea cehoslovacă. La 30 Martie I. V. Stalin a luat cuvântul la ședința comisiei iugoslave, vorbind despre problema națională în Iugoslavia (vezi volumul de față, pag. 71—78. — Nota Red.). — **60.**
- 22 Vezi I. V. Stalin: "Marxismul și problema națională" (Opere, vol. 2, pag. 290—367 [vezi și I. Stalin, Opere, vol. 2, ed. P.M.R. 1949, pag. 305—386. — Nota Red.]). — **72.**
- 23 Vezi V. I. Lenin: „Despre dreptul națiunilor la autodeterminare“, (Opere, ed. a 3-a, vol. XVII, pag. 425—474 [vezi și V. I. Lenin, Opere alese în două volume, vol. I, partea a II-a, pag. 284—348. — Nota Red.]). — **77.**
- 24 Prima conferință unională a studențimii proletare a avut loc la Moscova între 13 și 17 Aprilie 1925. Au luat parte la conferință circa 300 de delegați, reprezentând 250.000 de studenți din instituțiile de învățământ superior, din școlile teh-

nice medii și din facultățile muncitorești. Conferința a luat în discuție următoarele chestiuni: situația internațională și internă a U.R.S.S., sindicatele și studențimea, darea de seamă asupra activității Biroului central al studențimii proletare, activitatea direcțiilor generale ale învățământului profesional din R.S.F.S.R. și R.S.S. Ucraineană, legătura dintre instituțiile de învățământ superior și producție. La 13 Aprilie I. V. Stalin a stat de vorbă cu o delegație a conferinței, iar la 15 Aprilie a trimis conferinței un mesaj, pe care-l publicăm în volumul de față. — 87.

- 25 Conferința a XIV-a a P.C. (b) din Rusia a avut loc la Moscova între 27 și 29 Aprilie 1925. Conferința a luat în discuție următoarele chestiuni: munca de partid, cooperația, impozitul agricol unic, metalurgia, legalitatea revoluționară, sarcinile Internaționalei Comuniste și ale P.C. (b) din Rusia în legătură cu plenara lărgită a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste (vezi hotărârile conferinței în „Rezoluțiile și hotărârile congreselor, conferințelor P.C. (b) al U.R.S.S. și ale plenarelor C.C.”, partea a II-a, 1941, pag. 4—31.). — 92.
- 26 V. I. Lenin: „Imperialismul, stadiul cel mai înalt al capitalismului” (vezi Opere, ed. a 3-a, vol. XIX, pag. 67—175 [vezi și V. I. Lenin, Opere alese în două volume, vol. I, partea a II-a, ed. P.M.R. 1949, pag. 392—516. — Nota Red.]). — 97.
- 27 Feldmareșalul Hindenburg, monarhist înfocat și exponent al voinței imperialismului german și a clicii militariste germane, a fost ales în postul de președinte al Germaniei la 26 Aprilie 1925. — 101.
- 28 La 16 Aprilie 1925 s'a produs o explozie în catedrala „Svetaia Nedelia” din Sofia. În momentul exploziei se aflau în catedrală membrii guvernului fascist bulgar, în frunte cu Țancov. Țancov a adresat guvernului Statelor Unite o declarație calomnioasă, în care învinuia Guvernul Sovietic că ar fi inspiratorul exploziei. Presa reacționară din străinătate a pornit o campanie împotriva U.R.S.S., cerând guvernelor respective să-și revizuiască atitudinea față de Uniunea Sovietică. În mesajul adresat oamenilor muncii din lumea întreagă în legătură cu bestialele represii ale guvernului Țancov împotriva celor mai buni reprezentanți ai poporului bulgar, Congresul al III-lea al Sovietelor din U.R.S.S., care a avut loc în Mai 1925, a respins atacurile calomnioase împotriva Uniunii Sovietice. — 103.
- 29 E vorba de tezele în legătură cu bolșevizarea partidelor Internaționalei Comuniste, adoptate de plenara a V-a lărgită a

- Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste, care a avut loc la Moscova între 21 Martie și 6 Aprilie 1925. — **105.**
- 30 E vorba de delimitarea republicilor sovietice din Asia centrală (Turchestan, Buhara și Horezm), efectuată în 1924, când au căpătat astfel ființă de stat național. În urma acestei delimitări s'au format: R.S.S. Turcmenă, R.S.S. Uzbecă, R.A.S.S. Tadjică în cadrul R.S.S. Uzbece, regiunea autonomă Cara-Chirghiză în cadrul R.S.F.S.R. (ulterior R.S.S. Chirghiză) și regiunea autonomă Cara-Calpacă în cadrul R.A.S.S. Chirghiză (ulterior R.S.S. Cazahă). În Mai 1925 Congresul al III-lea al Sovietelor din U.R.S.S. a primit Republica Sovietică Socialistă Uzbecă și Republica Sovietică Socialistă Turcmenă în cadrul U.R.S.S. și a introdus în legătură cu aceasta modificările corespunzătoare în Constituția U.R.S.S. Delimitarea republicilor sovietice din Asia centrală care au căpătat ființă de stat național s'a făcut sub directă conducere a lui I. V. Stalin. — **143.**
- 31 Vezi articolul lui V. I. Lenin „Note critice în problema națională” (Opere, ed. a 3-a, vol. XVII, pag. 129—159 [vezi V. I. Lenin, Opere, vol. 20, ed. P.M.R. 1950, pag. 1—36. — Nota Red.]). — **144.**
- 32 E vorba despre răscoala armată a muncitorilor din Reval (Talin) la 1 Decembrie 1924. Cauza răscoalei a fost sentința dată la sfârșitul lui Noembrie 1924 de tribunalul estonian în procesul a 149 de deținuți politici învinuiți de propagandă comunistă. Prin această sentință majoritatea acuzaților au fost condamnați la muncă silnică pe mulți ani, 39 de oameni la muncă silnică pe viață, iar Tomp, conducătorul muncitorilor estonieni, a fost executat. Răscoala a fost înăbușită cu cruzime de guvernul reacționar al Estoniei. — **156.**
- 33 „Comsomolscaia Pravda” — cotidian, organul Comitetului Central al Comsomolului și al Comitetului organizației comsomoliste din Moscova; apare din Mai 1925 în baza hotărârii Congresului al XIII-lea al P.C. (b) din Rusia și a Congresului al VI-lea al Comsomolului. — **160.**
- 34 „Poslednie Novosti” („Ultimele știri”) — cotidian al cadeților emigranți albi; a apărut la Paris din Aprilie 1920. Redactorul ziarului a fost P. N. Miliucov, leaderul cadeților. — **173.**
- 35 Congresul al III-lea al Sovietelor din U.R.S.S. a avut loc la Moscova între 13 și 20 Mai 1925. Congresul a luat în discuție următoarele chestiuni: intrarea Republicii Sovietice Socialiste Turcmene și a Republicii Sovietice Socialiste Uzbece

- în cadrul U.R.S.S., darea de seamă a guvernului U.R.S.S., situația industriei U.R.S.S., problemele construcției sovietice, măsurile ce urmează să fie luate pentru dezvoltarea și consolidarea gospodăriei țărănești, Armata Roșie, și altele. Raportul asupra problemelor construcției sovietice a fost făcut la Congres de M. I. Calinin. — 192.
- 36 E vorba de plenara a V-a lărgită a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste, care s'a ținut la Moscova între 21 Martie și 6 Aprilie 1925. (Cuvântarea lui I. V. Stalin despre Partidul Comunist Cehoslovac, rostită în comisia cehoslovacă a plenarei a V-a lărgite a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste, vezi volumul de față, pag. 60—70. — Nota Red.). — 196.
- 37 Vezi V. I. Lenin, Opere, ed. a 3-a, vol. XXVI, pag. 317—352 (vezi și V. I. Lenin, Opere alese în două volume, vol. II, partea a II-a, ed. P.M.R. 1949, pag. 480—519. — Nota Red.). — 211
- 38 E vorba de războiul de eliberare națională al Rifanilor din Maroc împotriva imperialismului francez, care a început în primăvara anului 1925. După înfrângerea armatei spaniole de ocupație din Maroc, în toamna anului 1924, Franța a hotărât să ocupe zona spaniolă a Marocului, regiunea Rif, provocând războiul. În primăvara și vara anului 1925 Rifanii au pricinuit francezilor o serie de înfrângeri importante. Abia după încheierea alianței militare dintre Franța și Spania, armatele celor două țări au reușit să învingă pe Rifani în Mai 1926. — 215.
- 39 E vorba de intervenția imperialismului anglo-american și al celui japonez în afacerile interne ale Chinei în a doua jumătate a anului 1924. În Sudul Chinei, Englezii au sprijinit cu forțele lor navale de război rebeliunea negustorimii contra-revoluționare din Canton împotriva guvernului revoluționar dela Canton, condus de Sun Yat-sen. În Nord, Imperialiștii anglo-americani și japonezi au declanșat un război între creaturile lor, generalul chinez U Pey-fu, pe de o parte, și generalul chinez Ciang-Țzo-lin, pe de altă parte, pentru împărțirea Chinei. Intervenția a provocat un puternic avânt al luptei de eliberare națională din China, care a dus la revoluția din 1925—1927. — 215.
- 40 „Bolșevic” — revistă teoretică și politică bilunară a C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S.; apare din Aprilie 1924. — 225.
- 41 Congresul al V-lea al Internaționalei Comuniste s'a ținut la Moscova între 17 Iunie și 8 Iulie 1924. La 30 Iunie D. Z.

- Manuilschi a prezentat congresului raportul asupra problemei naționale. — 228.
- 42 Vezi V. I. Lenin, Opere, ed. a 3-a, vol. XIX, pag. 239—272. — 231.
- 43 Vezi K. Marx și F. Engels, „Manifestul Partidului Comunist“, 1939, pag. 75—97. Anexe. — 243.
- 44 Ruth Fischer și Maslov — lideri ai grupului troțchist din Partidul Comunist German. În Aprilie 1924, la congresul dela Frankfurt, după îndepărtarea grupului falimentar oportunist de dreapta Brandler—Talheimer dela conducerea P.C.G., grupul Ruth Fischer—Maslov a acaparat conducerea în C.C. nou ales al P.C.G. În toamna anului 1925 Ruth Fischer și Maslov, împreună cu adepții lor, au fost scoși din posturile de conducere ale P.C.G., iar în 1926 au fost excluși din partid ca agenți ai dușmanului de clasă. Conducerea P.C.G. a fost luată de E. Thälmann. — 247.
- 45 Congresul al VI-lea al Uniunii Tineretului Comunist Leninist din Rusia s'a ținut la Moscova între 12 și 18 Iulie 1924. Congresul a luat în discuție următoarele chestiuni: schimbarea denumirii U.T.C. din Rusia în U.T.C.L. din Rusia, situația politică și sarcinile tineretului, raportul delegației U.T.C.L. din Rusia la Comitetul Executiv al I.C.T., raportul de activitate al C.C. al U.T.C.L. din Rusia, perspectivele muncii tineretului și sarcinile pe linia activității economice a U.T.C.L. din Rusia, activitatea U.T.C.L. din Rusia la sate, activitatea U.T.C.L. din Rusia în Armata și Flota Roșie, și altele. Congresul al VI-lea al U.T.C.L. din Rusia a aderat la hotărârile Congresului al XIII-lea al P.C. (b) din Rusia și a condamnat teoria oportunistă a neutralității Comsomolului în lupta împotriva devierilor antipartinice. (Hotărârile Congresului al VI-lea al U.T.C.L. din Rusia, vezi „Rezoluțiile și hotărârile Congresului al VI-lea unional al U.T.C.L. din Rusia“, Moscova 1924). — 258.
- 46 V. I. Lenin: „Planul și conspectele broșurii «Impozitul în natură»“ (vezi Opere, ed. a 3-a, vol. XXVI, pag. 313.). — 266.
- 47 V. I. Lenin: Cuvântare rostită în ziua de 2 Aprilie 1922 la închiderea Congresului al XI-lea al P.C. (b) din Rusia (vezi Opere, ed. a 3-a, vol. XXVII, pag. 272 [vezi și V. I. Lenin, Opere alese în două volume, vol. II, partea a II-a, ed. P.M.R. 1949, pag. 625. — Nota Red.]). — 266.
- 48 Conferința a XXII-a a organizației de partid din gubernia Leningrad a P.C. (b) din Rusia a avut loc între 1 și 10. De-

- cembrie 1925, în ajunul Congresului al XIV-lea al partidului. Scrisoarea lui I. V. Stalin, publicată aci, a fost citită la 8 Decembrie 1925 în şedinţa închisă a conferinţei. — 268.
- 49 Conferinţa a XIV-a de partid a guvernului Moscova a avut loc între 5 şi 13 Decembrie 1925, în ajunul Congresului al XIV-lea al partidului. În rezoluţia asupra raportului C.C. al P.C. (b) din Rusia, conferinţa a aprobat activitatea politică şi organizatorică a C.C. al P.C. (b) din Rusia. — 268.
- 50 Congresul al XIV-lea al P.C. (b) al U.R.S.S. a avut loc la Moscova între 18 şi 31 Decembrie 1925. Congresul a luat în discuţie raportul politic şi raportul organizatoric al Comitetului Central, raportul comisiei de revizie, al Comisiei Centrale de Control, al reprezentanţilor P.C. (b) din Rusia în Comitetul Executiv al Internaţionalei Comuniste, precum şi rapoartele: asupra muncii sindicatelor, asupra muncii Comsomolului, asupra modificării statutului partidului, şi altele. Congresul a aprobat în totul linia politică şi organizatorică a Comitetului Central, a trasat calea luptei continue pentru victoria socialismului, a confirmat orientarea generală a partidului spre industrializarea socialistă a ţării, a respins planurile capitulare ale opoziţioniştilor şi a însărcinat C.C. să ducă o luptă hotărâtă împotriva oricăror încercări de subminare a unităţii partidului. Congresul al XIV-lea al P.C. (b) al U.R.S.S. a intrat în istoria partidului ca congresul industrializării. El s'a desfăşurat sub semnul luptei împotriva „noii opoziţii”, care nega posibilitatea construirii socialismului în U.R.S.S. În urma hotărîrii Congresului al XIV-lea, partidul a început să poarte denumirea de Partidul Comunist (bolşevic) al Uniunii Sovietice — P.C. (b) al U.R.S.S. (Despre Congresul al XIV-lea al P.C. (b) al U.R.S.S., vezi „Cursul scurt de istorie al Partidului Comunist (bolşevic) al Uniunii Sovietice”, pag. 263—266 [vezi şi „Cursul scurt de istorie a Partidului Comunist (bolşevic) al Uniunii Sovietice”, ed. P.M.R. 1948, ediţia a III-a, pag. 386—390. — Nota Red.]). — 271.
- 51 Conferinţa dela Locarno (Elveţia) s'a ținut între 5 şi 16 Octombrie 1925. La conferinţă au fost reprezentate Marea Britanie, Franţa, Italia, Belgia, Polonia, Cehoslovacia şi Germania. (Despre conferinţa dela Locarno vezi volumul de faţă, pag. 285—286. — Nota Red.). — 283.
- 52 Între 10 Aprilie şi 19 Mai 1922 a avut loc la Genova (Italia) o conferinţă economică internaţională la care au participat pe de o parte Anglia, Franţa, Italia, Belgia, Japonia şi alte state capitaliste, iar pe de altă parte Rusia Sovietică.

Conferința dela Genova a fost convocată pentru a defini relațiile dintre lumea capitalistă și Rusia Sovietică. La deschiderea conferinței, delegația sovietică a prezentat un larg program de refacere a Europei și a propus un proiect de desarmare generală. Propunerile delegației sovietice n'au fost acceptate de conferință.

La 2 Decembrie 1922 Guvernul Sovietic a convocat la Moscova o conferință a reprezentanților statelor apusene vecine (Estonia, Finlanda, Lituania, Polonia și Letonia), la care a pus în discuție un plan de reducere proporțională a înarmărilor. La 27 Decembrie 1922, al X-lea Congres general al Sovietelor din Rusia, în mesajul „Către toate popoarele lumii”, a confirmat linia politică de pace a Guvernului Sovietic și a chemat pe oamenii muncii din lumea întreagă să sprijine această linie. În Februarie 1924, la conferința navală care a avut loc la Roma, reprezentantul sovietic a făcut propuneri concrete pentru reducerea înarmărilor navale. — 293.

- 53 E vorba de tratatul general și de cel comercial dintre Marea Britanie și U.R.S.S., semnate la 8 August 1924 la Londra de reprezentanții Guvernului Sovietic și reprezentanții guvernului laburist MacDonald. Guvernul conservator englez, care a venit la putere în Noembrie 1924, a refuzat să ratifice aceste tratate. — 303.
- 54 Decretul Comitetului Executiv Central al Sovietelor din Rusia de deputați ai muncitorilor, soldaților și țăranilor asupra anulării împrumuturilor de stat contractate de guvernul țarist a fost adoptat la 21 Ianuarie 1918. — 303.
- 55 E vorba de guvernul conservator Baldwin—Austin Chamberlain, care a venit la putere în Noembrie 1924 în locul guvernului laburist MacDonald. — 305.
- 56 „Economișcaia Jizni” („Viață Economică”) — cotidian, organ al instituțiilor și Comisariatelor Poporului pentru Finanțe și Economie din R.S.F.S.R. și U.R.S.S. (Consiliul Superior al Economiei Naționale, Consiliul Muncii și Apărării, Comisia Planului de Stat, Banca de Stat, Comisariatul Poporului pentru Finanțe etc.); a apărut din Noembrie 1918 până în Noembrie 1937. — 312.
- 57 Vezi lucrările lui V. I. Lenin: „Despre copilării de stânga și despre spiritul mic-burghez” (Opere, ed. a 3-a, vol. XXII, pag. 503—528), „Cuvântare despre Impozitul în natură, ținută la adunarea secretarilor și reprezentanților cu muncă de răspundere ai celulelor P. C. (b) din Rusia din orașul și gubernia Moscova la 9 Aprilie 1921”, „Impozitul în natură” (vol. XXVI, pag. 297—308, 317—352 [vezi V. I. Lenin, Opere

- alese în două volume, vol. II, partea a II-a, ed. P.M.R. 1949, pag. 480—519. — **Nota Red.])**, „Cinci ani de revoluție rusă și perspectivele revoluției mondiale (Raport prezentat la 13 Noembrie 1922 la Congresul al IV-lea al Internaționalei Comuniste“) (vol. XXVII, pag. 342—355 [vezi V. I. Lenin, Opere alese în două volume, vol. II, partea a II-a, ed. P.M.R. 1949, pag. 632—647. — **Nota Red.])**). — **317.**
- 58 Vezi „Rezoluțiile și hotărârile congreselor, conferințelor P.C. (b) al U.R.S.S. și ale plenarelor C.C.“, partea I-a, 1941, pag. 566. — **327.**
- 59 Vezi V. I. Lenin: „Schita inițială a tezelor privitoare la problema agrară (Pentru al II-lea Congres al Internaționalei Comuniste)“ (Opere, ed. a 3-a, vol. XXV, pag. 266—278 [vezi V. I. Lenin, Opere alese în două volume, vol. II, partea a II-a, ed. P.M.R. 1949, pag. 407—419. — **Nota Red.])**). — **339.**
- 60 Vezi V. I. Lenin, Opere, ed. a 3-a, vol. XXIV, pag. 114.—**341.**
- 61 E vorba de rezoluția adoptată de plenara C.C. al P.C. (b) din Rusia (3—10 Octombrie 1925) asupra raportului prezentat de V. M. Molotov „Despre munca partidului în rândurile săracimii satelor“ (vezi „Rezoluțiile și hotărârile congreselor, conferințelor P.C. (b) al U.R.S.S. și ale plenarelor C.C.“, partea a II-a, 1941, pag. 38—41). — **345.**
- 62 Vezi V. I. Lenin, Opere, ed. a 3-a, vol. V, pag. 261—317, și ed. a 4-a, vol. 6, pag. 352—392. — **346.**
- 63 „Bednota“ („Sărăcimea“) — cotidian, organ al C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S.; a apărut din Martie 1918 până în Ianuarie 1931. — **379.**
- 64 „Leningradscaia Pravda“ — cotidian, organ al comitetului orășenesc și al comitetului regional din Leningrad al P.C. (b) al U.R.S.S., al Sovietului orășenesc și al Sovietului regional de deputați ai oamenilor muncii; a început să apară în 1918 sub numele de „Petrogradscaia Pravda“. În 1924 ziarul și-a schimbat titlul în „Leningradscaia Pravda“. La sfârșitul anului 1925, „Leningradscaia Pravda“ — Organul Biroului Regional din Nord-Vest al C.C. al P.C. (b) din Rusia, al comitetului de partid al guberniei Leningrad, al consiliului sindical gubernial și al consiliului regional economic — a fost folosit de „noua opoziție“ în scopurile ei fracționiste antipartinice. — **397.**

CRONICĂ BIOGRAFICĂ

1 9 2 5

**Inceputul
lui Ianuarie**

I. V. Stalin se întreține cu membrii redacției revistei „Crasnaia Molodioj” asupra sarcinilor revistei. Convorbirea apare în nr. 1 (5) al revistei „Crasnaia Molodioj”, Ianuarie 1925.

5 Ianuarie

I. V. Stalin se întreține cu elevii școlii de partid din Stalino (Iuzovca), veniți la Moscova în excursie.

I. V. Stalin scrie chemarea „Muncitoare și țărance, țineți minte poruncile lui Ilici și îndepliniți-le !” Chemarea apare în nr. 1 al revistei „Rabotnița” („Muncitoarea”), Ianuarie 1925.

6 Ianuarie

I. V. Stalin trimite o scrisoare către Congresul unional al învățătorilor. Scrisoarea apare în nr. 2 al ziarului „Ucitelskaia Gazeta” („Gazeta Învățătorilor”) din 10 Ianuarie 1925.

9 Ianuarie

I. V. Stalin se întreține cu un grup de comuniști, trimiși pentru munca la sate.

10 Ianuarie

I. V. Stalin trimite o scrisoare conducătorilor Asociației unionale a scriitorilor proletari cu

- prilejul convocării conferinței scriitorilor proletari.
- 17—20 Ianuarie** I. V. Stalin conduce lucrările plenarei C.C. al P.C. (b) din Rusia.
- 17 Ianuarie** La ședința comună a plenarei Comitetului Central și Comisiei Centrale de Control ale P.C. (b) din Rusia, I. V. Stalin face o comunicare asupra rezoluțiilor organizațiilor locale cu privire la acțiunea lui Troțchi.
- 19 Ianuarie** La plenara C.C. al P.C. (b) din Rusia, I. V. Stalin rostește o cuvântare asupra raportului făcut de M. V. Frunze „Despre alocațiile necesare Comisariatului Poporului pentru Armată și Marină al U.R.S.S.”.
- 21 Ianuarie** Scrisoarea trimisă de I. V. Stalin ziarului „Raboceaia Gazeta” în legătură cu prima comemorare a morții lui V. I. Lenin apare în nr. 17 al ziarului „Raboceaia Gazeta”.
- 25 Ianuarie** I. V. Stalin scrie răspunsul la scrisoarea tov. D—ov cu privire la problema victoriei socialismului într-o singură țară.
- 26 Ianuarie** La ședința Biroului Organizatoric al C.C. al P.C. (b) din Rusia, I. V. Stalin rostește cuvântarea „Despre «Dâmovca»”.
- 27 Ianuarie** La Conferința a XIII-a a organizației guberniei Moscova a P.C. (b) din Rusia, I. V. Stalin ține cuvântarea „Cu privire la proletariat și țărănime”.
- 28 Ianuarie** I. V. Stalin participă la ședința Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste (C.E.I.C.) și la ședința Prezidiului ei.

- 30 Ianuarie** În telegramele de salut trimise primului congres al Partidului Comunist din Uzbekistan și primului congres al Partidului Comunist din Turcmenia, I. V. Stalin definește sarcinile partidelor comuniste din aceste republici în urma efectuării delimitării naționale a Asiei Centrale. Telegrammele au fost publicate în revistele „Pravda Vostoca” („Adevărul Orientului”) nr. 29 din 6 Februarie și „Turcmenskaia Iskra” („Scânteia Turcmenă”) nr. 34 din 14 Februarie 1925.
- 31 Ianuarie** La Conferința a XXI-a a organizației de partid a guberniei Leningrad a P.C. (b) din Rusia, I. V. Stalin este ales în Comitetul de partid al guberniei Leningrad.
- 2 Februarie** I. V. Stalin se întreține cu delegația Asociației unionale a scriitorilor proletari cu privire la problemele literaturii proletare.
- 3 Februarie** Convorbirea lui I. V. Stalin cu Herzog, „Despre perspectivele Partidului Comunist German și despre bolșevizare”, a fost publicată în nr. 27 al ziarului „Pravda”.
- 6 Februarie** I. V. Stalin se întreține cu activiștii cu muncă de răspundere din Comitetul Central și din Comitetul organizației Moscova al U.T.C.L. din Rusia cu privire la problemele muncii Comsomolului.
- 7 Februarie** I. V. Stalin se întreține cu o delegație a plenarei „Proletcultului” cu privire la problemele activității ulterioare a „Proletcultului”.
- 9 Februarie** I. V. Stalin se întreține cu activiștii cu muncă de răspundere din C.C. al U.T.C.L. din

Rusia cu privire la problemele muncii Comsomolului.

- 15 Februarie** I. V. Stalin adresează un salut Congresului al VII-lea al Sovietelor din gubernia Tărișan.
- 18 Februarie** I. V. Stalin participă la ședința Prezidiului Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste.
- 20 Februarie** I. V. Stalin se întreține cu reprezentanții organelor de partid și sovietice din gubernia Tula cu privire la problemele activităților cooperativelor și ale construcției de locuințe.
- 26 Februarie** I. V. Stalin participă la ședința Prezidiului Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste.
- 28 Februarie** I. V. Stalin trimite o scrisoare către tov. Me—rt cu privire la situația din Partidul Comunist German.
- 6 Martie** I. V. Stalin trimite un salut oamenilor muncii din Tadjichistan în legătură cu formarea R.A.S.S. Tadjică. Salutul apare în nr. 58 al ziarului „Pravda Vostoca” din 12 Martie 1925.
- 8 Martie** În nr. 56 al ziarului „Pravda” apare articolul lui I. V. Stalin „De Ziua internațională a femeii”.
- 9 Martie** I. V. Stalin semnează înștiințarea „Către toate organizațiile P.C. (b) din Rusia” în legătură cu convocarea conferinței unionale a partidului și cu ordinea de zi a conferinței.
- 10 Martie** I. V. Stalin adresează o scrisoare elevilor și corpului de comandă, îndrumătorilor politici

și corpului profesoral al Școlii de Infanterie „Stalin” din Nijni-Novgorod, în legătură cu alegerea sa ca elev de onoare. Scrisoarea apare în nr. 45 al ziarului „Nijegorodskaja Communa” din 23 Februarie 1930.

I. V. Stalin adresează un salut Congresului guberniei Tărișân al împuterniciților cooperative agricole, urându-le succes în opera de antrenare a țărănimii muncitoare în construcția socialistă.

13 Martie

I. V. Stalin scrie mesajul C.C. al P.C. (b) din Rusia adresat Comitetului Executiv Central al Kuomintangului în legătură cu moartea lui Sun Yat-sen. Mesajul apare în nr. 60 al ziarului „Pravda” din 14 Martie 1925.

14 și 16 Martie

I. V. Stalin se întreține cu o delegație a primului Congres unional al corespondenților sătești.

15 Martie

I. V. Stalin trimite un salut primei conferințe de partid a regiunii autonome Cara-Chirghize, în care definește sarcinile care stau în fața comuniștilor din Cara-Chirghizia. Salutul apare în nr. 67 al ziarului „Pravda Vostoca” din 26 Martie 1925.

17 Martie

I. V. Stalin se întreține cu delegația Partidului Comunist Cehoslovac, venită la plenara a V-a lărgită a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste.

**21 Martie—
6 Aprilie**

I. V. Stalin participă la lucrările plenarei a V-a lărgite a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste.

21 Martie

I. V. Stalin este ales membru în comisia politică și în comisia cehoslovacă a plenarei a

V-a lărgite a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste.

22 Martie

În nr. 66 al ziarului „Pravda” apare articolul lui I. V. Stalin „Cu privire la situația internațională și sarcinile partidelor comuniste”.

25 Martie

I. V. Stalin se întreține cu delegațiile de muncitori dela uzinele „Vladimir Ilici” și „Dinamo”, care l-au invitat la adunările pentru alegerea Sovietului din Moscova și Sovietului raional de deputați ai muncitorilor, țăranilor și ostașilor roșii.

I. V. Stalin se întreține cu o delegație a echipajului torpilorului „Stalin” din Flota Roșie a Mării Baltice.

I. V. Stalin se întreține cu activiștii cu munci de răspundere dela Institutul „V. I. Lenin” despre activitatea Institutului.

27 Martie

I. V. Stalin se întreține cu delegația Partidului Comunist Francez, venită la plenara a V-a lărgită a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste.

La ședința comisiei cehoslovace a plenarei lărgite a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste, I. V. Stalin rostește cuvântarea „Despre Partidul Comunist Cehoslovac”.

28 Martie

La adunarea muncitorilor secției întâia tracțiune a Căilor ferate din Nord, I. V. Stalin este ales deputat în Sovietul din Moscova de deputați ai muncitorilor, țăranilor și ostașilor roșii.

30 Martie

I. V. Stalin ia în repetate rânduri cuvântul la şedinţa subcomisei cehoslovace a plenarei a V-a lărgite a Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste, vorbind despre situaţia din Partidul Comunist Cehoslovac.

La şedinţa comisiei iugoslave a plenarei lărgite a Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste, I. V. Stalin rosteşte cuvântarea „Cu privire la problema naţională din Iugoslavia”.

I. V. Stalin se întreţine cu o delegaţie a Republicii Chirghize asupra situaţiei din Chirghizia.

I. V. Stalin se întreţine cu tovarăşii din redacţia ziarului „Bednota” asupra rubricii ţărăneşti a ziarului.

1 Aprilie

I. V. Stalin stă de vorbă cu delegaţia muncitorilor secţiei întâia tracţiune a Căilor ferate din Nord, care i-a înmănat mandatul de deputat al Sovietului din Moscova.

3 Aprilie

Printr’o telegramă trimisă lui S. M. Chirov, secretar al C.C. al Partidului Comunist din Azerbaidjan, I. V. Stalin salută Partidul Comunist din Azerbaidjan cu prilejul celei de a cincia aniversări a existenţei sale. Telegrama a fost publicată în nr. 75 al ziarului „Bachinski Rabocii” din 5 Aprilie 1925.

6 Aprilie

La şedinţa Biroului Organizatoric al C. C. al P.C. (b) din Rusia, I. V. Stalin rosteşte cuvântarea „Despre activul comsomolist la sate”.

-
- 7 Aprilie** I. V. Stalin participă la ședința Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste.
- 13 Aprilie** I. V. Stalin se întreține cu o delegație a primei Conferințe unionale a studențimii proletare.
- 15 Aprilie** I. V. Stalin scrie mesajul „Către prima Conferință unională a studențimii proletare”. Mesajul apare în nr. 87 al ziarului „Pravda” din 16 Aprilie 1925.
- 23—30 Aprilie** I. V. Stalin conduce lucrările plenarei C.C. al P.C. (b) din Rusia.
- 27—29 Aprilie** I. V. Stalin conduce lucrările Conferinței a XIV-a a P.C. (b) din Rusia.
- 1 Mai** I. V. Stalin asistă la parada de 1 Mai a trupelor și la demonstrația oamenilor muncii în Piața Roșie din Moscova.
- 2 Mai** I. V. Stalin trimite un salut redacției ziarului „Pravda Vostoca” (Tașchent) de ziua presei. Salutul apare în ediția specială din 6 Mai 1925 a ziarului „Pravda Vostoca”.
- 5 Mai** I. V. Stalin se întreține cu o delegație a muncitorilor dela Calea ferată „Octombrie”.
- 6 Mai** I. V. Stalin adresează un salut ziarului „Pod Znamenem Illicea” („Sub Steagul lui Ilici”) (Organ al Universității comuniste a oamenilor muncii din Orient), în care definește sarcinile care revin ziarului.
- 7—11, 16 Mai** I. V. Stalin participă la lucrările celui de al XII-lea Congres general al Sovietelor din Rusia.

- 9 Mai** La ședința activului organizației Moscova a P.C. (b) din Rusia, I. V. Stalin prezintă raportul „Cu privire la rezultatele lucrărilor Conferinței a XIV-a a P.C. (b) din Rusia“.
- 11 Mai** Al XII-lea Congres general al Sovietelor din Rusia alege pe I. V. Stalin membru în Comitetul Executiv Central al Sovietelor din Rusia.
- Comitetul Executiv Central al Sovietelor din Rusia, întrunit în prima sesiune a legislaturii a XII-a, alege pe I. V. Stalin membru în Prezidiul C.E.C. al Sovietelor din Rusia.
- 13—20 Mai** I. V. Stalin participă la lucrările Congresului al III-lea al Sovietelor din U.R.S.S.
- 18 Mai** La adunarea studenților Universității comuniste a oamenilor muncii din Orient, I. V. Stalin rostește cuvântarea „Despre sarcinile politice ale Universității popoarelor din Orient“.
- 20 Mai** Congresul al III-lea al Sovietelor din U.R.S.S. alege pe I. V. Stalin membru al Consiliului unional al C.E.C al Sovietelor din U.R.S.S.
- 21 Mai** Prima sesiune a C.E.C. al Sovietelor din U.R.S.S. alege pe I. V. Stalin membru în Prezidiul C.E.C. al Sovietelor din U.R.S.S.
- 22 Mai** I. V. Stalin se întreține cu delegații Republicii Turcmene și ai Republicii Uzbeci la Congresul al III-lea al Sovietelor din U.R.S.S.
- 23 Mai** I. V. Stalin se întreține cu activiștii cu muncă de răspundere în organele de partid și de

stat din regiunile autonome Osetia de Sud și Osetia de Nord.

- 25 Mai** I. V. Stalin se întreține cu delegații R.S.S. Turcmene, R.A.S.S. Tadjice și R.A.S.S. Cazahe la Congresul al III-lea al Sovietelor din U.R.S.S. asupra situației din republicile lor.
- 29 Mai** I. V. Stalin participă la ședința Prezidiului C.E.C. al Sovietelor din U.R.S.S.
- 1 Iunie** I. V. Stalin se întreține cu un grup de activiști cu munci de răspundere din R.S.S. Uzbecă, din R.A.S.S. Daghestană, și R.A.S.S. Tadjică.
- 2 Iunie** I. V. Stalin, V. M. Molotov și A. A. Andreev adresează o scrisoare membrilor redacției ziarului „Comsomolskaia Pravda”.
- 3 Iunie** I. V. Stalin se întreține cu elevii cursurilor de pe lângă C. C. al P.C. (b) din Rusia pentru activiștii de partid din județe.
- 5 Iunie** I. V. Stalin participă la ședința Prezidiului C.E.C. al Sovietelor din U.R.S.S.
- 9 Iunie** La Universitatea comunistă „I. M. Sverdlov”, I. V. Stalin răspunde întrebărilor puse de studenții Universității.
- 13 Iunie** În nr. 132 al ziarului „Pravda” apare salutul lui I. V. Stalin „Către Universitatea «I. M. Sverdlov»” (Cu prilejul celei de a doua promoții de absolvenți ai cursului principal și profesional).
- 27 Iunie** I. V. Stalin se întreține cu președinții Comitetelor Executive guberniale ale Sovietelor

din guberniile Tambov, Oriol, Voronej și Cursc asupra măsurilor pentru refacerea economiei în zona cernoziomului.

30 Iunie

Articolul lui I. V. Stalin „Încă odată despre problema națională (În legătură cu articolul lui Semici)” este publicat în nr. 11—12 ale revistei „Bolșevic”.

3 Iulie

La ședința Prezidiului Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste, I. V. Stalin este ales în comisia poloneză.

4 Iulie

I. V. Stalin ia cuvântul la ședința comisiei poloneze a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste în chestiunea situației din Partidul Comunist Polonez.

În nr. 150 al ziarului „Pravda” se publică interview-ul acordat de I. V. Stalin d-lui Fuse, corespondent al ziarului japonez „Niți-Niți”, „Despre mișcarea revoluționară din Orient”.

29 Iulie

Prezidiul Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste alege pe I. V. Stalin în comisia germană.

18 August

I. V. Stalin adresează o scrisoare Cazacilor din satul Gorlacevodsc, ca răspuns la înmânarea actului prin care este ales Cazac de onoare al satului cu prilejul aniversării centenarului acestuia. Scrisoarea este publicată în nr. 189 al ziarului „Terec” din 22 August 1925.

12 Septembrie

I. V. Stalin trimite lui V. M. Molotov o scrisoare în care vorbește despre caracterul anti-

- bolșevic al articolului lui Zinovlev „Filosofia epocii”.
- 15 Septembrie** I. V. Stalin răspunde la biletul tov. Ermacovschi.
- 19 Septembrie** În nr. 215 al ziarului „Sovetschi Iug” („Sudul Sovietic”) se publică salutul lui I. V. Stalin către cei aflați la odihnă în sanatoriul din Uci-Dere.
- 24 Septembrie** Biroul Politic al C.C. al P. C. (b) din Rusia îl alege pe I. V. Stalin în comisia pentru examinarea propunerii Biroului pentru Asia Centrală al C.C. al P.C. (b) din Rusia în legătură cu reforma privitoare la pământ și apă din Asia Centrală.
- 28 Septembrie** I. V. Stalin se întreține cu reprezentanții R.A.S.S. Cazahe asupra problemelor construcției naționale și de stat a republicii.
- 3—10 Octombrie** I. V. Stalin conduce lucrările plenarei C.C. al P.C. (b) din Rusia.
- 10 Octombrie** I. V. Stalin scrie Clarei Zetkin o scrisoare despre starea de lucruri din Partidul Comunist German.
- 12 Octombrie** I. V. Stalin se întreține cu activiștii secțiilor de agitație și propagandă ale comitetelor de partid din Tiflis și Nijni-Novgorod, participanți la consfătuirea cu responsabili de agitație și propagandă care a avut loc la C.C. al P.C. (b) din Rusia.
- 14 Octombrie** I. V. Stalin se întreține cu participanții la consfătuirea secțiilor de agitație și pro-

pagandă, convocată de C.C. al P.C. (b) din Rusia.

15 Octombrie

În nr. 236 al ziarului „Pravda” se publică înștiințarea semnată de I. V. Stalin cu privire la convocarea Congresului al XIV-lea al P.C. (b) din Rusia.

19 Octombrie

I. V. Stalin se întreține cu reprezentanții regiunilor autonome Osetia de Sud și Osetia de Nord cu privire la unirea celor două regiuni.

La ședința Biroului Organizatoric al C.C. al P.C. (b) din Rusia, I. V. Stalin rostește o cuvântare despre activitatea organizației de partid tătare.

I. V. Stalin se întreține cu președintele comitetului executiv și cu secretarul comitetului de partid al guberniei Cursc în problemele muncii la sate.

I. V. Stalin se întreține cu directorul uzinei de armament din Tula în legătură cu problemele muncii uzinei.

23 Octombrie

Cu prilejul lansării vasului „Tovarășul Stalin”, primul vas sovietic pentru transportul lemnului, I. V. Stalin adresează un salut muncitorilor de pe șantierul baltic de construcții navale. Salutul apare în nr. 246 al ziarului „Izvestia” din 27 Octombrie 1925.

29 Octombrie

În nr. 133 al ziarului „Comsomolskaia Pravda” se publică răspunsurile lui I. V. Stalin la întrebările redacției asupra sarcinilor Comsomolului.

- I. V. Stalin vizitează pe M. V. Frunze, internat în spitalul Botchin (Soldationcov).
- 31 Octombrie** I. V. Stalin vizitează spitalul Botchin, unde se afla în acest timp corpul defunctului M. V. Frunze.
- 2 Noembrie** I. V. Stalin asistă la ședința de doliu închinată memoriei lui M. V. Frunze, care a avut loc la Teatrul Mare.
- 3 Noembrie** I. V. Stalin rostește în Piața Roșie o cuvântare la înmormântarea lui M. V. Frunze.
- 7 Noembrie** În nr. 255 al ziarului „Pravda” se publică articolul lui I. V. Stalin „Octombrie, Lenin și perspectivele dezvoltării noastre”.
- 9 Noembrie** I. V. Stalin se întreține cu activiștii cu muncă de răspundere din C.C. și comitetul organizației Moscova a U.T.C.L. din Rusia în problemele muncii Comsomolului.
- Până la 15 Noembrie** Adunarea de partid a muncitorilor din atelierele „Stalin” ale Căii ferate „Octombrie” alege pe I. V. Stalin delegat la a V-a conferință de partid din raionul Socolnichi, orașul Moscova.
- 16 Noembrie** I. V. Stalin se întreține cu conducătorii sindicatului metalurgiștilor și sindicatului mineurilor din Azerbaidjan asupra situației muncitorilor.
- 18 Noembrie** I. V. Stalin participă la ședința Prezidiului C.E.C. al Sovietelor din U.R.S.S.
- I. V. Stalin adresează un salut Conferinței a V-a de partid din raionul Socolnichi, orașul Moscova. Salutul apare în nr. 265 al ziarului „Gudoc” din 20 Noembrie 1925.

- 29 Noembrie** I. V. Stalin trimite o telegramă tov. Iaroslavschi la Leningrad, în legătură cu pregătirea Conferinței a XXII-a a organizației guberniei Leningrad a P.C. (b) din Rusia.
- 1 Decembrie** Conferința a XXII-a a organizației guberniei Leningrad a P.C. (b) din Rusia alege pe I. V. Stalin membru de onoare în prezidiul Conferinței.
- 5 Decembrie** I. V. Stalin este ales membru de onoare în prezidiul Conferinței a XIV-a a organizației guberniei Moscova a P. C. (b) din Rusia.
- In nr. 2.278 al ziarului „Bednota” apare scrisoarea lui I. V. Stalin către redacția ziarului „Bednota”.
- 8 Decembrie** I. V. Stalin trimite o scrisoare prezidiului Conferinței a XXII-a a organizației guberniei Leningrad a P.C. (b) din Rusia. Scrisoarea apare în nr. 1 (58), 1934, al revistei „Crasnala Letopis”.
- 9 Decembrie** Conferința a XXII-a gubernială a organizației Leningrad a P.C. (b) din Rusia alege pe I. V. Stalin în comitetul de partid al guberniei Leningrad.
- 13 Decembrie** Conferința a XIV-a gubernială a organizației Moscova a P.C. (b) din Rusia alege pe I. V. Stalin delegat la Congresul al XIV-lea al P.C. (b) din Rusia.
- 15 Decembrie** I. V. Stalin semnează mesajul membrilor C.C. al P.C. (b) din Rusia către „noua opoziție” în chestiunea păstrării unității partidului.
- I. V. Stalin conduce lucrările plenarei C.C. al P.C. (b) din Rusia și rostește o cuvântare cu

privire la schimbarea denumirii P.C. (b) din Rusia în Partidul Comunist (bolșevic) al Uniunii Sovietice — P.C. (b) al U.R.S.S.

18—31 Decembrie I. V. Stalin conduce lucrările Congresului al XIV-lea al P.C. (b) al U.R.S.S.

18 Decembrie I. V. Stalin prezintă raportul politic al Comitetului Central la Congresul al XIV-lea al P.C. (b) al U.R.S.S.

23 Decembrie I. V. Stalin rostește cuvântul de încheiere la raportul politic al C.C. la Congresul al XIV-lea al P.C. (b) al U.R.S.S.

I. V. Stalin face o declarație cu privire la proiectul de rezoluție asupra raportului C.C. la Congresul al XIV-lea al P. C. (b) al U.R.S.S. Declarația apare în nr. 298 al ziarului „Pravda” din 31 Decembrie 1925.

28 Decembrie I. V. Stalin conduce lucrările plenarei extraordinare a C.C. al partidului; rostește o cuvântare despre ziarul „Leningradscaia Pravda” în legătură cu folosirea lui de către „noua opoziție” în scopurile ei fracționiste, antipartinice.

31 Decembrie La ședința Congresului al XIV-lea al P.C. (b) al U.R.S.S., I. V. Stalin este ales membru al C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S.

CUPRINSUL

	Pag.
<i>Prefață</i>	V
MUNCITOARE ȘI ȚĂRANCE, ȚINEȚI MINTE PORUNCILE LUI ILICI ȘI ÎNDEPLINIȚI-LE!	1
CĂTRE CONGRESUL ÎNVĂȚĂTORILOR	3
DESPRE SARCINILE REVISTEI „CRASNAIA MOLODIOJ”	4
CUVÂNTARE ROSTITĂ LA PLENARA COMITETULUI CENTRAL ȘI COMISIEI CENTRALE DE CONTROL ALE P. C. (b) DIN RUSIA. <i>17 Ianuarie 1925</i>	6
CUVÂNTARE ROSTITĂ LA PLENARA C. C. AL P. C. (b) DIN RUSIA. <i>19 Ianuarie 1925</i>	11
CĂTRE „RABOCEAIA GAZETA”	15
SCRISOARE CĂTRE tov. D—OV	16
DESPRE „DÂMOVCA”. <i>Cuvântare rostită la ședința Biro- ului Organizatoric al C. C. al P. C. (b) din Rusia. 26 Ianuarie 1925</i>	19
CU PRIVIRE LA PROLETARIAT ȘI ȚĂRĂNIME. <i>Cuvântare rostită la Conferința a XIII-a gubernială a orga- nizației de Moscova a P. C. (b) din Rusia. 27 Ia- nuarie 1925</i>	25
DESPRE PERSPECTIVELE PARTIDULUI COMUNIST GERMAN ȘI DESPRE BOLȘEVIZARE. <i>Convorbire cu Herzog, membru al P. C. G.</i>	34
SCRISOARE CĂTRE tov. ME—RT	42
DE ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FEMEII	49
C. C. AL P. C. (b) DIN RUSIA CĂTRE COMITETUL EXECUTIV CENTRAL AL KUOMINTANGULUI	51
CU PRIVIRE LA SITUAȚIA INTERNAȚIONALĂ ȘI SARCINILE PARTIDELOR COMUNISTE	53

DESPRE PARTIDUL COMUNIST CEHOSLOVAC. <i>Cuvântare rostită în comisia cehoslovacă a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste. 27 Martie 1925</i>	60
CU PRIVIRE LA PROBLEMA NAȚIONALĂ DIN IUGOSLAVIA. <i>Cuvântare rostită în comisia iugoslavă a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste. 30 Martie 1925</i>	71
DESPRE ACTIVUL COMSOMOLIST LA SATE. <i>Cuvântare rostită la ședința Biroului Organizatoric al C. C. al P. C. (b) din Rusia. 6 Aprilie 1925</i>	79
CĂTRE PRIMA CONFERINȚĂ UNIONALĂ A STUDENȚIMII PROLETARE. <i>Mesaj</i>	87
CU PRIVIRE LA REZULTATELE LUCRĂRILOR CONFERINȚEI A XIV-A a P. C. (b) DIN RUSIA. <i>Raport prezentat activului organizației Moscova a P. C. (b) din Rusia. 9 Mai 1925</i>	92
I. Situația internațională	93
II. Sarcinile imediate ale partidelor comuniste din țările capitaliste	104
III. Sarcinile imediate ale elementelor comuniste din țările coloniale și dependente	110
IV. Despre destinele socialismului în Uniunea Sovietică.	113
V. Politica partidului la sate	126
VI. Despre industria metalurgică	133
DESPRE SARCINILE POLITICE ALE UNIVERSITĂȚII POPOARELOR DIN ORIENT. <i>Cuvântare rostită la adunarea studenților Universității comuniste a oamenilor muncii din Orient. 18 Mai 1925</i>	139
I. Sarcinile Universității comuniste a oamenilor muncii din Orient în ceea ce privește repubblicile sovietice din Orient	140
II. Sarcinile Universității comuniste a oamenilor muncii din Orient în ceea ce privește țările coloniale și dependente din Orient	150
CĂTRE TOȚI MEMBRII REDACȚIEI ZIARULUI „COMSOMOLSKAIA PRAVDA“	160
INTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI. <i>Cuvântare rostită la Universitatea „Sverdlov“. 9 Iunie 1925</i>	163
CĂTRE UNIVERSITATEA „I. M. SVERDLOV“. <i>Cu prilejul celei de a doua promoții de absolvenți ai cursului principal și profesional</i>	220

INCĂ ODATĂ DESPRE PROBLEMA NAȚIONALĂ. <i>In legătură cu articolul lui Semici</i>	224
DESPRE MIȘCAREA REVOLUȚIONARĂ DIN ORIENT. <i>Interview acordat domnului Fuse, corespondent al ziarului japonez „Niŋi-Niŋi“</i>	236
SCRISOARE CĂTRE TOV. ERMACOVSKI	242
CONVORBIRE CU PARTICIPANȚII LA CONSFĂȚUIREA SECȚIILOR DE AGITAȚIE ȘI PROPAGANDĂ. <i>14 Octombrie 1925</i>	245
DESPRE SARCINILE COMSOMOLULUI. <i>Răspunsuri la întrebările puse de redacția ziarului „Comsomolskaia Pravda“</i>	252
CUVÂNTARE ROSTITĂ LA INMORMÂNTAREA LUI M. V. FRUNZE. <i>3 Noembrie 1925</i>	261
OCTOMBRIE, LENIN ȘI PERSPECTIVELE DESVOLTĂRII NOASTRE	263
SCRISOARE CĂTRE PREZIDIUL CONFERINȚEI A XXII-A A ORGANIZAȚIEI DE PARTID DIN GUBERNIA LENINGRAD	268
CONGRESUL AL XIV-LEA AL P. C. (b) AL U. R. S. S. <i>18-31 Decembrie 1925</i>	271
Raportul politic al Comitetului Central. <i>18 Decembrie</i>	273
I. Situația internațională	273
1. Stabilizarea capitalismului	275
2. Imperialismul, coloniile și semicoloniile	281
3. Învingători și învinși	283
4. Contradicțiile dintre țările învingătoare	290
5. Lumea capitalistă și Uniunea Sovietică	294
6. Situația externă a U. R. S. S.	301
7. Sarcinile partidului	308
II. Situația internă a Uniunii Sovietice	310
1. Economia națională în ansamblul ei	311
2. Industria și agricultura	328
3. Problemele comerțului	332
4. Clasele, activitatea lor, raporturile dintre ele	334
5. Cele trei lozinci ale lui Lenin în problema țărănească	339
6. Două pericole și două devieri în problema țărănească	348
7. Sarcinile partidului	354

III. Partidul	358
Cuvânt de încheiere la raportul politic al Comitetului Central. 23 Decembrie	369
1. Socolnicov și dăsesizarea țării noastre	370
2. Camenev și concesiile făcute de noi țărânimii	372
3. Cine a greșit socotelile?	376
4. Cum apără Socolnicov țărânimea săracă	377
5. Luptă ideologică sau calomnie?	379
6. Despre n. e. p.	381
7. Despre capitalismul de stat	382
8. Zinoviev și țărânimea	389
9. În jurul istoriei divergențelor	397
10. Platforma opoziției	405
11. „Dragostea“ lor „de pace“	407
12. Partidul va obține unitatea	409
<i>Adnotări</i>	412
<i>Cronică biografică (1925)</i>	424

